

RAPORTY

Instytutu Europy Środkowej

Nr 2/2023

Jan Pomorski, Andrzej Stawicki

Stosunek opinii publicznej państw TRÓJMORZA do Rosji w kontekście wojny na Ukrainie

Jan Pomorski, Andrzej Stawicki

**Stosunek opinii publicznej
państw TRÓJMORZA do Rosji
w kontekście wojny na Ukrainie**

RAPORTY Instytutu Europy Środkowej
ISBN 978-83-67678-32-2

Nr 2/2023

Recenzentka	dr hab. Agnieszka Kolasa-Nowak, prof. UMCS, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
Nazwa serii	Raporty Instytutu Europy Środkowej
Redaktor serii	Jan Pomorski
Copyright	Instytut Europy Środkowej
ISBN	978-83-67678-32-2
Wydawca	Instytut Europy Środkowej ul. Niecała 5 20-080 Lublin www.ies.lublin.pl

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE: SYNDROM ROSJI W EUROPIE ŚRODKOWEJ	5
II. BADANIE, METODOLOGIA I INSTRUKCJA ODCZYTU WYNIKÓW	17
III. ROSJA JAKO AGRESOR NA UKRAINIE I POTENCJALNE ZAGROŻENIE DLA EUROPY	23
1. Stosunek do wojny	25
2. Stosunek do Rosji	45
3. Poczucie zagrożenia ze strony Rosji	47
4. Postrzeganie działań Rosji	93
5. Postrzeganie przyszłości Rosji	121
 Bibliografia	 127

I. WPROWADZENIE: syndrom Rosji w Europie Środkowej

ZAMIAST MOTTA...

„Na poziomie międzynarodowym, w jakimkolwiek powojennym rozstrzygnięciu, może zaistnieć potrzeba ponownego rozpatrzenia samego **statusu Rosji** [...]. Szeroko zakrojone sankcje międzynarodowe i izolacja prawdopodobnie zostaną utrzymane do czasu oczyszczenia Ukrainy z rosyjskich sił zbrojnych i jeśli tak się stanie, będzie to miało poważne i długoterminowe konsekwencje dla zdolności militarnych Rosji, jej wydajności ekonomicznej i stabilności politycznej”.

Janusz BUGAJSKI,
FAILED STATE. A Guide to Russia's Rupture

July 4, 2022

Przytoczona powyżej opinia Janusza Bugajskiego może stanowić dobre wprowadzenie do tego, co wynika z badań prowadzonych w Instytucie Europy Środkowej w Lublinie nad postawami opinii publicznej 12 państw zrzeszonych w Inicjatywie Trójmorza wobec Rosji w kontekście wojny na Ukrainie: po pełnoskalowej agresji na Ukrainę nic już nie będzie takie samo. Choć widać wewnętrzne zróżnicowanie w wielu kwestiach, o jakie pytaliśmy naszych respondentów, jedno jest tu wspólne: nie ma zgody opinii publicznej w Europie Środkowej na reset w stosunkach z Rosją, na powrót do tego, co było możliwe / dopuszczalne nawet po zajęciu Krymu jeszcze przed 24 lutego 2022 roku (zob. także: Eurobarometer, *Europeans approve of EU's response to the war in Ukraine*, European Commission, 5 maja 2022, <https://ec.europa.eu>). Zbyt wiele złego wydarzyło się od tego czasu. Decydenci w Europie muszą to stanowisko opinii publicznej brać pod uwagę w swoich kalkulacjach politycznych. Nasze badania pokazują, że nawet węgierska opinia publiczna wyraźnie dystansuje się wobec kursu swojego rządu i w większości nie popiera prorosyjskiej polityki premiera Orbana. Podobny wniosek o dystansowaniu się na różne sposoby międzynarodowej opinii publicznej wobec Rosji można wyciągnąć na podstawie innych badań prowadzonych w ostatnim okresie.

Przykładowo, znany amerykański think tank **Pew Research Center** (www.pewresearch.org) opublikował 10 lipca 2023 roku raport z badań przeprowadzonych w 24 krajach na przełomie marca i lipca 2023 roku metodą CAPI, z którego wynika, że średnio ponad 80% pytanym ma negatywny stosunek do Rosji, a aż 87% nie ufa Władimirowi Putinowi. W badaniu tym brak zaufania do Putina deklaruje 98% Polaków i Szwedów, 92% Niemców i 91% Francuzów. Z kolei największym zaufaniem cieszy się on na Węgrzech – 21% i w prawosławnej Grecji – 30%. W badaniu Pew Research Center, Putina zestawiano z ukraińskim prezydentem Zełenskim, któremu – co znamienne – ufało (średnia dla 24 krajów) 51% badanych. W Polsce było to aż 70%, podczas gdy na Węgrzech – co ważne w kontekście wyników także naszych badań – tylko 11%. Choć w badaniu nie pada słowo „wojna”, to 90% Polaków określiło swoją postawę wobec Rosji jako *unfavorable*, a kolejne 8% jako *somewhat unfavorable*, natomiast tylko 1% miało wobec tego państwa stosunek pozytywny. Co ciekawe, korespondują z tymi wynikami dane uzyskane z prowadzonych w tym samym czasie w Polsce badań CBOS („Komunikat z badań CBOS” nr 33/2023: *Stosunek do innych narodów po*

wybuchu wojny na Ukrainie): 82% Polaków deklarowało niechęć do Rosji, 8% obojętność, 6% sympatię, a 3% nie miało zdania w tej kwestii. Dodajmy, że w badaniu Pew Research Center jedynym obok Polski krajem reprezentującym Europę Środkową były Węgry. W przypadku postaw respondentów w stosunku do Rosji stosowne wyniki przedstawiały się następująco: 39% *unfavorable* – 34% *somewhat unfavorable* – 23% *favorable*. W Europie zbliżone postawy w stosunku do Rosji mieli w tym czasie jedynie Grecy: 32% – 34% – 32% odpowiednio.

Jak już zostało podkreślone to wyżej, badania opinii publicznej prowadzone w Instytucie Europy Środkowej dowodzą, że w przypadku Polski i Węgier, a także pozostałych 10 państw objętych badaniem, mamy do czynienia z postawami trwałymi i ugruntowanymi wobec Rosji. Co ważne, ta trwałość postaw została potwierdzona także przez kolejne badania metodą CAPI wykonane przez Pew Research Center. W opublikowanym 2 października 2023 roku raporcie *Poles and Hungarians Differ Over Views of Russia and the U.S.* na pytanie: **czy Rosja stanowi zagrożenie dla sąsiednich krajów?** 77% Polaków stwierdziło, że duże, 17%, że małe, a takiego zagrożenia nie dostrzegało jedynie 5%. Na Węgrzech uzyskano

odpowiednio następujące rezultaty: 33% – 35% – 27%. Kolejne potwierdzenie, że są to postawy ugruntowane, jeśli chodzi o stosunek do Rosji, przyniosły wyniki odpowiedzi w sprawie sankcji ekonomicznych nałożonych na Rosję: 67% Polaków uważało, że powinny one wzrastać, a tylko 8% Węgrów. Za utrzymaniem ich na tym samym poziomie opowiadało się 24% Polaków i 34% Węgrów, a za ich zniesieniem 3% Polaków i aż 48% Węgrów. Nawet jednak w przypadku Węgier (a także Słowacji, gdzie obserwuje się w ostatnim okresie wzrost prorosyjskich sympatii, zob. „Komentarze IEŚ” 32/2023 i 37/2023), nie wspominając już o pozostałych państwach Trójmorza, większość społeczeństwa z obawą patrzy na Rosję Putina. Można więc powiedzieć, że syndrom Związku Radzieckiego ciąży nie tylko nad historią Europy Środkowej w XX stuleciu, która w wyniku porządku pojałtańskiego znalazła się po II wojnie światowej w sferze wpływów sowieckich, ale ma także swoją kontynuację w wieku XXI. Obawy przed Rosją Putina i odradzającym się rosyjskim imperializmem szczególnie mocno są odczuwalne właśnie tu, w Europie Środkowej, co mocno wybrzmiewa na poziomie deklaracji, ale jeszcze silniej widoczne jest w ugruntowanych postawach respondentów.

W każdym z 12 państw, gdzie Instytut Europy Środkowej prowadził w dniach 1-13 lipca 2023 roku swoje badania na reprezentatywnej grupie dla całej populacji, stosunek do Rosji budził silne emocje. Można postawić pytanie: co jest tego przyczyną?

W naszym przekonaniu właściwym tropem dla znalezienia odpowiedzi jest wskazanie na wspólne doświadczenie historyczne naszych narodów – bolesne zetknięcie się z totalitaryzmem sowieckim. Prof. Andrzej Nowak w książce *Powrót „Imperium Zła”. Ideologie współczesnej Rosji, ich twórcy i krytycy 1913-2023* (Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2023) w sposób przekonujący pokazuje, z czego wyrasta i na czym bazuje rosyjski totalitaryzm i jakim jest on zagrożeniem dla sąsiadów i całej Europy. Nowak przytacza słowa Putina z 25 kwietnia 2005 roku wygłoszone podczas przemówienia do Zgromadzenia Federalnego Rosji, że „rozpad Związku Sowieckiego był największą katastrofą geopolityczną stulecia” (s. 416). Odwrócenie tego „wyroku historii” i odbudowa wpływów rosyjskich w Europie i na świecie stają się odtąd podstawą geopolityki władcy *Nowej Rosji*. Postawił Putin nie

na integrację Rosji z Zachodem, ale na odbudowę Imperium, co tak wnikliwie przeanalizował i opisał już kilka lat temu w *Drodze do niewolności* (Kraków: Znak Horyzont, 2019) Timothy Snyder. Imperialna wojna na Ukrainie, najpierw hybrydowa, a od 2022 roku pełnoskalowa, wywołana została przecież pod pretekstem „obrony zagrożonego życia Rosjan”. Taki był oficjalny przekaz adresowany zarówno do własnych obywateli (zob. K. Chawryło, *Propaganda masowego rażenia. Rosyjska telewizja w obliczu wojny*, „Komentarze OSW”, nr 443, 06.05.2022, osw.waw.pl), jak i do międzynarodowej opinii publicznej (zob. F. Bryjka, *Rosyjska dezinformacja na temat ataku na Ukrainę*, „Komentarz PISM”, nr 15/2022, 25 lutego 2022, www.pism.pl).

Jego skuteczność była, rzecz jasna, zróżnicowana, ale do 24 lutego 2022 roku taka narracja znajdowała w europejskiej opinii publicznej całkiem spory posłuch, na co zwracało uwagę wielu politologów i co odnotowały także przywołane wyżej badania Eurobarometru (wykaz tych i innych badań na temat stosunku do Rosji europejskiej opinii publicznej znajduje się w zamieszczonej na końcu Raportu bibliografii).

W rosyjskiej narracji medialnej, za którą odpowiadał wówczas doradca Putina i czołowy propagandysta Kremla – Władisław Surkow, występowały cztery powtarzające się motywy:

- rząd ukraiński jest rządem faszystowskich banderowców,
- zachowanie wobec Rosji wspierających Ukrainę rządów zachodnich, ze Stanami Zjednoczonymi na czele (jedynym wyjątkiem był Trump), jest podobne do postawy nazistów wobec ZSRR,
- wojna na Ukrainie jest powtórzeniem wielkiej wojny ojczyźnianej,
- powrót Krymu i ziem, których obywatele opowiedzą się w referendum za przyłączeniem do macierzy (Rosji), jest zwykłą sprawiedliwością dziejową: to się po prostu Rosji należy!

Po wybuchu pełnoskalowej wojny ten przekaz trwał nadal (zob. *Russia's Strategic and Tactical Narratives in Its War against Ukraine*, Centre for Democratic Integrity,

28 grudnia 2022, www.youtube.com oraz A. Legucka, *Rosjanie kłamią i dezinformują. Ta część wojny wykracza daleko poza granice Ukrainy*, „Nowa Europa Wschodnia”, 14 kwietnia 2022, <https://new.org.pl.>), ale – jak pokazują wyniki naszych badań – w Europie Środkowej wyraźnie przestał on działać. **Potępienie Rosji jako agresora i uznanie jej odpowiedzialności za zbrodnie wojenne na Ukrainie przez opinię publiczną w Europie Środkowej jest niepodważalnym faktem**, chociaż stopień tego potępienia i przeświadczenia, że powinna ona odpowiadać za swoje czyny przed międzynarodowym trybunałem, jest różny.

Wyniki naszych badań prezentujemy tym razem w nieco bardziej – w stosunku do Raportu pierwszego – rozbudowanej formie. Interesowała nas bowiem w tym wypadku przede wszystkim perspektywa porównawcza, a nie jak poprzednio zestawienie wewnętrznych wyników dla każdego z 12 państw. Dlatego każdy z 21 atrybutów (stwierdzeń odnoszących się do odpowiedzialności Rosji za agresję na Ukrainę i zagrożenia dla Europy, jakie Rosja Putina dzisiaj stanowi) pokazywany jest w dalszej części Raportu w postaci wspólnej infografiki dla 12 państw Trójmorza, pozwalającej porównać ze sobą krajami zarówno deklarowane, jak i ugruntowane

postawy naszych respondentów względem postawionych pytań. Dzięki temu o wiele łatwiej dostrzec można wewnętrzne zróżnicowanie tej grupy państw: przykładowo, względne oddalenie od linii frontu Chorwacji czy Słowenii powoduje, że opinia publiczna inaczej reaguje na pytanie o zagrożenie własnego kraju ze strony Rosji niż ma to miejsce na Litwie, w Estonii, Łotwie czy Polsce. Dodatkowo dla każdego pojedynczego kraju pokazaliśmy wewnętrzny rozkład wyników, uwzględniający płeć, wiek i wykształcenie badanych, co pozwoli korzystającym z naszych badań analitykom z Instytutu Europy Środkowej i innych podobnych ośrodków na prowadzenie pogłębionych własnych analiz interpretacyjnych, w powiązaniu z posiadaną wiedzą specjalistyczną o życiu politycznym, społecznym i gospodarce danego kraju. Jesteśmy również przekonani, że zwrócenie uwagi na statystycznie istotne różnice i występujące korelacje pomiędzy poszczególnymi zmiennymi daje szansę na dokładniejsze „zmapowanie” opinii publicznej Trójmorza i zniuansowanie jej stosunku do Rosji. Staramy się to pokazać w czwartej części niniejszego Raportu.

Lublin, 12 października 2023

Jan Pomorski, Andrzej Stawicki

II. Badanie, metodologia i instrukcja odczytu wyników

CEL I ZAKRES BADAŃ OPINII PUBLICZNEJ PROWADZONYCH W IEŚ W 2023 R.

CEL GŁÓWNY

Badanie opinii i pewności postaw w 3 obszarach:

- Wojna w Ukrainie
- **Stosunek do Rosji**
- Stosunek do wybranych instytucji (kraj, NATO, UE)

PRÓBA

- ✓ Obywatele 12 państw Trójmorza
- ✓ Rekrutacja: globalny panel CINT
- ✓ Języki narodowe
- ✓ N per kraj = 1000 (+oversampling)
- ✓ Grupy reprezentatywne

REZULTATY

Analizy oparte na 52 atrybutach badawczych – zamkniętych pytaniach w formie stwierdzeń, na które **respondent może odpowiedzieć „tak” lub „nie”**.

Dla każdej odpowiedzi mierzony był **indywidualny czas reakcji respondenta, odzwierciedlający pewność i siłę postawy** wobec danego stwierdzenia.

METODA

iCcode
SMART TEST

STOSUNEK DO ROSJI – badane atrybuty

- **Potępiam agresję Rosji na Ukrainę**
- **Rosja stanowi obecnie realne zagrożenie dla mojego kraju**
- **Rosja stanowi obecnie realne zagrożenie dla całej Europy Środkowej**
- **Międzynarodowy trybunał powinien zbadać, czy Rosja popełniła zbrodnie wojenne w Ukrainie**
- **Obawiam się rosyjskich cyberataków na mój kraj**
- **Rosja może kiedyś zaatakować mój kraj, używając broni atomowej**
- **Rosja dąży do odbudowy swojej strefy wpływów w Europie z czasów Związku Radzieckiego**
- **Kraje UE doświadczone komunizmem powinny szczególnie wspierać Ukrainę w walce z Rosją**
- **Wojna w Ukrainie uświadomiła Zachodowi, jak niebezpieczna jest Rosja pod rządami Putina**
- **Spółeczeństwo rosyjskie robi zbyt mało, by przerwać agresję Putina na Ukrainę**
- **W Rosji może wybuchnąć wojna domowa**
- **Wojna z Ukrainą doprowadzi do buntu społeczeństwa rosyjskiego przeciw obecnej władzy**
- **Wojna z Ukrainą skończy się dopiero, gdy Władimir Putin utraci władzę w Rosji**
- **Wojna z Ukrainą doprowadzi do końca władzy Władimira Putina w Rosji**
- **Przebieg wojny w Ukrainie zmniejszył mój lęk przed Rosją**
- **W moim kraju widoczne są wpływy rosyjskie w polityce**
- **W moim kraju widoczne są wpływy rosyjskie w gospodarce**
- **W moim kraju widoczne są wpływy rosyjskie w mediach i Internecie**
- **Rosja potajemnie finansuje działania skierowane przeciwko mojemu krajowi**
- **Rosja po wojnie powinna zostać zmuszona przez Zachód do ograniczenia zdolności militarnych**
- **Rosja może kiedyś stać się krajem demokratycznym podobnym do krajów Europy**

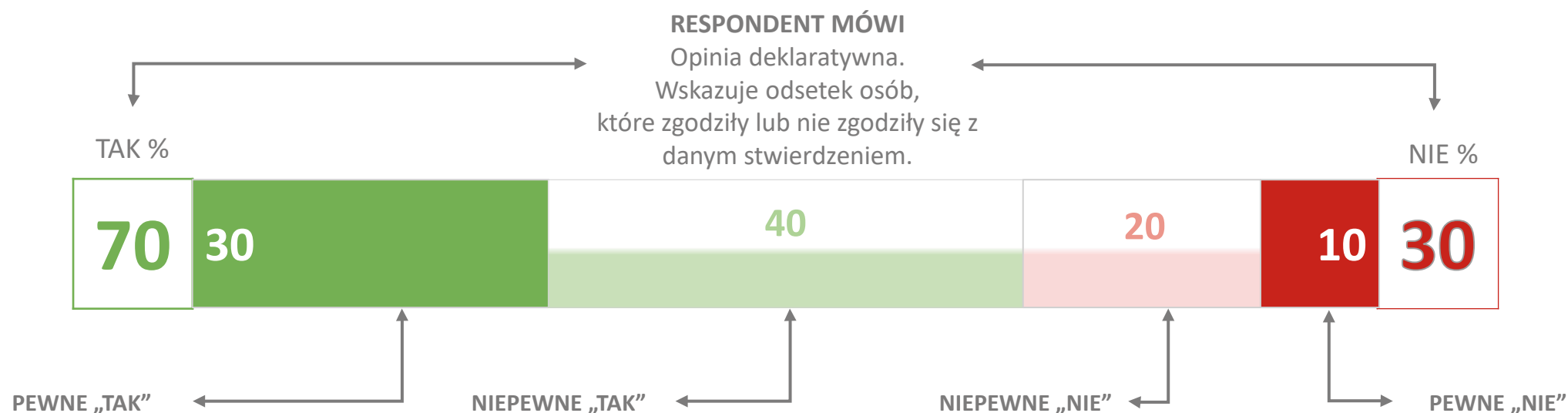
O METODOLOGII

Nasze badania prowadziliśmy metodą CAWI z dodatkowym wykorzystaniem, opatentowanej przez polską firmę NEUROHM (www.neurohm.com), **metody iCode**, pozwalającej na pomiar w czasie rzeczywistym czasu reakcji każdego respondenta na wybór między TAK i NIE w odpowiedzi na przedstawione stwierdzenie. **Dzięki uprzednio wyznaczonemu** (poprzez tzw. kalibrację) **indywidualnemu poziomowi bazowemu czasu reakcji** możliwe dzięki tej metodzie stają się: **(1) określenie indywidualnych odchyleń**, a po ich oczyszczeniu z wpływu czynników osobniczych, np. flegmatyk vs sangwinik, stopień chwilowego pobudzenia, sprawność manualna, szybkość czytania, oraz warunków technicznych (np. długość poszczególnych stwierdzeń, jakość połączenia internetowego) także **(2) agregacja danych jednostkowych do wiarygodnych wyników dla całej grupy badawczej**.

To nowość w badaniu opinii publicznej na skalę europejską. Dzięki metodzie iCode możliwa staje się pogłębiona analiza uzyskanych *big data*, z wykorzystaniem AI, uczenia maszynowego i algorytmów *deep learning*, a **otrzymane wyniki uzyskują walor większej pewności co do stabilności postaw i przewidywanych zachowań respondentów**. Neuronauka bowiem potwierdza dziś jednoznacznie, że **im krótszy czas reakcji, tym dana opinia jest bardziej ugruntowana (trwała/pewna), a stojąca za nią wartość – mocniej zinternalizowana, a tym samym mniej podatna na zmianę (zmiana wymaga dłuższego czasu i/lub silniejszych bodźców)**.

Jak czytać i interpretować wyniki deklaratywne i pewność postaw

uzyskane w pomiarze Czasu Reakcji metodą badawczą

W pełni ugruntowane lub zinternalizowane opinie na TAK. Wskazuje na odsetek osób, które na poziomie emocjonalnym zdecydowanie zgadzają się z danym stwierdzeniem. Postawy takie są bardzo trwałe i ciężko je zmienić lub na nie wpłynąć.

Nieugruntowana, powierzchowna opinia na TAK. Wskazuje procent osób, które zgodziły się z danym stwierdzeniem, ale z niską bądź umiarkowaną emocjonalną pewnością. Postawy takie cechuje mniejsza trwałość i większa podatność na zmianę.

Nieugruntowana, powierzchowna opinia na NIE. Wskazuje procent osób, które nie zgodziły się z danym stwierdzeniem, ale z niską bądź umiarkowaną emocjonalną pewnością. Postawy takie cechuje mniejsza trwałość i większa podatność na zmianę.

W pełni ugruntowane lub zinternalizowane opinie na NIE. Wskazuje na odsetek osób, które na poziomie emocjonalnym zdecydowanie nie zgadzają się z danym stwierdzeniem. Postawy takie są bardzo trwałe i ciężko je zmienić lub na nie wpłynąć.

III.

Rosja jako agresor na Ukrainie i potencjalne zagrożenie dla Europy

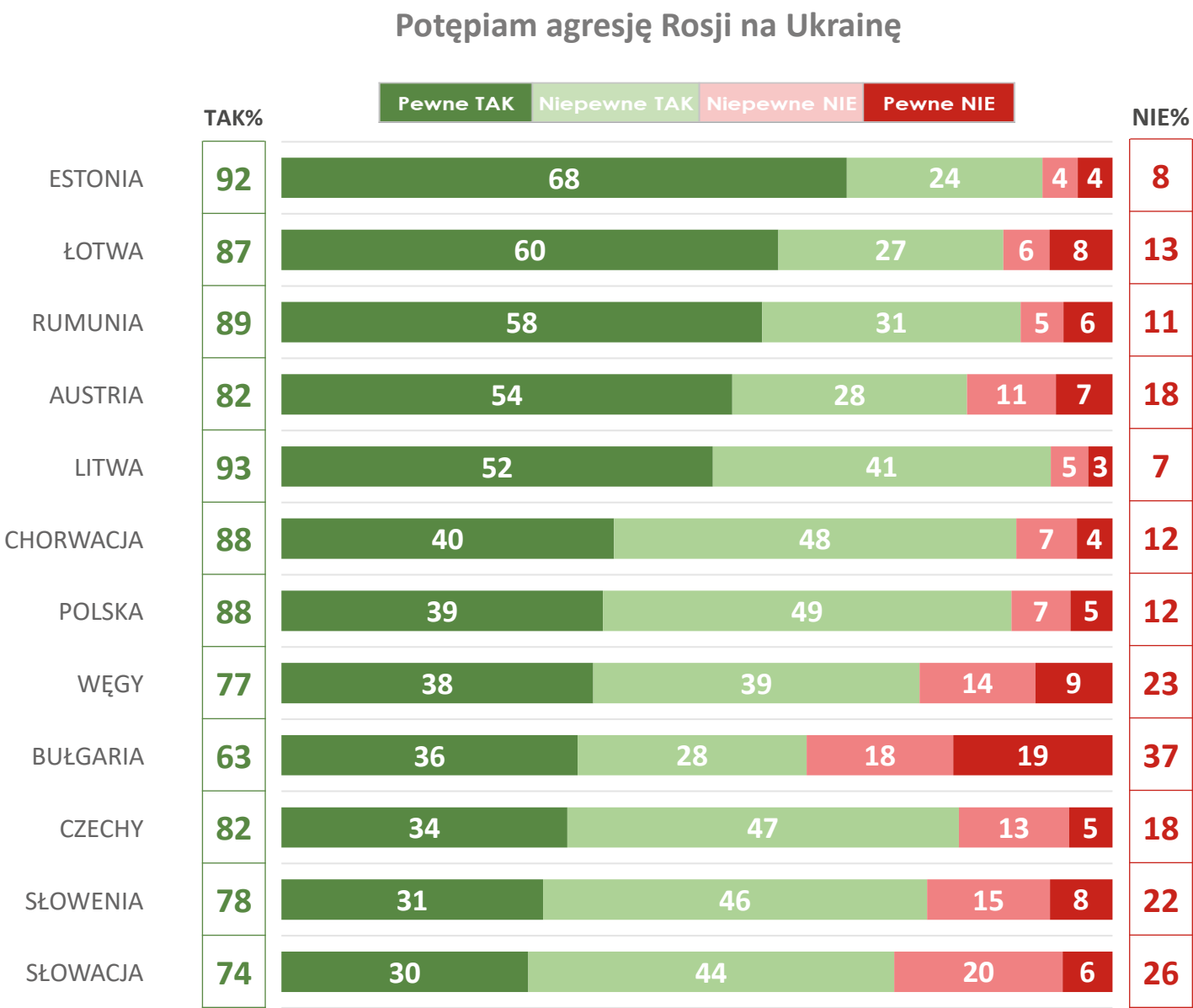
STOSUNEK DO WOJNY

Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem:

- Potępiam agresję Rosji na Ukrainę
- Międzynarodowy trybunał powinien zbadać, czy Rosja popełniła zbrodnie wojenne w Ukrainie

STOSUNEK DO WOJNY – opinie obywateli dwunastu państwa Trójmorza

Wykres przedstawia postawy obywateli dwunastu państw Trójmorza w stosunku do agresji Rosji na Ukrainę. Na pierwszy rzut oka, większość krajów prezentuje silne potępienie agresji Rosji na Ukrainę, co widać po wysokich procentach „Pewne TAK”. Estonia (92%), Litwa (93%) i Łotwa (87%) wykazują najwyższy odsetek potępienia. Te kraje mają bezpośrednią granicę z Rosją, co może wpływać na ich silne postawy. Rumunia (89%) i Chorwacja (88%) również wykazują wysokie wskaźniki potępienia, co może odzwierciedlać ich historyczne doświadczenia i obawy geopolityczne.

Z drugiej strony, Bułgaria (63%) i Słowacja (74%) mają niższe wskaźniki potępienia, co może sugerować bardziej zróżnicowane opinie lub wpływ innych czynników politycznych i historycznych.

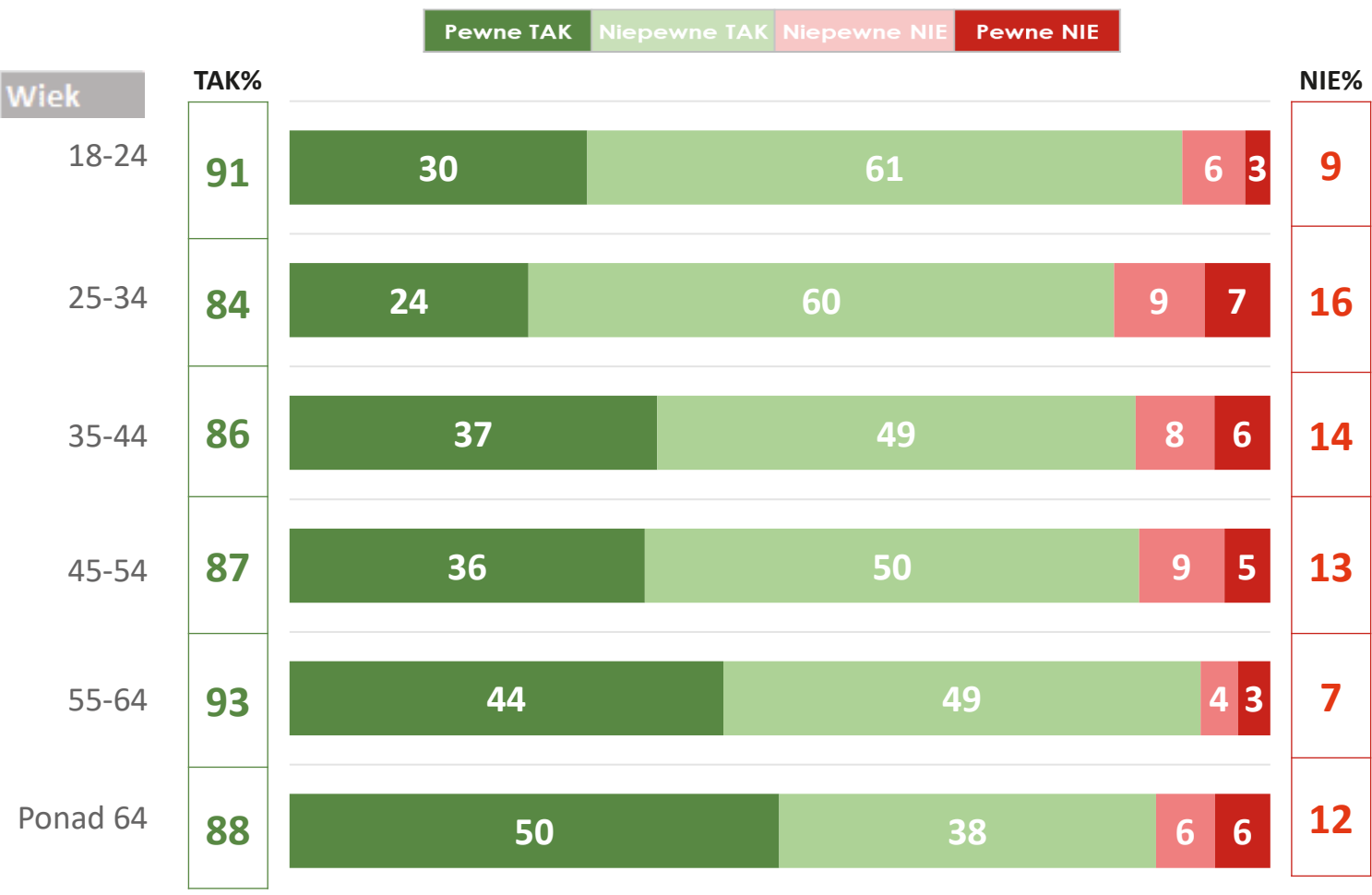
Kategoria „Niepewne NIE” i „Pewne NIE” jest stosunkowo niska we wszystkich krajach, co wskazuje, że mniej osób wyraża bezpośrednie poparcie dla działań Rosji. Jednakże w Bułgarii widzimy wyższy odsetek (37%) w tych kategoriach, co wyróżnia ten kraj na tle innych. Węgry (77%) mają znaczący odsetek „Pewne NIE”, co może odzwierciedlać bardziej skomplikowane stosunki polityczne z Rosją.

Ogólnie rzecz biorąc, wykres sugeruje silne potępienie agresji Rosji w większości krajów Trójmorza, ale z wyraźnymi różnicami między poszczególnymi państwami, które mogą być związane z ich unikalnymi kontekstami historycznymi i geopolitycznymi.

STOSUNEK DO WOJNY – różnicowanie opinii wśród obywateli Polski

Potępiam agresję Rosji na Ukrainę

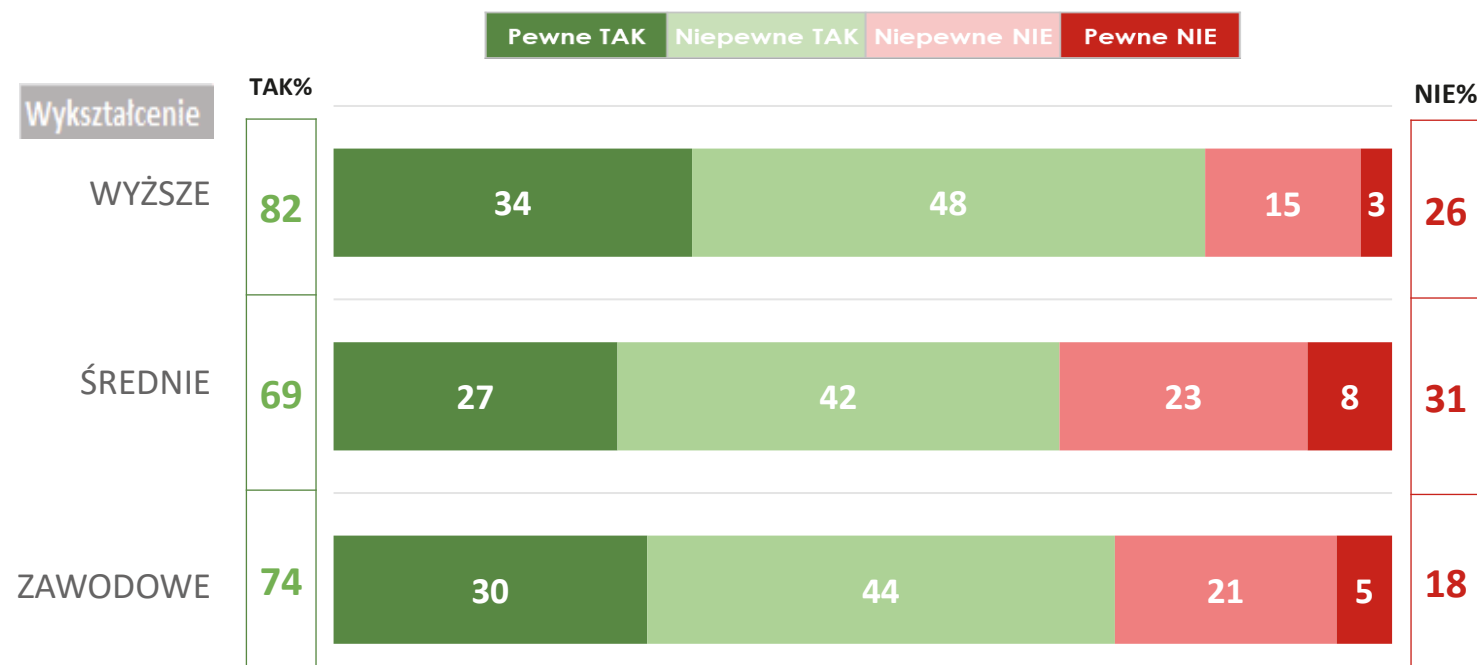

Ogólnie potępienie agresji jest powszechne wśród polskiego społeczeństwa, ale istnieją subtelne różnice między grupami wiekowymi. Młodsze osoby (18-24 lata) wyrażają najwyższy poziom potępienia, choć częściej w kategorii „Niepewne TAK”, co może sugerować ich wahanie lub niedostateczną świadomość konsekwencji konfliktu. Grupa wiekowa 25-34 lata pokazuje większe różnicowanie opinii z lekkim wzrostem pewności w potępieniu. W miarę wzrostu wieku respondentów zwiększa się procent osób zdecydowanie potępiających agresję („Pewne TAK”), zwłaszcza wśród osób w wieku 55 lat i starszych, co może odzwierciedlać ich mocne przekonania wynikające z historycznych doświadczeń Polski. Najstarsi respondenci (powyżej 64 lat) mają największy procent kategorycznego potępienia, co wskazuje na silne i ustalone postawy w tej kwestii. Dane te świadczą o głębokiej niechęci w Polsce wobec agresji Rosji, z wyraźnymi różnicami w stopniu pewności co do tej opinii w zależności od wieku.

STOSUNEK DO WOJNY – zróżnicowanie opinii wśród obywateli Słowacji

Potępiam agresję Rosji na Ukrainę

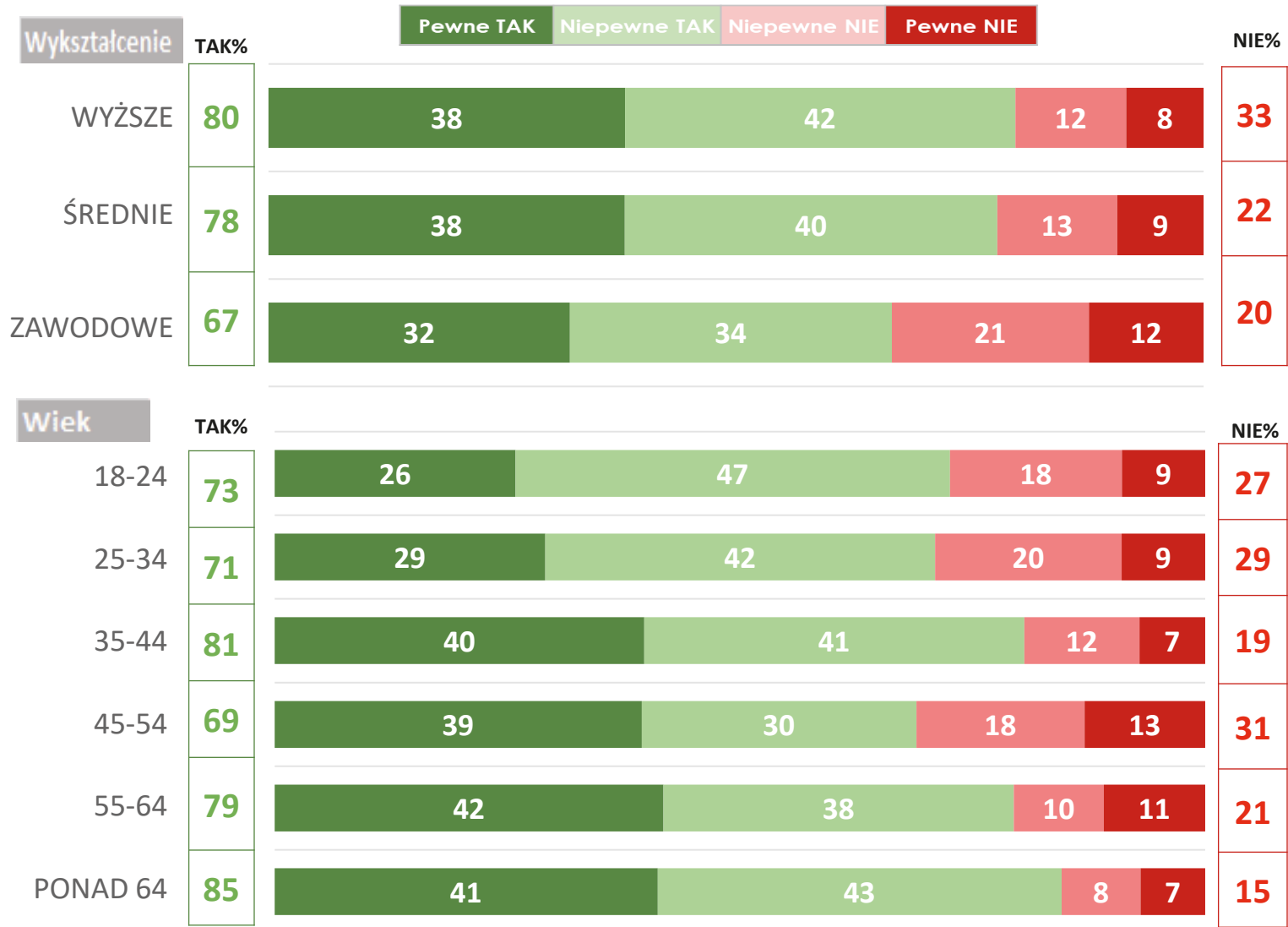

Wśród Słowaków w kwestii agresji Rosji na Ukrainę widoczna jest tendencja: wyższe wykształcenie wiąże się z mocniejszym potępieniem (82% ogólne potępienie), jednak z pewną dozą niepewności. Osoby ze średnim wykształceniem są bardziej niezdecydowane (69% ogólne potępienie, najwyższy odsetek niepotępienia – 31%). Natomiast osoby z wykształceniem zawodowym pokazują stosunkowo wysoki poziom potępienia (74%), ale z przewagą niepewnej zgody. Ogólnie na Słowacji wykształcenie wydaje się wpływać na postawę wobec konfliktu, z największą jednoznacznością wśród osób z wykształceniem wyższym.

STOSUNEK DO WOJNY – różnicowanie opinii wśród obywateli Węgier

Potępiam agresję Rosji na Ukrainę

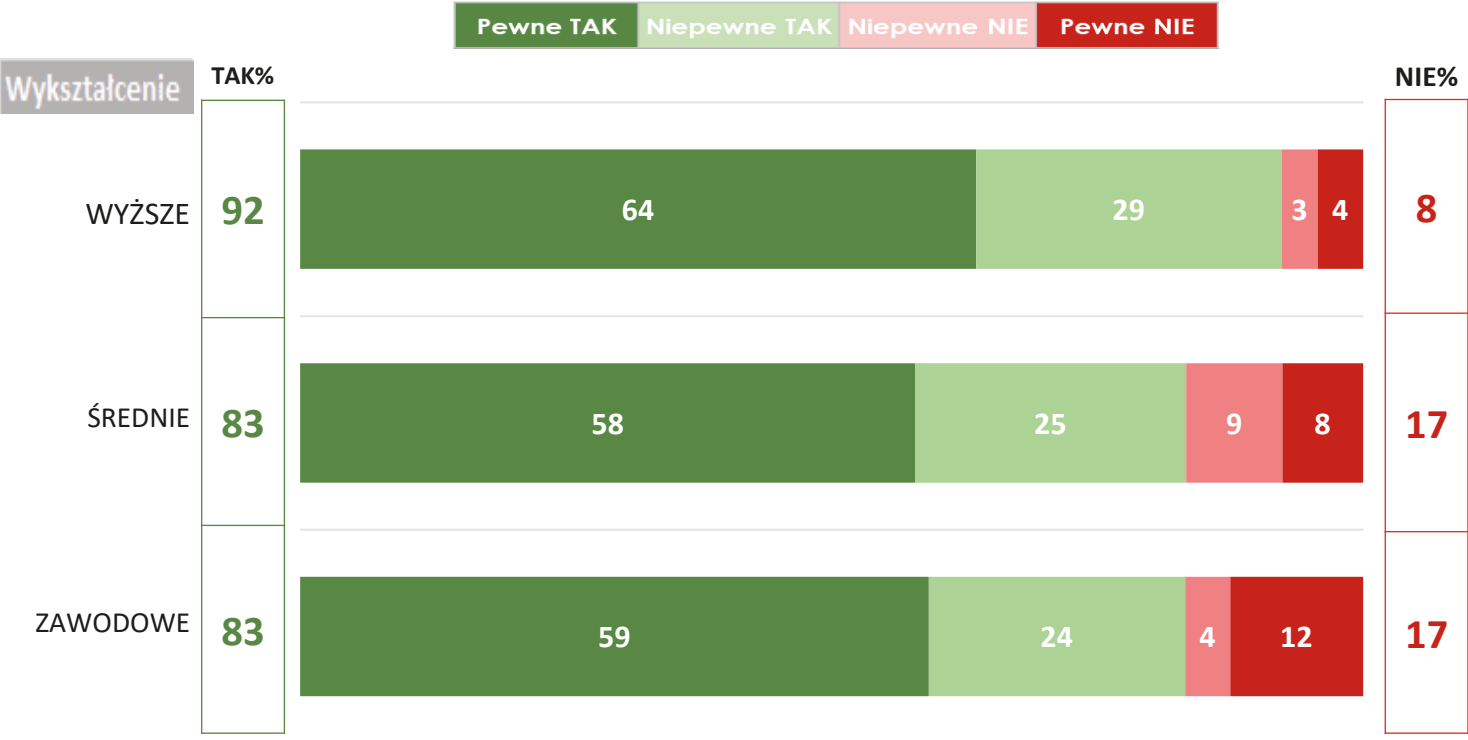
Wśród Węgrów osoby z wyższym wykształceniem najczęściej potępiają agresję, z czego 38% robi to zdecydowanie. Osoby ze średnim wykształceniem są nieco mniej zdecydowane (78% ogólne potępienie), a najmniejszy odsetek potępienia jest wśród osób z wykształceniem zawodowym (67% ogólne potępienie), gdzie dominuje „Niepełne TAK” (34%).

Analiza według grup wiekowych pokazuje, że najstarsza grupa (powyżej 64 lat) wykazuje największe potępienie (85% ogólne potępienie), a grupa w wieku 35-44 lata jest na drugim miejscu (81% ogólne potępienie). Najmłodsze grupy wiekowe (18-24 i 25-34) są mniej zdecydowane w swoich opiniach, z większym procentem „Niepełne TAK”. Wyższe wykształcenie na Węgrzech koreluje z większym potępieniem agresji Rosji, a starsi Węgrzy są bardziej skłonni do potępienia niż młodsze pokolenia, które wykazują większą niepewność w swoich postawach.

STOSUNEK DO WOJNY – różnicowanie opinii wśród obywateli Łotwy

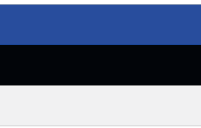

Potępiam agresję Rosji na Ukrainę

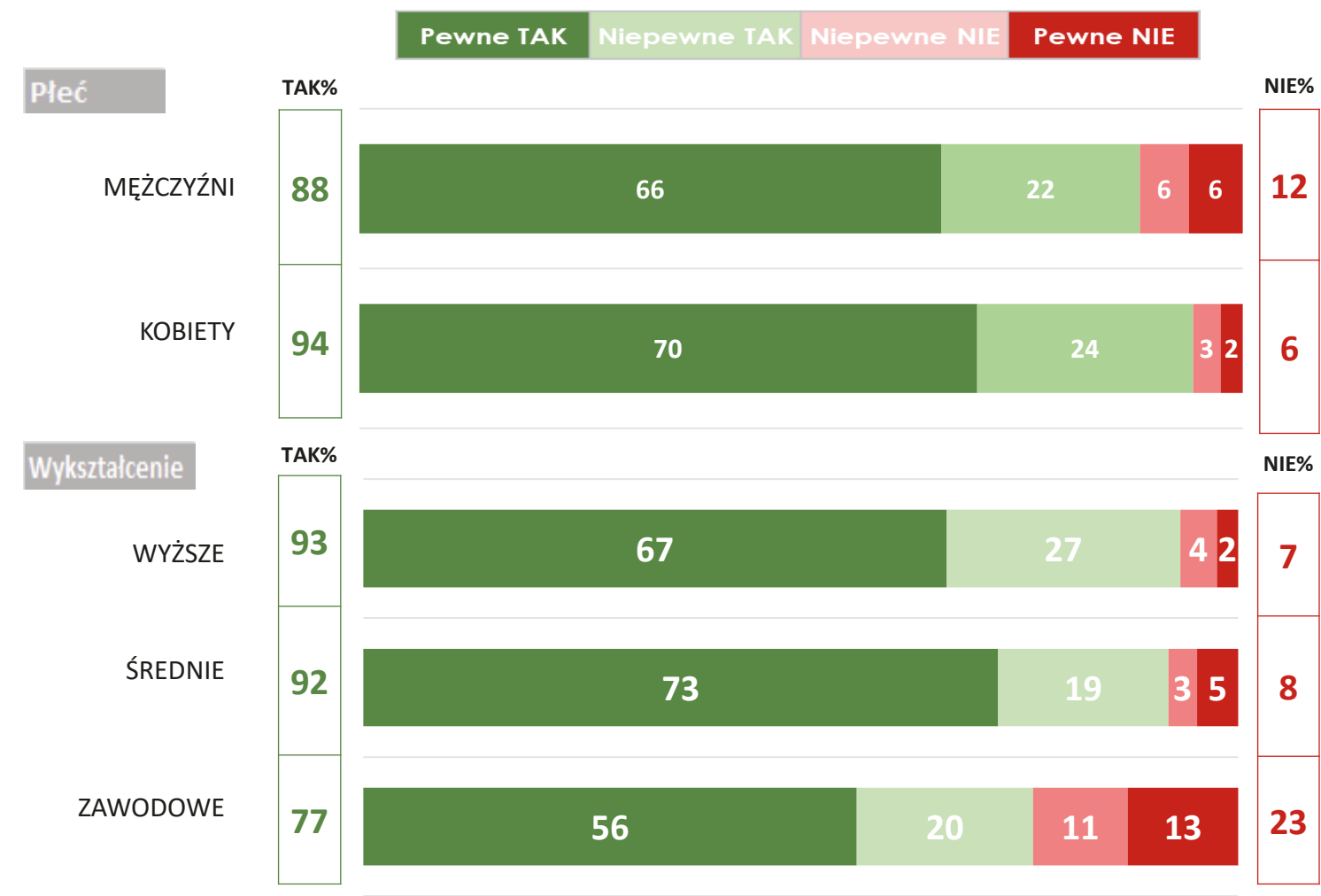

Osoby z wykształceniem wyższym wyrażają największe potępienie agresji (92% ogólne potępienie), przy czym duża większość (64%) robi to zdecydowanie („Pewne TAK”). Tylko niewielka część (8%) wyraża niezgodę („Pewne NIE” i „Niepewne NIE”). W grupach ze średnim i zawodowym wykształceniem poziom ogólnego potępienia jest identyczny (83%), ale procent „Pewne TAK” jest nieco niższy w porównaniu z grupą z wyższym wykształceniem i wynosi odpowiednio 58% i 59%. W obu tych grupach odsetek osób niepotępiających agresję jest wyższy niż w grupie z wyższym wykształceniem, osiągając 17%. Ogólnie rzecz biorąc, wśród obywateli Łotwy istnieje silne potępienie agresji Rosji na Ukrainę, przy czym osoby z wyższym wykształceniem wykazują najbardziej zdecydowaną postawę.

STOSUNEK DO WOJNY – różnicowanie opinii wśród obywateli Estonii

Potępiam agresję Rosji na Ukrainę

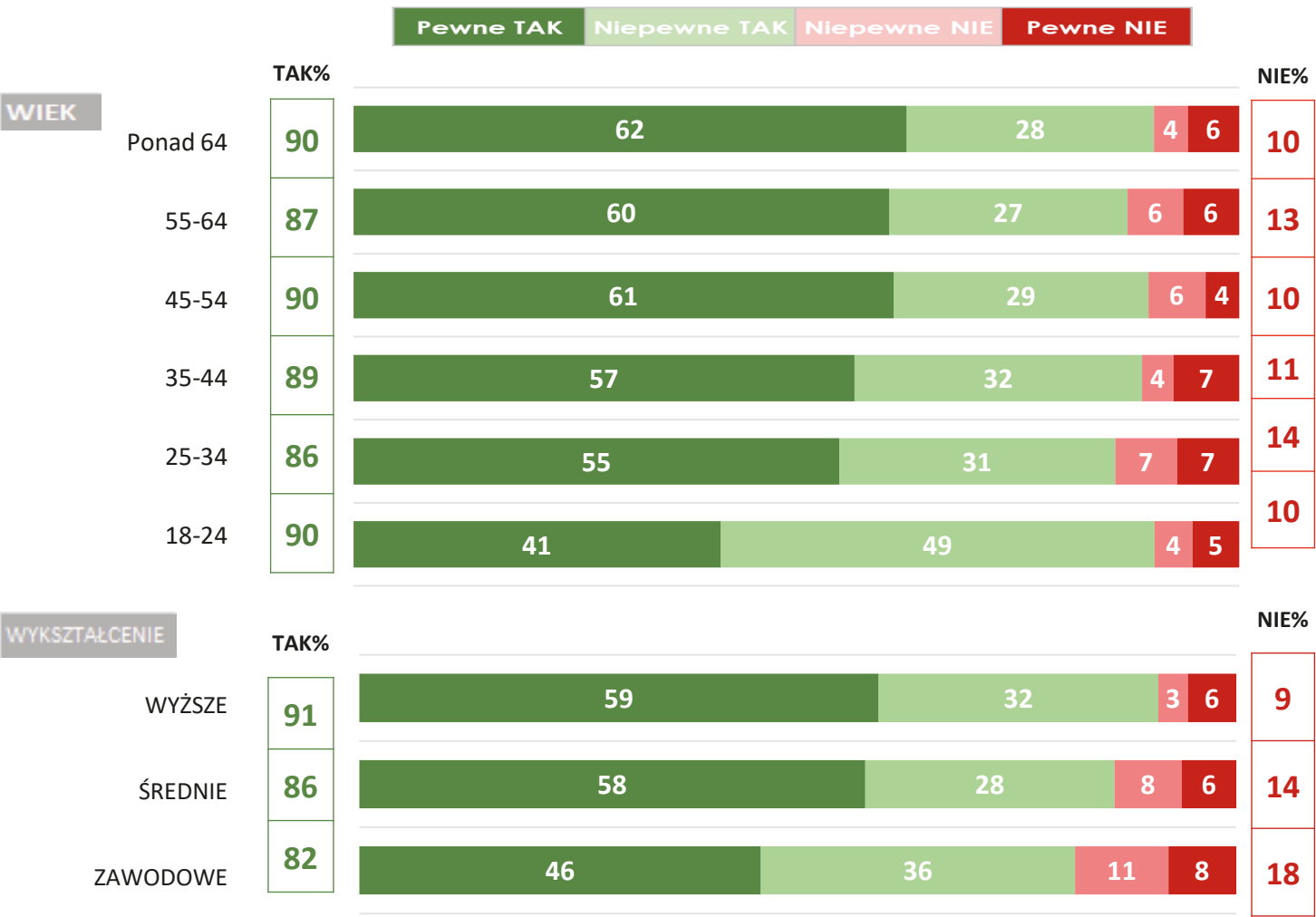
Kobiety w Estonii wyrażają silniejsze potępienie agresji niż mężczyźni z większą proporcją „Pewne TAK” w obu przypadkach (70% dla kobiet, 66% dla mężczyzn). Niższy odsetek w obu płciach wybiera „Pewne NIE”, co wskazuje na ogólnonarodowe potępienie działań Rosji.

Osoby z wyższym wykształceniem najczęściej potępiają agresję z wyraźną większością odpowiedzi „Pewne TAK” (67%). Osoby ze średnim wykształceniem również wykazują wysokie potępienie (92%), lecz z nieco większym udziałem odpowiedzi „Pewne TAK” (73%). Najniższy ogólny poziom potępienia jest wśród osób z wykształceniem zawodowym (77%).

STOSUNEK DO WOJNY – różnicowanie opinii wśród obywateli Rumunii

Potępiam agresję Rosji na Ukrainę

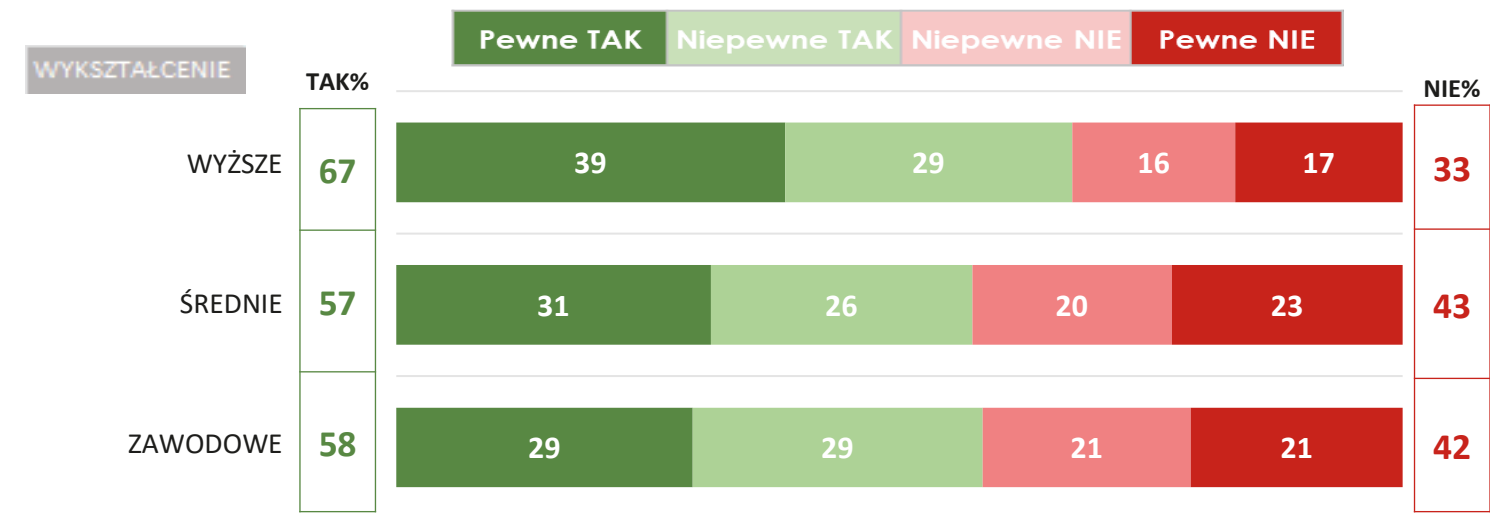
Obywatele Rumunii w większości potępiają agresję Rosji na Ukrainę. Największe potępienie wyrażają osoby powyżej 64 roku życia oraz te w przedziale wiekowym 45-54 lata, gdzie około 90% respondentów wyraża potępienie. Najmłodsze grupy wiekowe (18-24) również mocno potępiają agresję, ale zauważalna jest większa niepewność w ich odpowiedziach.

Osoby z wyższym wykształceniem najczęściej potępiają działania Rosji (91% ogólne potępienie), a najmniej zdecydowane są osoby z wykształceniem zawodowym (82% ogólne potępienie). Widoczne jest, że wyższy poziom wykształcenia koreluje z bardziej zdecydowanym potępieniem agresji.

STOSUNEK DO WOJNY – różnicowanie opinii wśród obywateli Bułgarii

Potępiam agresję Rosji na Ukrainę

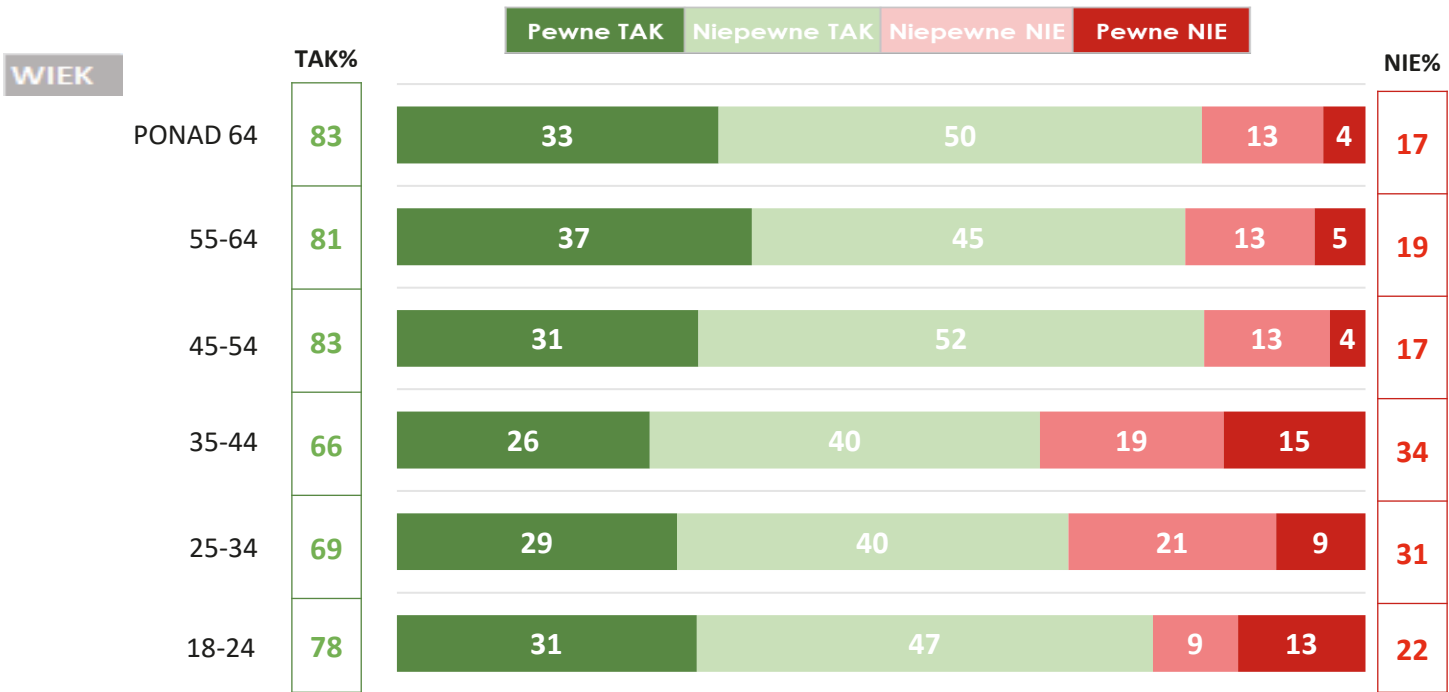

Wykres przedstawia opinie obywateli Bułgarii, wskazując na związek między poziomem wykształcenia a postawami wobec agresji. Wśród osób z wyższym wykształceniem 67% negatywnie ocenia agresję, z podziałem na 39% pewnych swojego potępienia i 29% wyrażających niepewność. Mniejszość nie potępia agresji, z równym podziałem między pewnym a niepewnym stanowiskiem. Osoby ze średnim wykształceniem prezentują większą niejednoznaczność, 57% potępia agresję, a 43% jej nie potępia. Wśród wykształconych zawodowo opinie są niemal równo podzielone, z lekką przewagą potępienia (58% przeciw 42%). Dane sugerują, że wyższe wykształcenie może skłaniać do bardziej krytycznej postawy wobec agresji, a niższe poziomy edukacji wykazują dodatkowo bardziej zróżnicowane opinie.

STOSUNEK DO WOJNY – różnicowanie opinii wśród obywateli Słowenii

Potępiam agresję Rosji na Ukrainę

Zgodnie z danymi na wykresie, osoby starsze (w wieku powyżej 64 lat oraz w grupie wiekowej 55-64) wykazują największe potępienie agresji, z odpowiednio 83% i 81% ogólnego potępienia. W obu tych grupach proporcja „Pewne TAK” jest wyższa niż w innych kategoriach wiekowych, co wskazuje na mocniejsze przekonania. Młodsze grupy wiekowe, 25-34 i 18-24 lata, choć nadal w większości potępiają agresję, to wykazują większą niepewność i mniej kategoryczne stanowiska, co widać w wyższym procentowym udziale „Niepewne TAK” i „Niepewne NIE”. Podsumowując, dane wskazują na tendencję, gdzie starsze grupy wiekowe wyrażają silniejsze i bardziej zdecydowane potępienie agresji, podczas gdy młodsze grupy wykazują większą ambiwalencję w swoich poglądach.

Promuje/Krytykuje

Odsetek Polaków, których opinie są ugruntowane i zinternalizowane

Daje kredyt zaufania/Wątpi

Odsetek wahających się konsumentów, których opinie są podatne na zmiany

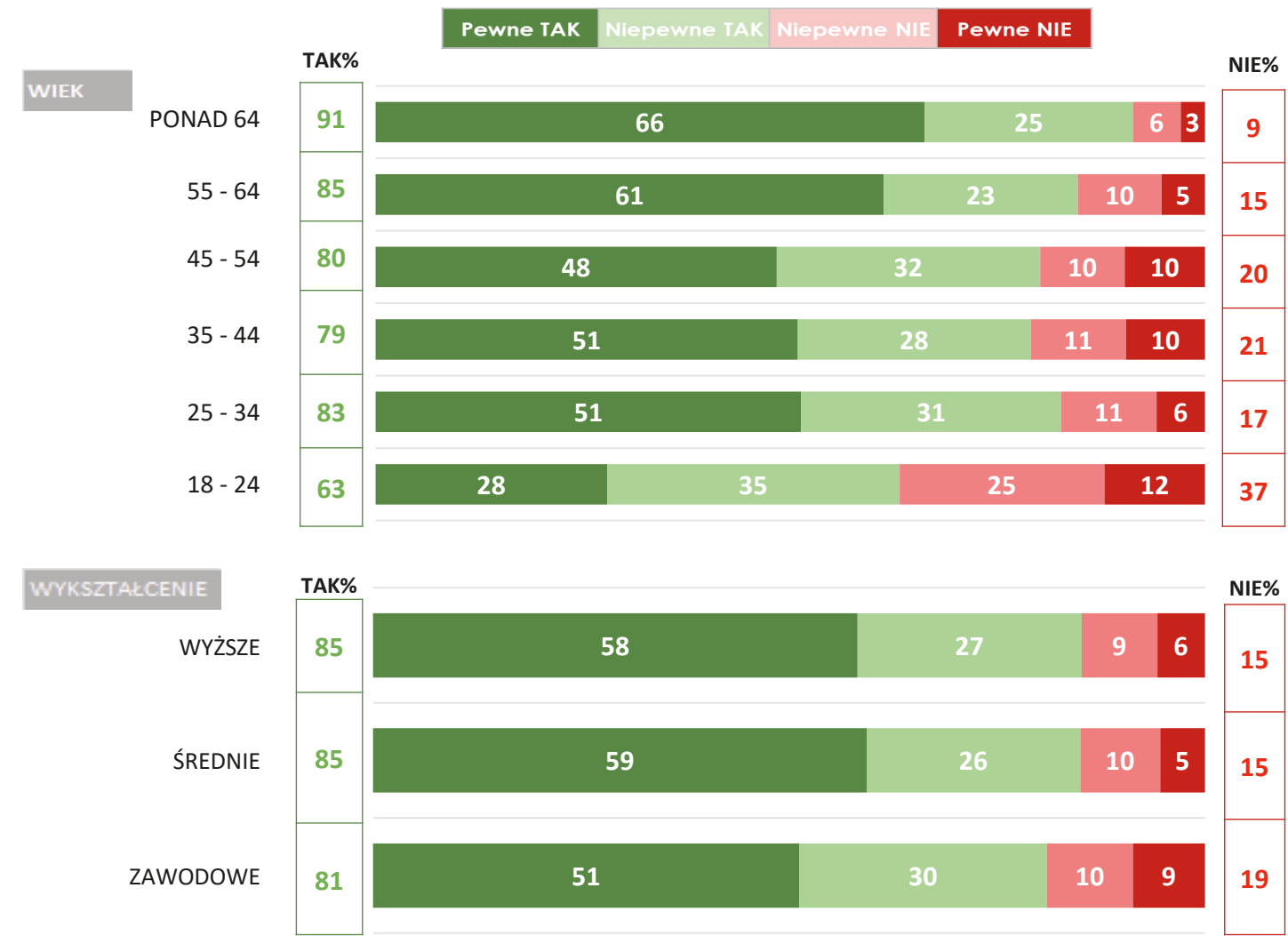
Index

Zagregowane i zważone deklaracje wraz z Czasem Reakcji

STOSUNEK DO WOJNY – różnicowanie opinii wśród obywateli Austrii

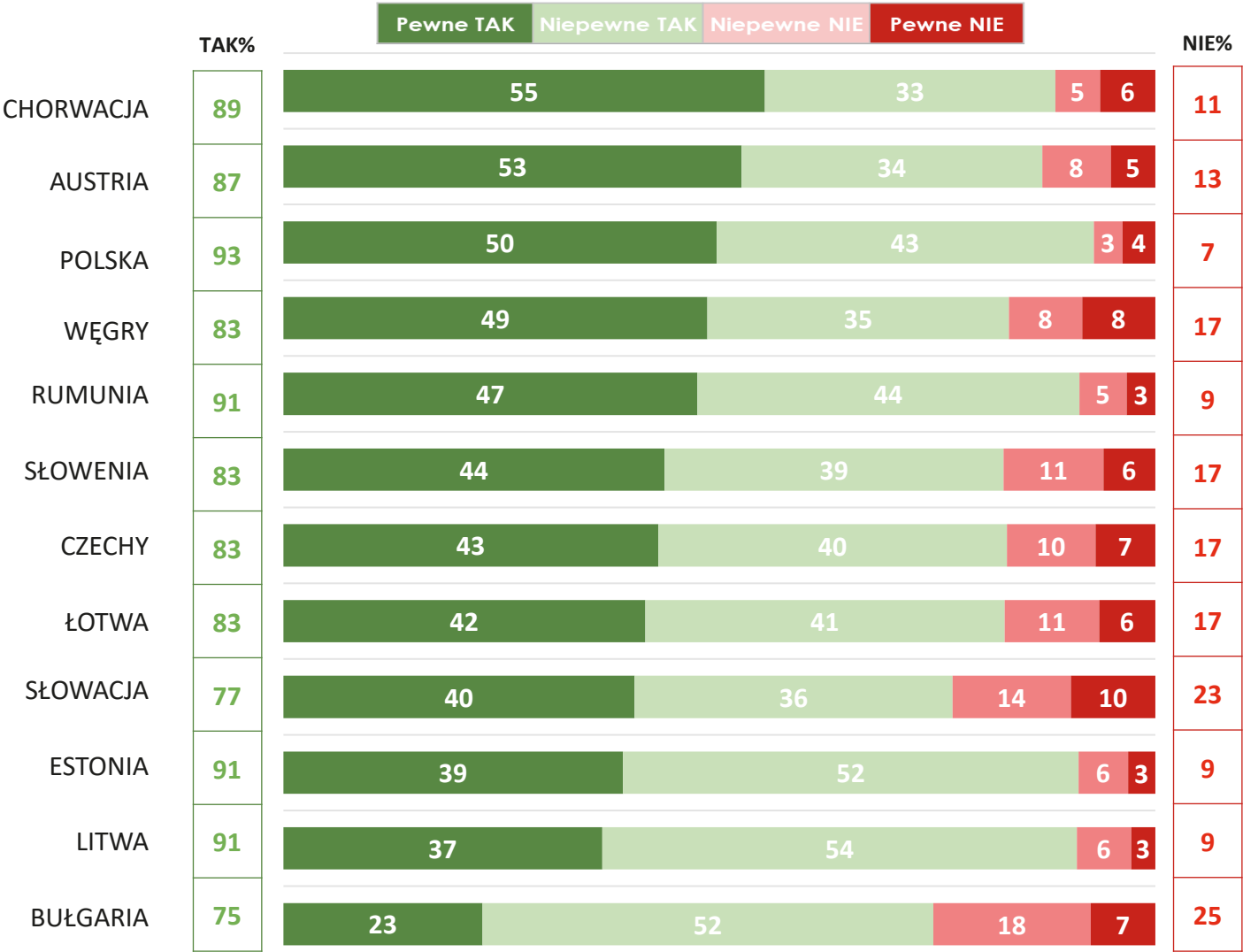
Potępiam agresję Rosji na Ukrainę

Wśród obywateli Austrii można zauważyć, że wraz z wiekiem respondentów ich postawa wobec agresji Rosji na Ukrainę staje się bardziej zdecydowana i jednoznaczna. Można zauważyć, że starsze pokolenia, które być może pamiętają dawne konflikty lub wykazują większą świadomość historyczną, wyraźnie i stanowczo potępiają działania wojenne. Również poziom wykształcenia odgrywa rolę w kształtowaniu postaw. Wyższe wykształcenie koreluje z bardziej krytycznym i potępiającym stosunkiem do agresji. Młodsze pokolenia i osoby z niższym poziomem wykształcenia wydają się mniej zdecydowane w swoich poglądach, co może wynikać z różnych czynników, takich jak inne priorytety lub nawet wpływ nowych form komunikacji, które kształtują ich świadomość polityczną.

STOSUNEK DO WOJNY – opinie obywateli dwunastu państwa Trójmorza

Międzynarodowy trybunał powinien zbadać, czy Rosja popełniła zbrodnie wojenne w Ukrainie

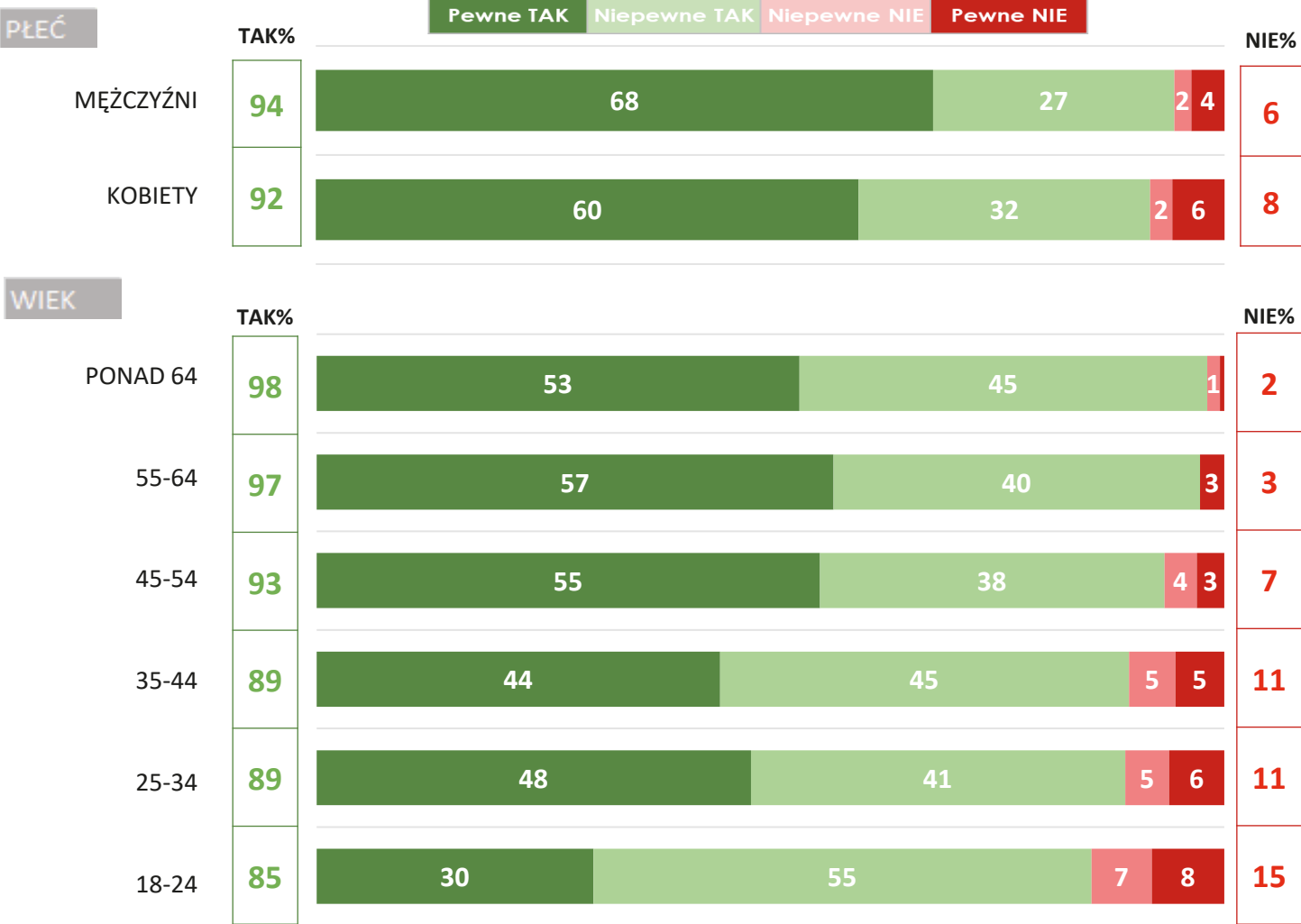

Wykres prezentuje opinie obywateli dwunastu państw regionu Trójmorza na temat konieczności zbadania przez międzynarodowy trybunał ewentualnych zbrodni wojennych popełnionych przez Rosję. Wszystkie przedstawione kraje w większości popierają takie śledztwo. Polska wyróżnia się najwyższym ogólnym wskaźnikiem potwierdzenia (93%), z połową respondentów deklarujących pełne przekonanie („Pewne TAK”). Bułgaria natomiast wykazuje największy odsetek niepewności (52% „Niepewne NIE”), co sugeruje znaczne podziały lub brak jednomyślności w społeczeństwie w tej kwestii. Stosunkowo wysoki odsetek odpowiedzi „Niepewne NIE” w krajach takich, jak Słowenia, Czechy, Łotwa i Słowacja może odzwierciedlać większą niepewność lub zróżnicowanie opinii publicznej na temat tego, jak należy postępować w kontekście międzynarodowego prawa. Ogólnie dane wskazują na powszechną gotowość społeczeństw regionu Trójmorza do wsparcia międzynarodowych działań prawnych w odpowiedzi na konflikt ukraiński, ale także na istnienie zróżnicowanych perspektyw, które mogą wynikać z różnic historycznych, politycznych i kulturowych w każdym z tych krajów.

STOSUNEK DO WOJNY – różnicowanie opinii wśród obywateli Polski

Międzynarodowy trybunał powinien zbadać, czy Rosja popełniła zbrodnie wojenne w Ukrainie

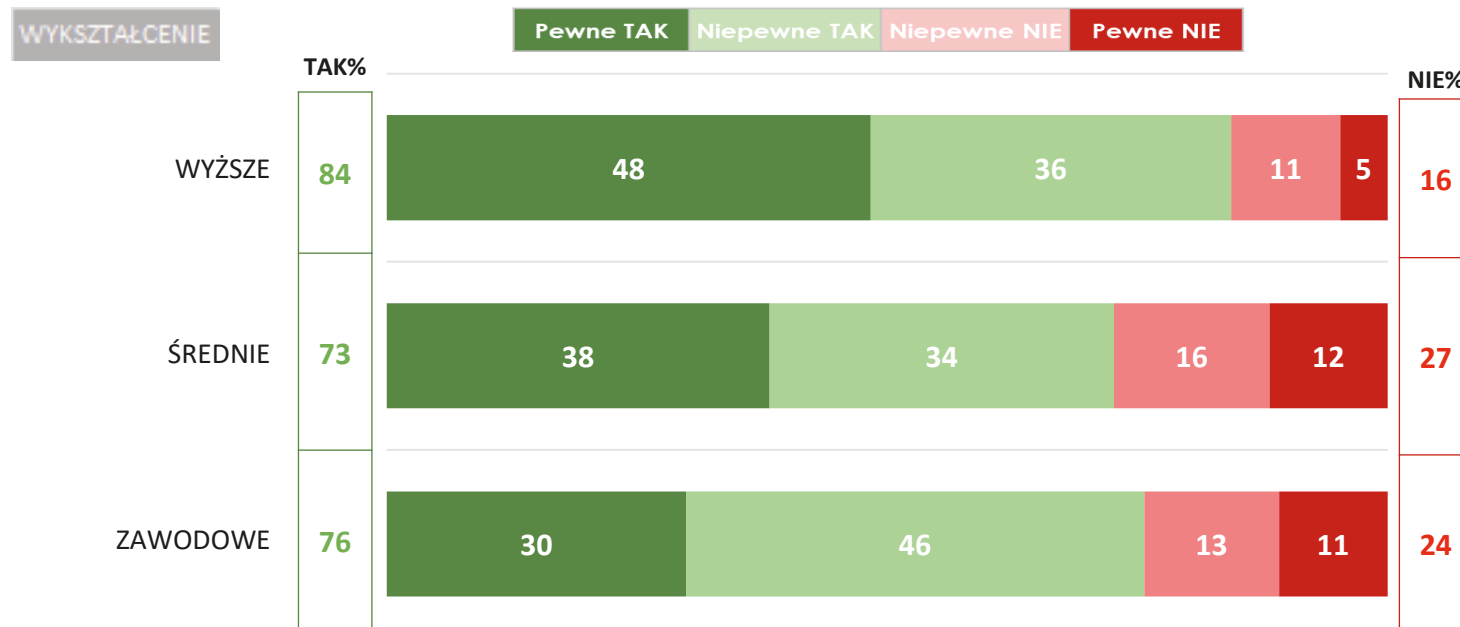
Badania pokazują, że poparcie dla zbadania ewentualnych zbrodni wojennych przez Rosję jest bardzo wysokie wśród Polaków, jednak różnicuje się ze względu na płeć i wiek obywateli. Mężczyźni w 94% i kobiety w 92% opowiadają się za tym, istnieją jednak istotne różnice ze względu na stopień pewności postaw, gdzie wśród mężczyzn jest on wyraźnie wyższy.

W odniesieniu do wieku, największe poparcie dla zbadania zbrodni wojennych wykazują osoby starsze – w grupie powyżej 64 lat poparcie wynosi aż 98%. Najmniej zdecydowane, choć wciąż bardzo wysokie poparcie (85%), wyrażają najmłodsi respondenci w wieku 18-24 lata. W każdej grupie wiekowej odpowiedź „TAK” dominuje, co wskazuje na silne przekonanie społeczeństwa co do konieczności międzynarodowej interwencji prawnej. Odsetek osób niepewnych („Niepełne NIE”) lub zdecydowanie przeciwnych („Pewne NIE”) jest relatywnie niski w porównaniu z ogólnym poparciem. Te dane podkreślają powszechną akceptację dla działań międzynarodowej sprawiedliwości w Polsce i mogą odzwierciedlać szerokie wsparcie dla ukraińskich ofiar konfliktu.

STOSUNEK DO WOJNY – zróżnicowanie opinii wśród obywateli Słowacji

Międzynarodowy trybunał powinien zbadać, czy Rosja popełniła zbrodnie wojenne w Ukrainie

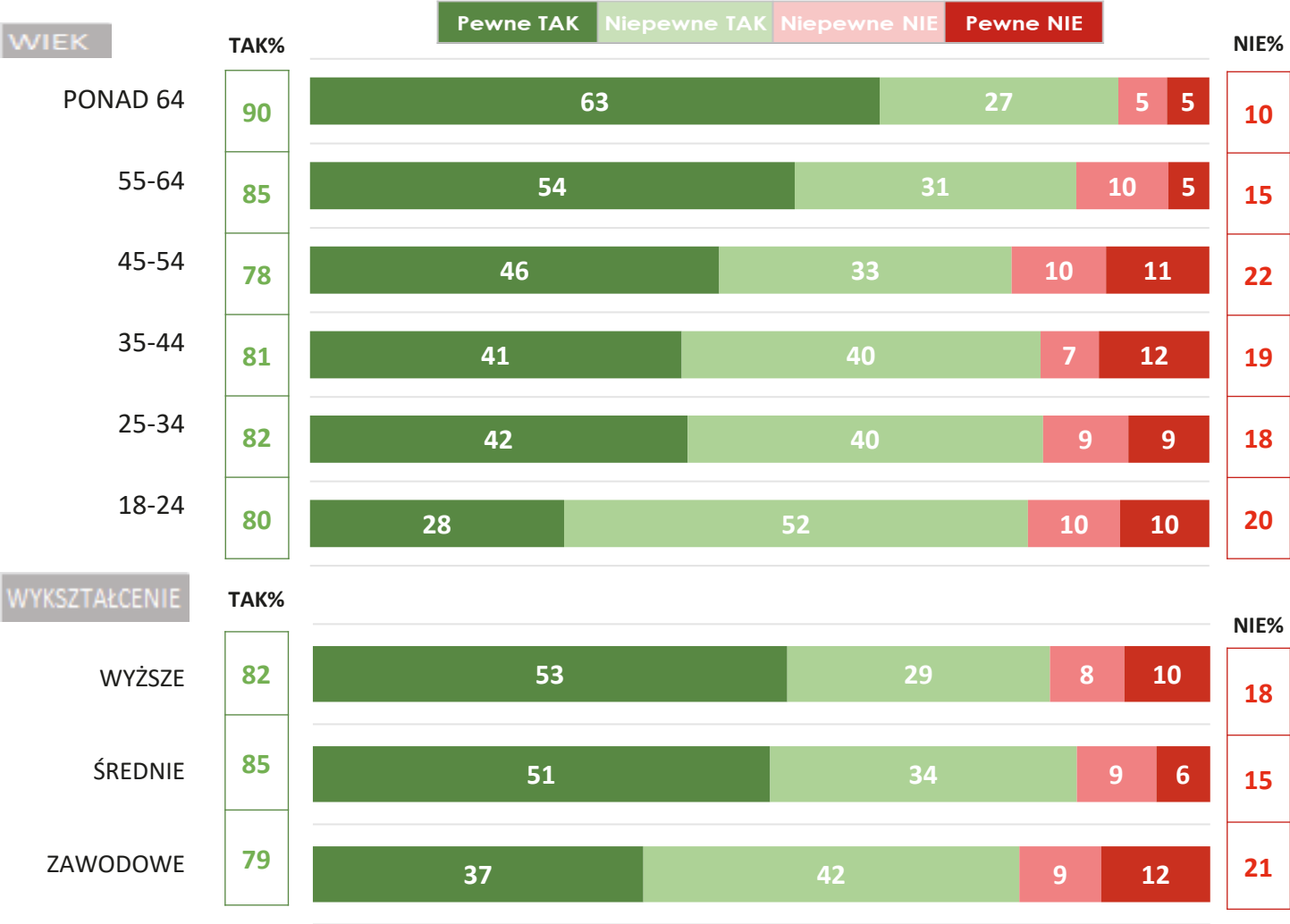
Ogólnie społeczeństwo Słowacji jest przychylnie nastawione do przeprowadzenia międzynarodowego dochodzenia. Wśród osób z wykształceniem wyższym poparcie jest największe, z 84% ogółem potwierdzających (48% „Pewne TAK” i 36% „Niepełne TAK”). Osoby z wykształceniem średnim wykazują nieco mniejsze, ale wciąż wysokie poparcie. Natomiast w grupie z wykształceniem zawodowym wskaźnik ten jest najniższy, ale nadal wysoki – 76% ogółem potwierdzających.

W każdej kategorii wykształcenia procent osób, które zdecydowanie nie popierają dochodzenia („Pewne NIE”), jest stosunkowo niski. Wykres wskazuje na to, że choć poziom wykształcenia może wpływać na stopień pewności co do potrzeby dochodzenia, ogólna tendencja społeczeństwa jest jednoznacznie skierowana na poparcie międzynarodowego postępowania.

STOSUNEK DO WOJNY – różnicowanie opinii wśród obywateli Węgier

Międzynarodowy trybunał powinien zbadać, czy Rosja popełniła zbrodnie wojenne w Ukrainie

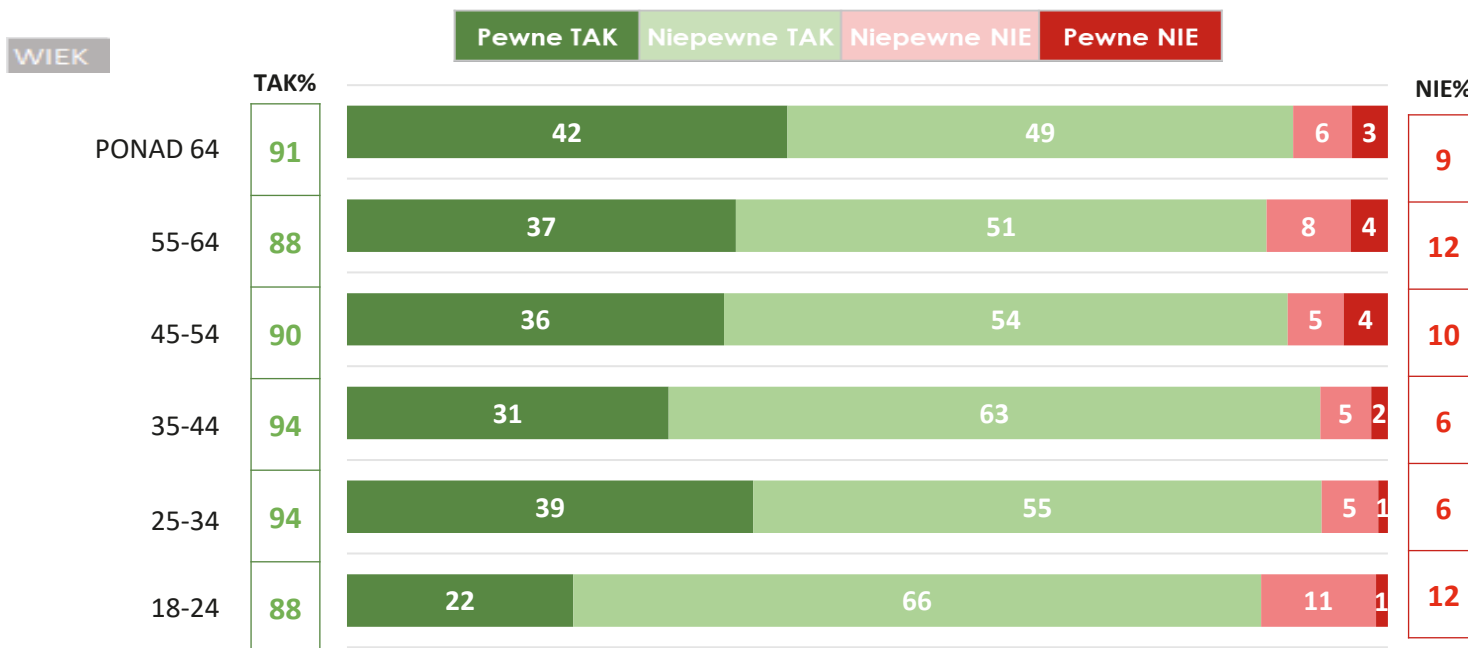

Wykres ukazuje postawy obywateli Węgier dotyczące badania przez międzynarodowy trybunał domniemanych zbrodni wojennych Rosji w Ukrainie, według wieku i wykształcenia. Najstarsza grupa wiekowa wykazuje największe poparcie dla dochodzenia (90% łącznie potwierdzających), z 63% wyrażającymi „Pewne TAK”. Wśród młodszych grup wiekowych obserwujemy nieznaczny spadek poparcia, z najmniejszym poparciem wśród osób w wieku 18-24 lata (80% łącznie potwierdzających). Analizując dane według wykształcenia, osoby z wykształceniem średnim wykazują najwyższe poparcie dla dochodzenia (85% łącznie potwierdzających), podczas gdy osoby z wykształceniem zawodowym – najniższe (79% łącznie potwierdzających). Odsetek „Pewne NIE” jest najwyższy wśród osób z wykształceniem zawodowym (12%). Generalnie, widoczne jest stosunkowo wysokie i jednolite poparcie węgierskiego społeczeństwa dla międzynarodowego śledztwa, z pewnymi różnicami zależnymi od wieku i wykształcenia.

STOSUNEK DO WOJNY – zróżnicowanie opinii wśród obywateli Litwy

Międzynarodowy trybunał powinien zbadać, czy Rosja popełniła zbrodnie wojenne w Ukrainie

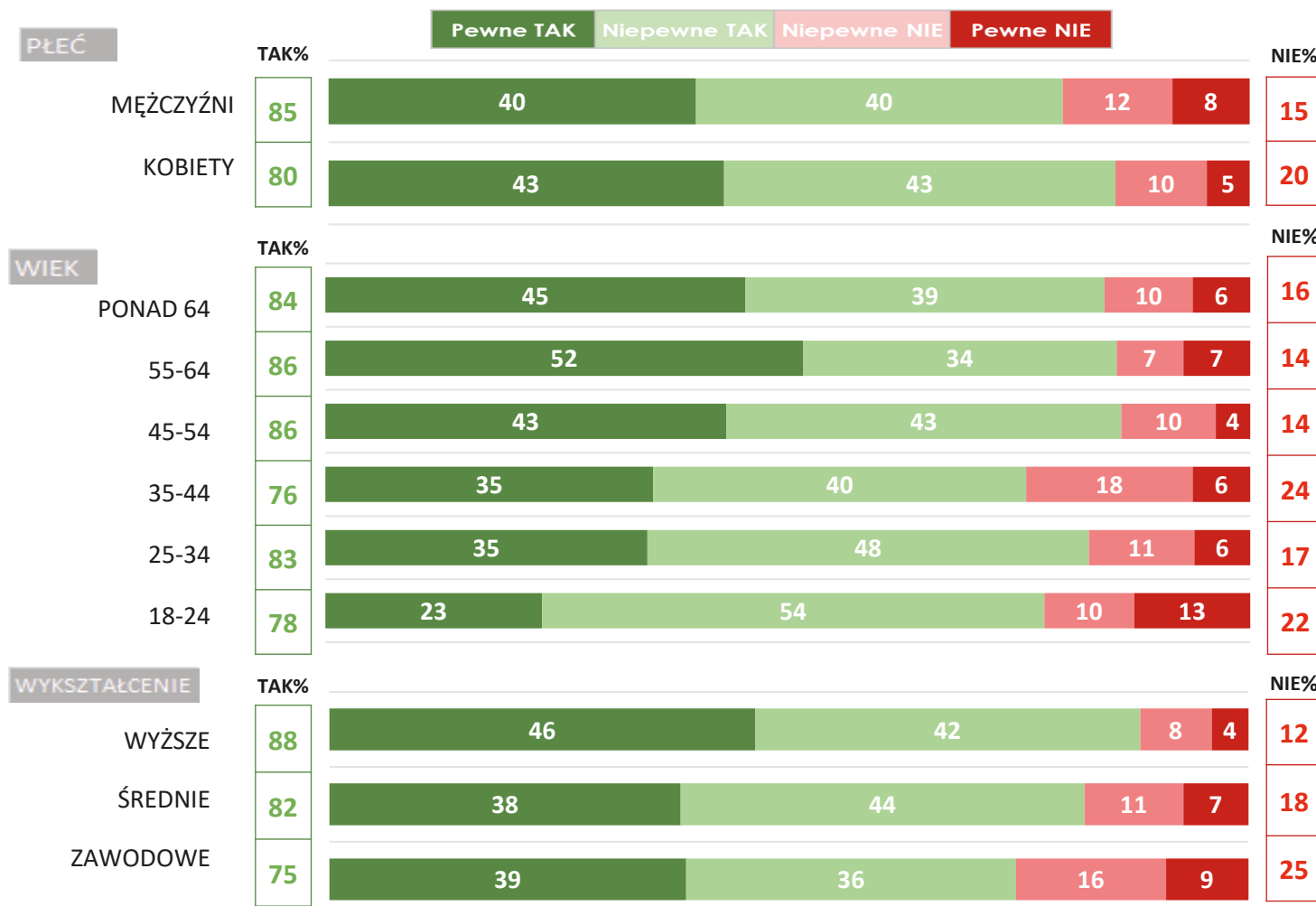

Opinie obywateli Litwy dotyczące potrzeby zbadania przez międzynarodowy trybunał zbrodni wojennych Rosji w Ukrainie różnią się w zależności od wieku. W każdej grupie wiekowej dominuje poparcie dla takiego dochodzenia, przy czym wśród osób w wieku 25-44 lata jest ono największe (94% ogólnie potwierdzających). Najmniejsze, ale nadal wysokie poparcie wykazują najmłodsi respondenci w wieku 18-24 lat (88% ogólnie potwierdzających). Dominującą postawą jest jednak „Niepewne TAK”, z najwyższym wynikiem wśród grupy 35-44 lata (63%). Dane te świadczą o silnym poparciu na Litwie dla międzynarodowej sprawiedliwości w odpowiedzi na konflikt w Ukrainie, z niewielką tendencją do zwiększenia sceptycyzmu wśród najmłodszych obywateli. Ogólnie wyniki pokazują, że litewskie społeczeństwo nie jest jednoznacznie zdecydowane w swoim poparciu dla dochodzenia zbrodni wojennych.

STOSUNEK DO WOJNY – różnicowanie opinii wśród obywateli Łotwy

Międzynarodowy trybunał powinien zbadać, czy Rosja popełniła zbrodnie wojenne w Ukrainie

Opinie obywateli Łotwy w odniesieniu do międzynarodowego dochodzenia w sprawie zbrodni wojennych Rosji różnicują się ze względu na płeć, wiek i wykształcenie obywateli.

Z danych wynika, że większość respondentów, zarówno mężczyzn (85%), jak i kobiet (80%), popiera przeprowadzenie dochodzenia. Wśród mężczyzn wyższy jest jednak odsetek zdecydowanego poparcia („Pewne TAK”).

Analiza pokazuje, że największe poparcie dla dochodzenia wyrażają osoby w wieku od 55 do 64 lat oraz od 45 do 54 lat (86% łącznie potwierdzających w obu grupach). Najmłodsza grupa wiekowa (18-24 lata) jest najbardziej podzielona, z najwyższym odsetkiem niezdecydowanych („Niepełne TAK”).

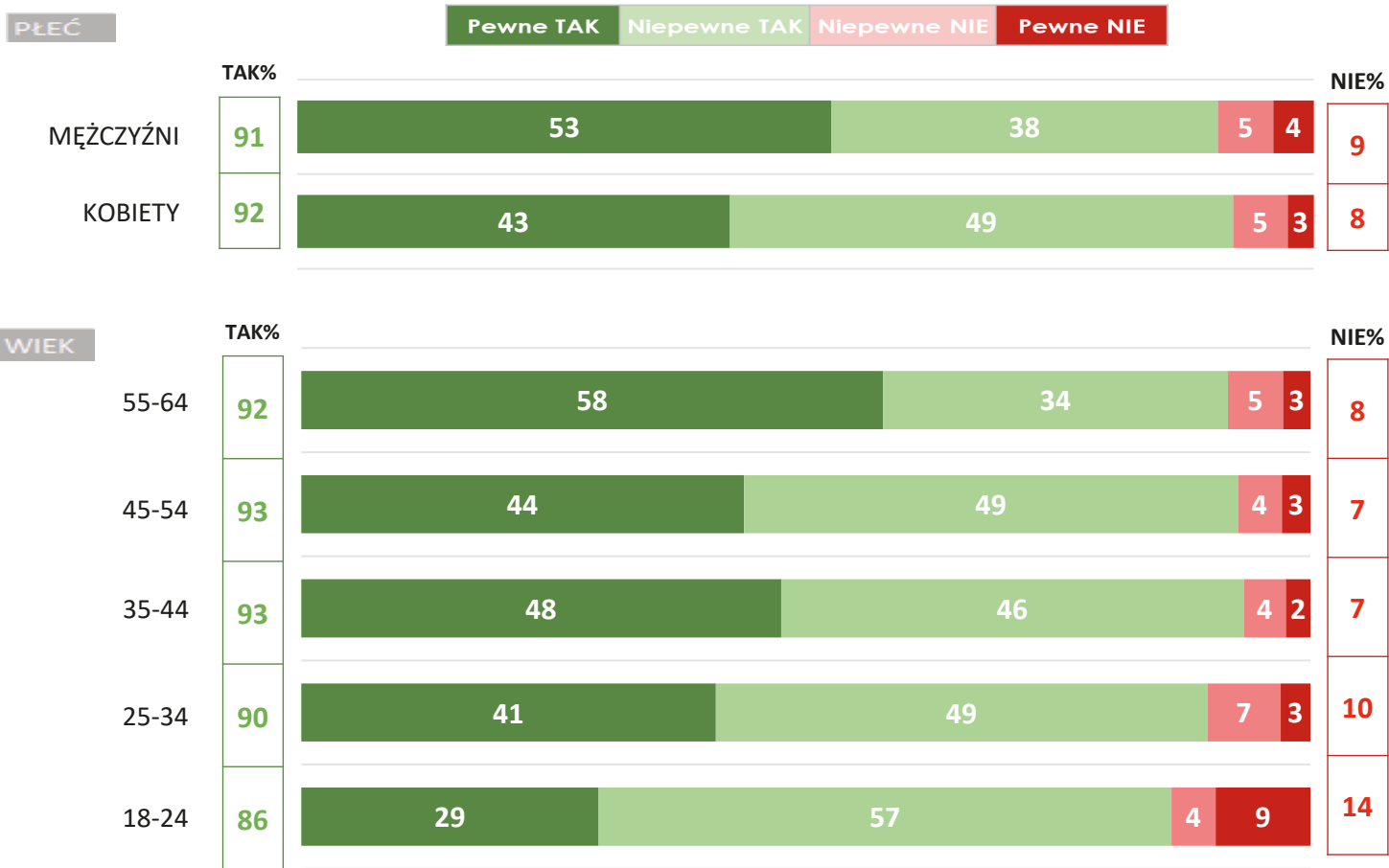
Rozpatrując poziom wykształcenia, największe poparcie znajdujemy wśród osób z wykształceniem wyższym (88% łącznie potwierdzających), a najmniejsze – wśród osób z wykształceniem zawodowym (75% łącznie potwierdzających).

Ogółem wykres świadczy o silnym poparciu na Łotwie dla międzynarodowego śledztwa, z pewnymi wahaniami w zależności od demograficznych i edukacyjnych czynników.

STOSUNEK DO WOJNY – zróżnicowanie opinii wśród obywateli Rumunii

Międzynarodowy trybunał powinien zbadać, czy Rosja popełniła zbrodnie wojenne w Ukrainie

Opinie obywateli Rumunii na temat konieczności przeprowadzenia dochodzenia przez międzynarodowy trybunał w sprawie zbrodni wojennych Rosji w Ukrainie różnicują takie zmienne, jak płeć i wiek.

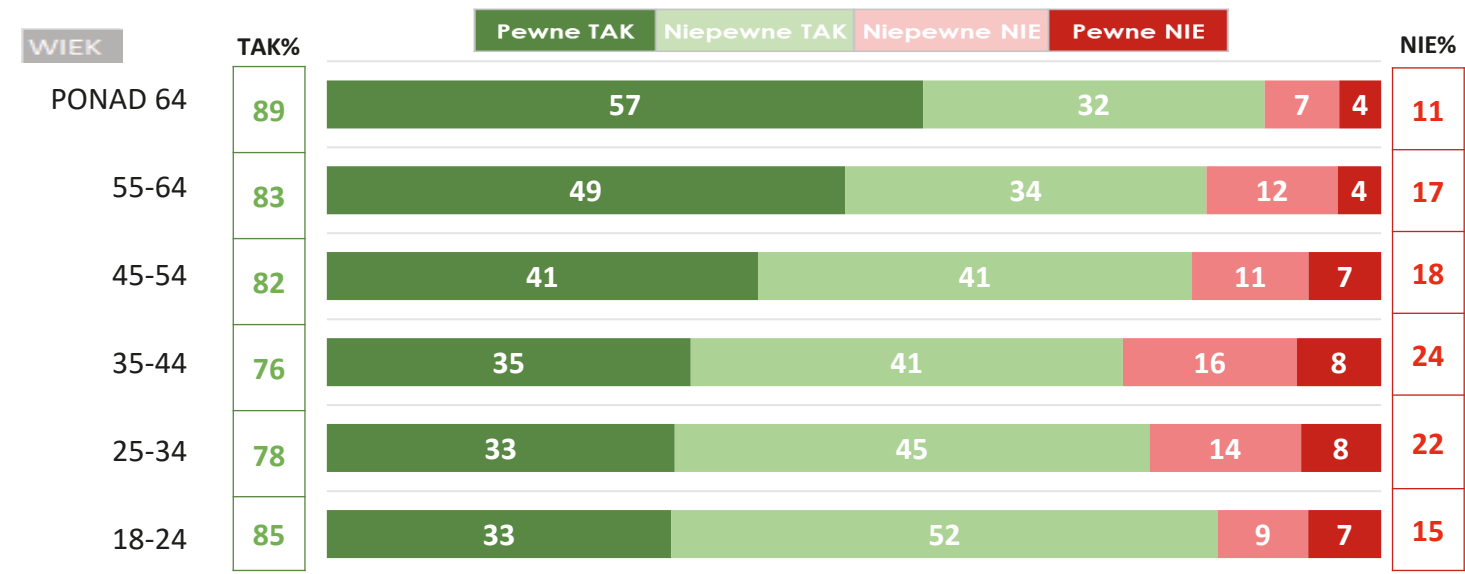
Ogólne poparcie dla śledztwa jest bardzo wysokie wśród obu płci, z lekką przewagą wśród kobiet (92%) w porównaniu z mężczyznami (91%). Oba wyniki wskazują na dość jednolite poparcie w rumuńskim społeczeństwie, jednak mężczyźni są wyraźnie silniej przekonani o swoim stanowisku.

Wśród różnych grup wiekowych najwyższe poparcie notowane jest w grupach od 45 do 64 lat, gdzie 93% respondentów popiera dochodzenie. Najmłodsza grupa wiekowa (18-24 lata) wykazuje najniższe, lecz nadal wysokie poparcie (86%), przy jednoczesnym najniższym poziomie ugruntowania postawy. Osoby najstarsze wykazują natomiast największą pewność swoich przekonań.

STOSUNEK DO WOJNY – różnicowanie opinii wśród obywateli Słowenii

Międzynarodowy trybunał powinien zbadać, czy Rosja popełniła zbrodnie wojenne w Ukrainie

Wykres ilustruje postawy obywateli Słowenii w różnych grupach wiekowych. Osoby powyżej 64 roku życia są najbardziej zdecydowane w swojej opinii, z 57% wyrażającymi „Pewne TAK”. W grupie wiekowej 18-24 lata również widzimy duże poparcie, ale z wyższym odsetkiem „Niepełne TAK” (52%).

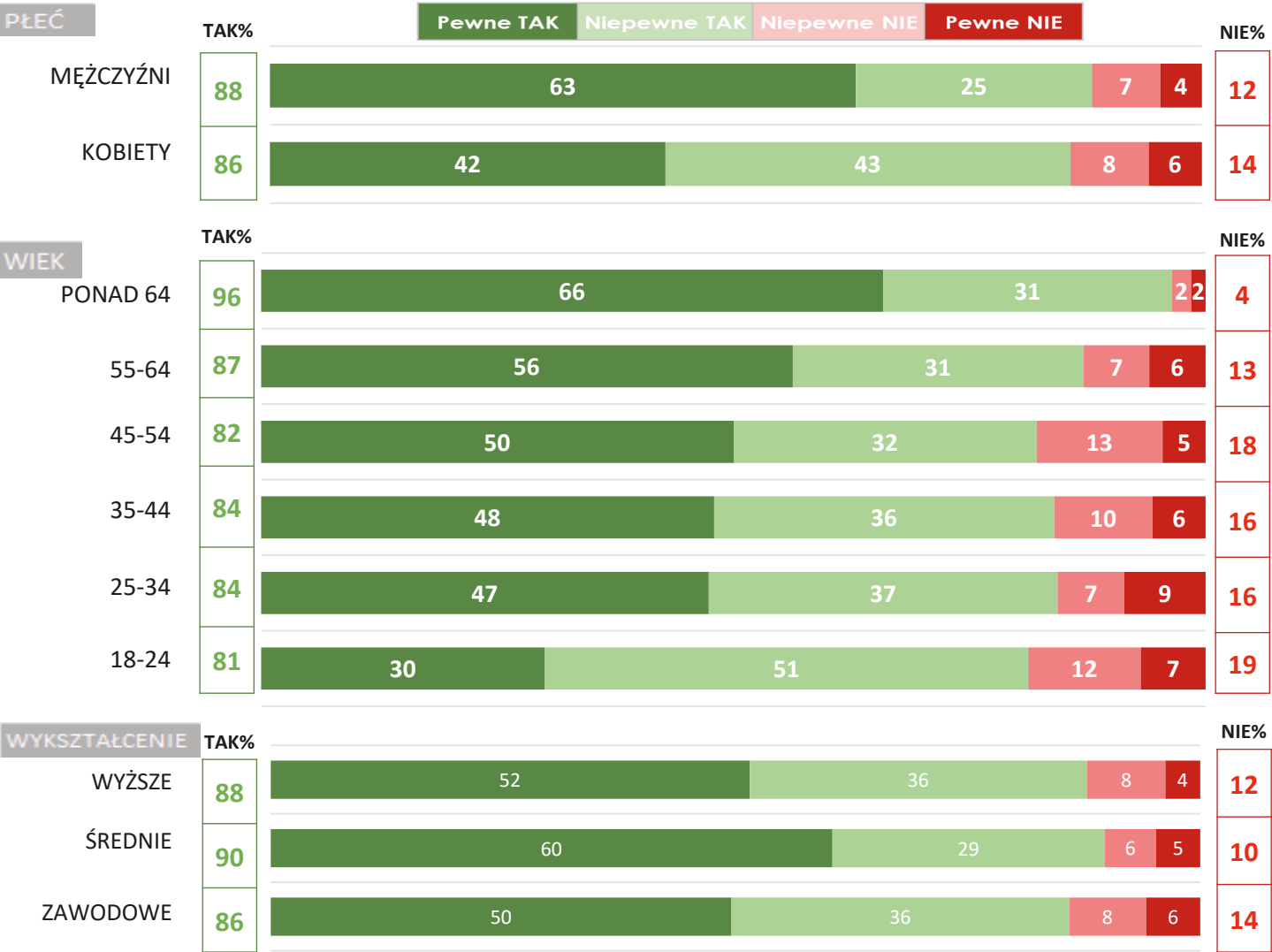
W grupach wiekowych 25-44 lata, mimo wysokiego ogólnego poparcia, obserwujemy największy odsetek osób niepopierających śledztwa, przy czym nie są to pewne postawy (16% i 14% dla „Niepełne NIE”).

Te dane pokazują, że chociaż poparcie dla międzynarodowego śledztwa jest powszechne wśród Słoweńców, pewność co do tej postawy wzrasta w starszych grupach wiekowych, młodszy natomiast bardziej zróżnicowani pod tym względem.

STOSUNEK DO WOJNY – różnicowanie opinii wśród obywateli Austrii

Międzynarodowy trybunał powinien zbadać, czy Rosja popełniła zbrodnie wojenne w Ukrainie

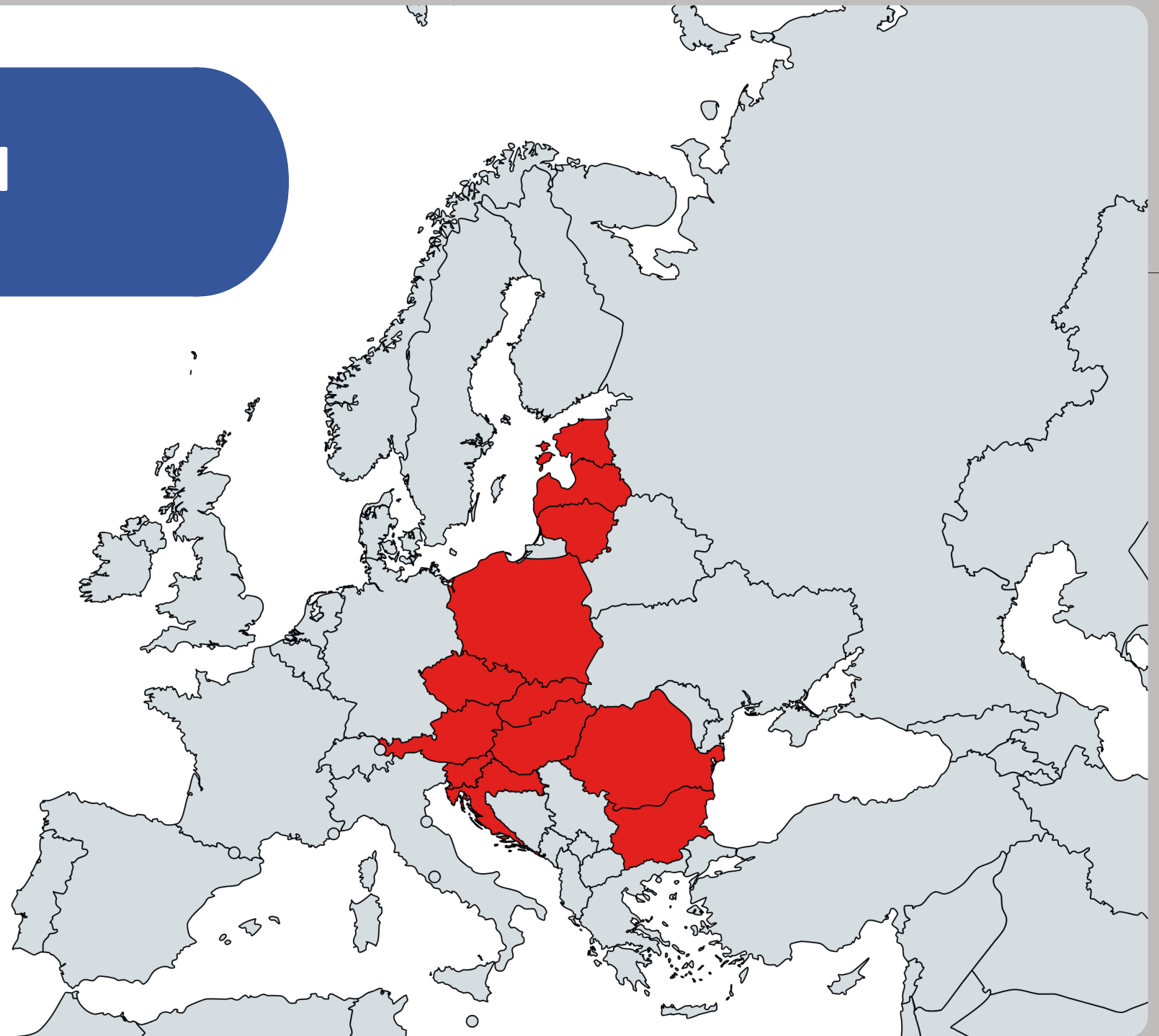
Ogólnie poparcie dla dochodzenia jest wysokie wśród wszystkich obywateli Austrii, jednak najstarsi respondenci (powyżej 64 lat) wykazują największą pewność w swoich przekonaniach, z 66% wyrażającymi „Pewne TAK”. Najmłodsza grupa wiekowa (18-24 lata) ma najwięcej osób niezdecydowanych, co sugeruje, że pewność co do potrzeby dochodzenia rośnie wraz z wiekiem.

W przypadku płci, mężczyźni są bardziej zdecydowani niż kobiety, z 63% mężczyzn wyrażających „Pewne TAK” w porównaniu z 42% kobiet. Ogólny poziom poparcia dla dochodzenia jest natomiast porównywalny.

Te wyniki mogą świadczyć o silnym przekonaniu w austriackim społeczeństwie o konieczności śledztwa międzynarodowego, przy jednoczesnym zastrzeżeniu, że pewność ta rośnie wraz z wiekiem respondentów. Najwyższą pewność postawy przejawiają osoby ze średnim wykształceniem, gdzie „Pewne TAK” wskazało 60% respondentów.

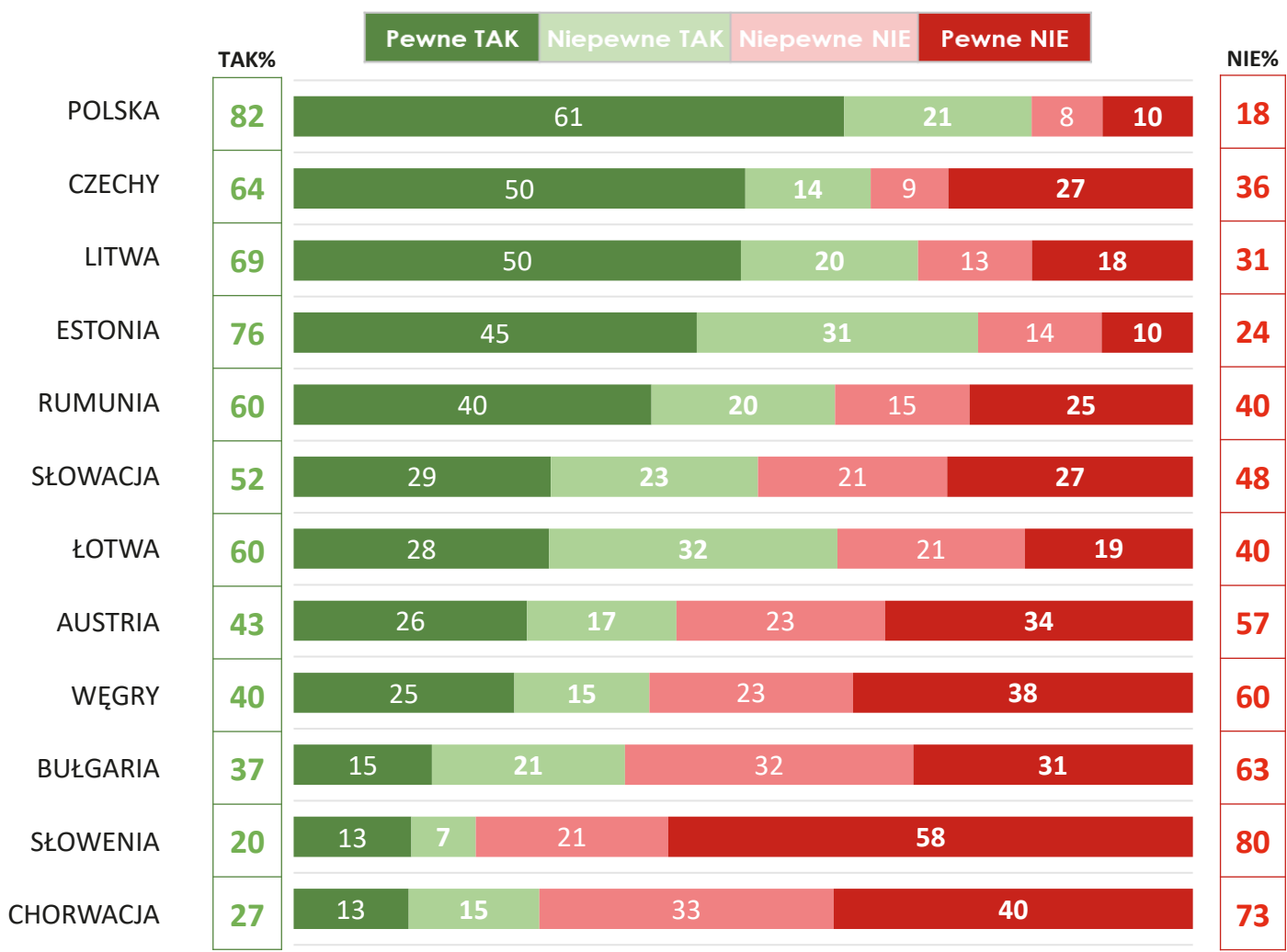
STOSUNEK DO ROSJI

- Poczucie zagrożenia ze strony Rosji
- Postrzeganie aktualnych działań Rosji
- Postrzeganie przyszłości Rosji

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – opinie obywateli państw TRÓJMORZA

Rosja stanowi obecnie realne zagrożenie dla mojego kraju

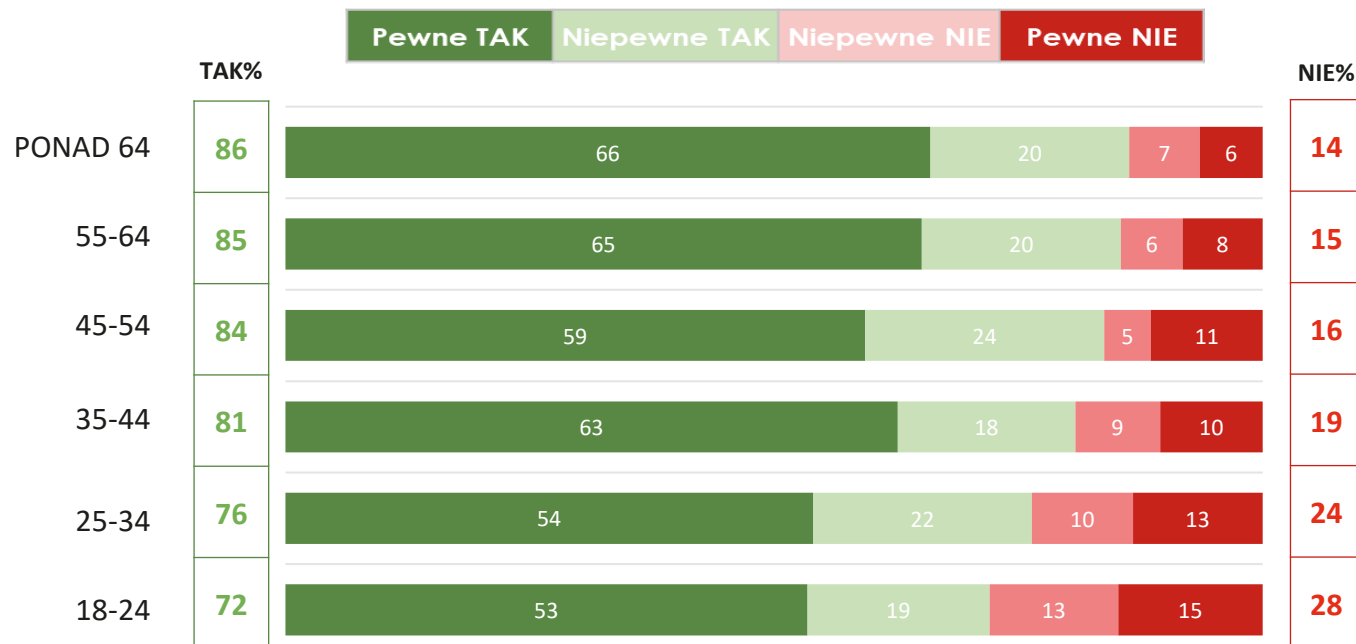

Polska wykazuje największe poczucie zagrożenia ze strony Rosji, z 61% respondentów wyrażających „Pewne TAK”. W przeciwieństwie, Słowenia i Chorwacja mają najniższe odczucie zagrożenia, z odpowiednio 13% i 13% dla „Pewne TAK”. Ogólnie państwa blisko granic Rosji, jak Estonia, Litwa, Polska, wyrażają wyższe odczucie zagrożenia w porównaniu z krajami bardziej odległymi geograficznie, jak Austria czy Chorwacja, gdzie „Pewne NIE” dominuje. Istotną różnicą między państwami jest stopień pewności wyrażanych postaw. Dane te wskazują na różnorodność percepcji zagrożenia w regionie, zależną od czynników geopolitycznych oraz od różnic w narodowej pamięci historycznej i stosunkach dyplomatycznych z Rosją.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli Polski

Rosja stanowi obecnie realne zagrożenie dla mojego kraju

Wśród obywateli Polski odczucie zagrożenia podzielone jest według grup wiekowych. Najwyższe odczucie zagrożenia wyrażają osoby powyżej 64 roku życia, z 66% przekonanych „Pewne TAK”. Z kolei najmłodsza grupa (18-24 lata) wykazuje najmniej zdecydowane stanowisko, z 53% dla „Pewne TAK” i wyższym odsetkiem postaw przeciwnych.

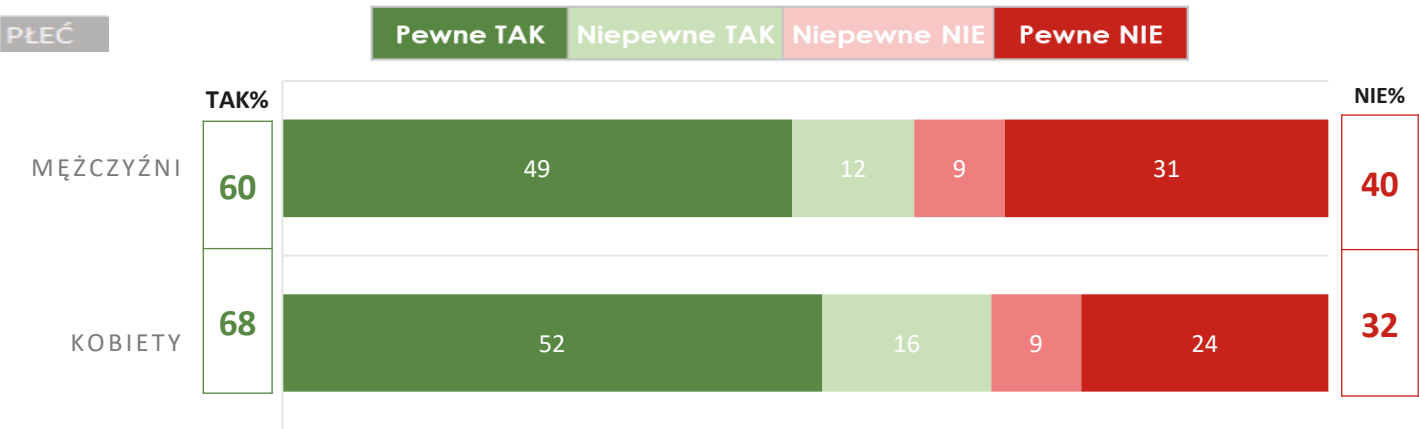
Pewność w odczuciu zagrożenia ogólnie maleje wraz z młodszy wiekiem respondentów, co widać w rosnących procentach dla „Pewne NIE”, „Niepewne NIE” wśród młodszych grup. To może sugerować, że młodsze pokolenia mogą mieć inne spojrzenie na stosunki międzynarodowe lub odczuwać mniejsze bezpośrednie zagrożenie.

Ogólnie wyniki świadczą o szeroko rozpowszechnionym odczuciu zagrożenia w Polsce, ale z różnym stopniem pewności, co może odzwierciedlać różnorodne doświadczenia życiowe oraz postrzeganie obecnej sytuacji geopolitycznej przez różne pokolenia.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli CZECH

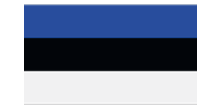
Rosja stanowi obecnie realne zagrożenie dla mojego kraju

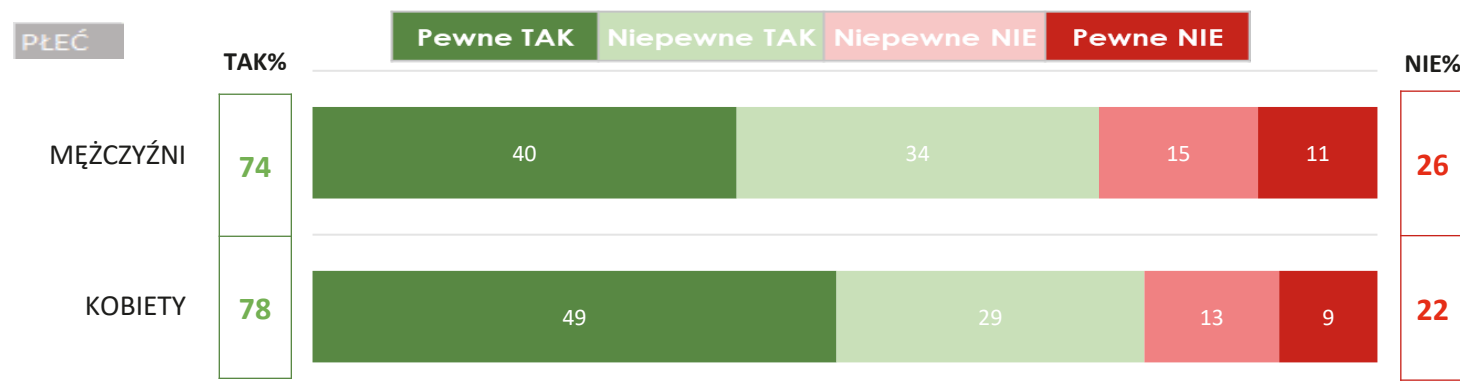
Wykres przedstawia odczucie zagrożenia ze strony Rosji wśród obywateli Czech rozłożone według płci.

Większość mężczyzn (60%) i kobiet (68%) odczuwa realne zagrożenie ze strony Rosji, jednakże kobiety wykazują nieco większą pewność w swoich postawach, z większym procentem wyrażającym „Pewne TAK”. W obu grupach płciowych istotny jest odsetek osób, które nie odczuwają zagrożenia („Pewne NIE”), wynoszący 31% wśród mężczyzn i 24% wśród kobiet. Różnica w percepcji zagrożenia pomiędzy mężczyznami i kobietami może świadczyć o różnicach w odbiorze informacji o międzynarodowej polityce lub różnych poziomach zaangażowania emocjonalnego w aktualne wydarzenia. Wyniki te wskazują na stosunkowo podzielone społeczeństwo czeskie w kwestii odczuwanego zagrożenia międzynarodowego.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli ESTONII

Rosja stanowi obecnie realne zagrożenie dla mojego kraju

Wykres przedstawia rozkład odczucia zagrożenia ze strony Rosji wśród obywateli Estonii podzielony według płci.

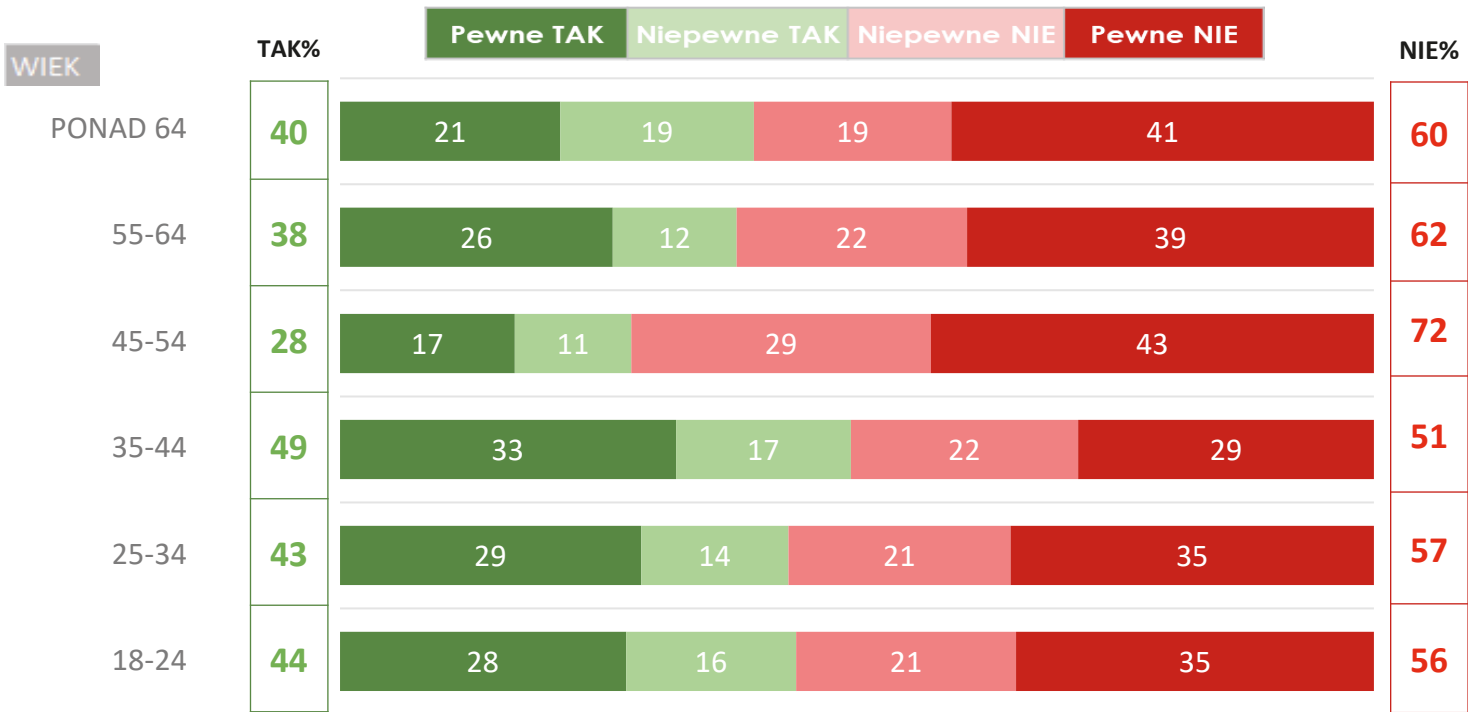
Większość kobiet (78%) odczuwa zagrożenie, z większą częścią (49%) wyrażającą „Pewne TAK”. Wśród mężczyzn 74% odczuwa zagrożenie, ale mniejsza część (40%) jest w tej kwestii pewna swojego stanowiska.

Jednocześnie więcej mężczyzn niż kobiet wyraża „Pewne NIE” (15% w porównaniu z 9%). Te wyniki mogą świadczyć o silniejszym odczuciu zagrożenia ze strony Rosji w Estonii, zwłaszcza wśród kobiet. Różnica w pewności co do tych odczuć między mężczyznami a kobietami może odzwierciedlać różne postrzeganie sytuacji geopolitycznej lub różne reakcje na niestabilność regionalną.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli WĘGIER

Rosja stanowi obecnie realne zagrożenie dla mojego kraju

Wśród obywateli Węgier różnice w poczuciu zagrożenia ze strony Rosji występują ze względu na wiek obywateli. Najmniejsze poczucie zagrożenia występuje w grupie wiekowej 45-54 lata, gdzie tylko 17% ma przekonanie „Pewne TAK”. W przeciwieństwie, grupa 35-44 lata wyraża największe odczucie zagrożenia (33% „Pewne TAK”).

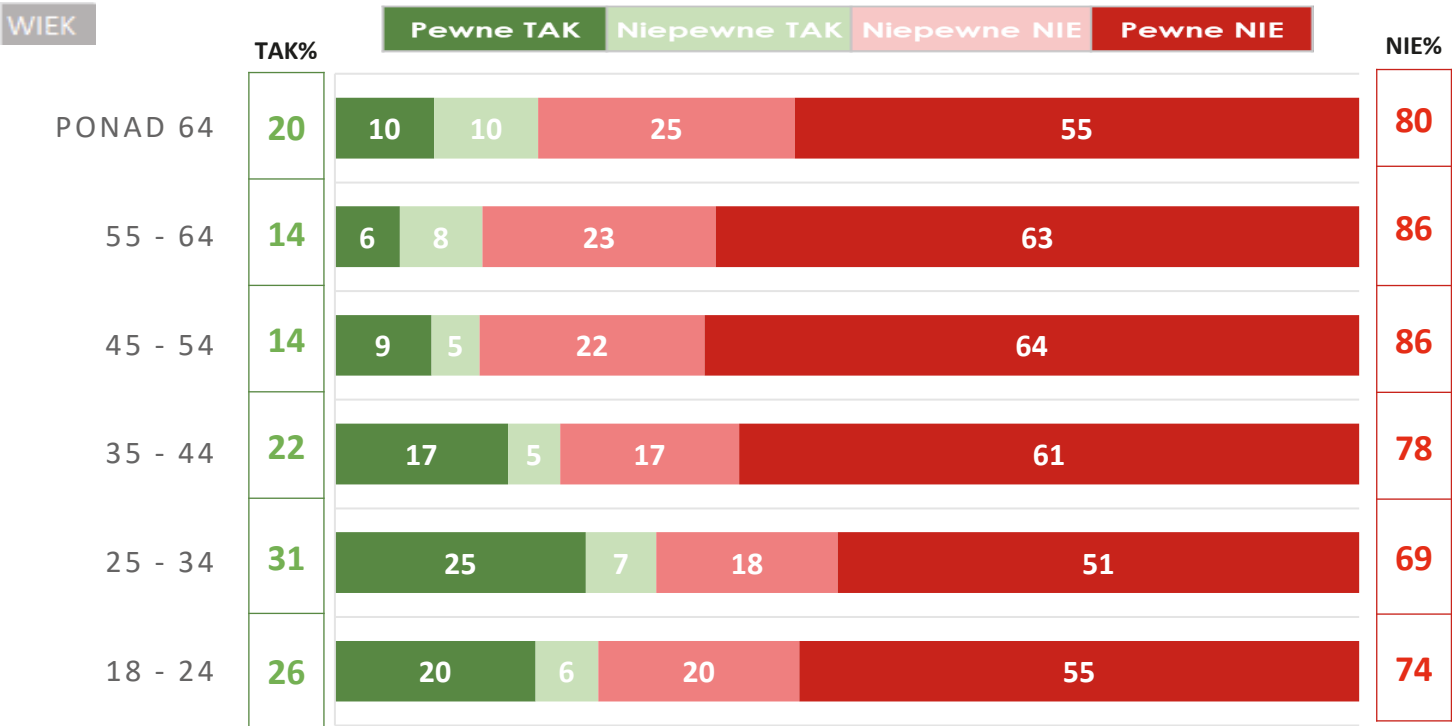
Interesujące jest, że grupy wiekowe 18-24 i 35-44 lata mają największy odsetek osób niezdecydowanych („Niepełne NIE”). Natomiast najstarsza grupa (ponad 64 lata) oraz grupa 55-64 lata wykazują największy odsetek „Pewne NIE”, co wskazuje na silniejsze przekonanie, że Rosja nie stanowi zagrożenia.

Ogólnie wyniki sugerują, że węgierskie społeczeństwo jest podzielone w kwestii zagrożenia rosyjskiego, z widoczną tendencją do większej pewności w swoich postawach w starszych grupach wiekowych.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli Słowenii

Rosja stanowi obecnie realne zagrożenie dla mojego kraju

Wykres przedstawia opinie obywateli Słowenii odnośnie do zagrożenia ze strony Rosji z podziałem na grupy wiekowe.

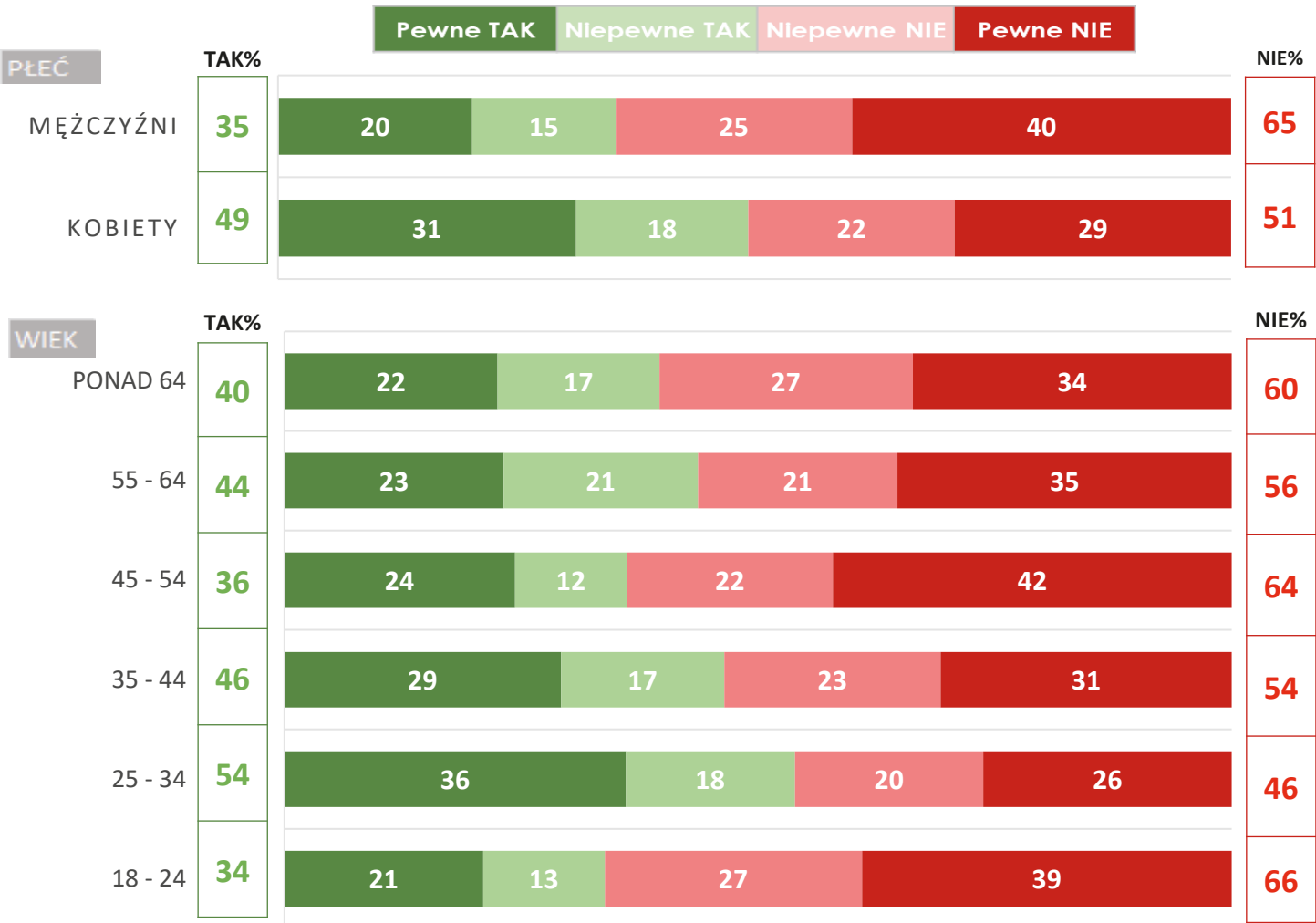
Ogółem dominuje przekonanie, że Rosja nie stanowi zagrożenia („Pewne NIE”). Młodsze grupy wiekowe, w szczególności osoby w wieku 25-34 lata, wykazują większą niepewność, ale nadal największy procent uważa, że Rosja nie stanowi zagrożenia (51% „Pewne NIE”).

Widać tendencję, że młodsze pokolenia, do 44 lat, częściej dostrzegają zagrożenie, na co wskazuje wyższy odsetek deklarujących „Pewne TAK”. Wśród starszych obywateli nie przekracza on 10%.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli Austrii

Rosja stanowi obecnie realne zagrożenie dla mojego kraju

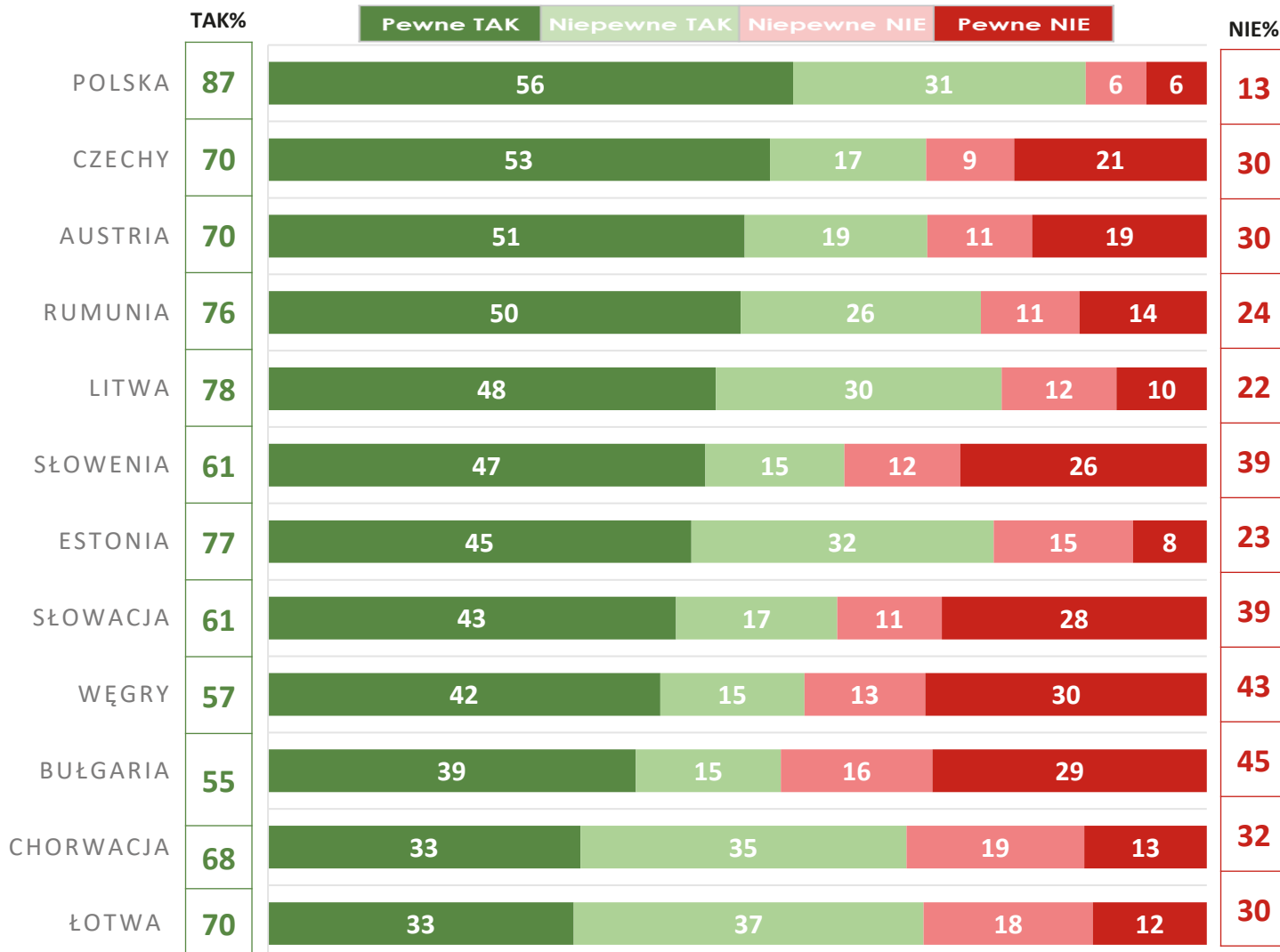

Obywatele Austrii różnią się w odczuciu zagrożenia ze strony Rosji. Większy odsetek kobiet (49%) niż mężczyzn (35%) odczuwa realne zagrożenie. Wśród grup wiekowych najmłodszy (18-24 lata) są najmniej przekonani o zagrożeniu (tylko 21% „Pewne TAK”), podczas gdy grupa 25-34 lata wykazuje największą pewność (36% „Pewne TAK”). Co ciekawe, osoby nieco starsze (25-34 lata) deklaruje najwyższy poziom zagrożenia i są w tym bardziej przekonane niż pozostałe. Poza grupą osób w wieku 25-44 lata dominują przekonania, że Rosja nie stanowi zagrożenia.

Ogólnie dane wskazują na to, że w Austrii percepcja zagrożenia rosyjskiego nie jest powszechna w porównaniu z innymi krajami regionu, z wyraźnymi różnicami w poziomie pewności tej percepcji pomiędzy płciami i grupami wiekowymi oraz wyróżniającą się kategorią „młodych dorosłych”, w wieku od 25 do 44 lat.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – opinie obywateli państw TRÓJMORZA

Rosja stanowi obecnie realne zagrożenie dla całej Europy Środkowej

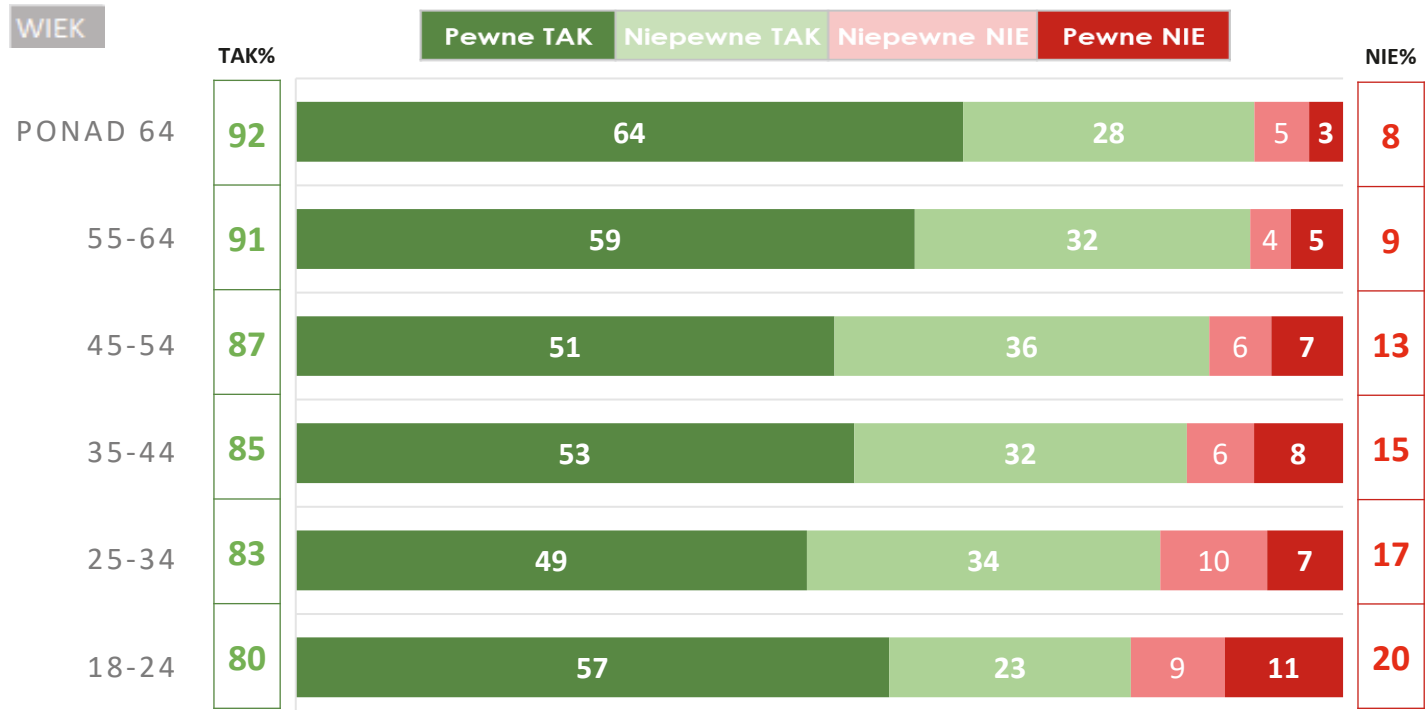
Analizując poczucie zagrożenia ze strony Rosji w państwach Trójmorza, zauważa się, że w Polsce największy odsetek osób (56%) jest przekonanych o realnym zagrożeniu dla całej Europy Środkowej („Pewne TAK”). W Czechach i Austrii około połowa respondentów wyraża to samo przekonanie. Natomiast na Węgrzech, w Słowacji, Bułgarii i Słowenii najwyższy odsetek osób jest przekonany o braku zagrożenia („Pewne NIE”).

Wśród państw Trójmorza odnotowuje się znaczące różnice w stopniu pewności postaw. Państwa takie jak Austria, Czechy, Słowenia, Słowacja, Węgry i Bułgaria są najbardziej zróżnicowane wewnętrznie. Charakteryzują się jednoczesnym występowaniem postaw zdecydowanych w odniesieniu do zgody oraz niezgody ze wskazanym stwierdzeniem.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli POLSKI

Rosja stanowi obecnie realne zagrożenie dla całej Europy Środkowej

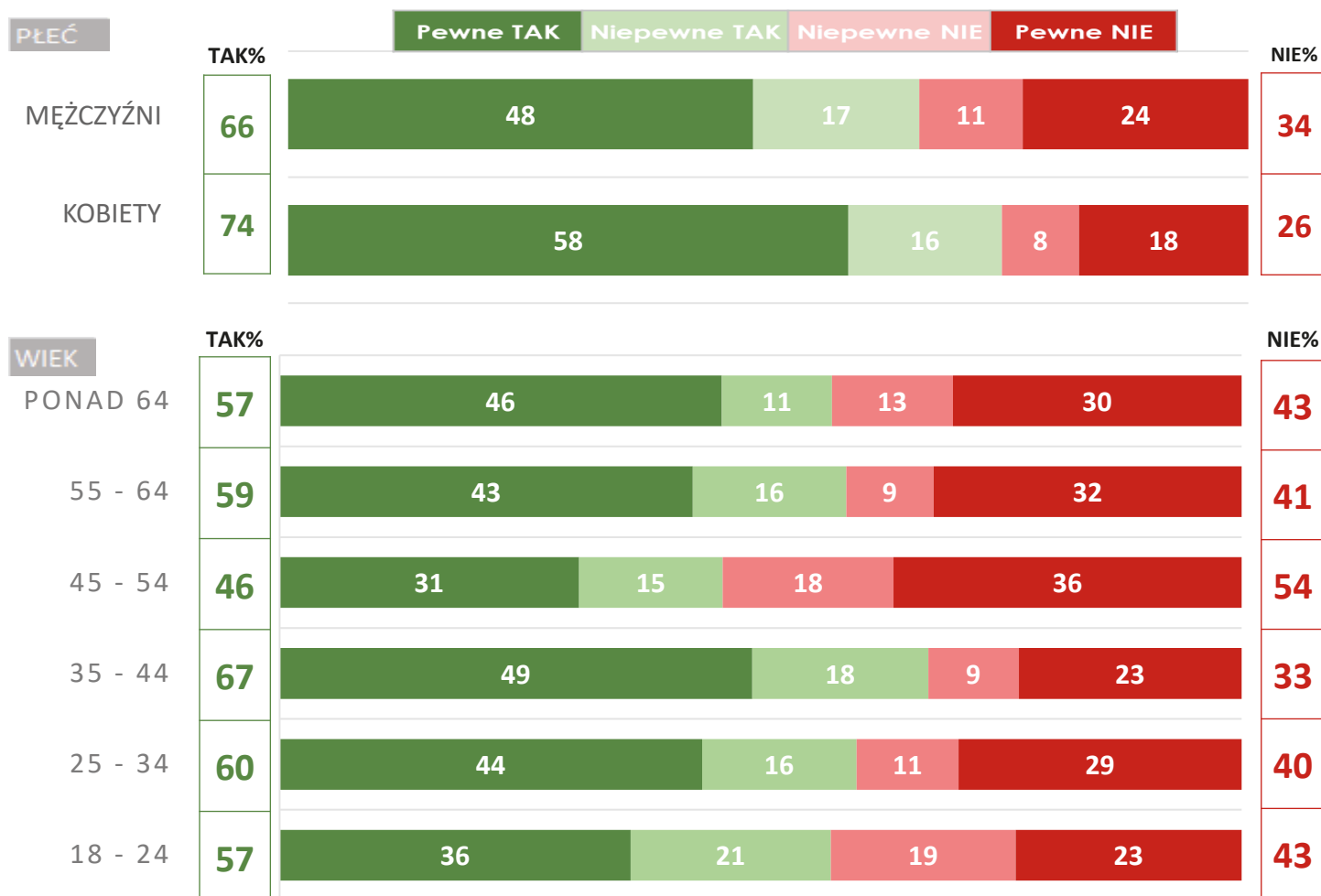
Wśród obywateli Polski widoczny jest wyraźny trend: starsze pokolenia wyrażają większą pewność co do zagrożenia ze strony Rosji, z najwyższym procentem „Pewne TAK” w grupie powyżej 64 roku życia. Z kolei młodsze grupy, choć nadal uznają zagrożenie za realne, są mniej zdecydowane w swoich opiniach. Co istotne, z wiekiem systematycznie maleje procent osób przekonanych, że Rosja nie stanowi zagrożenia, co sugeruje, że doświadczenia życiowe mogą wpływać na postrzeganie bezpieczeństwa międzynarodowego.

Ciekawym przypadkiem są osoby najmłodsze, wśród których wysoki jest zarówno odsetek pewnych co do istnienia zagrożenia i jednocześnie najwyższy wśród badanych osób odsetek pewnych co do jego braku. Jest to kategoria najbardziej wewnątrznie zróżnicowana w swoich ocenach.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli CZECH

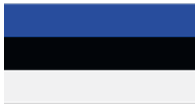
Rosja stanowi obecnie realne zagrożenie dla całej Europy Środkowej

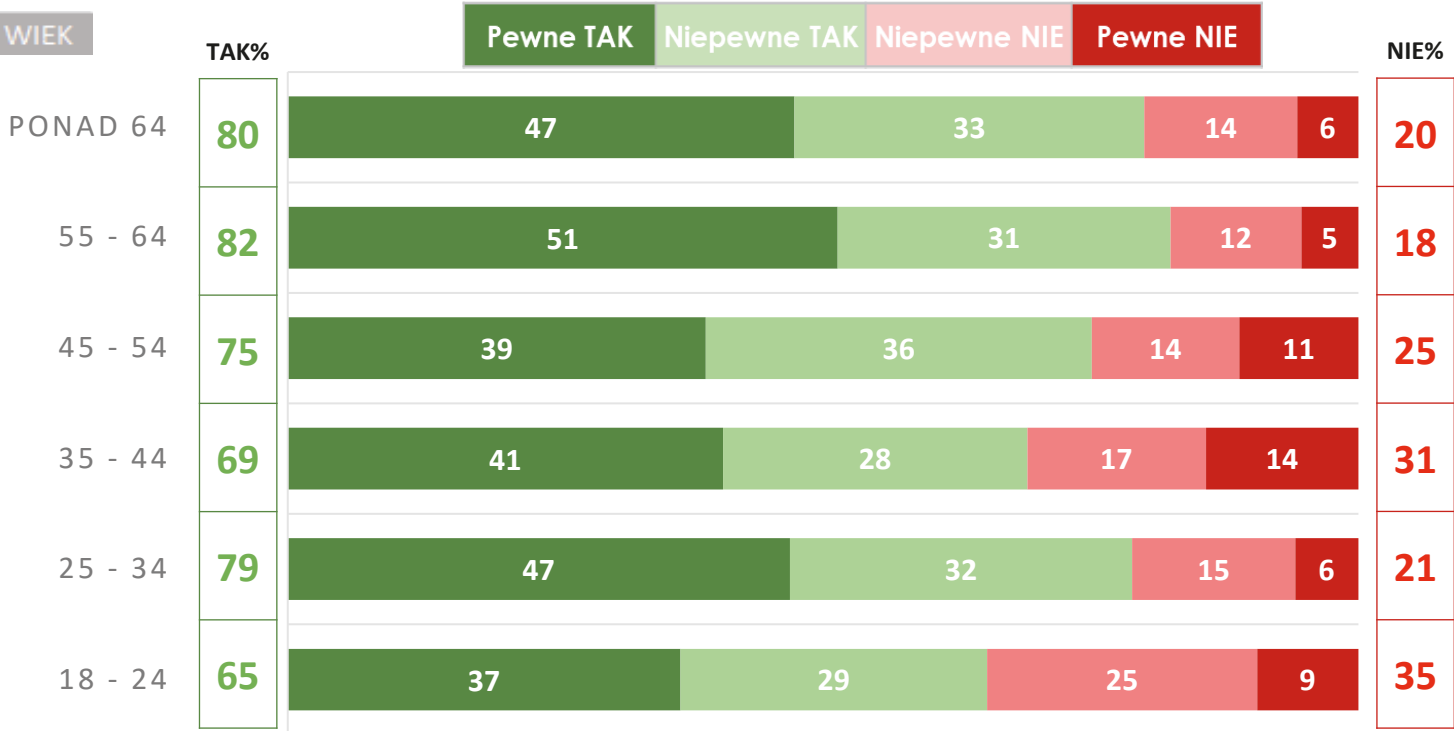
Wśród obywateli Czech o zagrożeniu ze strony Rosji dla Europy Środkowej kobiety wyrażają większą pewność opinii (58% „Pewne TAK”) niż mężczyźni (48%).

Widoczne jest także zróżnicowanie opinii w zależności od wieku. Osoby w wieku 35-44 lata najczęściej wyrażają przekonanie o realnym zagrożeniu (49% „Pewne TAK”), podczas gdy grupy 45-54 i 18-24 lata są najbardziej podzielone, z wyższym odsetkiem „Pewne NIE” w przypadku pierwszej z nich. Widoczne są tu zbliżone udziały osób, które są pewne co do istnienia zagrożenia, jak i osób, które są pewne, że ono nie istnieje. W tych grupach istnieje także najmniejsza pewność w odniesieniu do obydwu opinii (mało zdecydowane osoby, niezależnie od kierunku podstawy, stanowią tu odpowiednio 33 i 40% ogółu osób w danej kategorii).

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli ESTONII

Rosja stanowi obecnie realne zagrożenie dla całej Europy Środkowej

W Estonii odczucie zagrożenia ze strony Rosji jest najwyższe w grupie wiekowej 55-64 lata, gdzie ponad połowa respondentów (51%) jest przekonana o realnym zagrożeniu („Pewne TAK”). Z kolei najniższy odsetek osób pewnych zagrożenia znajduje się wśród najmłodszych dorosłych (18-24 lata), gdzie „Pewne TAK” wybiera 37%. Osoby te wykazują największą niepewność opinii, z 29% dla „Niepełne TAK” i 25% dla „Niepełne NIE”.

Analiza ta pokazuje, że z wiekiem rośnie przekonanie o zagrożeniu, ale również i pewność w odrzuceniu tej możliwości, co może świadczyć o bardziej ugruntowanych poglądach wśród starszych pokoleń.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli WĘGIER

Rosja stanowi obecnie realne zagrożenie dla całej Europy Środkowej

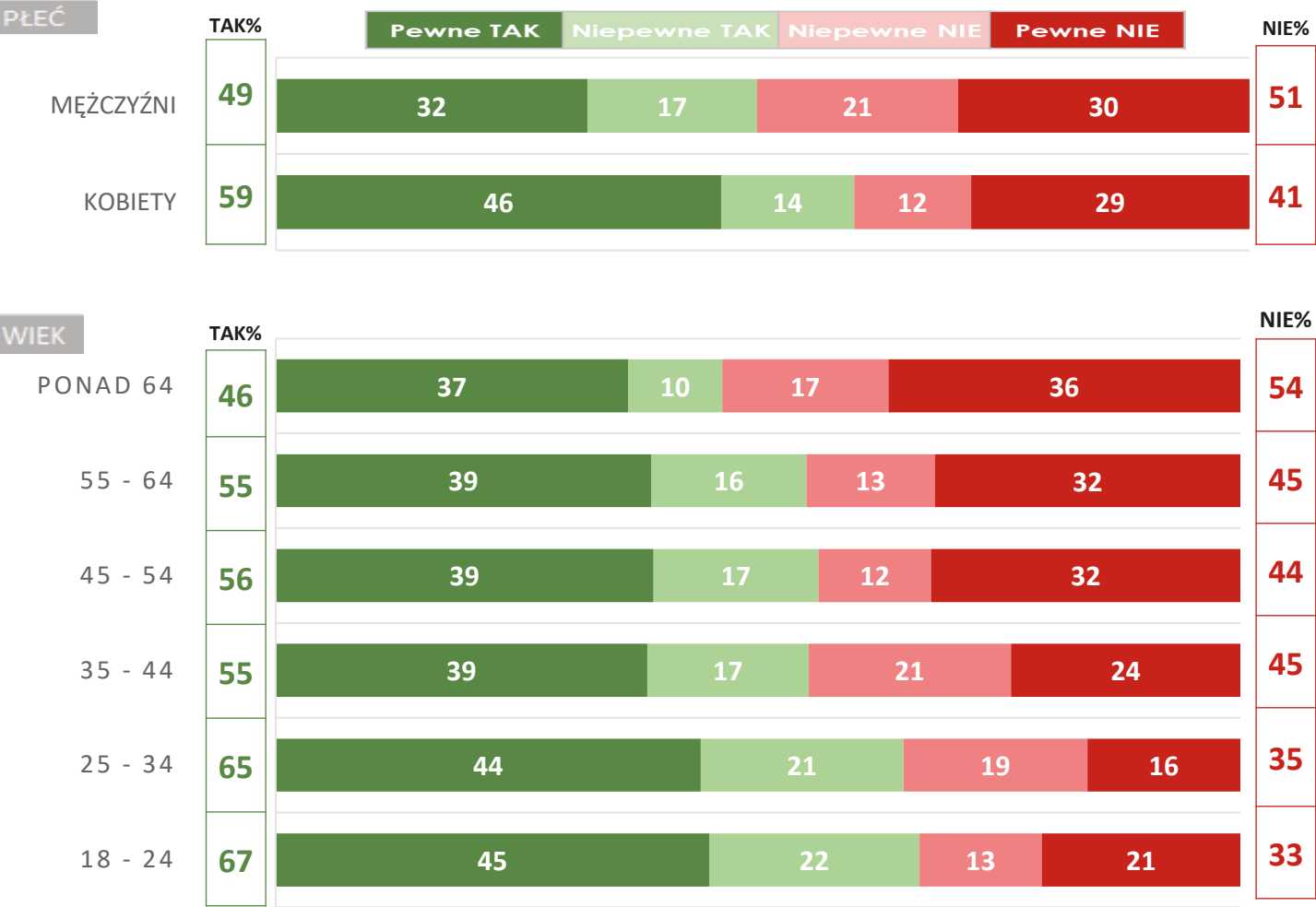

Obywatele Węgier w różnym stopniu odczuwają zagrożenie ze strony Rosji. Wśród kobiet 63% wyraża przekonanie o realnym zagrożeniu, w porównaniu z 51% mężczyzn. Najwięcej przekonanych o zagrożeniu znajduje się w grupie wiekowej 35-44 lata, gdzie „Pewne TAK” wybiera 49%. W przeciwieństwie, najmniej osób przekonanych o zagrożeniu jest w grupie 45-54 lata, z 31% wybierającymi „Pewne TAK”, najwięcej jest także w tej grupie osób, które są pewne co do braku takiego zagrożenia (36%). Największy poziom niepewności w tym zakresie występuje wśród najmłodszych dorosłych w wieku 18-24 lata („Niepełne TAK” – 21% i „Niepełne NIE” – 19%).

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli BUŁGARII

Rosja stanowi obecnie realne zagrożenie dla całej Europy Środkowej

Analizując opinie obywateli Bułgarii na temat zagrożenia z Rosji, zauważalne jest, że kobiety w większym stopniu (59% „TAK”) niż mężczyźni (49% „TAK”) są przekonane o jego realności. Największy odsetek osób, które jednoznacznie nie odczuwają zagrożenia („Pewne NIE”), występuje wśród najstarszych badanych, powyżej 64 roku życia (36%), co kontrastuje z najmłodszymi obywatelami (18-24 i 25-34 lata), gdzie „Pewne NIE” wybiera odpowiednio 21 i 16%.

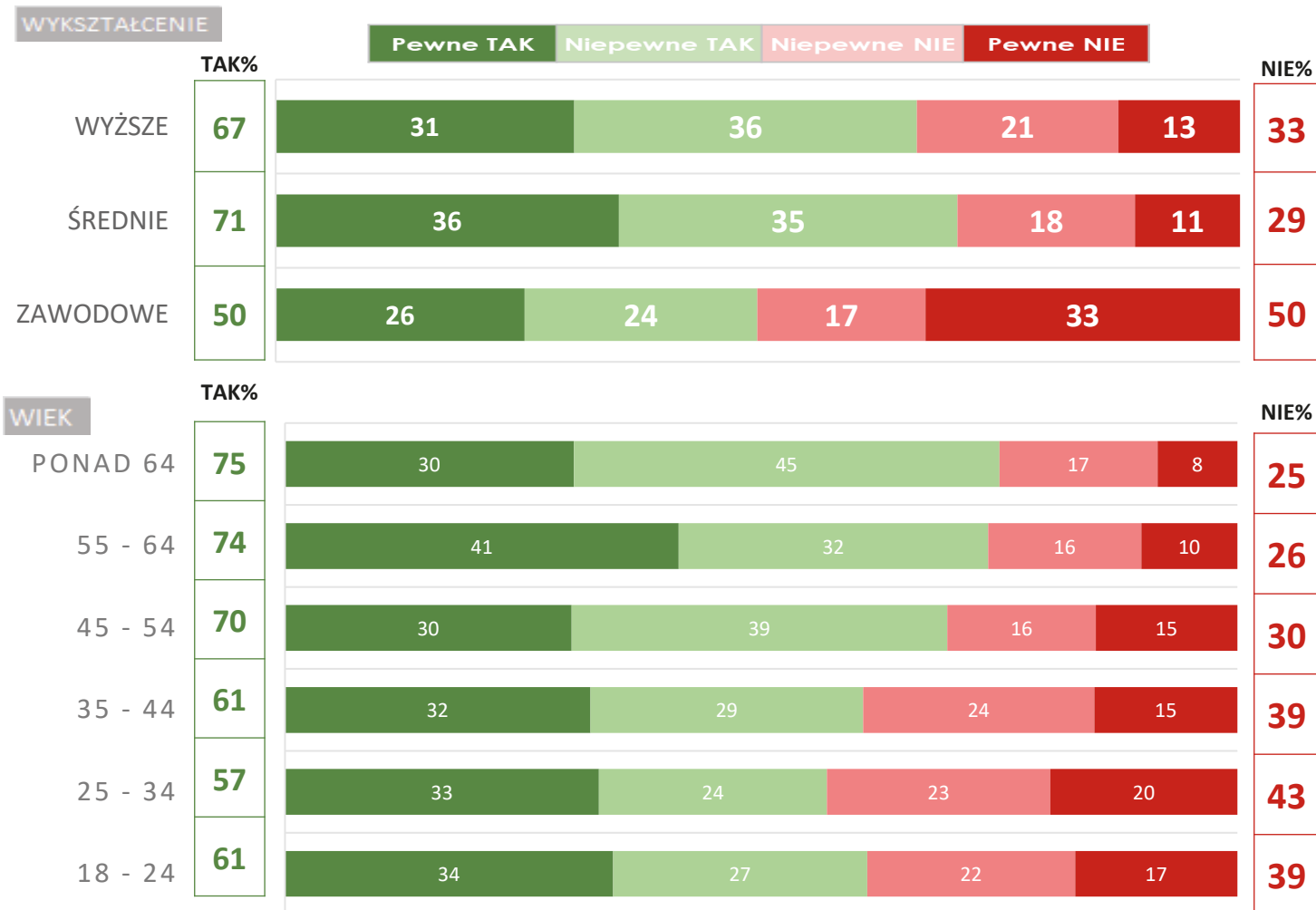
Osoby w wieku 25-34 lata i 18-24 lata są najbardziej przekonane o zagrożeniu (odpowiednio 44 i 45% „Pewne TAK”), wskazując na wyższą świadomość lub obawy wśród młodszych pokoleń. Jest to interesujące zjawisko, które może odzwierciedlać różnice w postrzeganiu polityki międzynarodowej między pokoleniami w Bułgarii.

Najmniej ugruntowane w swoich postawach są osoby w wieku 25-34 i 35-44 lata, gdzie ogólny odsetek niepewnych „TAK” i „NIE” wynosi odpowiednio 40 i 38%.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli CHORWACJI

Rosja stanowi obecnie realne zagrożenie dla całej Europy Środkowej

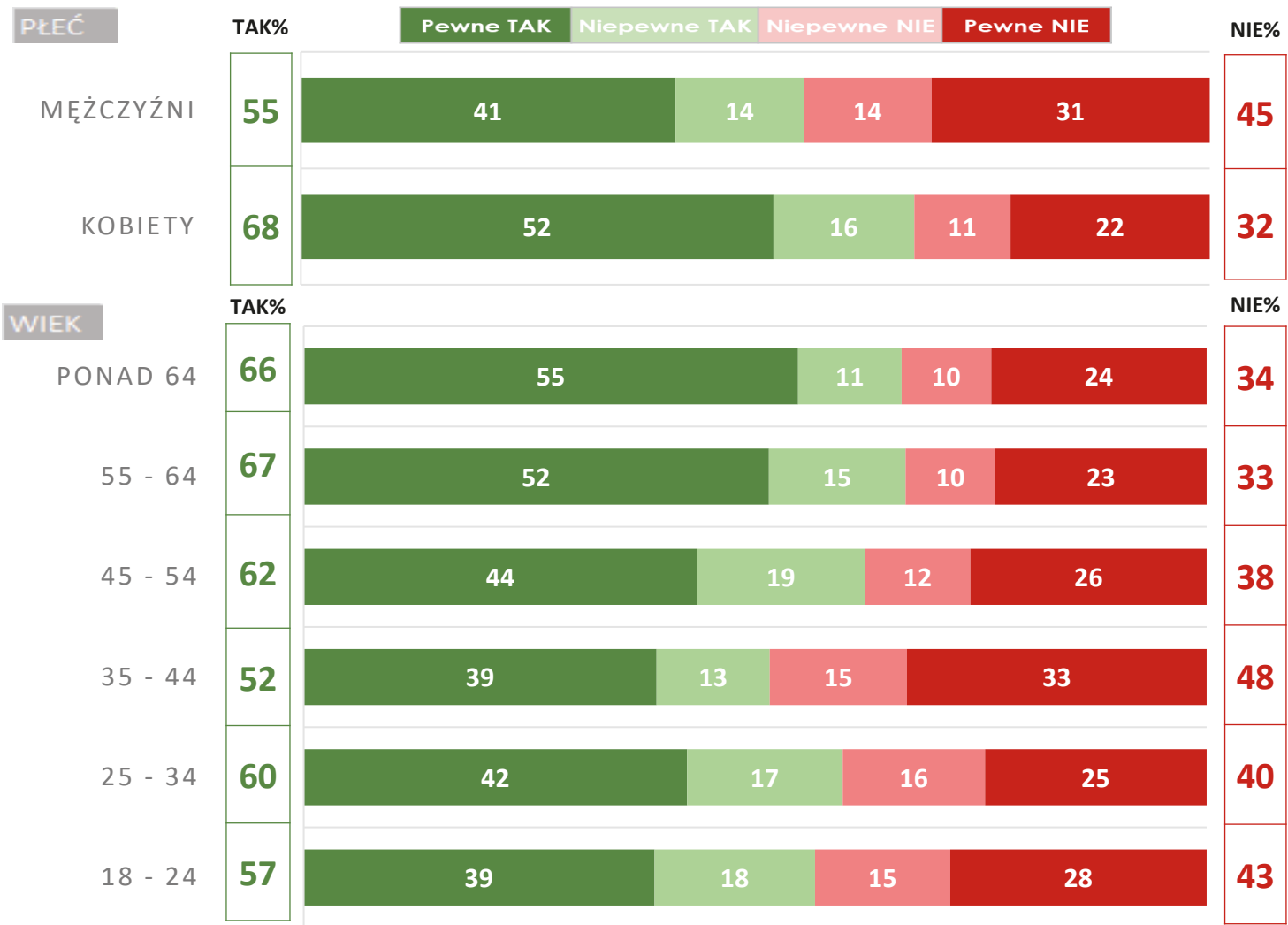
Wśród Chorwatów najniższy odsetek osób przekonanych o zagrożeniu ze strony Rosji dla całej Europy Środkowej występuje w grupie z wykształceniem zawodowym (33% „Pewne NIE”). W pozostałych kategoriach wykształcenia odsetek ten jest znacznie niższy (11 i 13%) i dominują postawy na temat istnienia zagrożenia (odsetki 71 i 67%).

Analizując dane wiekowe, największa pewność co do zagrożenia występuje wśród osób w grupie 55-64 lata (41% „Pewne TAK”). Da się zauważyć tendencję, że wraz z wiekiem odsetek osób deklaruujących ogólne dostrzeganie zagrożenia rośnie, jednak w większym stopniu dotyczy to odpowiedzi „Niepełne TAK”.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli SŁOWENII

Rosja stanowi obecnie realne zagrożenie dla całej Europy Środkowej

W społeczeństwie Słowenii wyższy odsetek kobiet (68%) niż mężczyzn (55%) postrzega Rosję jako realne zagrożenie dla całej Europy Środkowej. Wśród kobiet ponad połowa (52%) jest tego pewna, w przeciwieństwie do mężczyzn, gdzie odsetek ten wynosi 41%.

Rozpatrując dane wiekowe, największą świadomość zagrożenia wskazuje grupa powyżej 64 roku życia, z 55% wskazujących „Pewne TAK”. Z kolei wśród osób w wieku 35-44 lata obserwujemy najwyższy odsetek osób, które wyrażają przekonanie o braku zagrożenia (33% „Pewne NIE”).

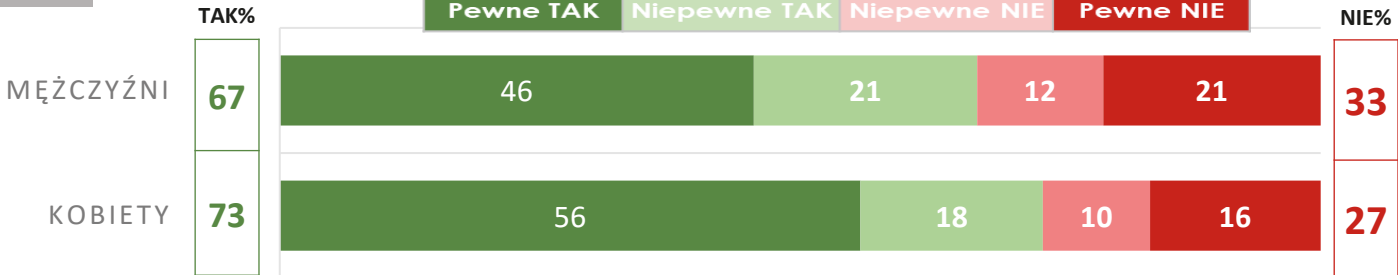
Można zauważyć tendencję, że wraz z wiekiem wzrasta odsetek osób charakteryzujących się pewnym przekonaniem o zagrożeniu. Jedynie grupa osób w przedziale wiekowym 25-34 lata nieco się z tego trendu wyłamuje, gdyż w porównaniu z ogółem młodszego pokolenia poziom pewności jest tu nieco wyższy.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli AUSTRII

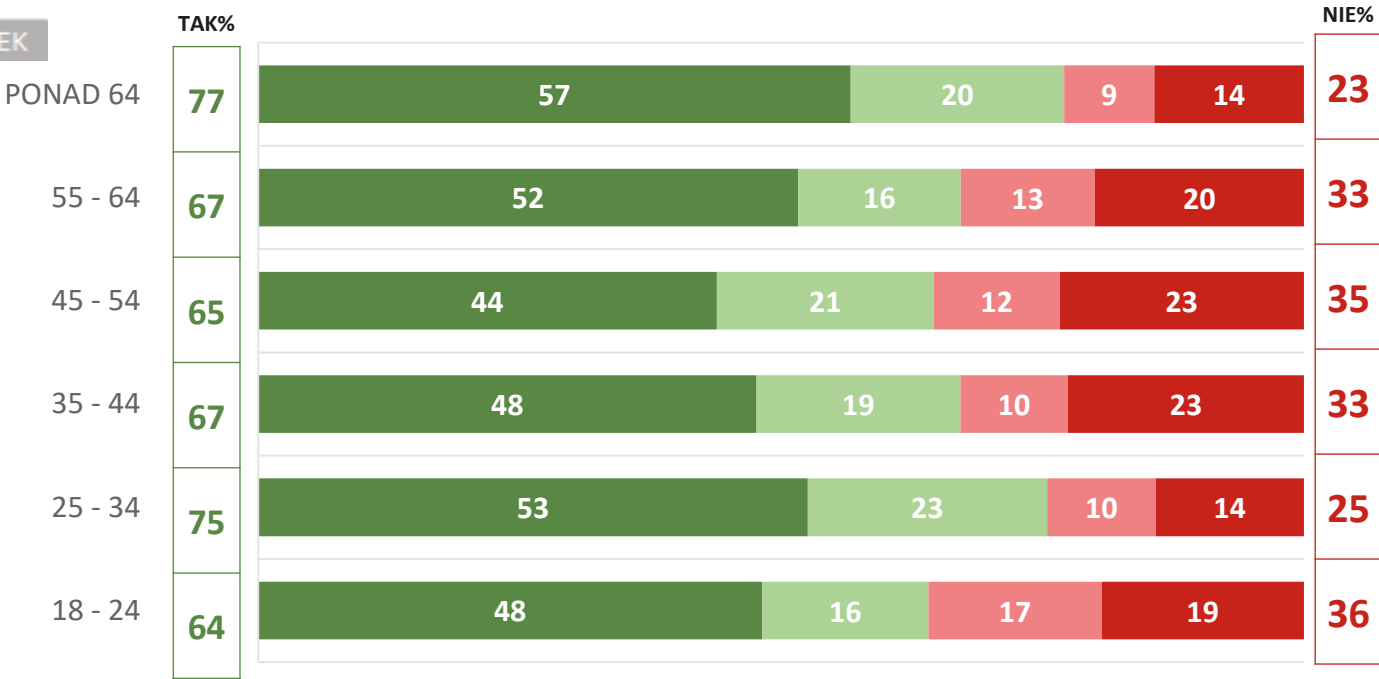

Rosja stanowi obecnie realne zagrożenie dla całej Europy Środkowej

PŁEĆ

WIEK

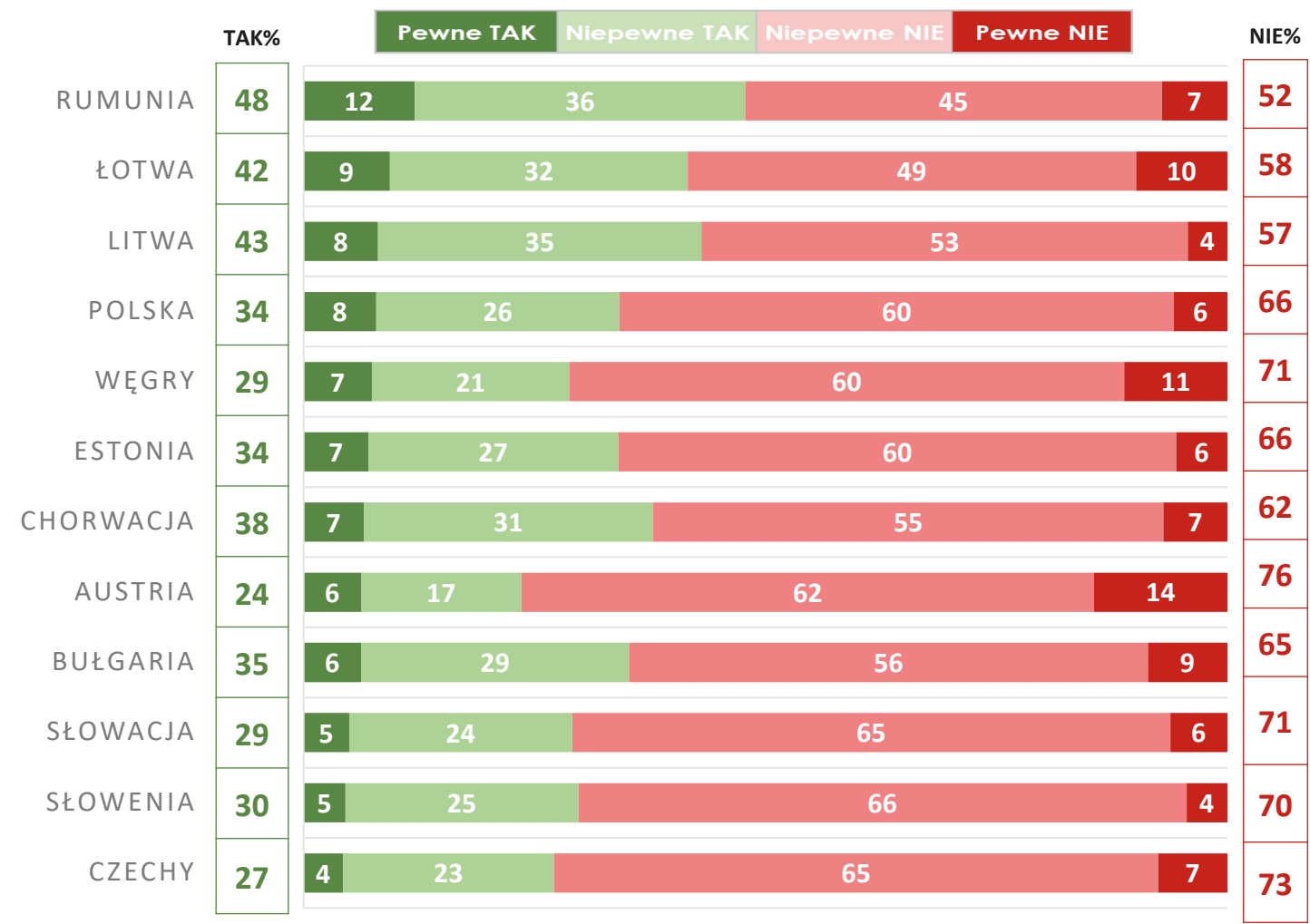
Większa część obywateli Austrii dostrzega zagrożenie ze strony Rosji dla całej Europy Środkowej, z większym udziałem kobiet (73%) niż mężczyzn (67%). Znaczna większość kobiet (56%) ma silne przekonanie na temat tego zagrożenia, podczas gdy mniej niż połowa mężczyzn (46%) wyraża taką pewność.

Wśród różnych grup wiekowych największą świadomość zagrożenia wykazują osoby powyżej 64 roku życia (57% „Pewne TAK”), a najmniejszą osoby w przedziale 45-54 lata (44% „Pewne TAK”).

Osoby w wieku między 35 a 54 lata wykazują najwyższy poziom przekonania o braku zagrożenia (23% zdecydowanych „NIE”).

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – opinie obywateli państw TRÓJMORZA

Przebieg wojny w Ukrainie zmniejszył mój lęk przed Rosją

Analiza wykazuje różnice opinii na temat zmniejszenia lęku przed Rosją. W Rumunii 48% respondentów uważa, że wojna zmniejszyła ich lęk przed Rosją, z czego 12% jest tego pewnych („Pewne TAK”). Najwyższy odsetek osób, które nie dostrzegają zmniejszenia lęku, odnotowano w Austrii (76% „NIE”), co może wynikać z ogólnie niskiego poczucia zagrożenia ze strony Rosji w tym kraju.

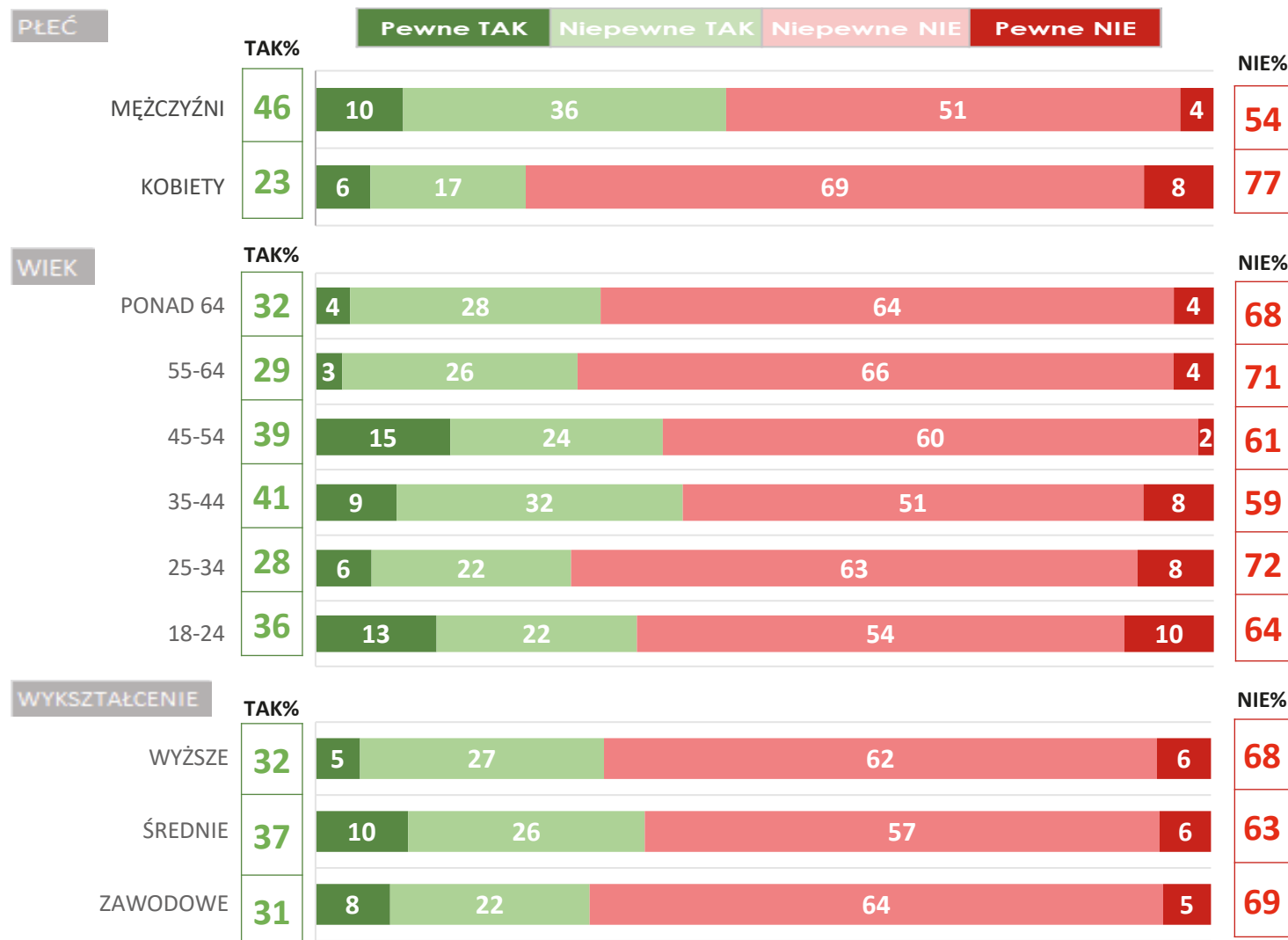
W Polsce 34% ankietowanych uważa, że ich obawy zmniejszyły się, jednak aż 66% wyraziło przeciwną opinię („NIE”), co może świadczyć o pogłębionej nieufności lub obawach dotyczących bezpieczeństwa regionalnego.

Ogólnie dane sugerują, że wrażenie zmniejszenia lęku przed Rosją nie jest powszechne i różni się znacząco w zależności od kraju, a ponadto zdecydowanie dominują postawy niepewne, które charakteryzuje podatność na zmiany.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – różnicowanie opinii wśród obywateli POLSKI

Przebieg wojny w Ukrainie zmniejszył mój lęk przed Rosją

Ogólna percepcja zagrożenia ze strony Rosji wśród Polaków w kontekście wojny w Ukrainie jest podzielona. Mniejszość mężczyzn (46%) i znacznie mniejsza część kobiet (23%) uważa, że wojna zmniejszyła ich lęk przed Rosją. Spośród nich tylko 10% mężczyzn i 6% kobiet wyraża silne przekonanie („Pewne TAK”).

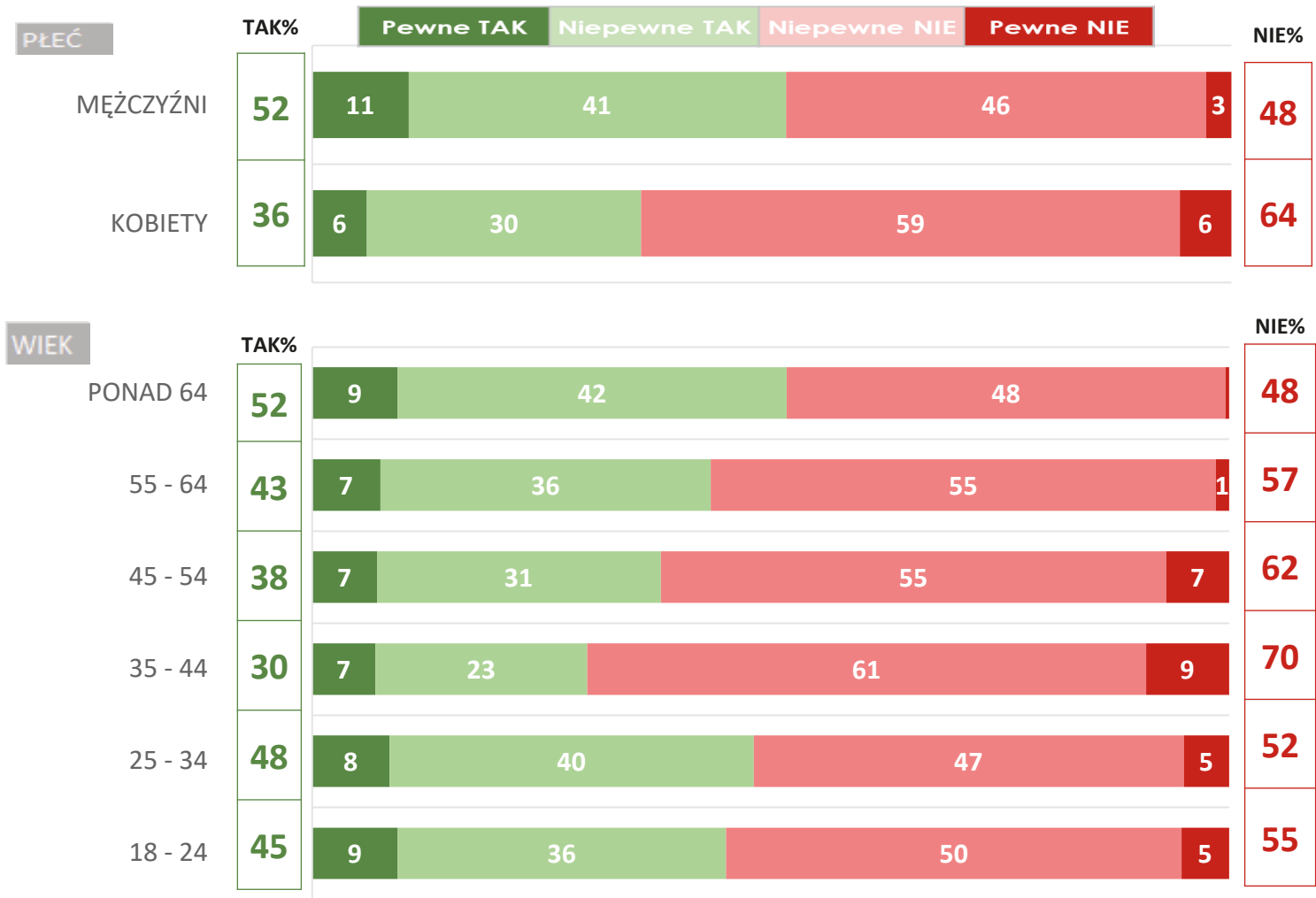
Większość kobiet i mężczyzn nie zgadza się z tym stwierdzeniem, jednak jest to kwestia, w której bardzo mało osób zajmuje zdecydowane stanowisko. Wśród grup wiekowych, osoby powyżej 55 roku życia najmniej odczuwają zmniejszenie lęku, przy czym zdecydowana większość z nich jest przeciwnego zdania („NIE”). W obydwu przypadkach są to opinie mało zdecydowane.

Nieco wyższą pewność przekonań prezentują osoby młodsze, jednak również tu istnieje duże różnicowanie i niepewność opinii. Nieco częściej niż pozostali mniejszy lęk deklarują osoby z wykształceniem średnim, jednak wykształcenie również wpływa na opinie nieznacznie.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli LITWY

Przebieg wojny w Ukrainie zmniejszył mój lęk przed Rosją

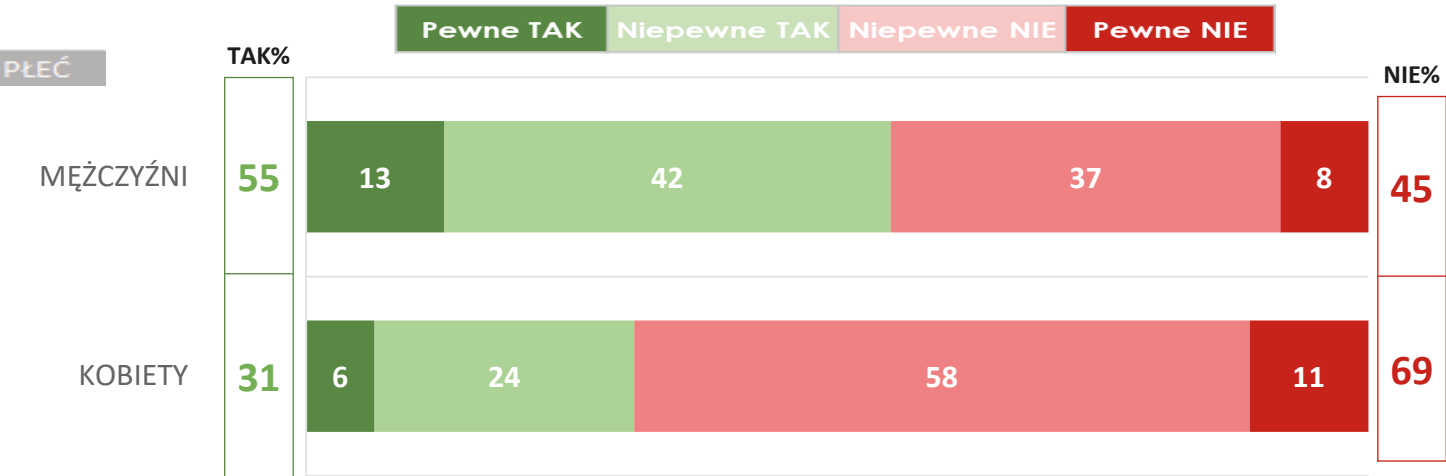
Wśród obywateli Litwy, 52% mężczyzn uznaje, że wojna zmniejszyła ich lęk, z czego 11% jest tego pewnych („Pewne TAK”). Z drugiej strony, 48% mężczyzn nie odczuwa zmniejszenia lęku, w tym 46% wyraża silne przekonanie („Pewne NIE”). Kobiety wydają się mniej przekonane o zmniejszeniu lęku, 36% wskazuje na taką zmianę i 6% wyraża silne przekonanie, podczas gdy większość (64%) nie zgadza się z tym stwierdzeniem.

Na wykresie da się zauważyć pewien trend rosnący w odniesieniu do deklarowanego zmniejszenia lęku, począwszy od grupy wiekowej 35-44 lata wzwyż. Wraz z wiekiem rośnie odsetek odpowiedzi „Niepełne TAK”. Osoby młodsze, od 18 do 34 roku życia, wyróżniają się na tym tle, gdyż odsetek takich odpowiedzi jest tu wyższy, jednak nie różnią się te osoby od pozostałych pod względem odsetka opinii silnie ugruntowanych.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli ŁOTWY

Przebieg wojny w Ukrainie zmniejszył mój lęk przed Rosją

Wśród obywateli Łotwy jedynie płeć różnicuje opinie na temat zmniejszenia lęku przed Rosją spowodowanego przebiegiem wojny. Deklarują taką zmianę, jednocześnie charakteryzując się wyższym stopniem pewności swojej opinii.

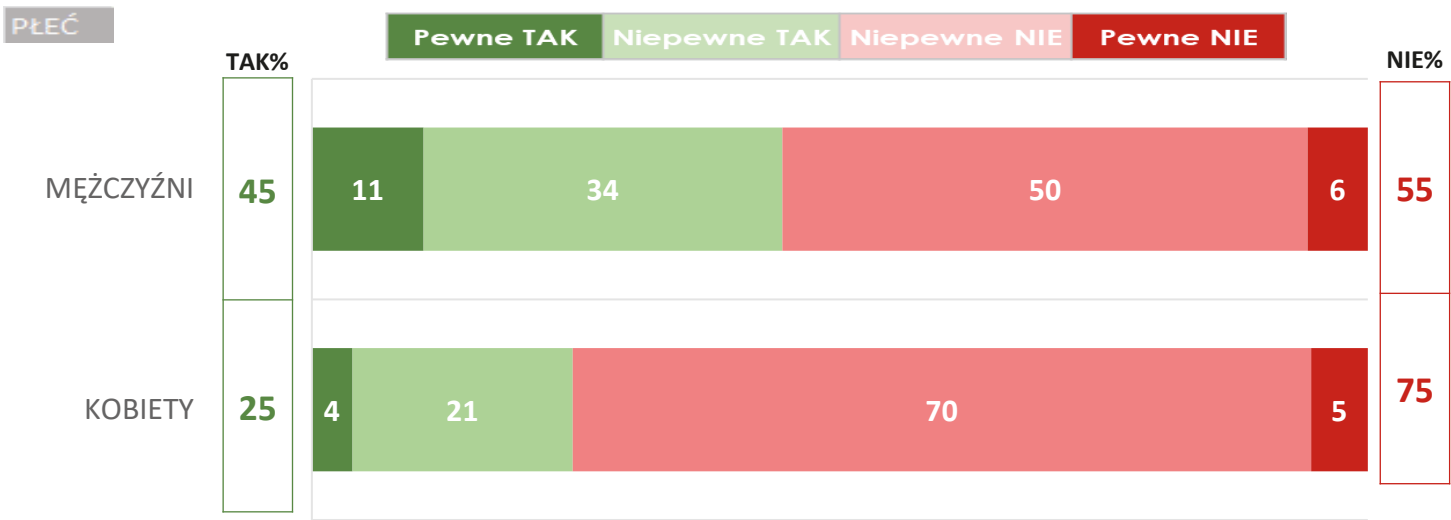
Wśród mężczyzn 55% odpowiedziało twierdząco, ale tylko 13% wyraziło silne przekonanie („Pewne TAK”). Wśród kobiet 31% poczuło zmniejszenie lęku, z czego 6% jest tego pewnych.

Jednakże większość respondentów, niezależnie od płci, nie odczuwa zmniejszenia lęku: 45% mężczyzn i 69% kobiet odpowiedziało przecząco („Pewne NIE”). Dane wskazują na wyraźną różnicę między płciami, gdzie kobiety w większym stopniu niż mężczyźni wyrażają niepokój i są mniej skłonne do zmiany swojej opinii w tej kwestii.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli ESTONII

Przebieg wojny w Ukrainie zmniejszył mój lęk przed Rosją

Wykres prezentuje odpowiedzi obywateli Estonii na pytanie, czy przebieg wojny w Ukrainie zmniejszył ich lęk przed Rosją. Wśród mężczyzn 45% odpowiada twierdząco, ale tylko 11% z pełnym przekonaniem („Pewne TAK”). Natomiast tylko 25% kobiet deklaruje mniejszy lęk, a jedynie 4% jest tego całkowicie pewnych.

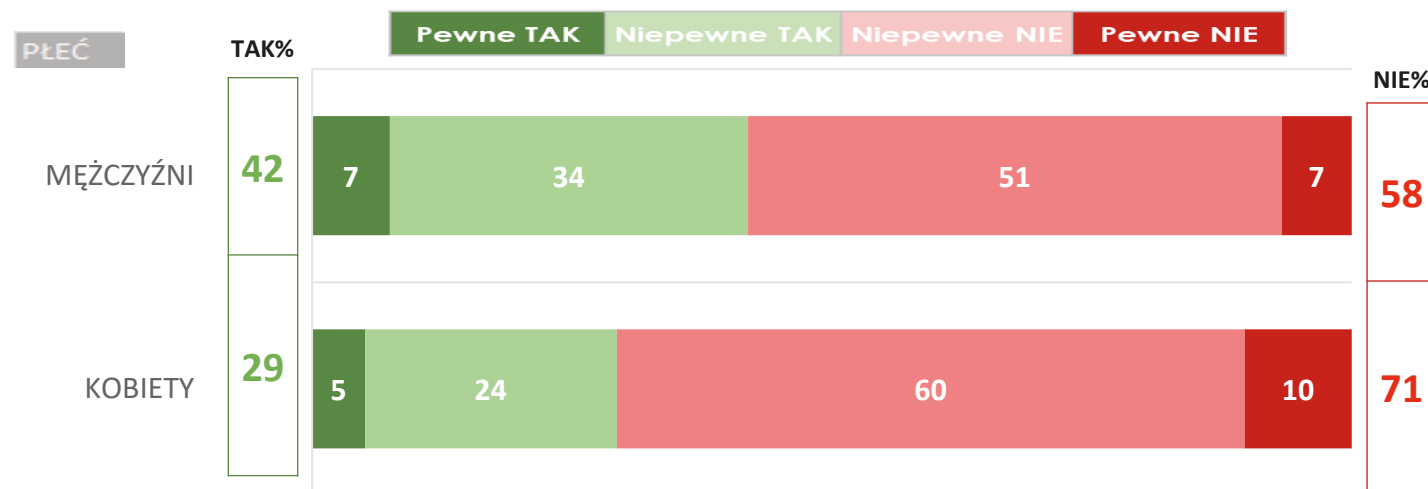
Dane te pokazują, że kobiety są znacznie mniej skłonne niż mężczyźni do zmniejszenia swojego lęku przed Rosją w wyniku ostatnich wydarzeń w Ukrainie.

Większość respondentów obu płci nie odczuwa zmniejszenia lęku – 55% mężczyzn i 75% kobiet odpowiada „NIE”. Kwestia ta jest jednak związana z brakiem pewności, co może wiązać się m.in. z niepewnym wynikiem i dalszym przebiegiem działań wojennych.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli BUŁGARII

Przebieg wojny w Ukrainie zmniejszył mój lęk przed Rosją

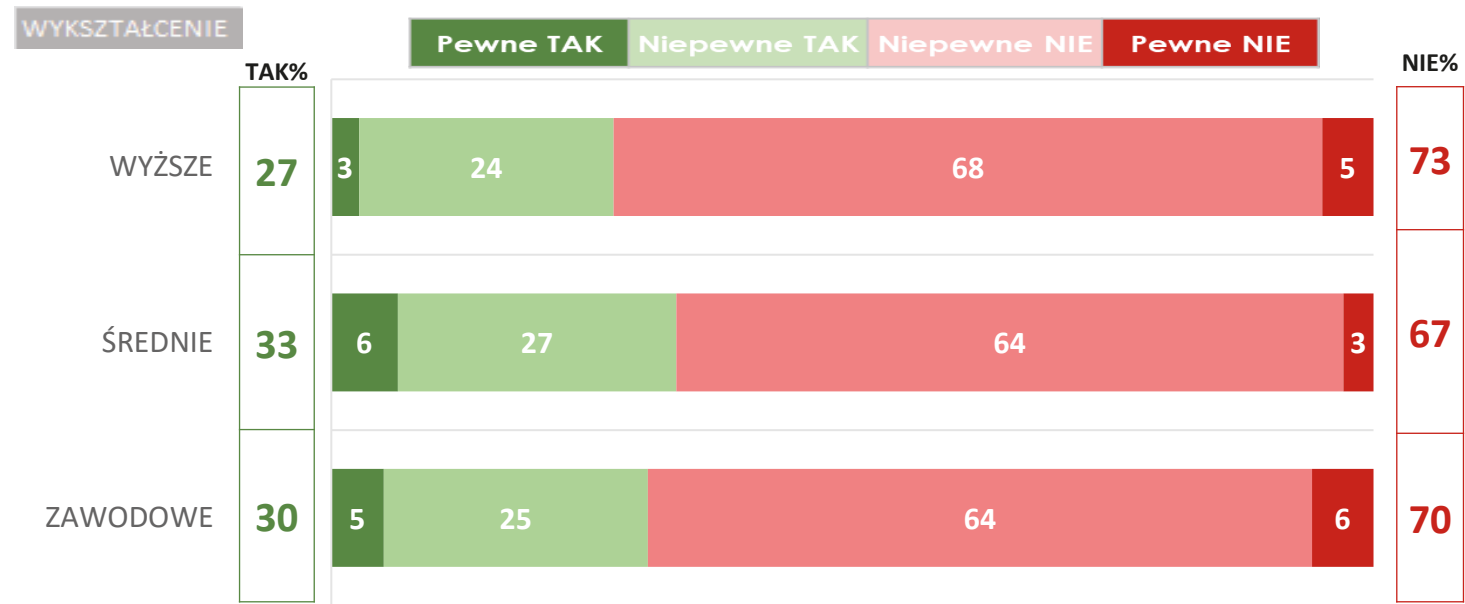

Analizując odpowiedzi obywateli Bułgarii, widać, że płeć jest zmienną istotnie wpływającą na charakter odpowiedzi. 42% mężczyzn i 29% kobiet uważa, że przebieg wojny w Ukrainie zmniejszył ich lęk przed Rosją. Jednak tylko 7% mężczyzn i 5% kobiet silnie w to wierzy („Pewne TAK”). Znaczna większość, 58% mężczyzn i 71% kobiet, nie czuje zmniejszenia lęku. Dane wskazują na wyraźnie większą niepewność wśród kobiet w ocenie zmniejszenia lęku, jednak i wśród mężczyzn odsetek osób pewnych swojej opinii jest niewielki.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli SŁOWENII

Przebieg wojny w Ukrainie zmniejszył mój lęk przed Rosją

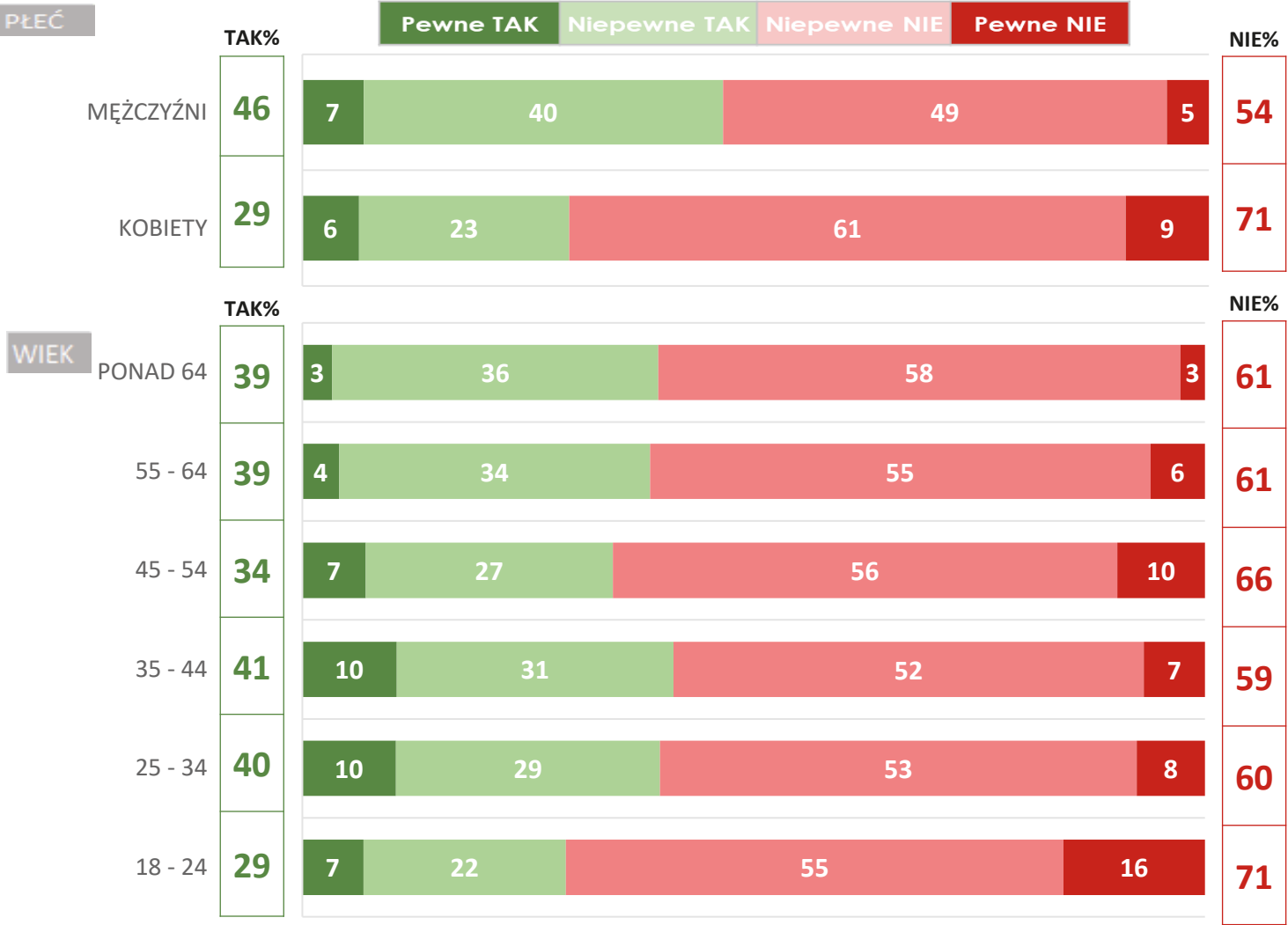

Wykształcenie jest czynnikiem istotnie różnicującym opinie obywateli Słowenii na temat zmniejszenia się lęku przed Rosją. Osoby z wyższym wykształceniem w 27% uważają, że przebieg wojny w Ukrainie zmniejszył ich lęk, przy czym tylko 3% jest tego pewne. Z kolei 73% z wyższym wykształceniem temu zaprzecza („NIE”). Osoby ze średnim wykształceniem są nieco bardziej podzielone: 33% postrzega zmniejszenie lęku, 6% z pełnym przekonaniem, a 67% temu przeczy. W grupie z wykształceniem zawodowym 30% odczuwa zmniejszenie lęku, 5% z nich pewnie, natomiast 70% ma odmienne zdanie. Podobnie jak w innych krajach, pod tym względem obywatele nie wykazują zdecydowanych przekonań.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli CHORWACJI

Przebieg wojny w Ukrainie zmniejszył mój lęk przed Rosją

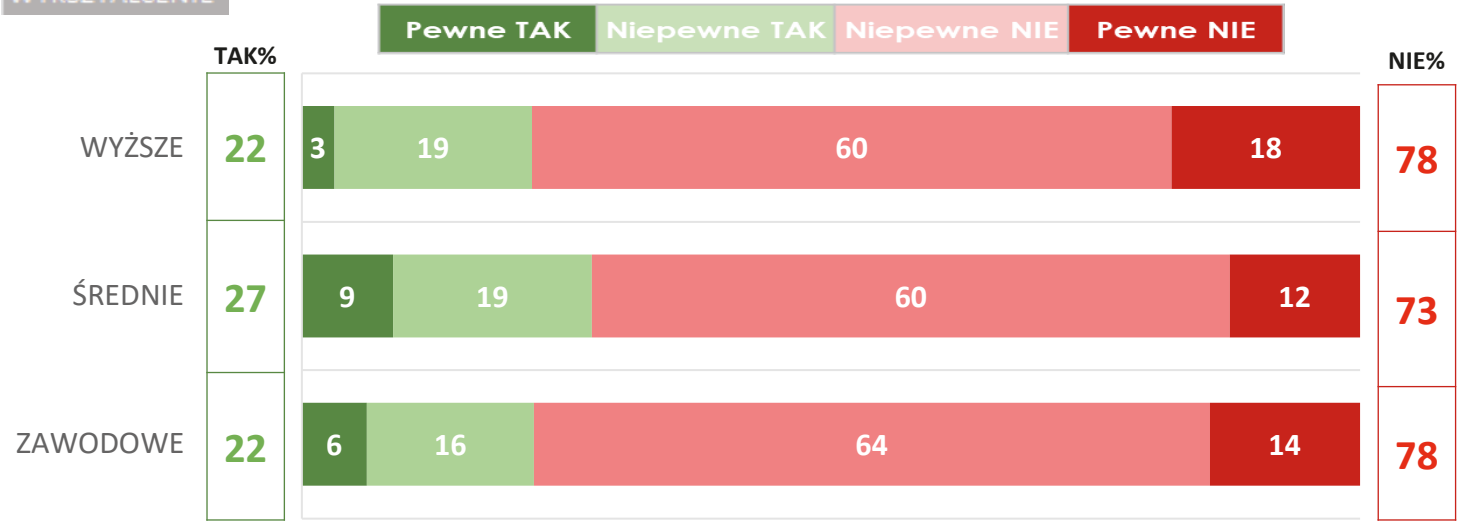
Analizując dane dla Chorwacji, zauważamy, że mężczyźni i kobiety różnią się w postrzeganiu zmniejszenia lęku przed Rosją. Mężczyźni są bardziej podzieleni (46% za, 54% przeciw), a kobiety wykazują wyższy poziom niepokoju (29% za, 71% przeciw). Wśród grup wiekowych, osoby powyżej 64 roku życia i w przedziale 55-64 lata wyrażają podobne obawy (39% za, około 61% przeciw). Natomiast w młodszych grupach opinie są bardziej zróżnicowane, z największym poczuciem zagrożenia w grupie wiekowej 45-54 lata (34% za, 66% przeciw) oraz 18-24, gdzie najwyższy jest odsetek osób pewnych, że ich lęk się nie zmniejszył (16%).

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli AUSTRII

Przebieg wojny w Ukrainie zmniejszył mój lęk przed Rosją

WYKSZTAŁCENIE

Dane prezentują zróżnicowane postrzeganie zagrożenia ze strony Rosji wśród obywateli Austrii, podzielone według poziomu wykształcenia. Osoby z wyższym wykształceniem oraz zawodowym w mniejszym stopniu (22%) uważają, że wojna w Ukrainie zmniejszyła ich lęk przed Rosją, w porównaniu z osobami z wykształceniem średnim (27%). Osoby z wykształceniem wyższym wyróżniają się także pod względem odsetka pewnych deklaracji na temat braku wpływu wojny na lęk przed Rosją.

Większość w każdej grupie nie czuje zmniejszonego lęku, z czego duża część nie jest w pełni przekonana co do tego stwierdzenia.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – opinie obywateli państw TRÓJMORZA

Rosja może kiedyś zaatakować mój kraj, używając broni atomowej

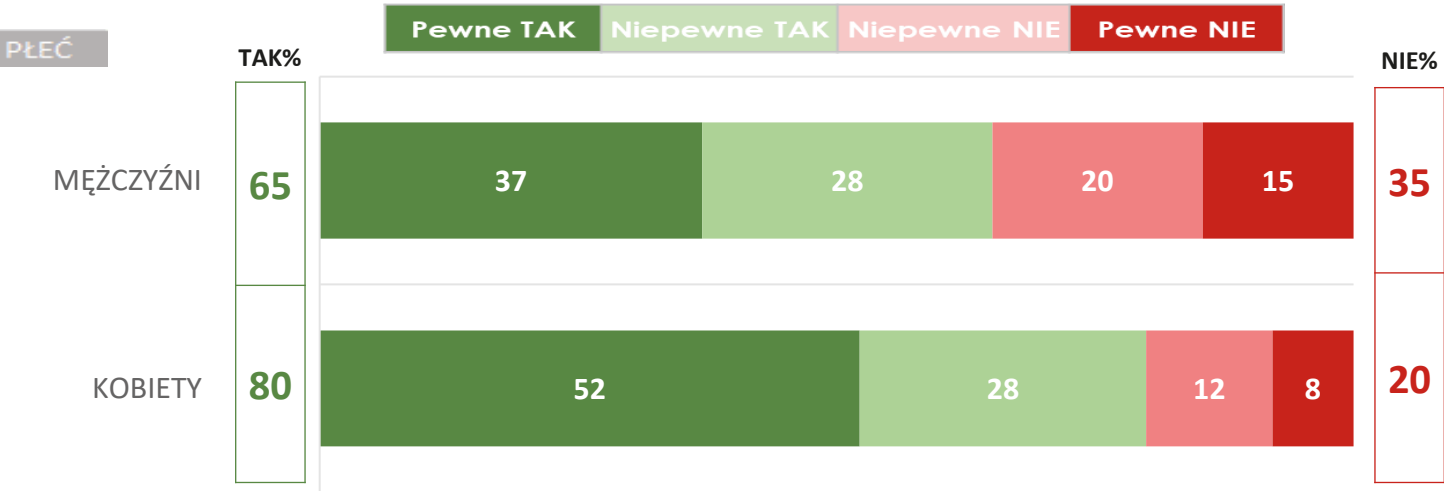

Analiza opinii obywateli państw Trójmorza ujawnia różnice w postrzeganiu potencjalnego zagrożenia atakiem atomowym ze strony Rosji. Polska, Czechy i Austria to kraje, gdzie najpowszechniejsze i najbardziej ugruntowane jest przekonanie o nuklearnym zagrożeniu ze strony Rosji. Różnica polega jednak na tym, że dwa ostatnie kraje charakteryzują się dużym zróżnicowaniem opinii, gdyż jednocześnie niemal co trzecia osoba w tych krajach jest silnie przekonana o braku takiego zagrożenia. W Polsce największy odsetek respondentów (73%) uważa, że taka możliwość istnieje, z czego 45% jest tego pewnych. Na drugim końcu spektrum znajdują się Węgry, gdzie tylko 28% obywateli obawia się takiego zagrożenia i tylko 14% jest tego pewnych. Węgry i Chorwacja są krajami o najwyższym odsetku obywateli nieobawiających się ataku Rosji w stopniu pewnym. Chorwaci na tle pozostałych krajów są najsilniej przekonani do swoich opinii.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli POLSKI

Rosja może kiedyś zaatakować mój kraj, używając broni atomowej

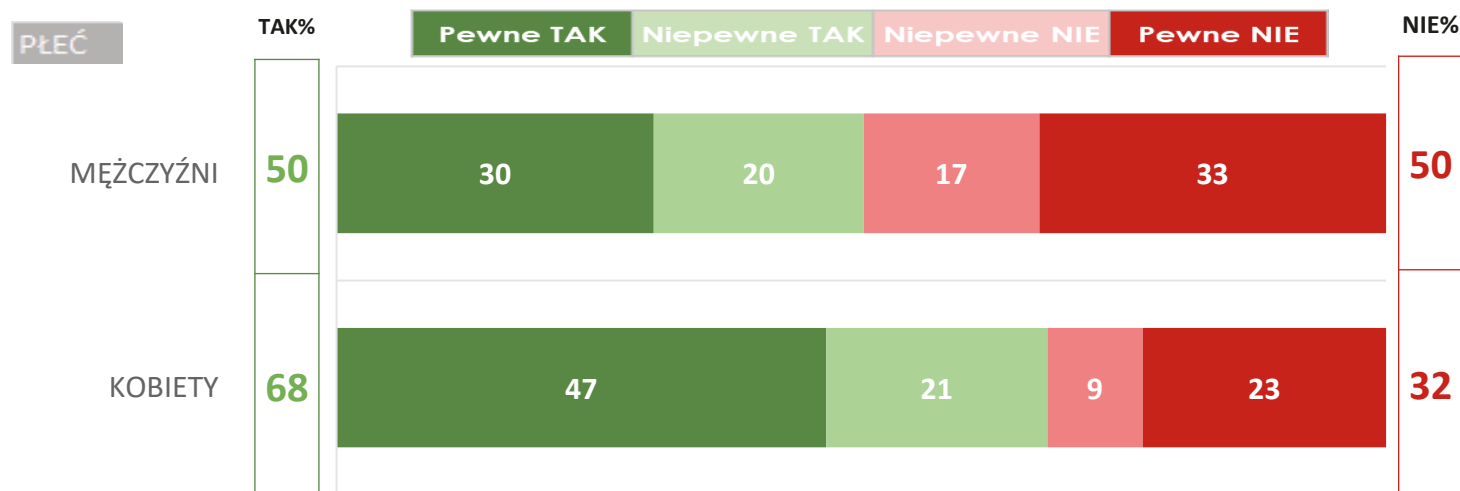

Za zróżnicowanie opinii wśród Polaków najbardziej odpowiada płeć. Kobiety znacznie częściej deklarują poczucie zagrożenia atakiem nuklearnym ze strony Rosji. Z 80% aż 52 stanowią kobiety silnie przekonane o jego realności, wśród mężczyzn pewne przekonanie deklaruje 37%. Ponadto mężczyźni dużo częściej wskazują pewność co do braku zagrożenia potencjalnym atakiem bronią atomową ze strony Rosji. W obydwu przypadkach niepewność opinii dotyczy znacznego odsetka badanych, jednak ogólnie rzecz biorąc, widać wyraźną różnicę w postrzeganiu zagrożenia między płciami, przy czym kobiety wydają się bardziej zaniepokojone potencjalnym zagrożeniem.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – różnicowanie opinii wśród obywateli CZECH

Rosja może kiedyś zaatakować mój kraj, używając broni atomowej

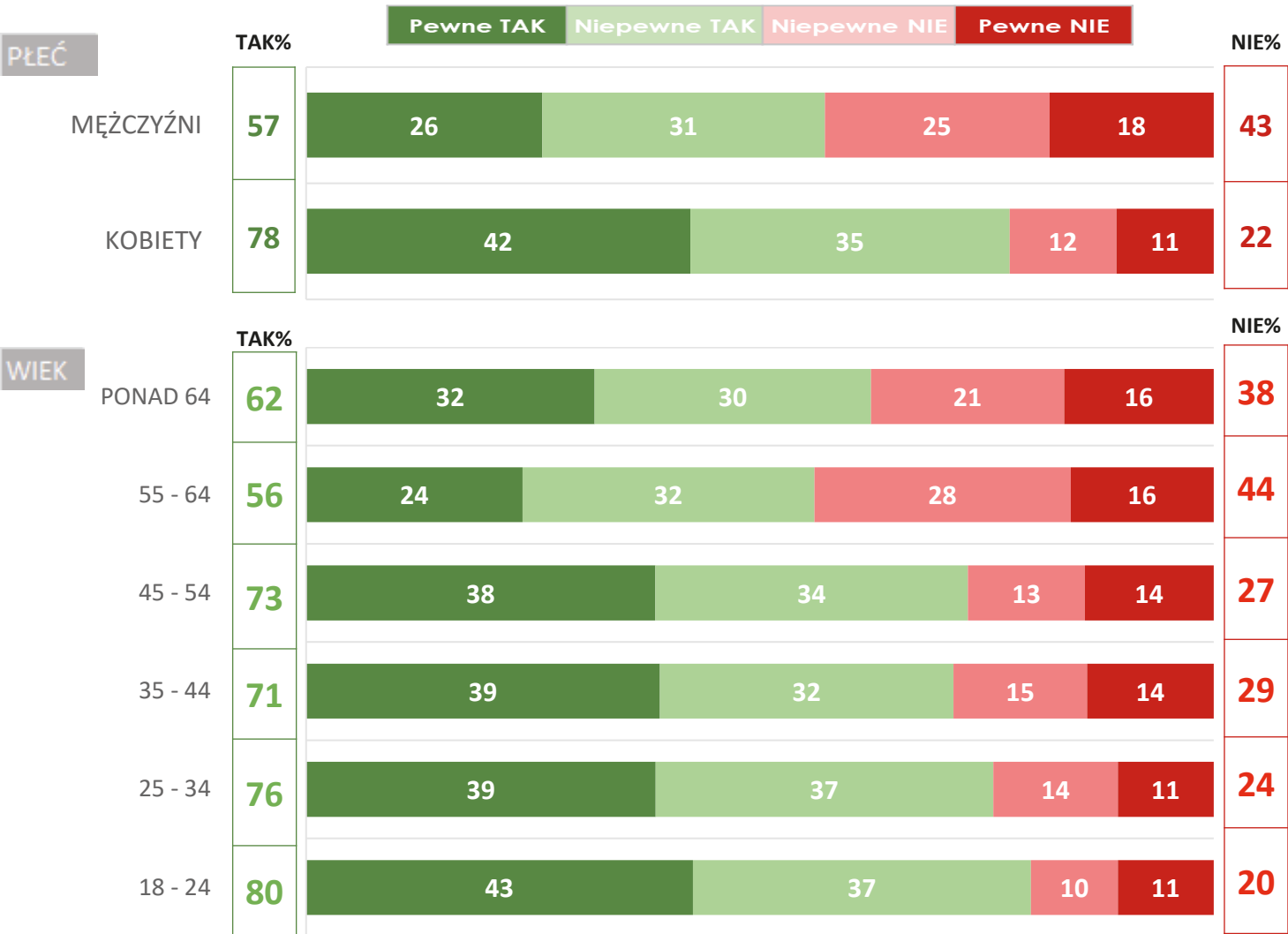

Na przedstawionym wykresie obserwujemy, że obawy przed potencjalnym atakiem atomowym ze strony Rosji są znacząco wyższe wśród kobiet w Czechach niż wśród mężczyzn. Aż 68% kobiet, w porównaniu z 50% mężczyzn, wyraziło przekonanie, że taka sytuacja może mieć miejsce. Zdecydowanie więcej kobiet (47%) niż mężczyzn (30%) jest przekonanych „na pewno” o możliwości ataku. Przy tym mniej kobiet (23%) niż mężczyzn (33%) kategorycznie wyklucza taką możliwość. Wskazuje to na wyższy poziom niepokoju i przekonania o realnym zagrożeniu wśród kobiet w porównaniu z mężczyznami w tej kwestii.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli LITWY

Rosja może kiedyś zaatakować mój kraj, używając broni atomowej

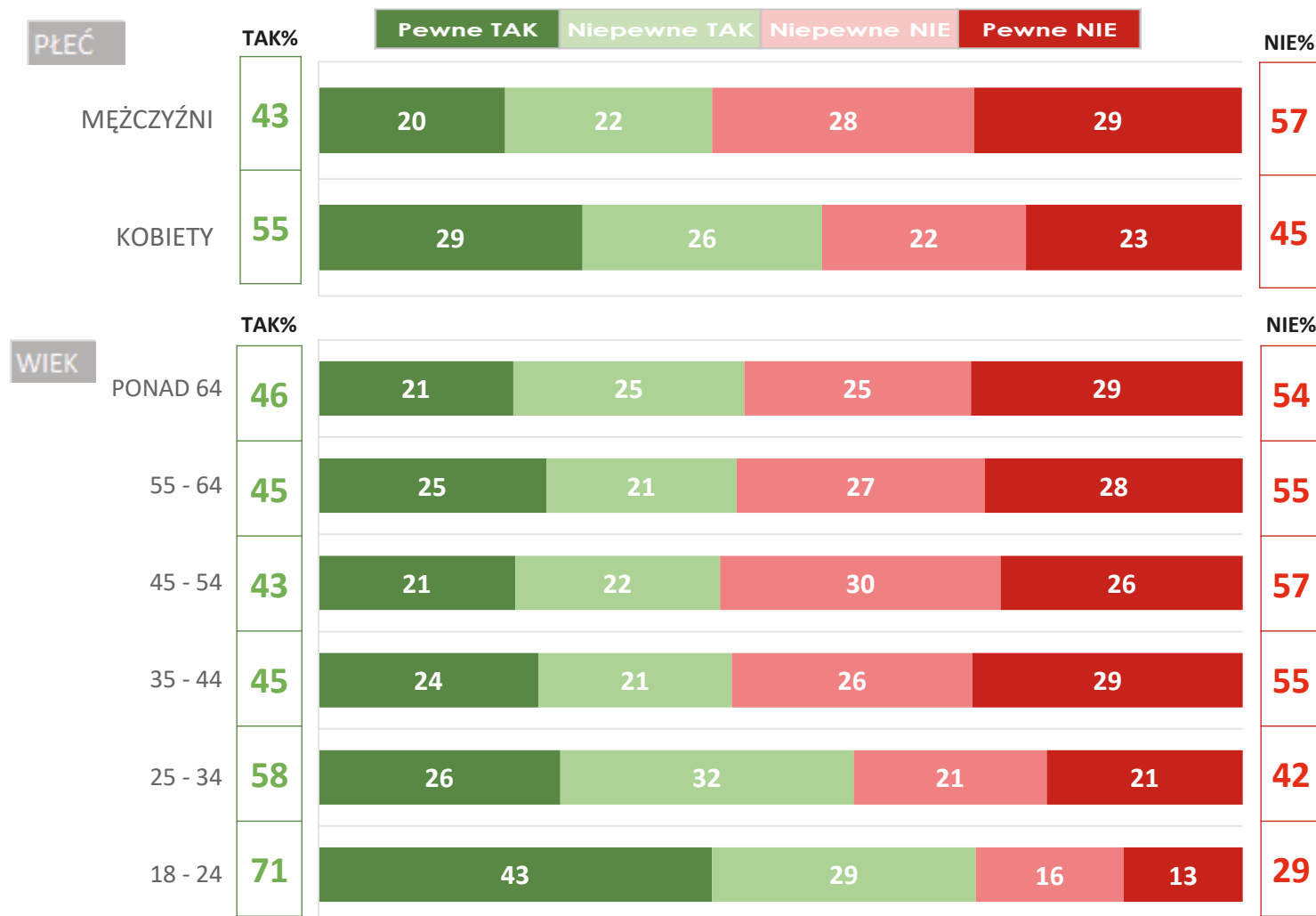

Analiza danych z Litwy ukazuje istotne różnice w percepcji zagrożenia atomowego ze strony Rosji między kobietami a mężczyznami. Aż 78% kobiet wyraża obawę, że Rosja może kiedyś zaatakować ich kraj przy użyciu broni atomowej, w porównaniu z 57% mężczyzn. Zdecydowanie więcej kobiet (42%) niż mężczyzn (26%) jest przekonanych „na pewno” o takiej możliwości. Dodatkowo młodsze pokolenia (wiek 18-24 lata) są bardziej skłonne do wyrażania obaw „na pewno”, z 43% w tej grupie wiekowej, w porównaniu ze starszymi grupami, gdzie ta pewność jest niższa (32% wśród osób powyżej 64 lat). Generalnie zauważalny jest wzrost wraz z wiekiem pewności dotyczącej braku poczucia zagrożenia atakiem nuklearnym (odsetki „Pewnych TAK”).

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli ŁOTWY

Rosja może kiedyś zaatakować mój kraj, używając broni atomowej

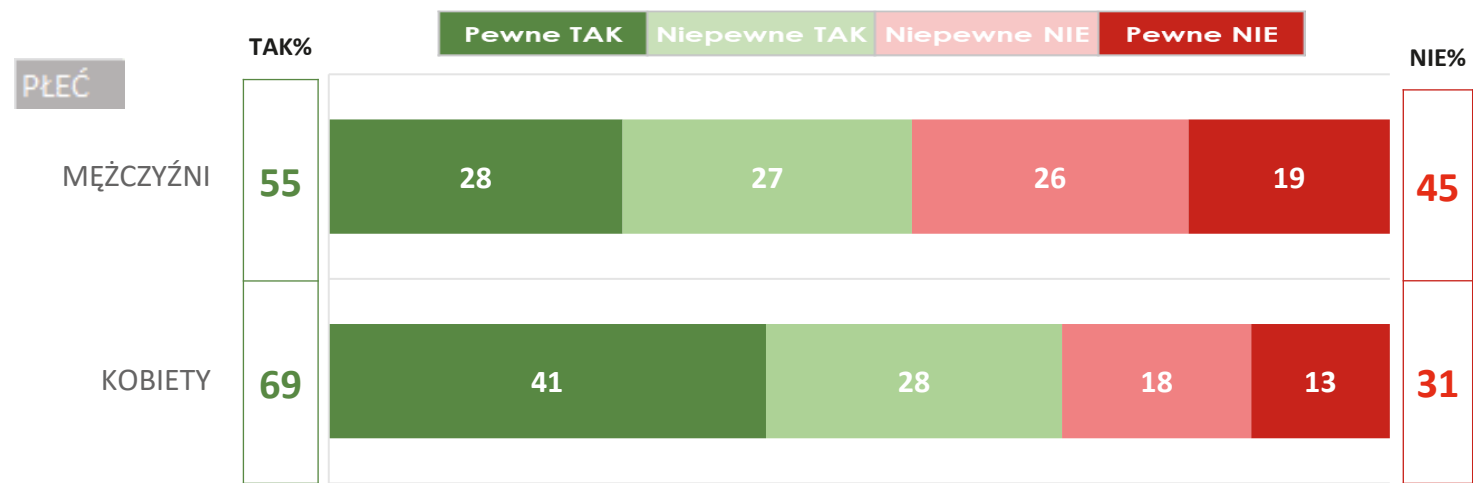

Na podstawie danych z Łotwy można zauważyć, że obawy przed potencjalnym atakiem atomowym Rosji są wyższe wśród kobiet (55%) niż mężczyzn (43%). Wśród kobiet 29% jest pewnych tego zagrożenia, w porównaniu z 20% mężczyzn, którzy podzielają tę pewność. Z kolei wśród najmłodszych respondentów (18-24 lata) odsetek osób, które na pewno obawiają się ataku, jest najwyższy (43%), a obawy te maleją wraz z wiekiem, osiągając najniższy poziom wśród osób powyżej 64 roku życia (21%). Ogólnie rzecz biorąc, wśród starszych respondentów większy procent wyraża przekonanie, że atak nie nastąpi (z dość dużym poziomem pewności), niż jest całkowicie przekonanych o jego możliwości. Najmłodsi wyraźnie się różnią od reszty pod tym względem.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli ESTONII

Rosja może kiedyś zaatakować mój kraj, używając broni atomowej

W oparciu o dane z Estonii, obserwujemy, że znacząco więcej kobiet (69%) niż mężczyzn (55%) wyraża obawy, że Rosja może kiedyś zaatakować ich kraj przy użyciu broni atomowej. Wśród kobiet 41% jest pewnych tego zagrożenia, w porównaniu z 28% mężczyzn. Co więcej, odsetek osób, które nie wierzą w taką możliwość, jest wyższy wśród mężczyzn (45%) niż kobiet (31%). Wyniki te wskazują na istotne różnice percepcji zagrożenia między płciami również w estońskim społeczeństwie.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli WĘGIER

Rosja może kiedyś zaatakować mój kraj, używając broni atomowej

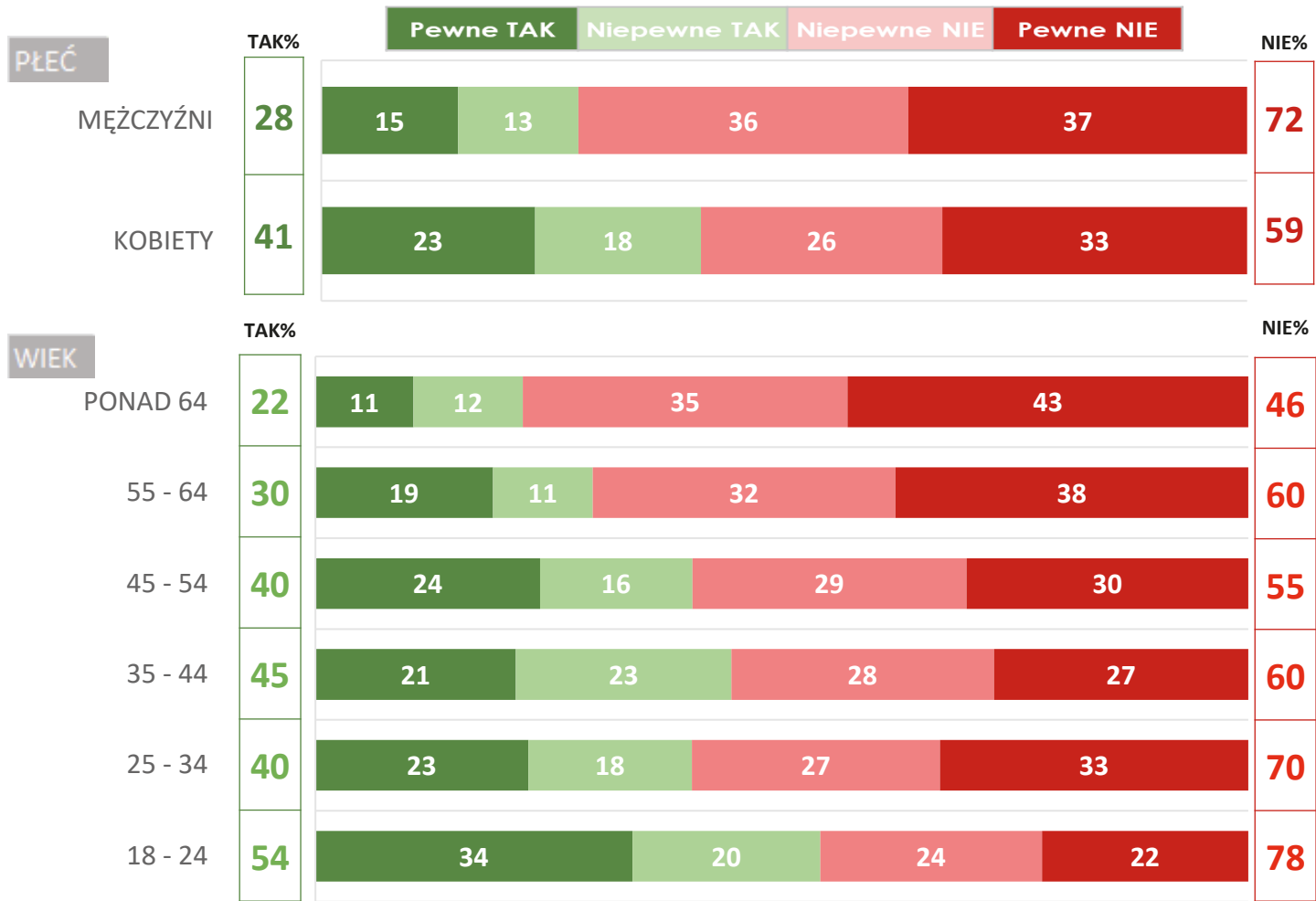
Analiza danych z Węgier pokazuje, że kobiety są bardziej narażone na obawy przed potencjalnym atakiem Rosji z użyciem broni atomowej niż mężczyźni, z 35% kobiet wskazujących pewne „TAK” w porównaniu z 21% mężczyzn. Wśród grup wiekowych najmniej obaw wyrażają osoby powyżej 64 roku życia (18% ogólnie mówiąc „TAK”), podczas gdy największy odsetek osób, które wyrażają przekonanie o takim zagrożeniu, znajduje się w grupach wiekowych od 18-24 do 35-44 lat (około 40%).

W odniesieniu do pewności co do braku zagrożenia widoczna jest tendencja do jej wzrostu wraz z wiekiem. Najniższy jest odsetek pewnych odpowiedzi wśród najmłodszych, natomiast powyżej 55 roku życia wynosi on już 45%.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli BUŁGARII

Rosja może kiedyś zaatakować mój kraj, używając broni atomowej

Analizując dane, zauważamy wyższy odsetek kobiet w Bułgarii, które uważają, że Rosja może kiedyś zaatakować ich kraj z użyciem broni atomowej (41% wskazujące pewne „TAK”) w porównaniu z mężczyznami (28%).

Analizując grupy wiekowe, najmniej zaniepokojone wydają się osoby powyżej 64 roku życia – jedynie 22% z nich odpowiedziało pewne „TAK”. Najstarsza grupa wiekowa ma także największy procent osób, które zdecydowanie wykluczają możliwość ataku (43%).

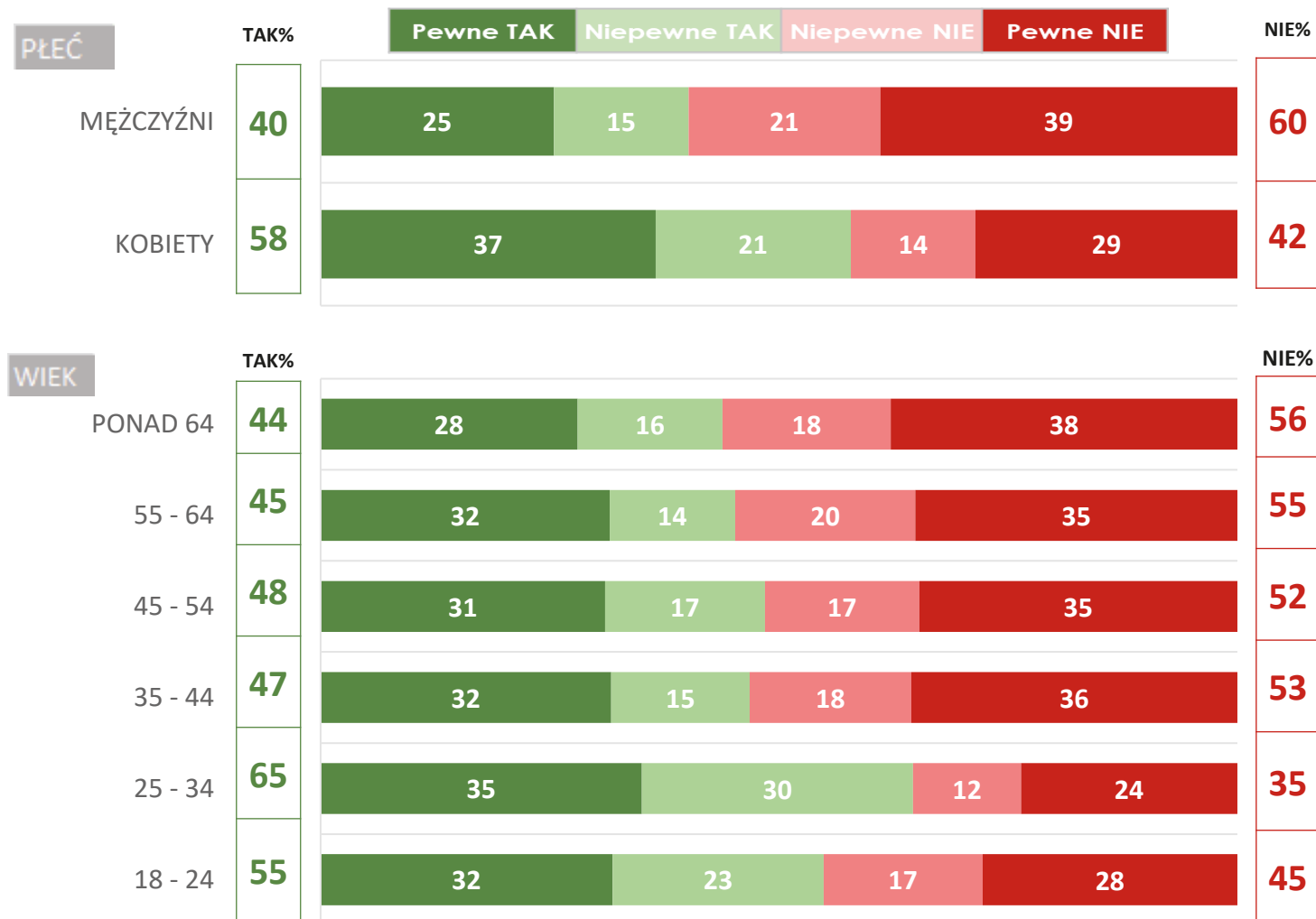
Młodsze grupy wiekowe, szczególnie w wieku 18-24 lat, są bardziej zdecydowane w swoim przekonaniu o zagrożeniu, co pokazuje najwyższy odsetek pewnych odpowiedzi „TAK” (34%) oraz najniższy procent pewnych odpowiedzi „NIE” (22%).

Generalnie tendencja wydaje się taka, że młodsze pokolenia w Bułgarii są bardziej przekonane o potencjalnym zagrożeniu ze strony Rosji, a wraz z wiekiem postawa taka staje się mniej powszechna.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli SŁOWENII

Rosja może kiedyś zaatakować mój kraj, używając broni atomowej

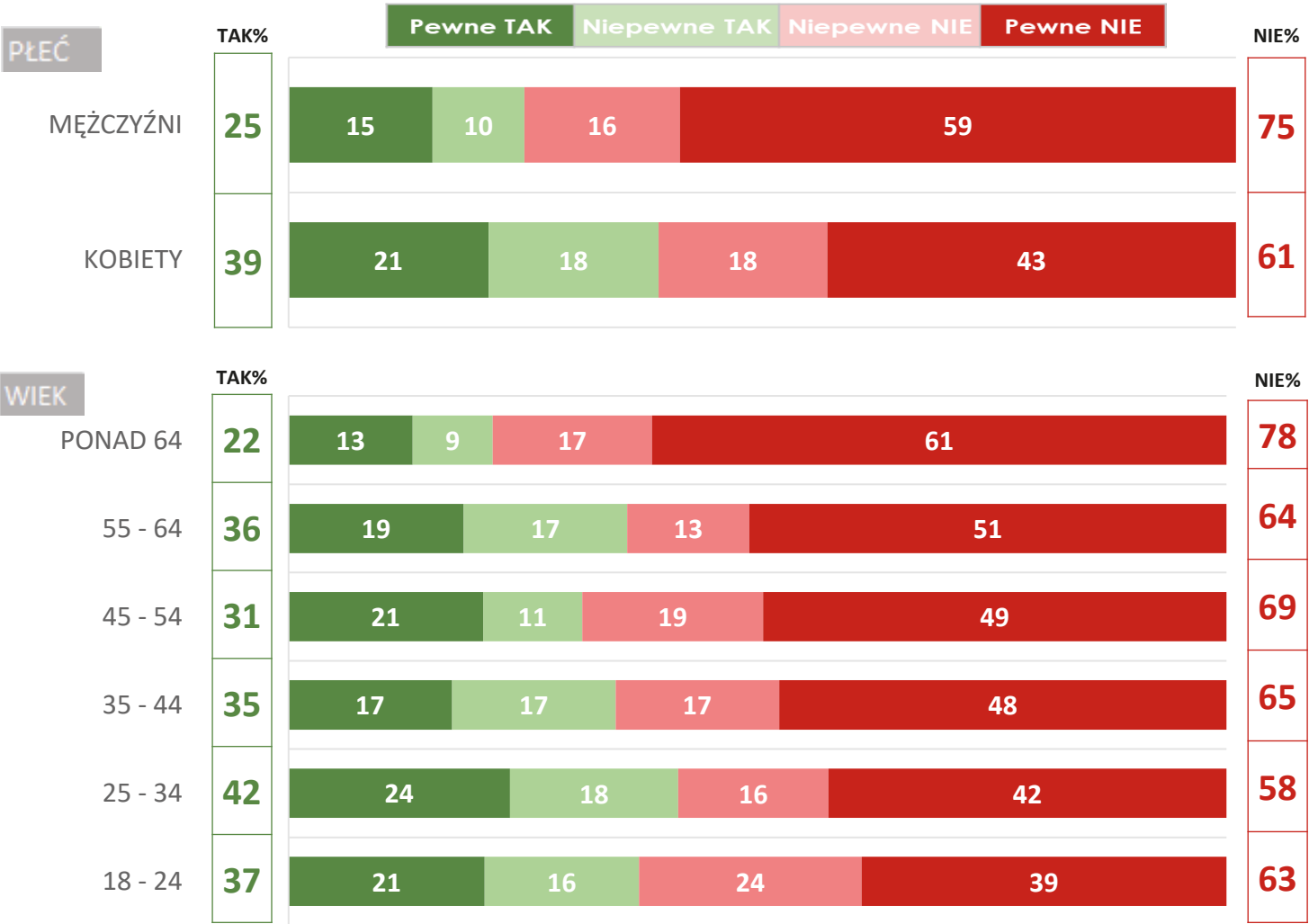

Analizując dane, widzimy, że w Słowenii znacząco większy odsetek kobiet (58%) niż mężczyzn (40%) uważa, że Rosja może kiedyś zaatakować ich kraj przy użyciu broni atomowej. Wśród grup wiekowych największe obawy przed takim scenariuszem mają osoby w grupie 25-34 lata (65%), a najmniej obawiają się tego osoby starsze, powyżej 64 roku życia (44%). Co interesujące, w grupie wiekowej 55-64 lata obawy są nieco mniejsze (45%) w porównaniu z innymi grupami wiekowymi średniego wieku. Najwyższy odsetek osób, które zdecydowanie nie obawiają się ataku, występuje w najstarszej grupie wiekowej (38%). Pod względem pewności co do braku zagrożenia widoczny jest wyraźny podział między osobami do 35 roku życia i starszymi. Młodzi w znacznie mniejszym stopniu wykazują optymizm pod tym względem.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli CHORWACJI

Rosja może kiedyś zaatakować mój kraj, używając broni atomowej

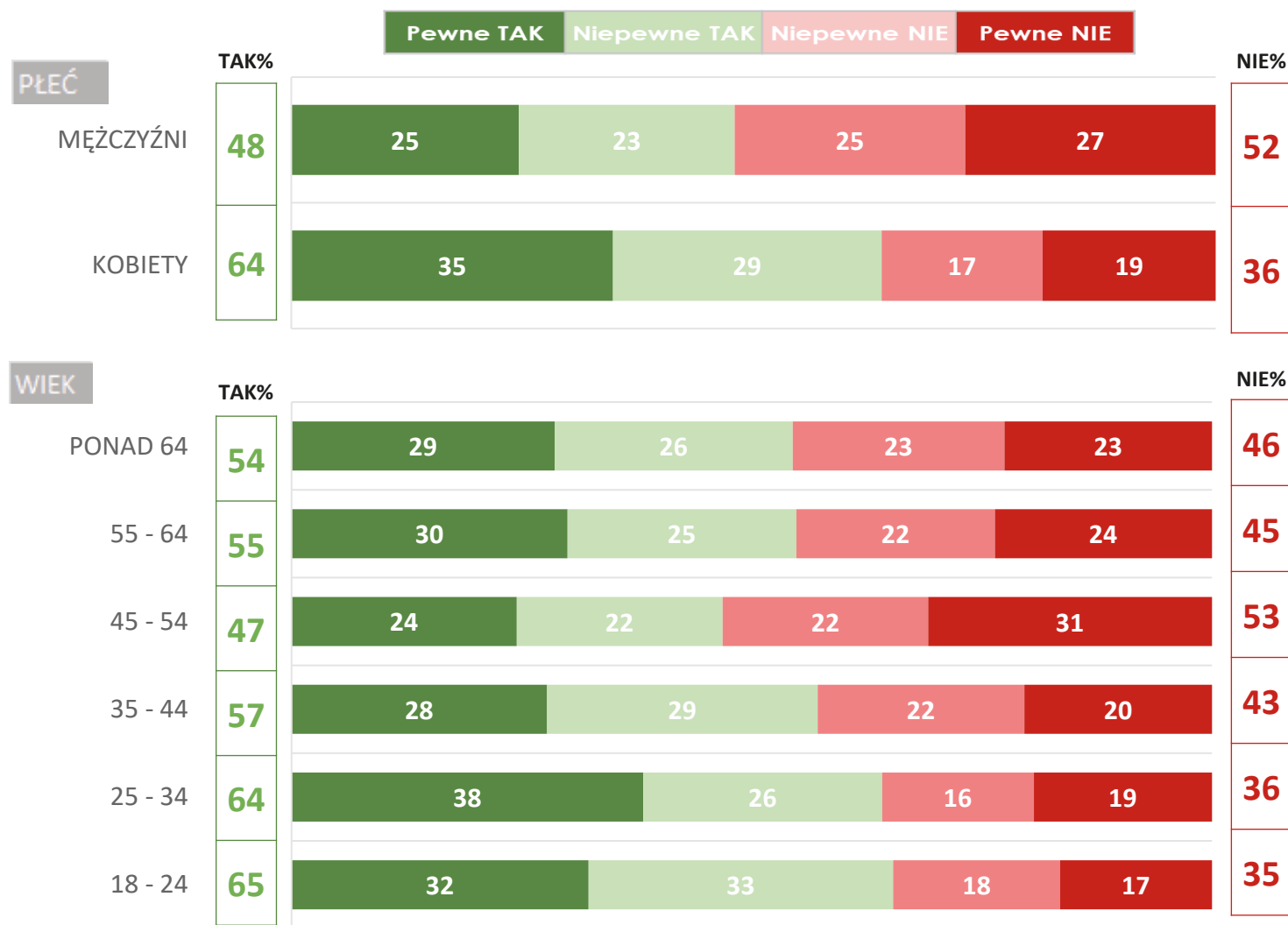
Wśród obywateli Chorwacji widać, że kobiety (39%) wyraźnie częściej niż mężczyźni (25%) uważają, że Rosja może w przyszłości zaatakować ich kraj z użyciem broni atomowej. Wyraźnie większy odsetek mężczyzn (59%) niż kobiet (43%) wskazuje na przekonanie, że Rosja nie stanowi takiego zagrożenia.

Wśród grup wiekowych największe obawy mają osoby w wieku 25-34 lata (42%) oraz młodsze, podczas gdy osoby najstarsze, powyżej 64 roku życia, wydają się najmniej zaniepokojone (22%). Generalnie młodsze grupy wiekowe wydają się bardziej zaniepokojone potencjalnym zagrożeniem niż starsze. Widoczny jest stopniowy wzrost pewności co do braku zagrożenia wraz z wiekiem.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli AUSTRII

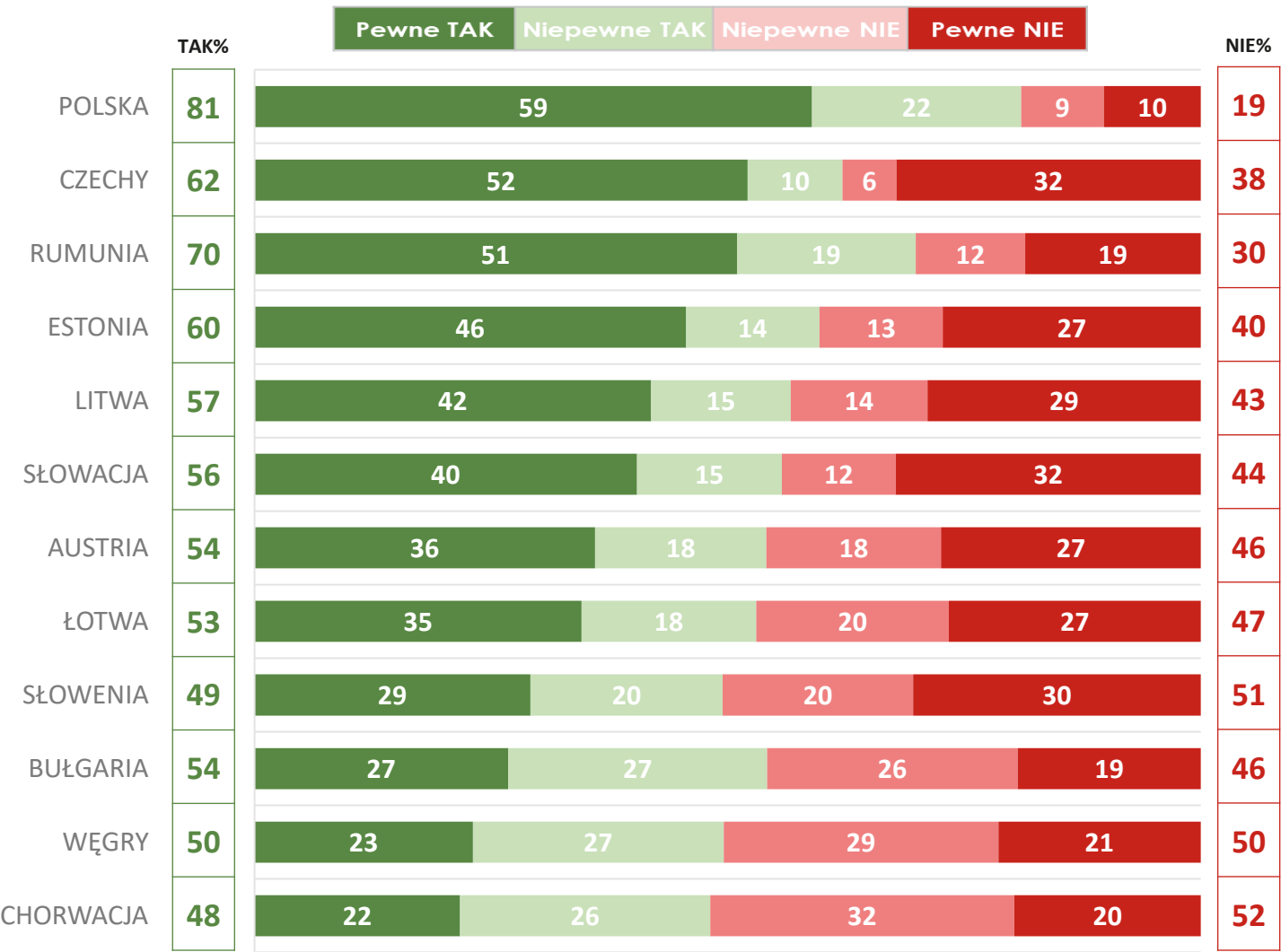
Rosja może kiedyś zaatakować mój kraj, używając broni atomowej

Dane z Austrii ukazują, że więcej kobiet (64%) niż mężczyzn (48%) obawia się, że Rosja może kiedyś zaatakować ich kraj przy użyciu broni atomowej. Gdy skupiamy się na odpowiedziach „Pewne TAK”, widać, że największe obawy mają kobiety (35%), a wśród grup wiekowych najbardziej zaniepokojeni są ludzie w wieku 18-24 lata (65%) oraz 25-34 lata (64%). Osoby powyżej 64 roku życia również wyrażają znaczną niepewność (54%), a ogółem wyniki pokazują tendencję, że młodsze osoby są bardziej zaniepokojone potencjalnym atakiem niż starsze. Charakterystyczna jest grupa osób w wieku 45-54, gdzie odsetek osób pewnych co do braku zagrożenia jest najwyższy i dotyczy co trzeciej osoby.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – opinie obywateli państw TRÓJMORZA

Obawiam się rosyjskich cyberataków na mój kraj

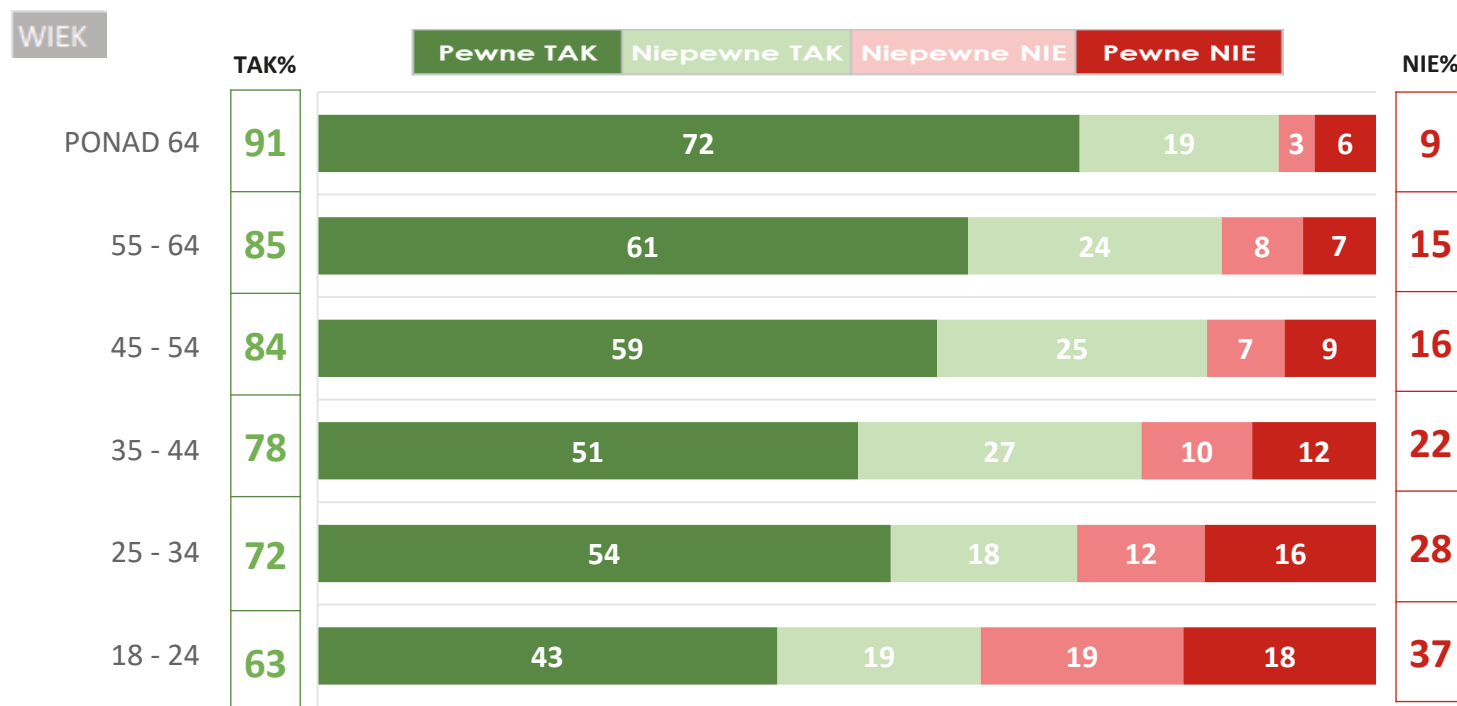
Polacy najwyraźniej ze wszystkich państw są przekonani o istotnym zagrożeniu cyberatakami ze strony Rosji. Czechy jako drugi w kolejności kraj charakteryzuje się większym zróżnicowaniem opinii, gdyż osoby, które nie obawiają się takich ataków, stanowią aż 38%, w tym 32% charakteryzuje się silnie ugruntowaną postawą.

W Rumunii 70% respondentów wyraża obawę, z czego ponad połowa (51%) jest pewna tego zagrożenia. Wśród krajów bałtyckich Estonia wykazuje umiarkowany poziom niepokoju (60% ogółem), podobnie jak Litwa (57%) i Łotwa (53%). Słowacja, Austria i Bułgaria znajdują się w środkowym zakresie z około połową respondentów wyrażających obawy. Węgry i Chorwacja wykazują najmniejszy poziom obaw, z odpowiednio 50% i 48% ogólnego niepokoju, a odpowiedzi „Pewne NIE” są tam najwyższe (odpowiednio 29% dla Węgier i 32% dla Chorwacji). Dane te wskazują na zróżnicowane postrzeganie zagrożenia cyberatakami z Rosji w różnych krajach regionu Trójmorza.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli POLSKI

Obawiam się rosyjskich cyberataków na mój kraj

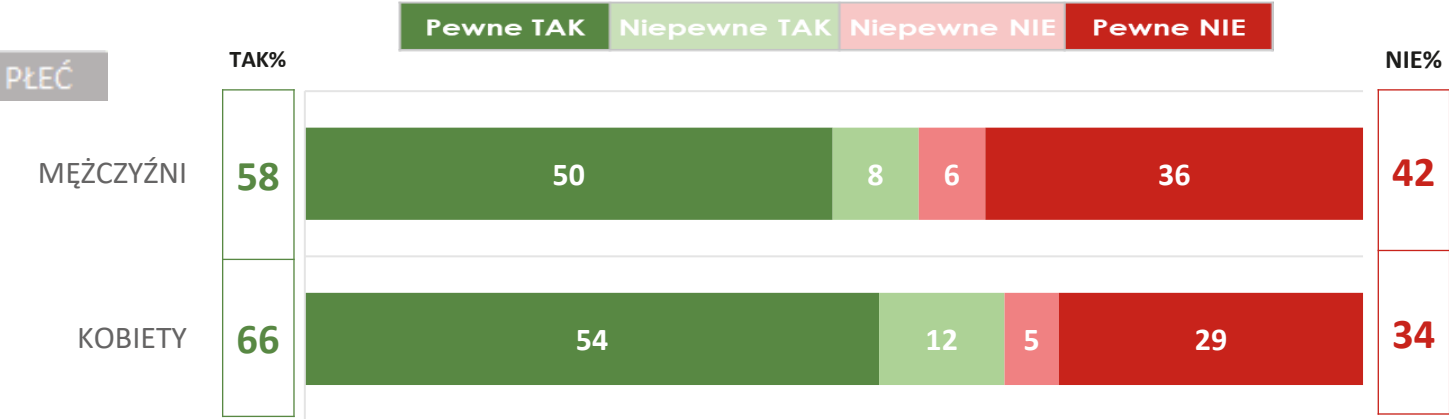

Analizując odpowiedzi Polaków, widoczny jest wzrost obaw przed cyberatakami z Rosji wraz z wiekiem respondentów. Najwyższy odsetek osób zaniepokojonych (91%) występuje w grupie wiekowej powyżej 64 lat, gdzie 72% wyraża silne przekonanie („Pewne TAK”). W najmłodszej grupie wiekowej (18-24 lata) obawy są najmniejsze (63%), z 43% wyrażającymi pewne „TAK”. W przedziałach wiekowych pomiędzy tymi skrajnościami obserwujemy stopniowe zwiększanie się odsetka osób obawiających się cyberataków, od 72% wśród osób w wieku 25-34 lata do 85% w grupie wiekowej 55-64 lata. Wnioski z danych pokazują, że obawy przed cyberatakami są powszechne w polskim społeczeństwie, z wyraźnym wzrostem poziomu niepokoju w starszych grupach wiekowych.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli CZECH

Obawiam się rosyjskich cyberataków na mój kraj

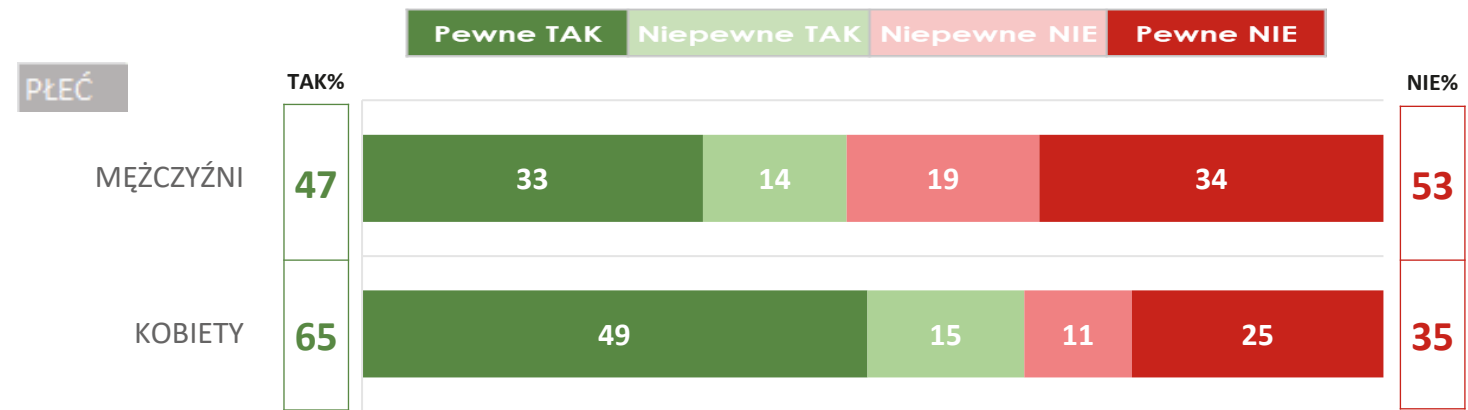

Znacząca większość respondentów z Czech, zarówno mężczyzn (58%), jak i kobiet (66%), wyraża obawy, przy czym kobiety wydają się nieco bardziej zaniepokojone. Analiza procentowa pokazuje, że większość kobiet (54%) jest przekonana „na pewno”, podczas gdy mężczyźni w tej samej kategorii stanowią 50%. Zdecydowane stanowisko dotyczące braku obaw przed cyberatakami („Pewne NIE”) zajmuje 36% mężczyzn i 29% kobiet. Ogólnie społeczeństwo czeskie wykazuje wysoki poziom niepokoju wobec potencjalnych cyberataków z Rosji, z większą pewnością wyrażaną przez kobiety, jednak w obydwu kategoriach opinie są zróżnicowane.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli LITWY

Obawiam się rosyjskich cyberataków na mój kraj

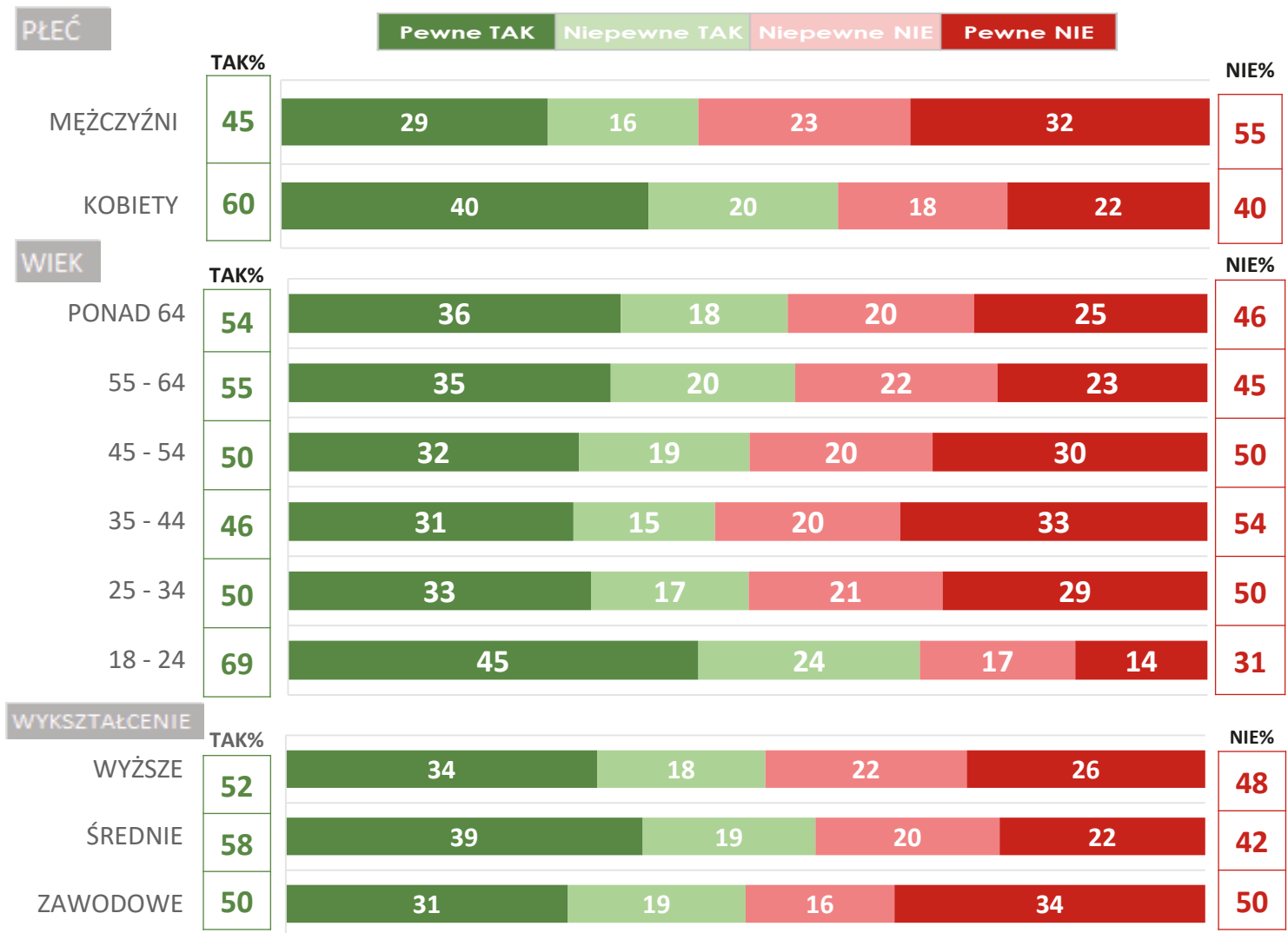

Wykres ilustruje obawy obywateli Litwy przed cyberatakami z Rosji. Większość kobiet (65%) wyraża obawy, z czego 49% jest przekonanych „na pewno”. Wśród mężczyzn 47% wyraża obawy, ale tylko 33% z całkowitą pewnością. Większa część mężczyzn (34%) i kobiet (25%) wyraża przekonanie, że Rosja na pewno nie zaatakuje Litwy. Ogólnie kobiety wydają się bardziej zaniepokojone potencjalnymi cyberatakami niż mężczyźni.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli ŁOTWY

Obawiam się rosyjskich cyberataków na mój kraj

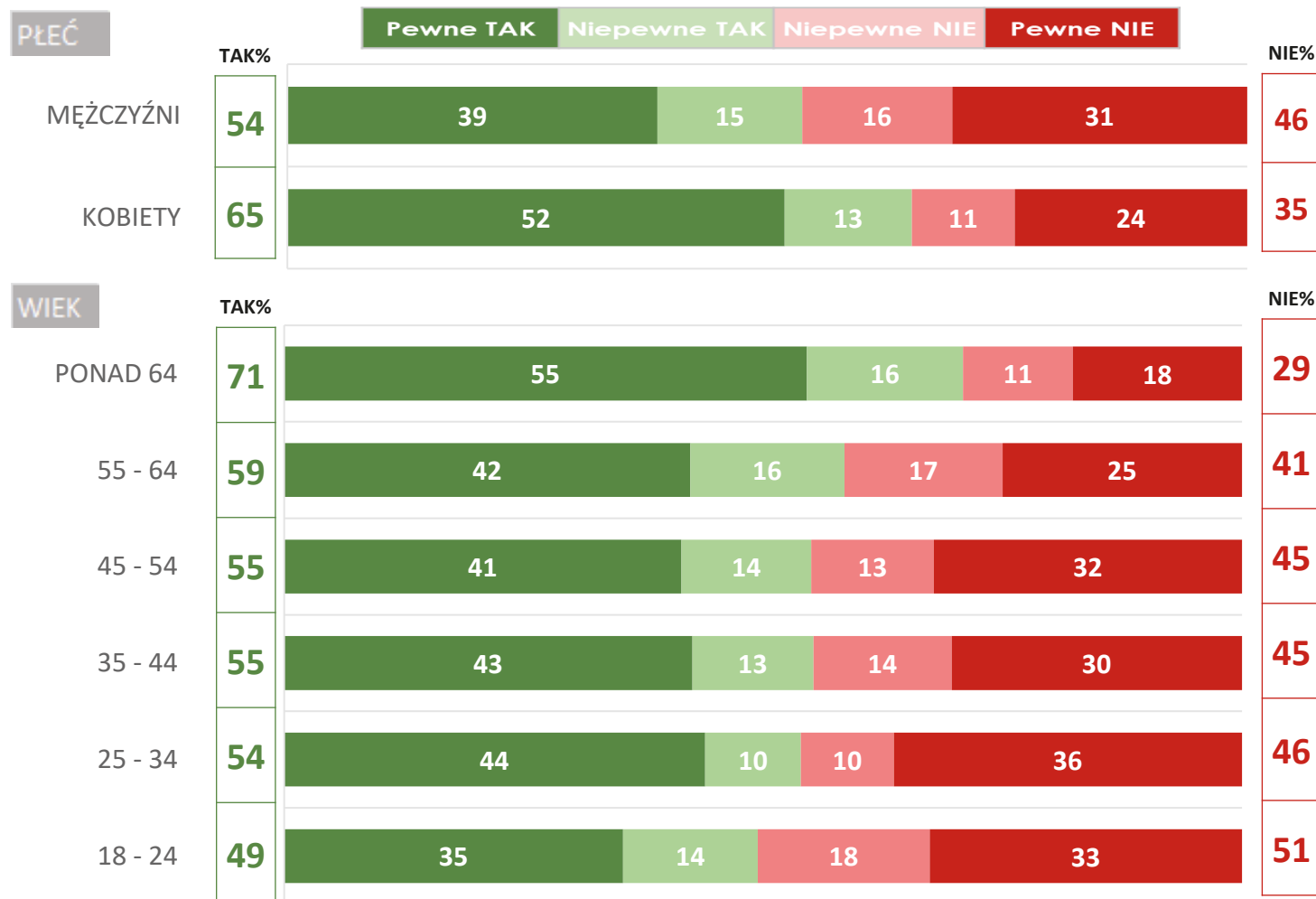

Analiza wyników badania pokazuje, że wśród obywateli Łotwy obawy przed cyberatakami z Rosji są bardziej wyraźne wśród kobiet (60%) niż mężczyzn (45%). Szczególnie młodszy ludź w wieku 18-24 lata mają duże obawy (69%). Pod względem wieku najsilniej przekonana o zagrożeniu cyberatakami jest grupa osób najmłodszych, w wieku 18-24 lata. Osoby pewne istnienia zagrożenia stanowią tu 45% ogółu, natomiast osoby pewnie przekonane o jego braku jedynie 14%. W pozostałych grupach podział na osoby przekonane o zagrożeniu i o jego braku jest bardziej równomierny. Szczególnie wśród osób w wieku od 25 do 54 roku życia obydwie kategorie odpowiedzi wskazywane były niemal równie często. Istnieje również istotne zróżnicowanie opinii w zależności od wykształcenia. Osoby ze średnim wykształceniem najczęściej wyrażają obawy (58%), natomiast najbardziej ugruntowane przekonanie o braku zagrożenia występuje wśród osób z wykształceniem zawodowym.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli ESTONII

Obawiam się rosyjskich cyberataków na mój kraj

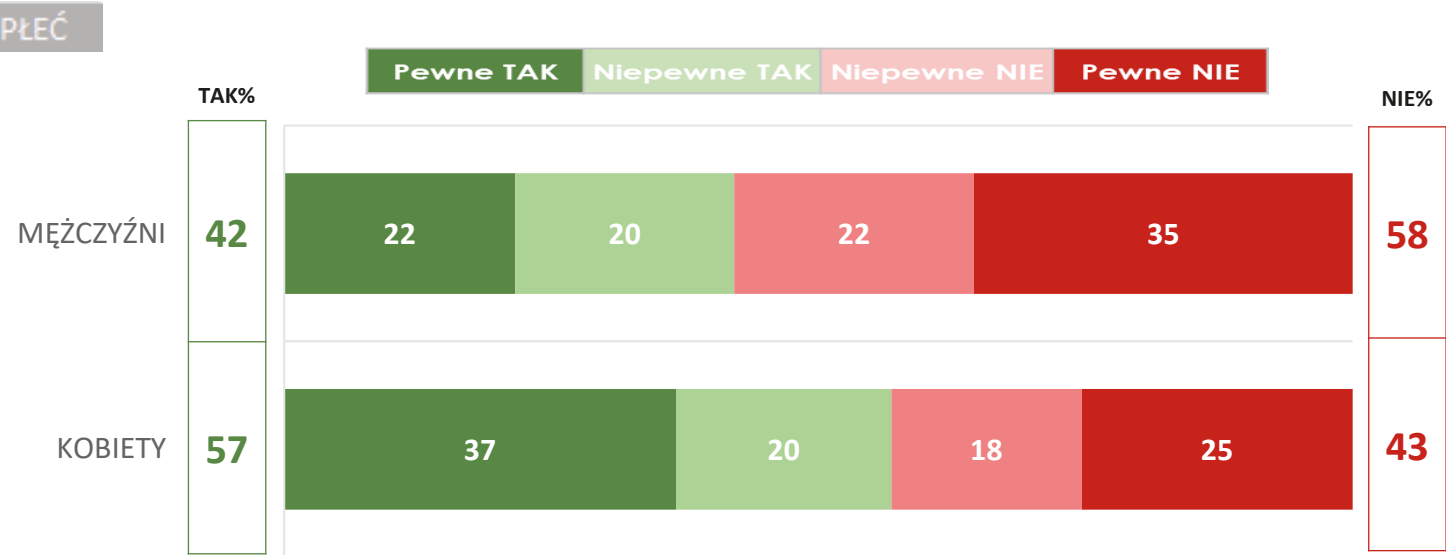
Wśród obywateli Estonii większość kobiet (65%) obawia się rosyjskich cyberataków, co jest większym odsetkiem w porównaniu z mężczyznami (54%).

Największy odsetek obaw zanotowano wśród osób starszych, powyżej 64 roku życia (71%). W młodszej grupie wiekowej, 18-24 lata, odsetek obaw jest najniższy (49%). Osoby w wieku od 55 do 64 lat oraz od 45 do 54 lat mają porównywalne poziomy obaw, wynoszące odpowiednio 59 i 55%. Widać zatem wyraźną różnicę pomiędzy najmłodszymi i najstarszymi obywatelami Estonii. W przedziale wiekowym między 25-64 lata opinie są bardzo zbliżone.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli SŁOWENII

Obawiam się rosyjskich cyberataków na mój kraj

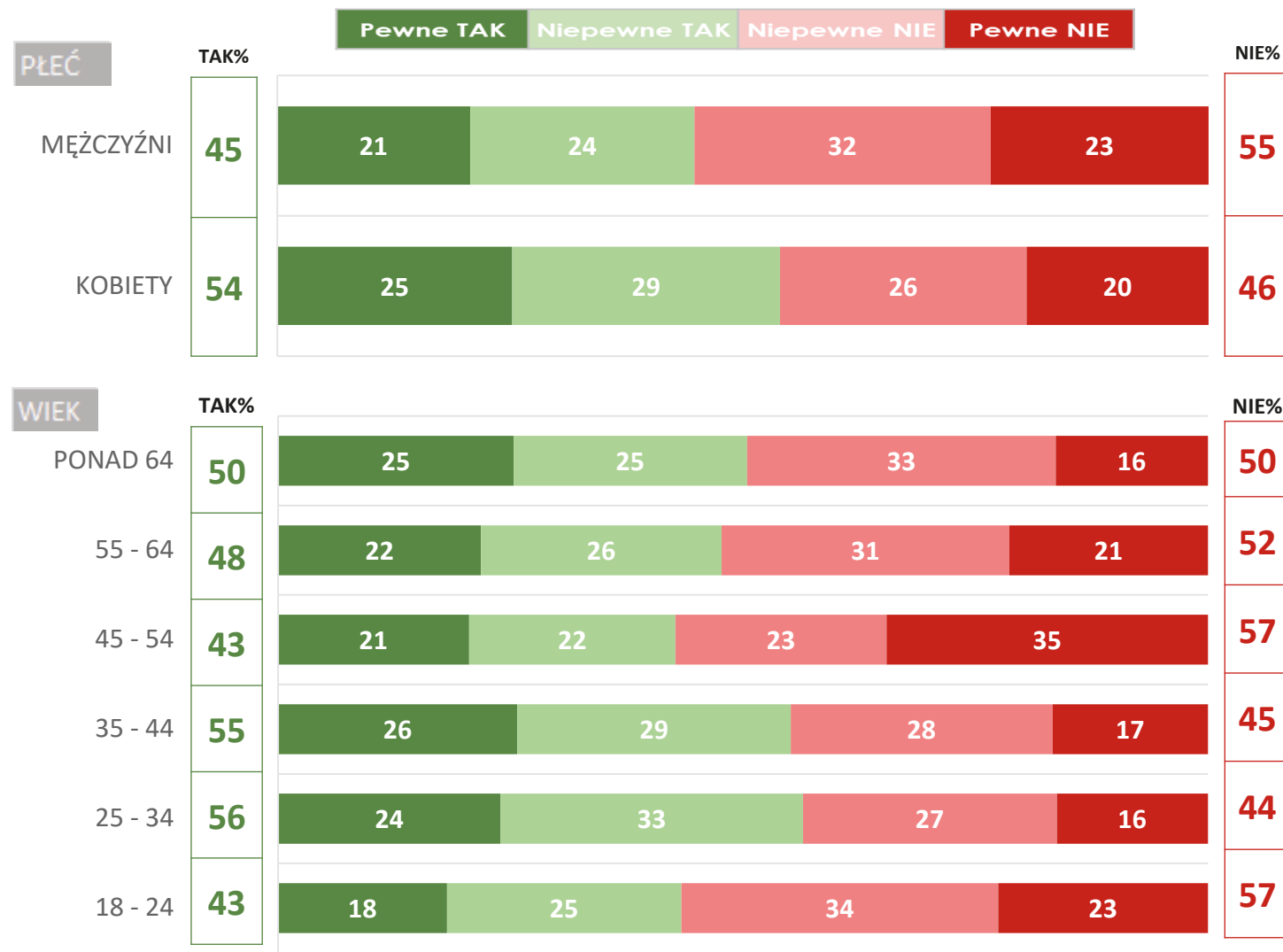

Na wykresie przedstawiono procentowe rozłożenie obaw obywateli Słowenii dotyczących rosyjskich cyberataków. Większy odsetek kobiet (57%) niż mężczyzn (42%) wyraził obawy. Duża część respondentów, niezależnie od płci, nie jest pewna swoich obaw, co może wskazywać na niepewność co do skali lub możliwości wystąpienia takich ataków. Duży odsetek respondentów wyraził pewność, że nie obawiają się o n i cyberataków („Pewne NIE” – 35% mężczyzn i 25% kobiet). Ogólnie wyniki mogą świadczyć o istotnym poziomie niepokoju w społeczeństwie słoweńskim dotyczącym cyberbezpieczeństwa oraz o dużym zróżnicowaniu opinii zarówno pod względem płci, jak i wśród przedstawicieli poszczególnych jej kategorii.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli WĘGIER

Obawiam się rosyjskich cyberataków na mój kraj

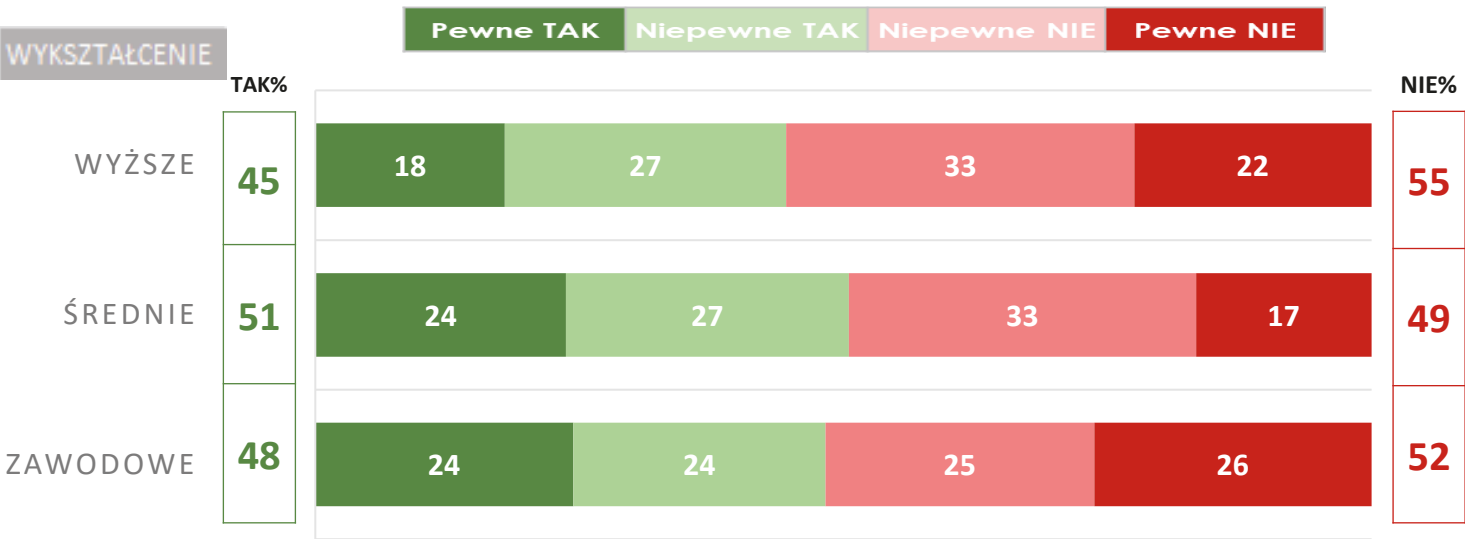
Wśród obywateli Węgier więcej kobiet (54%) niż mężczyzn (45%) wyraża obawy przed takimi atakami, z większą częścią kobiet wskazujących „Pewne TAK” (25%) w porównaniu z mężczyznami (21%).

Wśród różnych grup wiekowych najmniej obawiają się osoby w wieku 18-24 lata (43%). Największy procent osób, które stwierdziły „Pewne NIE” na pytanie o obawy, znajduje się w grupie wiekowej 45-54 lata (35%). Ogólnie dane pokazują, że społeczeństwo jest zróżnicowane i nie ma jednoznacznej dominacji określonego stanowiska. Poza tym odpowiedzi wskazują na niską pewność posiadanych przekonań, co sugeruje ich potencjalną łatwą zmienność.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli CHORWACJI

Obawiam się rosyjskich cyberataków na mój kraj

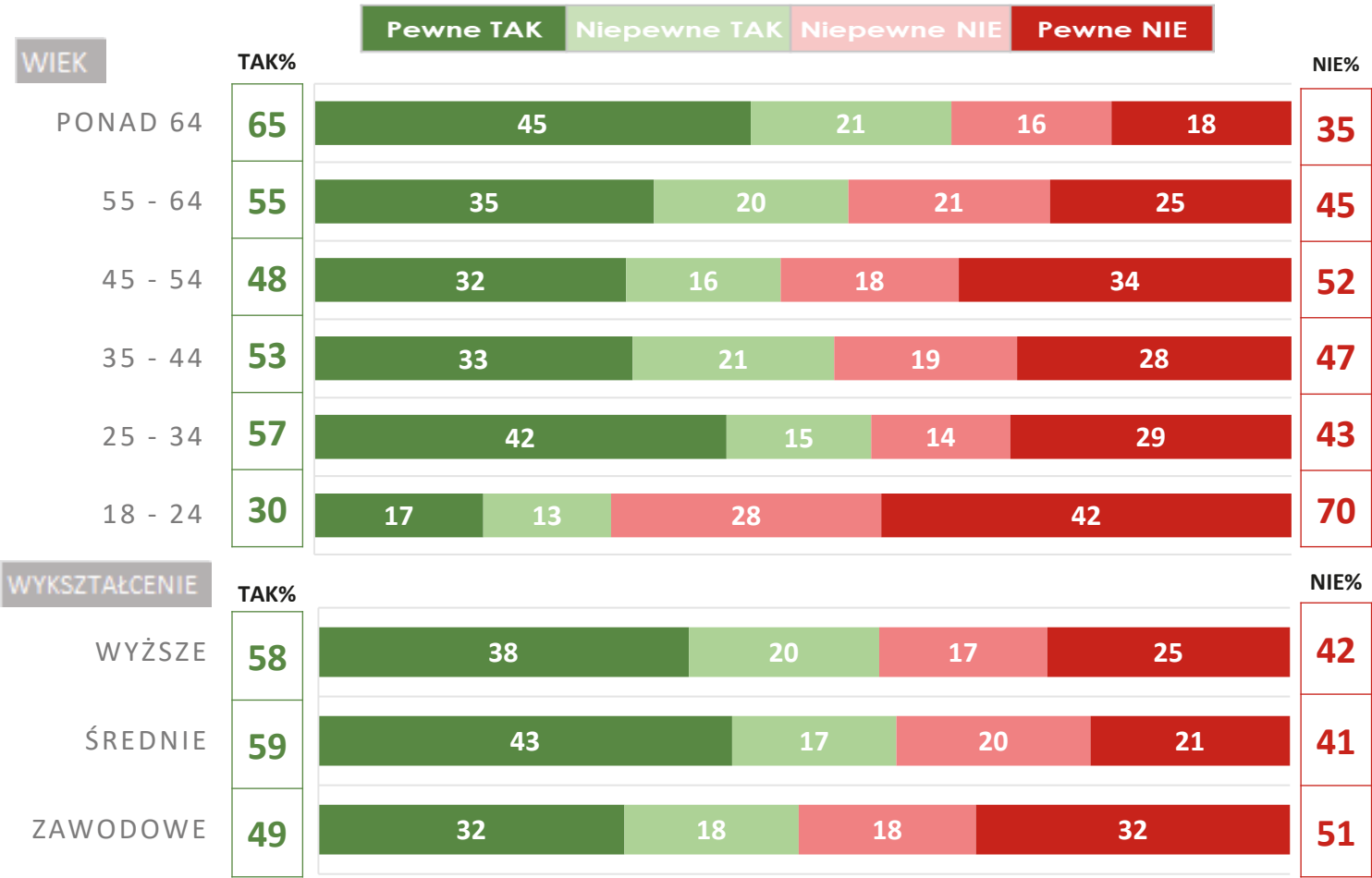

Obywatele Słowacji z wyższym wykształceniem wyrazili mniejsze obawy przed rosyjskimi cyberatakami (45% ogółem), z czego 18% odpowiedziało „Pewne TAK”. W grupie z wykształceniem średnim większy odsetek osób (51% ogółem) wyraził obawy, a 24% osób zaznaczyło „Pewne TAK”. Osoby z wykształceniem zawodowym wykazują podobne poziomy obaw co osoby z wykształceniem średnim, jednak w grupie tej najwyższy jest udział osób, które w sposób zdecydowany nie obawiają się zagrożenia atakami ze strony Rosji (jedna czwarta). Ogólnie wykres wskazuje, że obawy przed cyberatakami są większe wśród osób z wykształceniem średnim w porównaniu z wyższym i zawodowym.

POCZUCIE ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli AUSTRII

Obawiam się rosyjskich cyberataków na mój kraj

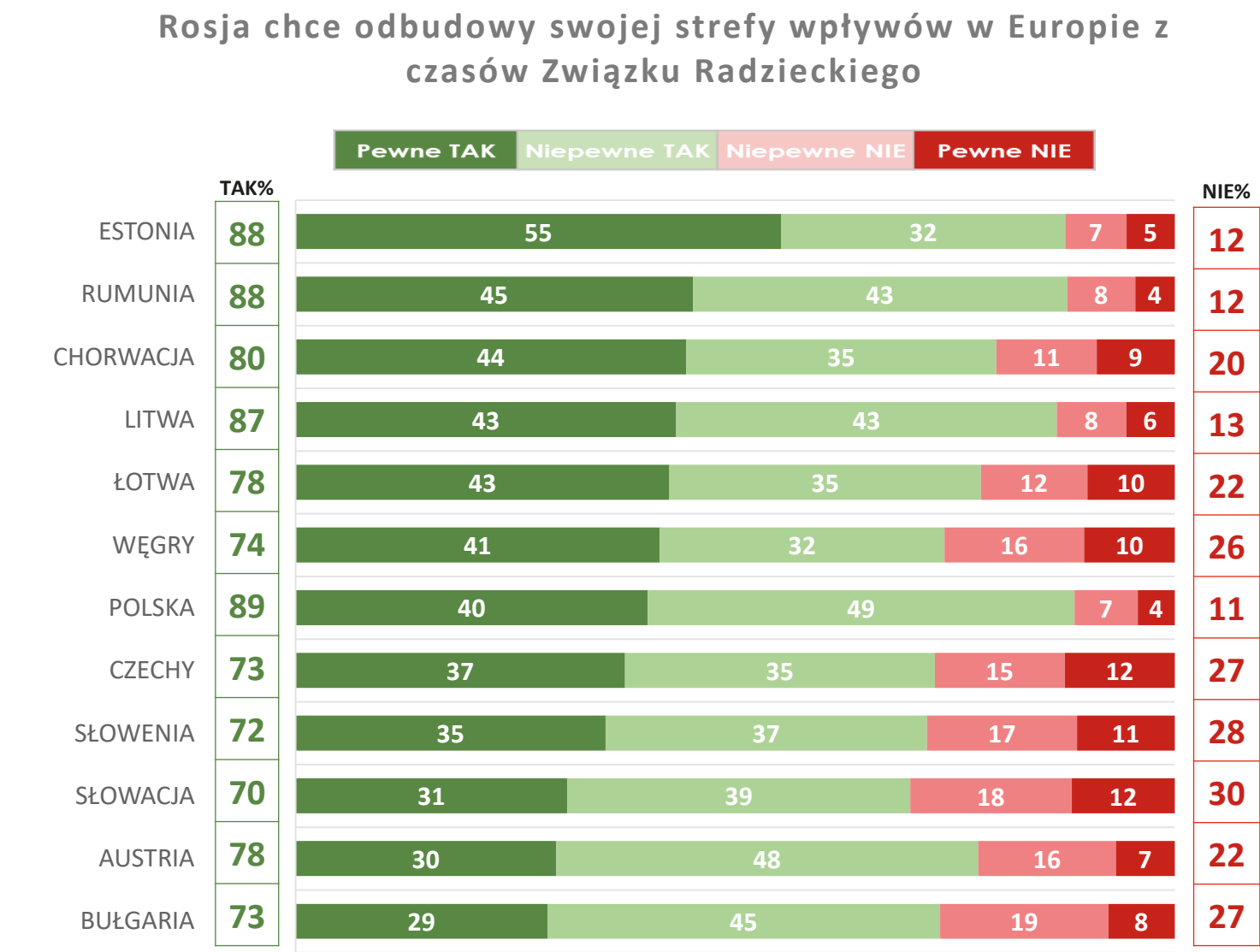

Wśród różnych grup wiekowych obywateli Austrii najczęściej obaw (65% ogółem) wyraziły osoby powyżej 64 roku życia, z czego 45% stwierdziło „Pewne TAK”. Najmniej obawiają się osoby w wieku 18-24 lata (30% ogółem), z dużym procentem (42%) wybierających „Pewne NIE”, co wskazuje na ich największy sceptycyzm wobec możliwości cyberataków.

Najmniejsze obawy wyrażają też osoby z wykształceniem zawodowym (49% ogółem), z 32% odpowiadającymi „Pewne TAK” i wskazującymi „Pewne NIE”. Osoby ze średnim i wyższym wykształceniem wyraziły najwyższy poziom obaw.

Analiza pokazuje, że najmniej obawiają się cyberataków osoby najmłodsze oraz słabiej wykształcone, jednak w każdej z analizowanych grup opinie są podzielone, bez zdecydowanej dominacji jednej z nich.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – OPINIE OBYWATELI PAŃSTW TRÓJMORZA

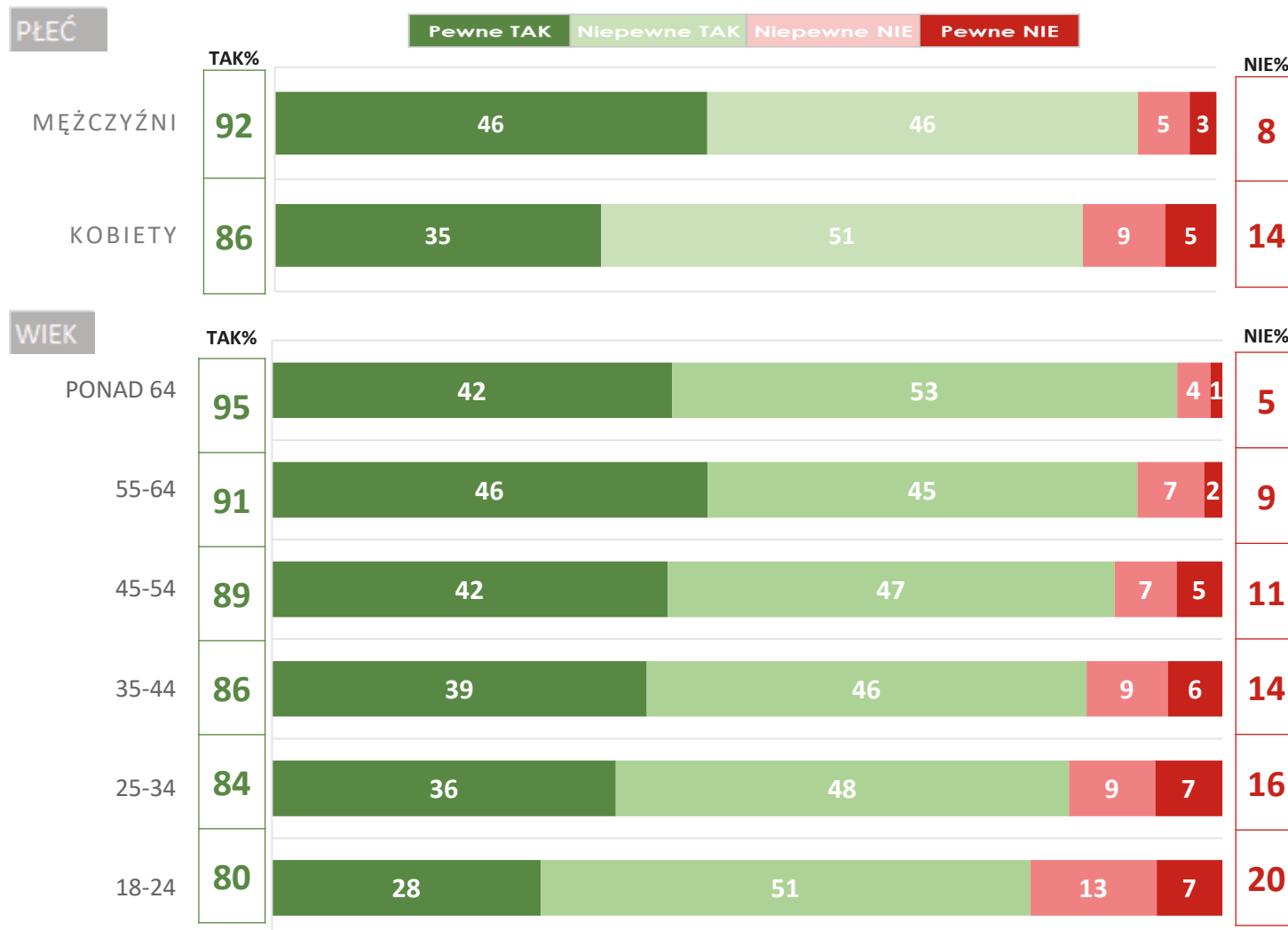
Wykres przedstawia opinie obywateli krajów Trójmorza dotyczące aspiracji Rosji do odbudowy strefy wpływów z czasów radzieckich. Najwyższy poziom przekonania o takich zamiarach Rosji wyrażają mieszkańcy Polski, Litwy, Estonii i Rumunii, gdzie odpowiedź „TAK” wskazało co najmniej 87% badanych. Natomiast najmniej powszechne jest takie przekonanie wśród obywateli Słowacji, Słowenii, Bułgarii, Czech i Węgier, gdzie nie przekracza ono 74%.

Ogólna tendencja wskazuje, że mimo zróżnicowania opinii zdecydowanie przeważa przekonanie o ekspansywnych dążeniach Rosji. Wysokie jest jednak zróżnicowanie ze względu na poziom pewności deklarowanych przekonań. Najwyższy jest on wśród obywateli Estonii i jest to jedyny kraj blisko sąsiadujący w czołówce zestawienia. Litwa, Łotwa i Polska znajdują się dużo niżej i odsetek odpowiedzi pewnych nie przekracza tu 43%.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli POLSKI

Rosja chce odbudowy swojej strefy wpływów w Europie z czasów Związku Radzieckiego

Analiza opinii Polaków ukazuje, że znaczna większość z nich, zarówno mężczyzn (92%), jak i kobiet (86%), uważa, że Rosja ma aspiracje do odbudowy swojej strefy wpływów w Europie, nawiązując do czasów Związku Radzieckiego. Gdy skupimy się na odpowiedziach „Pewne TAK”, które wyrażają silne przekonanie co do tego stwierdzenia, nadal widzimy, że przeważają one wśród mężczyzn.

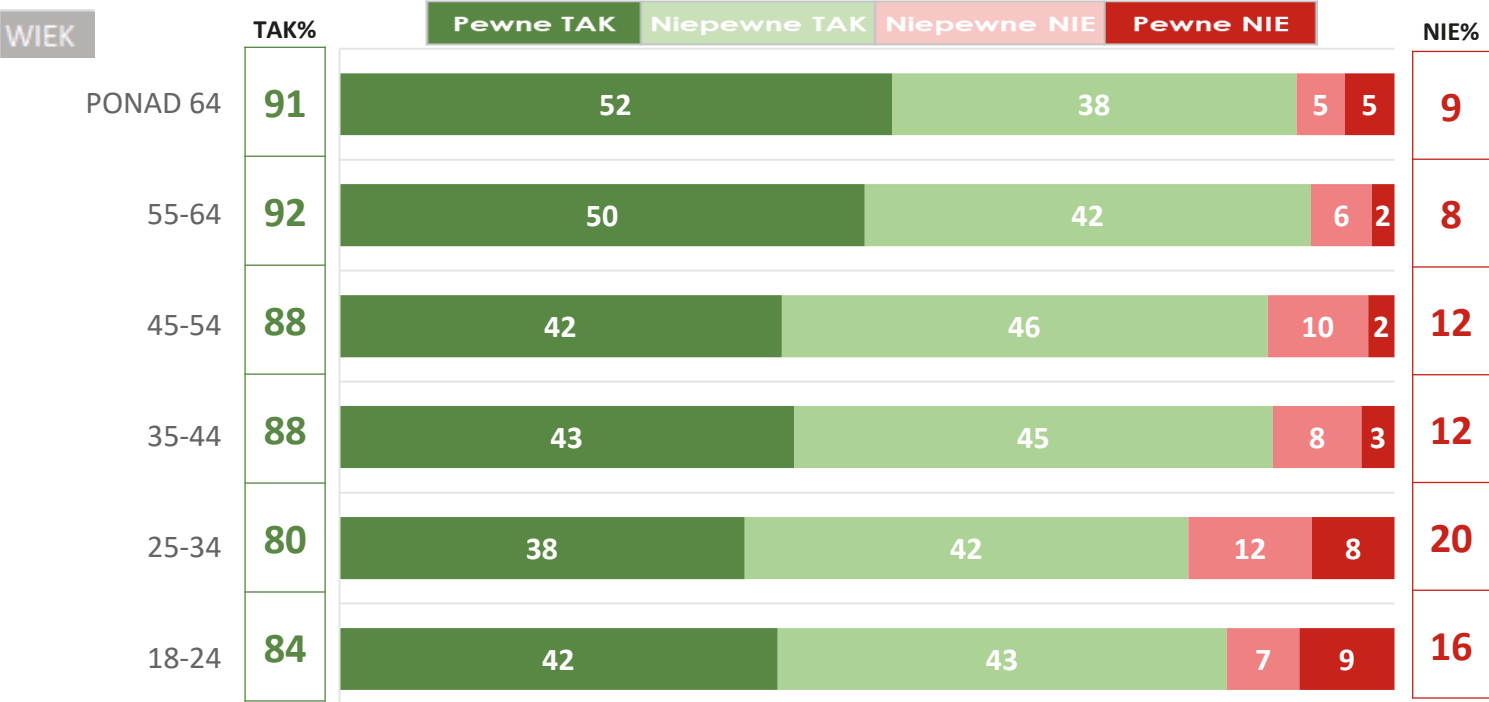
Przekonanie o imperialnych dążeniach Rosji rośnie wraz z wiekiem respondentów. Najwyższy jest odsetek takich deklaracji wśród osób powyżej 64 roku życia (95% „TAK” i 42% „Pewne TAK”), natomiast najniższy wśród osób najmłodszych, w wieku 18-24 lata („Pewne TAK” wskazało 28%).

Ogólnie rzecz biorąc, wykres odzwierciedla silne przekonanie w polskim społeczeństwie o rosyjskich tendencjach ekspansywnych, przy czym starsze pokolenia są bardziej przekonane o tym niż młodsze.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli RUMUNII

Rosja chce odbudowy swojej strefy wpływów w Europie z czasów Związku Radzieckiego

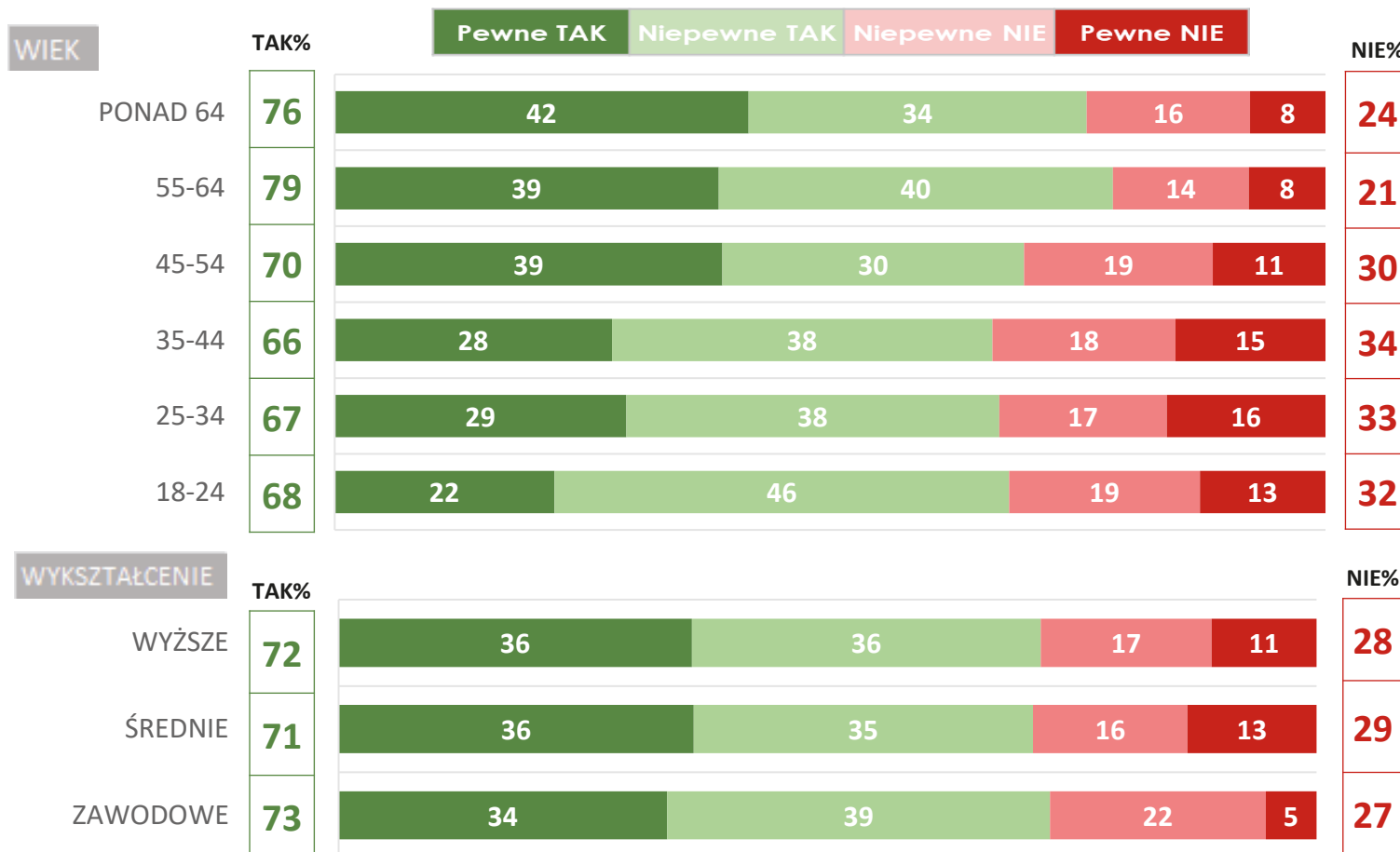

Znacząca większość obywateli Rumunii w każdej grupie wiekowej uważa, że Rosja ma aspiracje do odbudowy swojej strefy wpływów w Europie z czasów Związku Radzieckiego. Szczególnie wysoki odsetek tej opinii występuje wśród osób starszych (ponad 64 lata i w grupie wiekowej 55-64), gdzie odpowiedź „Pewne TAK” przekracza 50%. To wskazuje na silne przekonanie o rosyjskich intencjach w tych grupach wiekowych. W młodszych grupach wiekowych (18-24 i 25-34 lata) również występuje wysoki odsetek tej opinii, jednak jest on nieco niższy w porównaniu ze starszymi grupami wiekowymi, co może sugerować, że młodsze pokolenia mogą mieć nieco mniej zdecydowane poglądy na ten temat lub są mniej świadome historycznych kontekstów.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – różnicowanie opinii wśród obywateli SŁOWENII

Rosja chce odbudowy swojej strefy wpływów w Europie z czasów Związku Radzieckiego

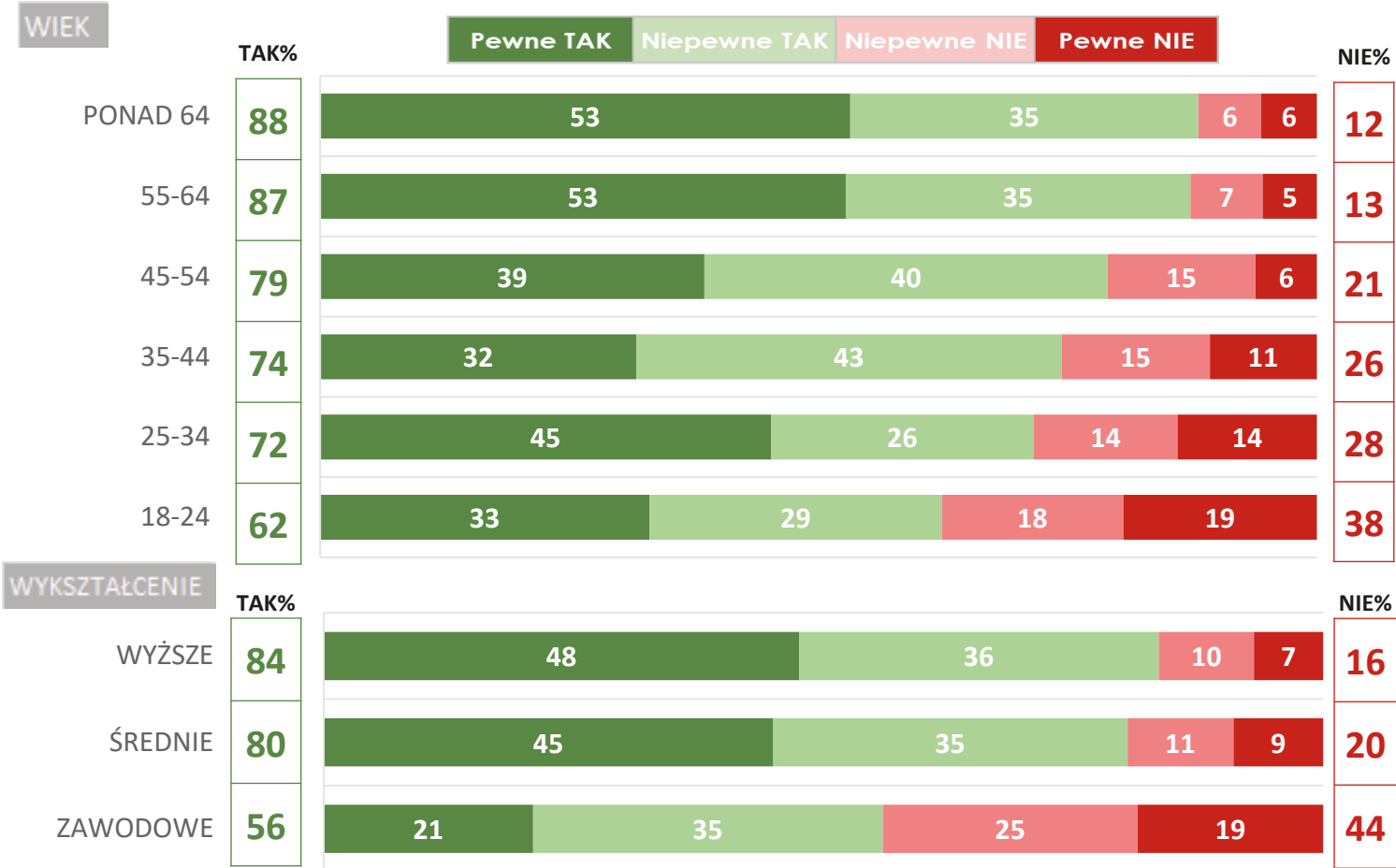

Wykres przedstawia opinie obywateli Słowenii na temat dążeń Rosji do odbudowy strefy wpływów w Europie. W każdej grupie wiekowej przeważają odpowiedzi potwierdzające to przekonanie, z największym odsetkiem wśród osób w wieku powyżej 55 lat. Zauważalna jest tendencja do wzrostu popularności takiej tendencji wraz z wiekiem badanych. Młodsze pokolenia (18-24 lata) również w większości zgadzają się z tym stwierdzeniem (68% ogółem „TAK”), jednak ze znacznie mniejszym przekonaniem niż starsze grupy (jedynie 22% deklaruje „Pewne TAK”). Widoczny jest także istotny wpływ wykształcenia na poziom pewności przekonań w tym zakresie. Osoby z wykształceniem zawodowym rzadziej niż pozostałe wskazywały odpowiedź „Pewne NIE” i ogólnie dużo większy jest odsetek przejawiających niepewne deklaracje niż w pozostałych grupach (łącznie niepewne „TAK” i „NIE” wskazało aż 61% w tej grupie).

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli CHORWACJI

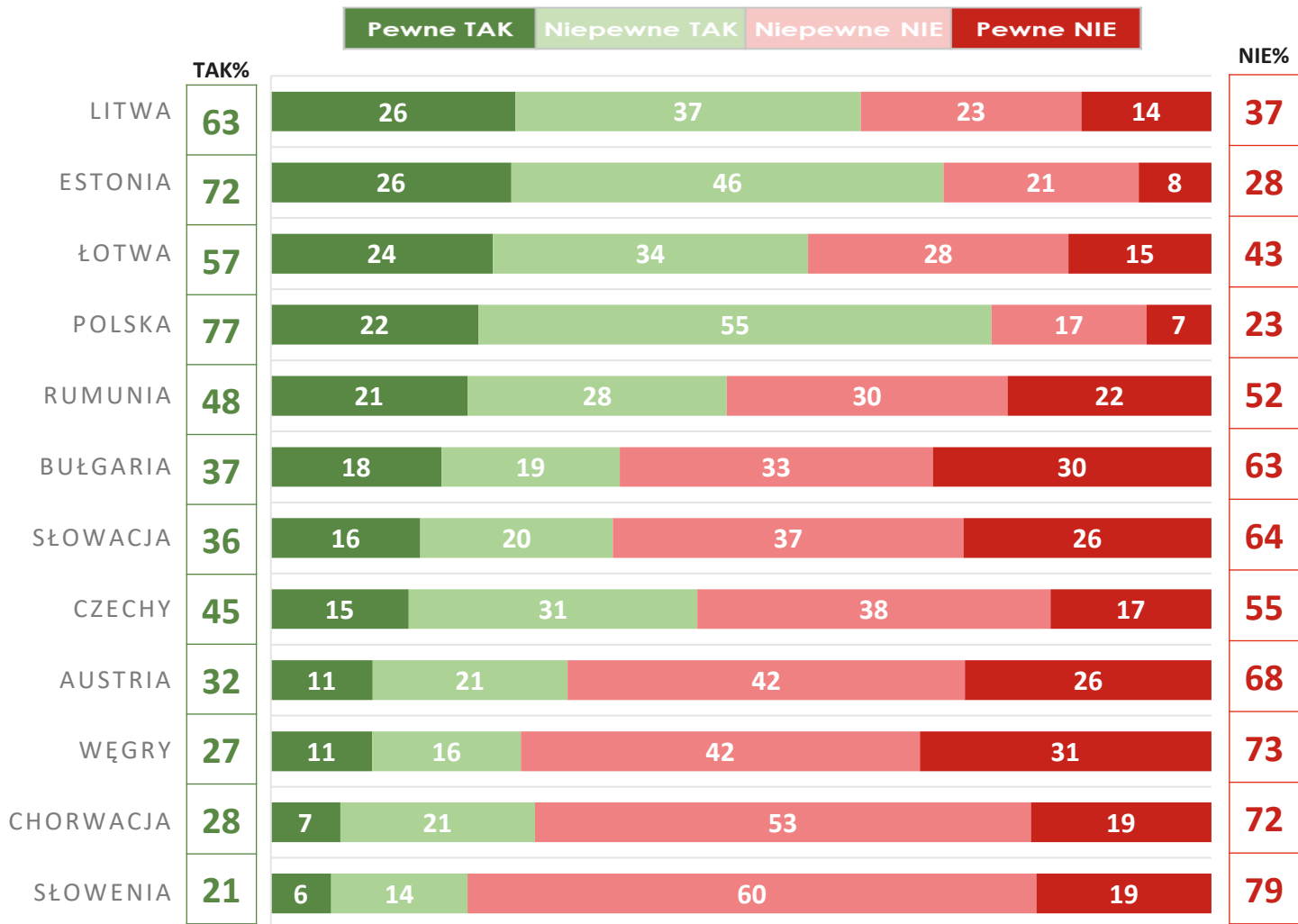
Rosja chce odbudowy swojej strefy wpływów w Europie z czasów Związku Radzieckiego

Wykres pokazuje, że znacząca większość obywateli Chorwacji wierzy, że Rosja dąży do odbudowy swojej strefy wpływów w Europie. Przekonanie to jest silniejsze wśród starszych osób, z najwyższym odsetkiem „Pewne TAK” wśród osób powyżej 55 roku życia (53%). Widoczna jest tendencja do wzrostu wraz z wiekiem odsetka osób przekonanych o imperialnych dążeniach Rosji, jednak zróżnicowany jest odsetek przekonań pewnych. Wyraźniejsza tendencja dotyczy spadku wraz z wiekiem pewnych przekonań przeczących wskazanej tezie. Istotnie na postawy obywateli Chorwacji wpływa także ich wykształcenie. Im jest ono wyższe, tym częściej i silniej podzielana jest opinia o dążeniach do odbudowy wpływów przez Rosję. Wśród osób z wykształceniem zawodowym niemal co piąta wykazywała pewne przekonanie, że jest inaczej. Dane wskazują, że obawy przed rosyjską ekspansją są powszechne w Chorwacji i zwiększają się z wiekiem oraz poziomem wykształcenia.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – opinie obywateli państw TRÓJMORZA

Rosja potajemnie finansuje działania skierowane przeciwko mojemu krajowi

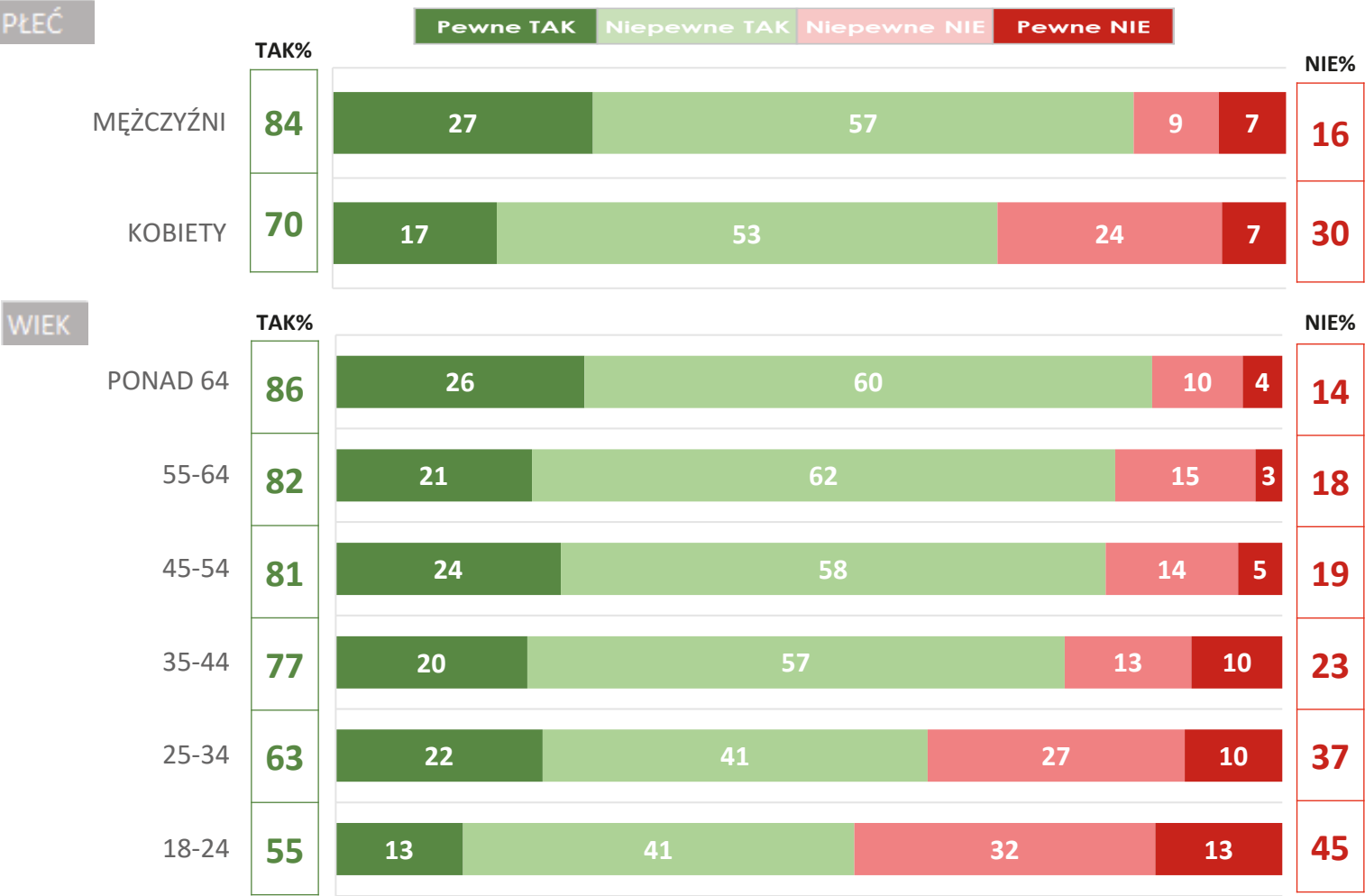
Wielu obywateli państw Trójmorza wyraża przekonanie, że Rosja potajemnie finansuje działania skierowane przeciwko ich krajom. Najwyższy jest odsetek takich odpowiedzi w krajach bałtyckich, jak Litwa, Łotwa, Estonia i Polska. Najniższe przekonanie o takich działaniach Rosji wykazują obywatele Słowenii (21%) i Chorwacji (28%). Znaczne różnice widoczne są w odpowiedziach „Pewne NIE”, sugerujące zdecydowaną niezgodę z tezą. Węgry (31%), Bułgaria (30%), Austria (26%) i Chorwacja (19%) mają największy odsetek takich odpowiedzi.

Warto zauważyć, że w niektórych krajach, takich jak Chorwacja, Słowenia i Polska, znaczny odsetek osób nie jest pewien swojej odpowiedzi („Niepewne NIE” i „Niepewne TAK” łącznie stanowią powyżej 70% ogółu odpowiedzi). Ogólnie rzecz biorąc, wykres odzwierciedla zróżnicowane postrzeganie zagrożenia ze strony Rosji w różnych krajach Trójmorza, z tendencją do większego niepokoju w krajach geograficznie bliższych Rosji lub mających historyczne doświadczenia z wpływami rosyjskimi.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli POLSKI

Rosja potajemnie finansuje działania skierowane przeciwko mojemu krajowi

Badania wykazały istotny wpływ zmiennych płeć i wiek na postrzeganie działań Rosji przez obywateli Polski. Zdecydowana większość respondentów, zarówno mężczyzn (84%), jak i kobiet (70%), uważa, że Rosja potajemnie finansuje działania skierowane przeciwko ich krajowi, z wyższym odsetkiem pewnych odpowiedzi „TAK” wśród mężczyzn (27%) niż kobiet (17%).

Zdecydowanie największe przekonanie o takich działaniach Rosji ma grupa osób powyżej 64 roku życia (86% ogółem), z tendencją malejącą wraz z obniżaniem się wieku – najmłodsza grupa (18-24 lata) wyraża najmniejszą pewność (55% ogółem i tylko 13% „Pewne TAK”).

Ogólnie rzecz biorąc, starsi obywatele wykazują większą pewność co do działań Rosji przeciwko Polsce. Odpowiedzi „Pewne NIE” są stosunkowo niskie we wszystkich grupach wiekowych, jednak i tu widać istotny wpływ wieku. Wśród najmłodszych respondentów odsetek takich wskazań przekracza 10%.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – różnicowanie opinii wśród obywateli CZECH

Rosja potajemnie finansuje działania skierowane przeciwko
mojemu krajowi

100

PŁEĆ

TAK%

Pewne TAK Niepewne TAK Niepewne NIE Pewne NIE

NIE%

MĘŻCZYŹNI

50

17

33

35

15

50

KOBIETY

41

13

28

40

19

59

WIEK

TAK%

NIE%

PONAD 64

49

14

35

35

17

51

55-64

52

21

31

33

15

48

45-54

45

14

31

37

18

55

35-44

50

15

35

40

10

50

25-34

41

14

27

38

22

59

18-24

22

6

16

53

25

78

Na przekonanie obywateli Czech, że Rosja potajemnie finansuje działania przeciwko ich krajowi, istotnie wpływa płeć i wiek. Częściej zgadzają się z taką opinią mężczyźni, wykazując również większą pewność tego przekonania.

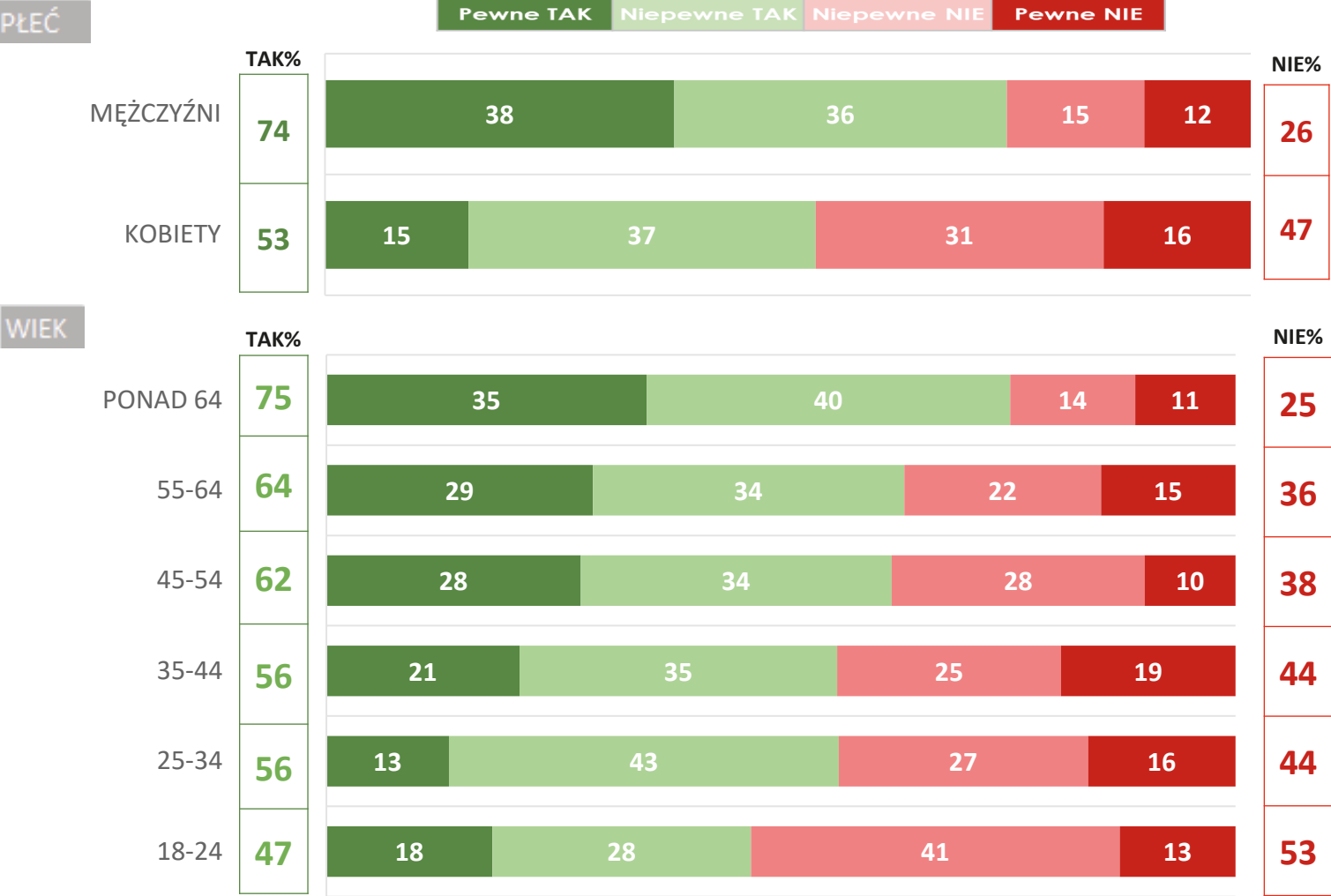
Analizując grupy wiekowe, można zauważyć, że przekonanie o tego typu działaniach jest niższe wśród osób najmłodszych. Wśród 22% zgadzających się z taką tezą jedynie 6% to osoby silnie przekonane o jej prawdziwości, natomiast 78% nie zgadza się z nią, w tym co czwarta osoba w sposób zdecydowany.

Ogólnie rzecz biorąc, wykres wskazuje na to, że starsze pokolenie Czechów ma silniejsze przekonanie o potajemnych działaniach Rosji, podczas gdy najmłodsze pokolenie wydaje się bardziej sceptyczne lub niezdecydowane w tej kwestii.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli LITWY

Rosja potajemnie finansuje działania skierowane przeciwko
mojemu krajowi

Badania wskazują na wyraźny wpływ płci i wieku na postrzeganie działań Rosji przez obywateli Litwy.

Istotnie większy odsetek mężczyzn (74%) niż kobiet (53%) uważa, że Rosja potajemnie finansuje działania skierowane przeciwko ich krajowi. Wśród mężczyzn 38% jest przekonanych o tym silnie („Pewne TAK”), podczas gdy wśród kobiet ten odsetek wynosi 15%.

Największe przekonanie o działaniach Rosji występuje wśród osób powyżej 64 roku życia (75% „TAK”), a najmniejsze wśród osób najmłodszych (18-24 lata), gdzie „TAK” wskazało 47%. Wraz z wiekiem powszechność i pewność przekonania o potajemnych działaniach Rosji wzrasta. Ogólnie rzecz biorąc, wykres wskazuje na większą tendencję do postrzegania Rosji jako zagrożenia wśród mężczyzn i starszych osób, podczas gdy kobiety i młodsze grupy wiekowe są bardziej sceptyczne lub niepewne co do tej kwestii.

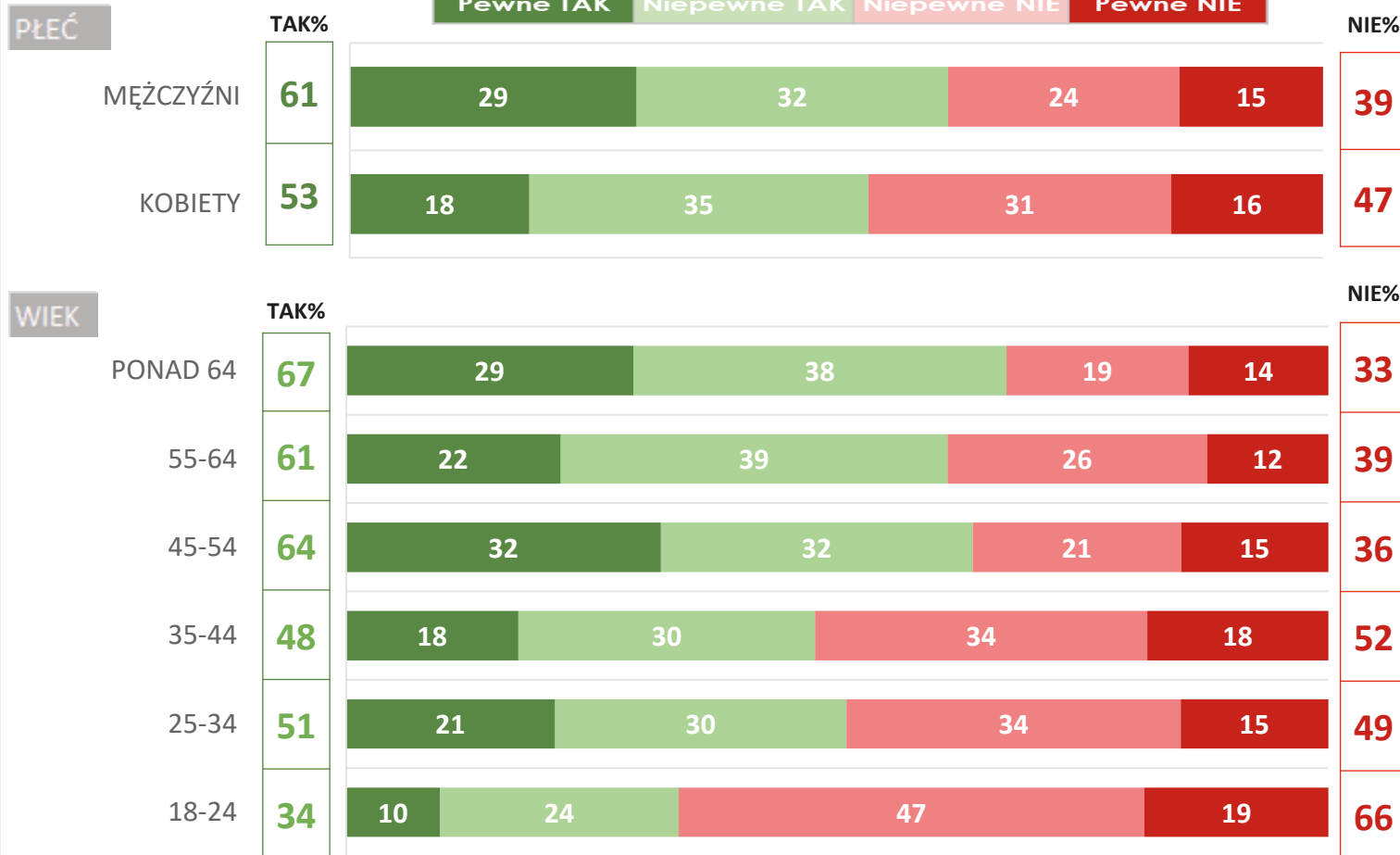
POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli ŁOTWY

Rosja potajemnie finansuje działania skierowane przeciwko
mojemu krajowi

102

RAPORT IES
2/2023

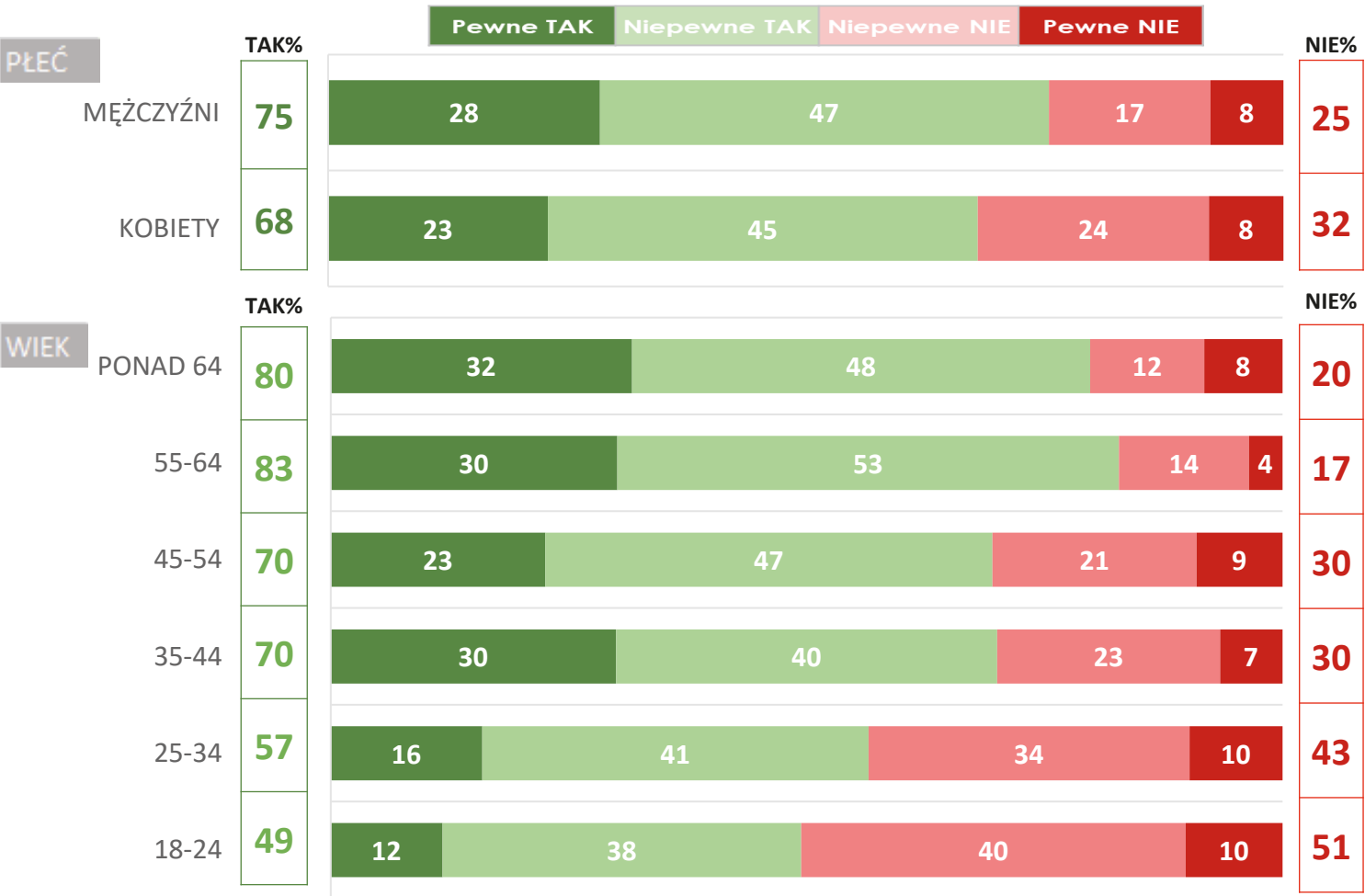
Z badań wynika, że płeć i wiek najbardziej różnicują opinie obywateli Łotwy na temat potajemnego finansowania działań przez Rosję. Większość z nich, zarówno mężczyzn (61%) jak i kobiet (53%), uważa, że Rosja potajemnie finansuje działania skierowane przeciwko ich krajowi. Mężczyźni wydają się bardziej przekonani o takich działaniach niż kobiety, z wyższym odsetkiem odpowiedzi „Pewne TAK” (29% wśród mężczyzn i 18% wśród kobiet).

Wśród różnych grup wiekowych największy odsetek osób, które uważają, że Rosja prowadzi takie działania, znajduje się w grupie wiekowej powyżej 64 lat (29%). Najmłodsza grupa (18-24 lata) ma najmniejszy odsetek takich odpowiedzi (10%). Generalnie przekonanie o potajemnym finansowaniu działań przez Rosję rośnie z wiekiem. Wśród osób najmłodszych najwyższy jest także poziom niezdecydowania, gdyż 71% badanych wskazało „Nieprawne TAK” lub „Nieprawne NIE”.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli Estonii

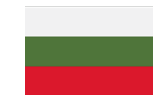
Rosja potajemnie finansuje działania skierowane przeciwko
mojemu krajowi

Płeć i wiek obywateli Estonii najwyraźniej wpływa na ich postawy wobec działań Rosji. Większość respondentów w każdej kategorii płci i wieku uważa, że takie działania mają miejsce, przy czym mężczyźni (75%) są nieco bardziej skłonni wierzyć w te działania niż kobiety (68%). Największe przekonanie na ten temat występuje wśród osób w wieku powyżej 55 lat (powyżej 80%). Wraz z wiekiem przekonanie takie zyskuje na popularności. Najmłodsza grupa wiekowa (18-24 lata) wykazuje najmniejszy odsetek odpowiedzi „Pewne TAK” (12%) i największy odsetek odpowiedzi „NIE” (51%). Osoby te są jednocześnie grupą o najmniej ugruntowanych przekonaniach, podobnie jak osoby w wieku 25-34 lata, gdyż odsetek odpowiedzi „niepewnych” przekracza tu 70%.

Ogólnie rzecz biorąc, analiza wskazuje, że starsze pokolenia są bardziej przekonane o ukrytych działaniach Rosji niż młodsze, co może odzwierciedlać wpływ historycznych doświadczeń i pamięci czasów Związku Radzieckiego.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – różnicowanie opinii wśród obywateli BUŁGARII

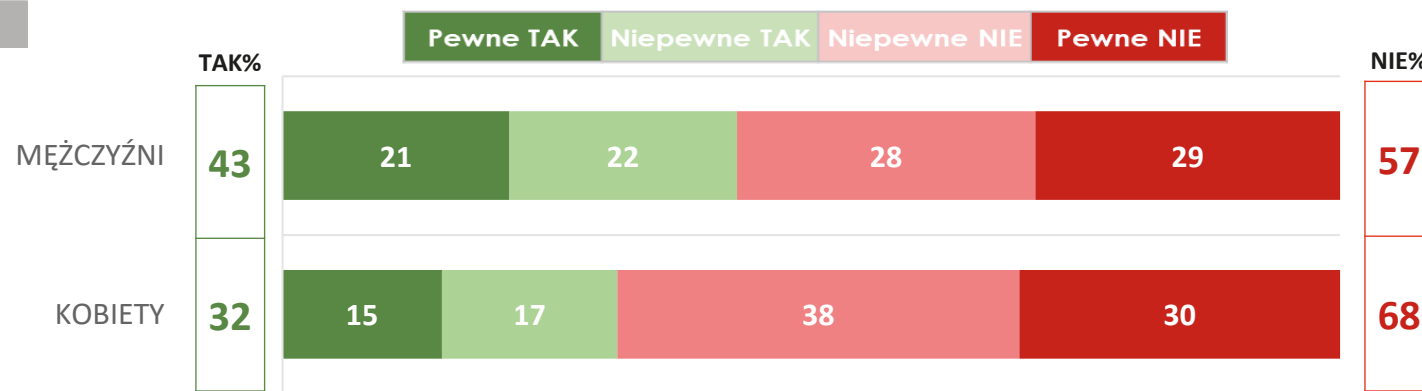

Rosja potajemnie finansuje działania skierowane przeciwko
mojemu krajowi

104

RAPORT IES
2/2023

PŁEĆ

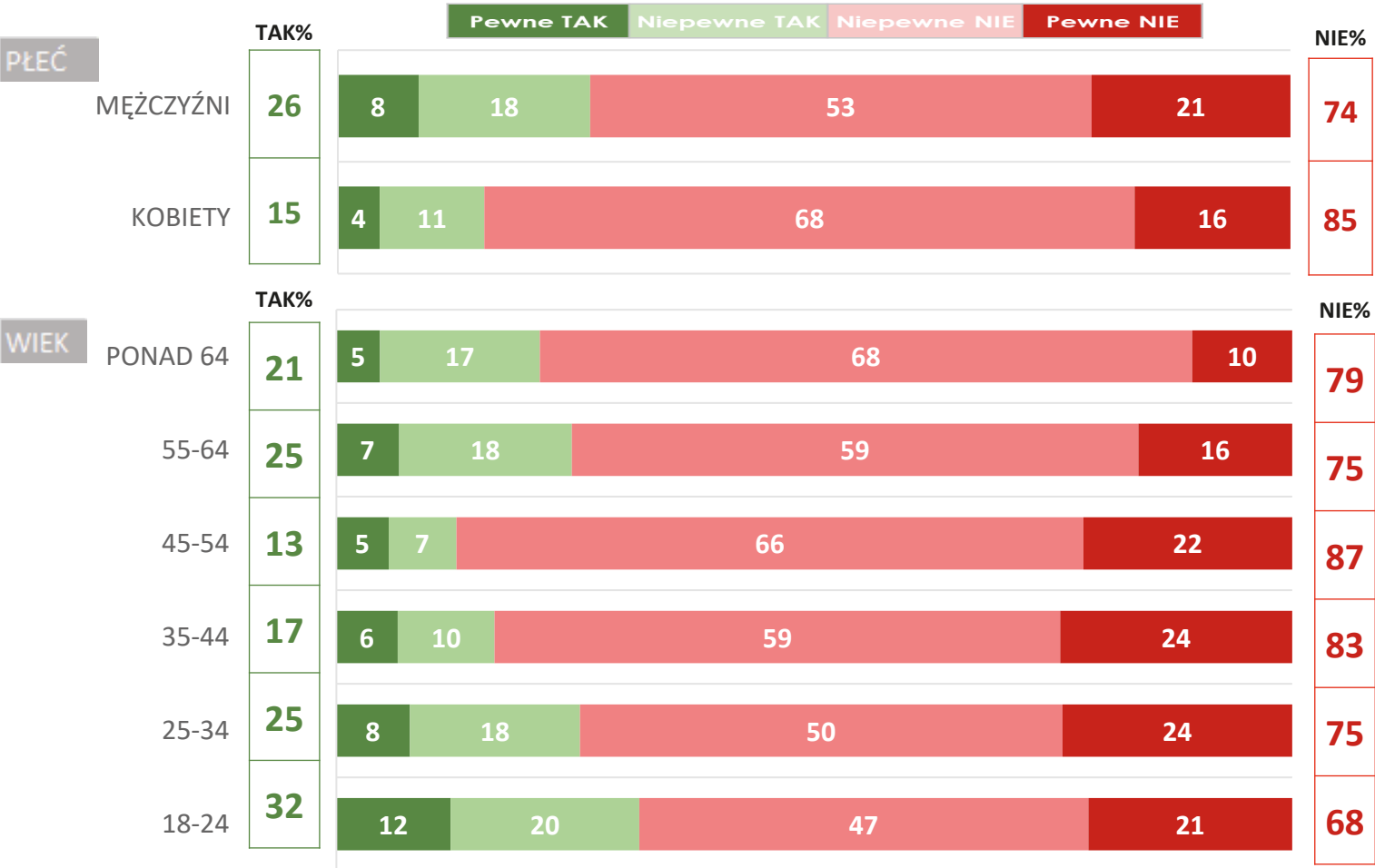

Opinie obywateli Bułgarii są zróżnicowane ze względu na płeć. Ogólnie rzecz biorąc, większość respondentów, zarówno wśród mężczyzn (57%), jak i kobiet (68%), nie wierzy w potajemne finansowanie takich działań przez Rosję. W szczególności, 43% mężczyzn i 32% kobiet w ogóle wyraża przekonanie, że takie działania mają miejsce („Pewne TAK” oraz „Niepełne TAK” razem wzięte), ale tylko 21% mężczyzn i 15% kobiet wyraża silne przekonanie („Pewne TAK”). Odpowiedzi „NIE” są najczęstszą reakcją zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet, jednak kobiety są bardziej sceptyczne niż mężczyźni w kwestii potajemnego finansowania przez Rosję działań przeciwko Bułgarii.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli SŁOWENII

Rosja potajemnie finansuje działania skierowane przeciwko
mojemu krajowi

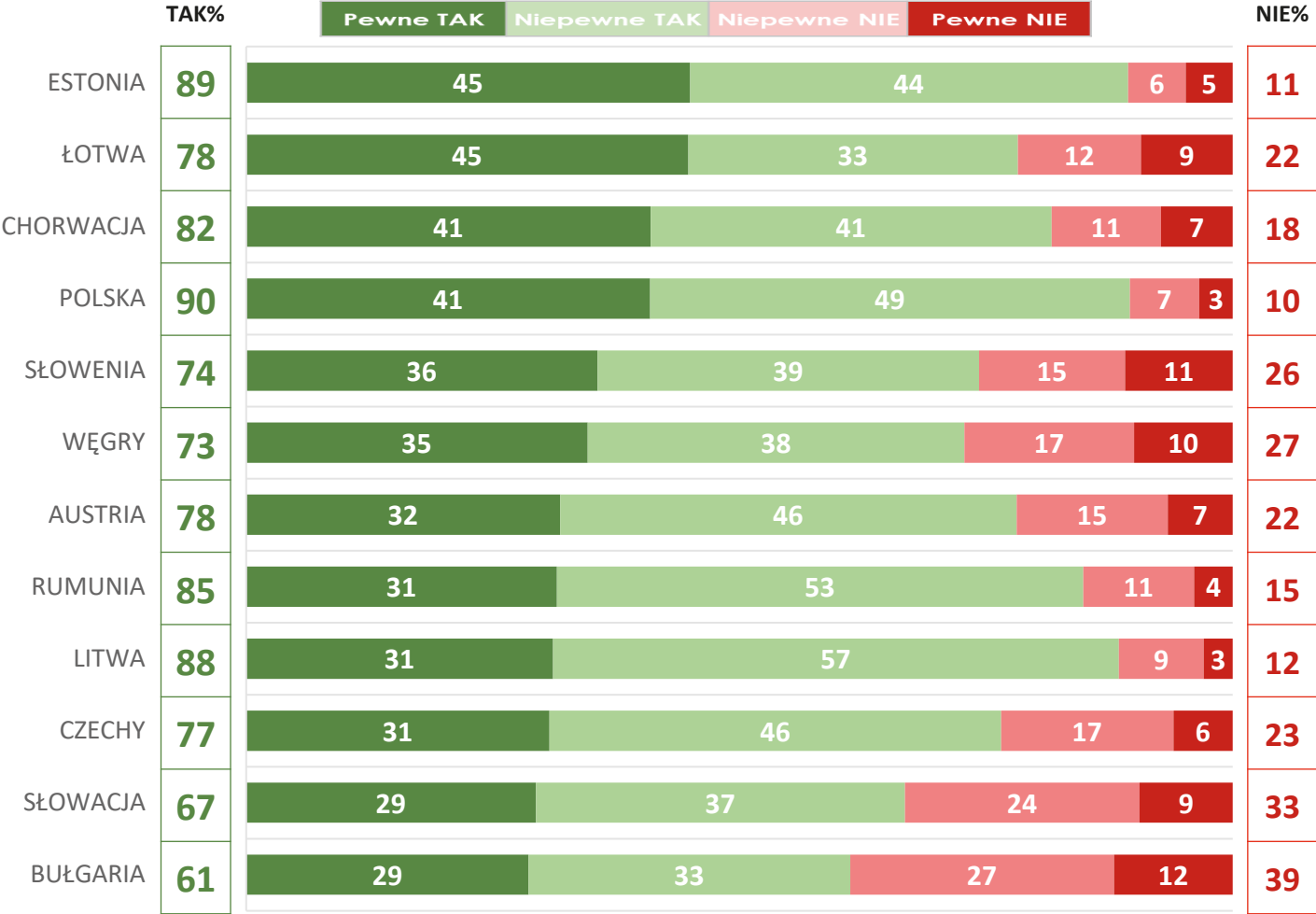
Obywatele Słowenii prezentują zróżnicowane poglądy na temat potajemnego działania Rosji na niekorzyść ich kraju. Na rozkład opinii wpływają takie zmienne, jak wiek i płeć respondentów.

Ogółem znacznie przeważają opinie o braku takich działań. Wśród mężczyzn jednak nieco większy odsetek niż wśród kobiet stanowią osoby, które są przekonane o ich istnieniu (łącznie 26%, z czego silnie przekonanych jest 8%). Jednocześnie wśród mężczyzn większy jest również poziom przekonania o opinii przeciwstawnej. Kobiety ogólnie wykazują mniejszą pewność co do wyrażanych opinii.

W poszczególnych grupach wiekowych również przeważają opinie na temat braku takich działań ze strony Rosji, jednak osoby najmłodsze oraz najstarsze są w najmniejszym stopniu pewne takiego zdania. Grupa najmłodszych respondentów wykazuje także najwyraźniejsze zróżnicowanie opinii, gdyż dość wysoki w stosunku do pozostałych grup jest tu odsetek osób pozytywnie odpowiadających na pytania.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – opinie obywateli państw TRÓJMORZA

Spółeczeństwo rosyjskie robi zbyt mało, by przerwać agresję Putina na Ukrainę

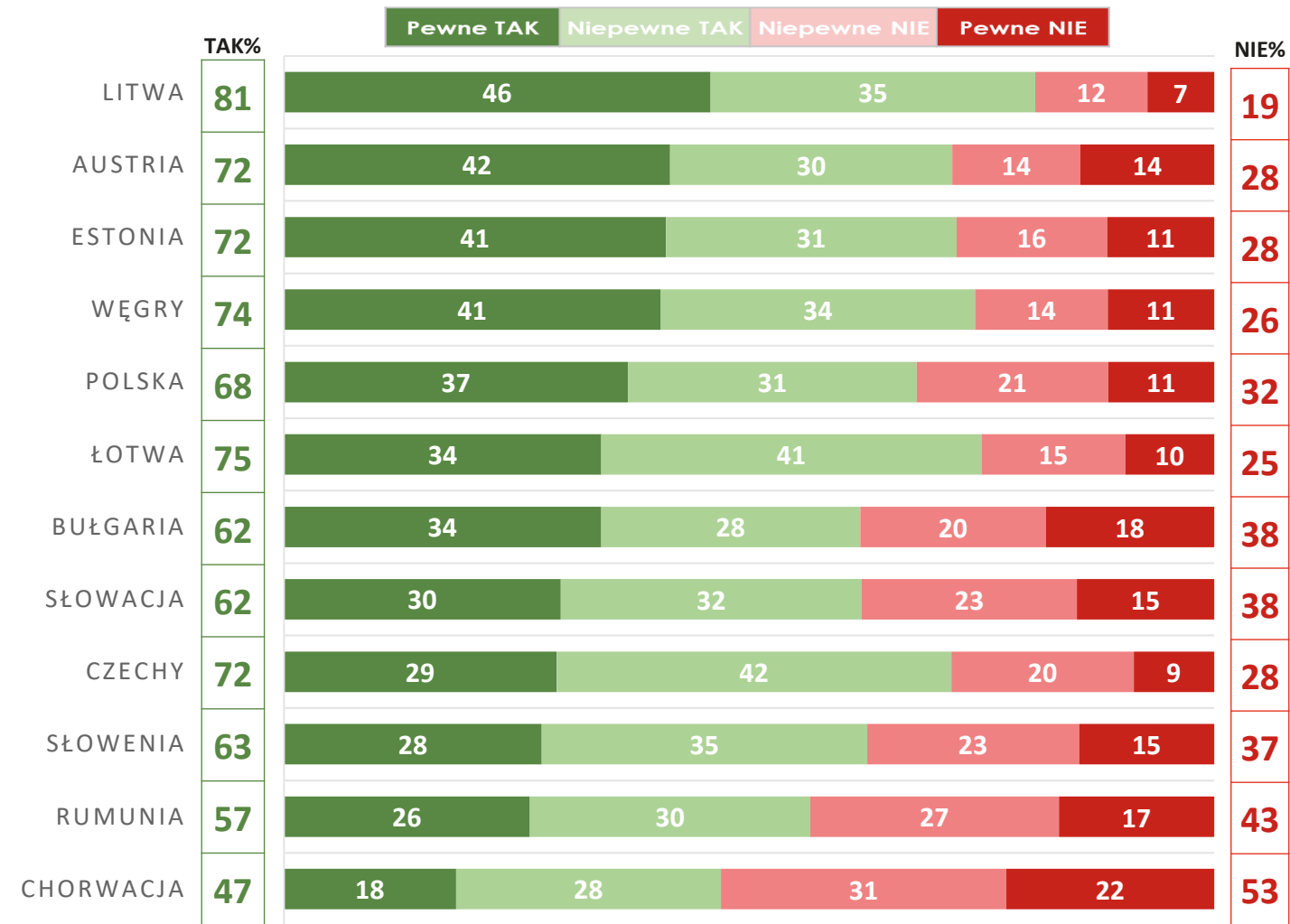

Estonia, Polska i Litwa w największym stopniu krytycznie odnoszą się do postawy obywateli Rosji w kontekście działań wojennych podejmowanych przez jej władze. Analiza wskazuje, że większość respondentów w każdym kraju uważa, że społeczeństwo rosyjskie robi zbyt mało, aby przeciwdziałać agresji. Najwyższy procent takich odpowiedzi (90%) odnotowano w Polsce, a najniższy w Bułgarii (61%). Estończycy i Łotysze wykazują najwyższy odsetek pewnych odpowiedzi twierdzących, natomiast w krajach takich jak Polska, Rumunia i Litwa najwięcej jest osób, które nie są w pełni przekonane do swoich odpowiedzi.

Ogólnie mieszkańcy krajów Trójmorza są krytyczni wobec reakcji społeczeństwa rosyjskiego na działania wojenne, z wyraźnymi różnicami między krajami. Sytuacja ta może odzwierciedlać różnice zarówno kulturowe, historyczne, jak i polityczne pomiędzy tymi narodami.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – opinie obywateli państw TRÓJMORZA

W moim kraju widoczne są wpływy rosyjskie w gospodarce

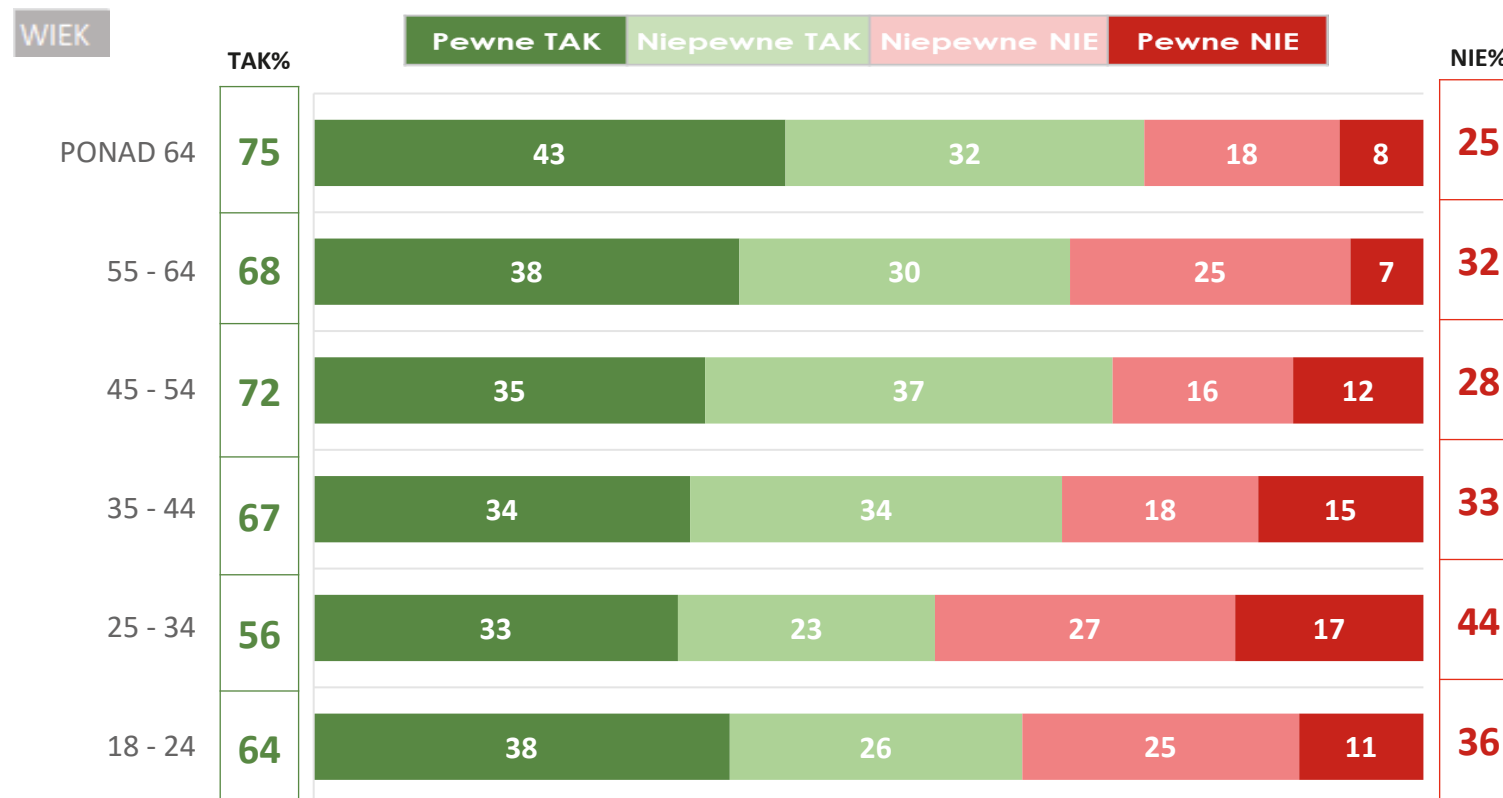

Wykres przedstawia różnicowanie opinii obywateli państw Trójmorza na temat wpływów Rosji w gospodarce. Najwyższy odsetek wskazuje Litwa (81%), z wysokim poziomem osób wyrażających pewność swoich odpowiedzi („Pewne TAK” – 46%). Austria i Estonia mają identyczny odsetek osób zgadzających się z istnieniem wpływów (72%), ale różnią się nieznacznie poziomem pewności, przy czym Austria ma nieco wyższy odsetek „Pewne NIE” (14%). Wysoki jest także odsetek deklaracji o widoczności wpływów rosyjskich wśród Węgrów (74%). Chorwacja prezentuje najniższy odsetek osób zgadzających się z opinią o istnieniu wpływów Rosji (47%) oraz najwyższy odsetek osób, które są pewne swoich negatywnych opinii („Pewne NIE” – 22%). Jest to jedyny kraj, w którym opinie o braku wpływów Rosji przeważają nad opiniami o ich istnieniu. W Bułgarii również widoczny jest jeden z najwyższych odsetków osób wskazujących „Pewne NIE” (18%), jednak jednocześnie 34% badanych wskazuje „Pewne TAK” (34%), co pokazuje duże zróżnicowanie opinii w tym kraju.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli POLSKI

W moim kraju widoczne są wpływy rosyjskie w gospodarce

Wpływy Rosji w gospodarce swojego kraju dostrzega znaczna większość Polaków. Widoczna jest także tendencja wzrostowa w odniesieniu do powszechności i siły ugruntowania takiej opinii wraz z wiekiem respondentów.

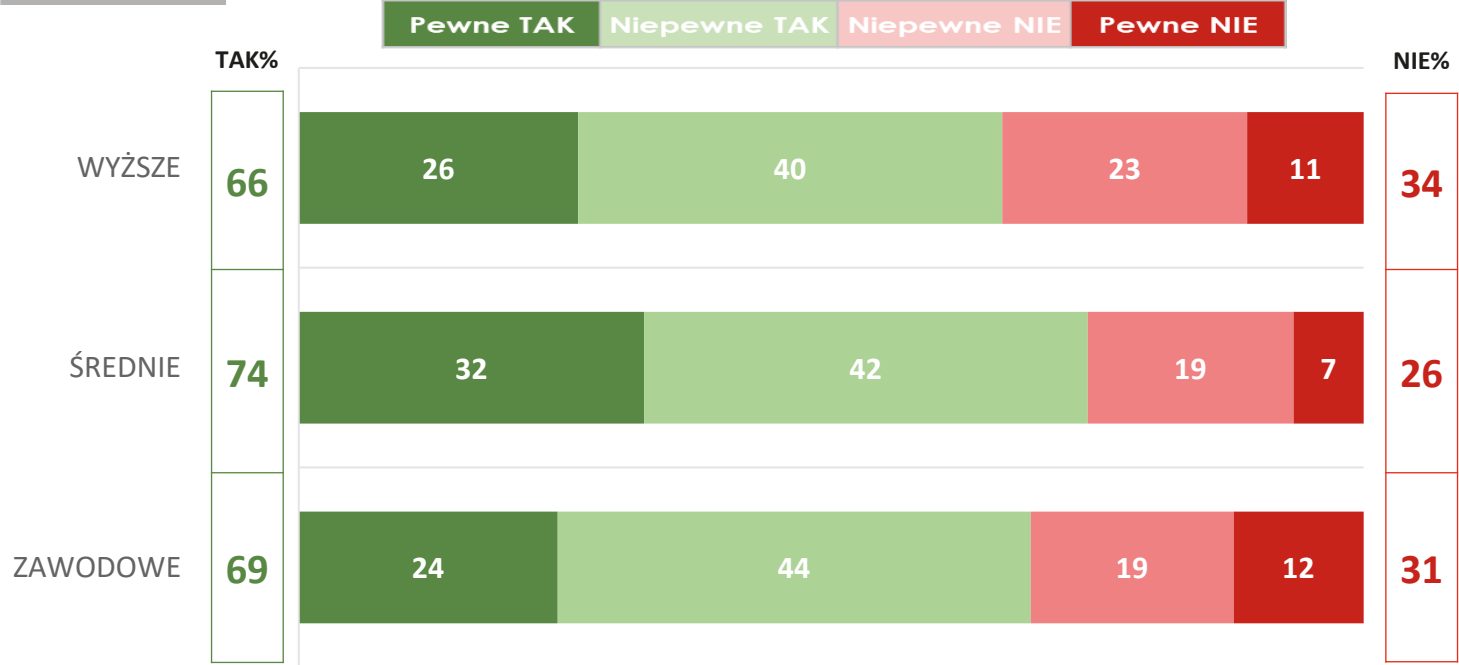
Na tle tej ogólnej tendencji wyróżnia się jednak grupa osób najmłodszych, wśród których silne przekonanie o rosyjskich wpływach gospodarczych deklaruje odsetek zbliżony do odsetka tego w grupach najstarszych.

Postrzeganie działań Rosji – zróżnicowanie opinii wśród obywateli CZECH

W moim kraju widoczne są wpływy rosyjskie w gospodarce

WYKSZTAŁCENIE

W badaniu da się zauważyć istotne różnice w postrzeganiu wpływów Rosji w gospodarce czeskiej w zależności od poziomu wykształcenia respondentów. Osoby z wykształceniem średnim najczęściej zgadzają się z istnieniem takich wpływów (74%), a jednocześnie wykazują najmniejszy odsetek zdecydowanego sprzeciwu („Pewne NIE” – 7%).

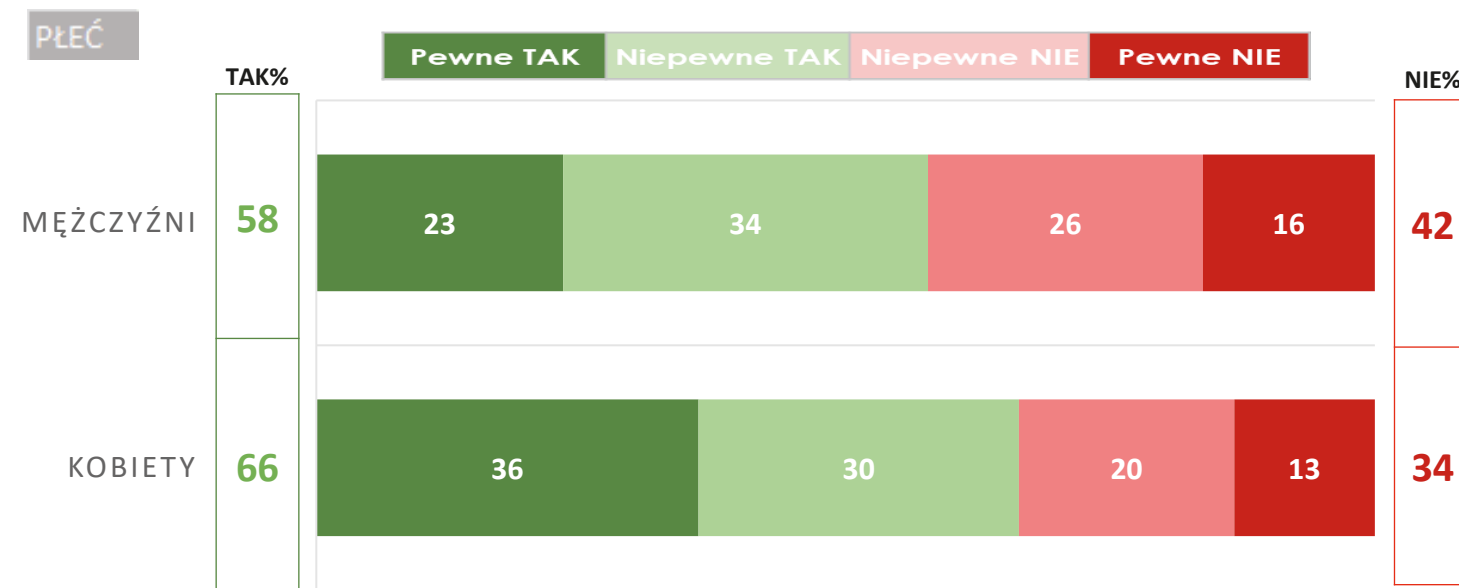
Respondenci z wyższym wykształceniem prezentują najniższy odsetek zgody na istnienie wpływów (66%), a ich odpowiedzi są bardziej zróżnicowane, co wskazuje na wyższą niepewność („Niepewne TAK” – 40%) i jednocześnie dość wysoki odsetek zdecydowanego sprzeciwu (11%). Podobnie sytuacja wygląda w grupie osób z wykształceniem zawodowym.

Kwestia wpływów rosyjskich w gospodarce jest w percepcji badanych dość niepewna. W każdej grupie odpowiedzi o niskim poziomie zdecydowania przeważają i stanowią ponad 60% odpowiedzi ogółem.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli SŁOWACJI

W moim kraju widoczne są wpływy rosyjskie w gospodarce

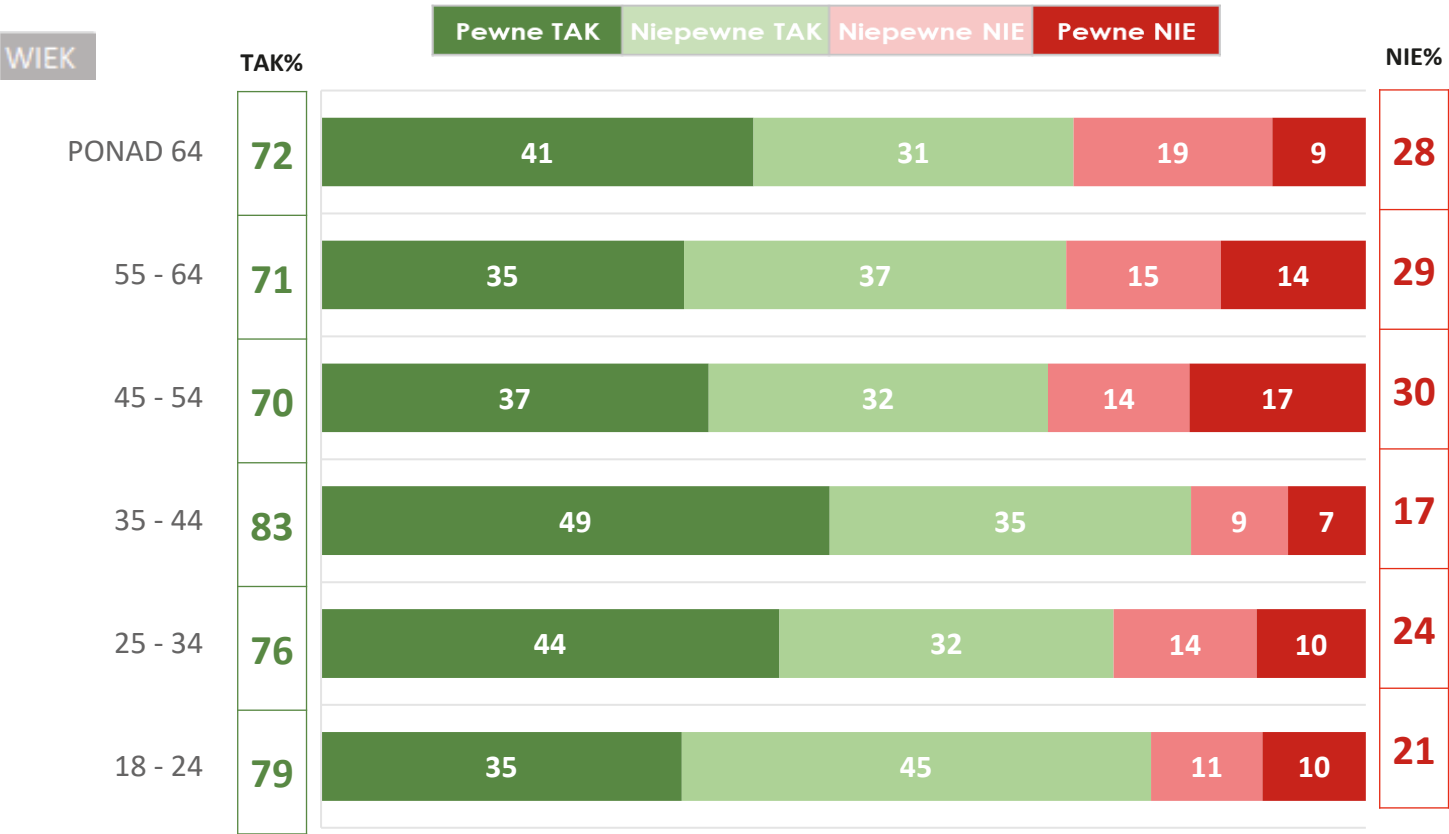
Wśród obywateli Słowacji przeważają opinie na temat istnienia rosyjskich wpływów w gospodarce ich kraju. Istotnym czynnikiem różnicującym tego typu postawy jest płeć respondentów. Kobiety częściej wskazują taką odpowiedź (tak ogółem wskazało w badaniu 66% kobiet w porównaniu z 58% mężczyzn) i znacznie więcej jest wśród nich osób, które są silnie przekonane do swojej opinii (36% w porównaniu z 23% mężczyzn).

Kobiety charakteryzują się także wyższym ogólnym poziomem pewności własnych opinii. Osoby słabo zdecydowane stanowią 50% badanej grupy, natomiast wśród mężczyzn odsetek ten wynosi 59% (łącznie odpowiedzi „Niepełne TAK” i „Niepełne NIE”).

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli WĘGIER

W moim kraju widoczne są wpływy rosyjskie w gospodarce

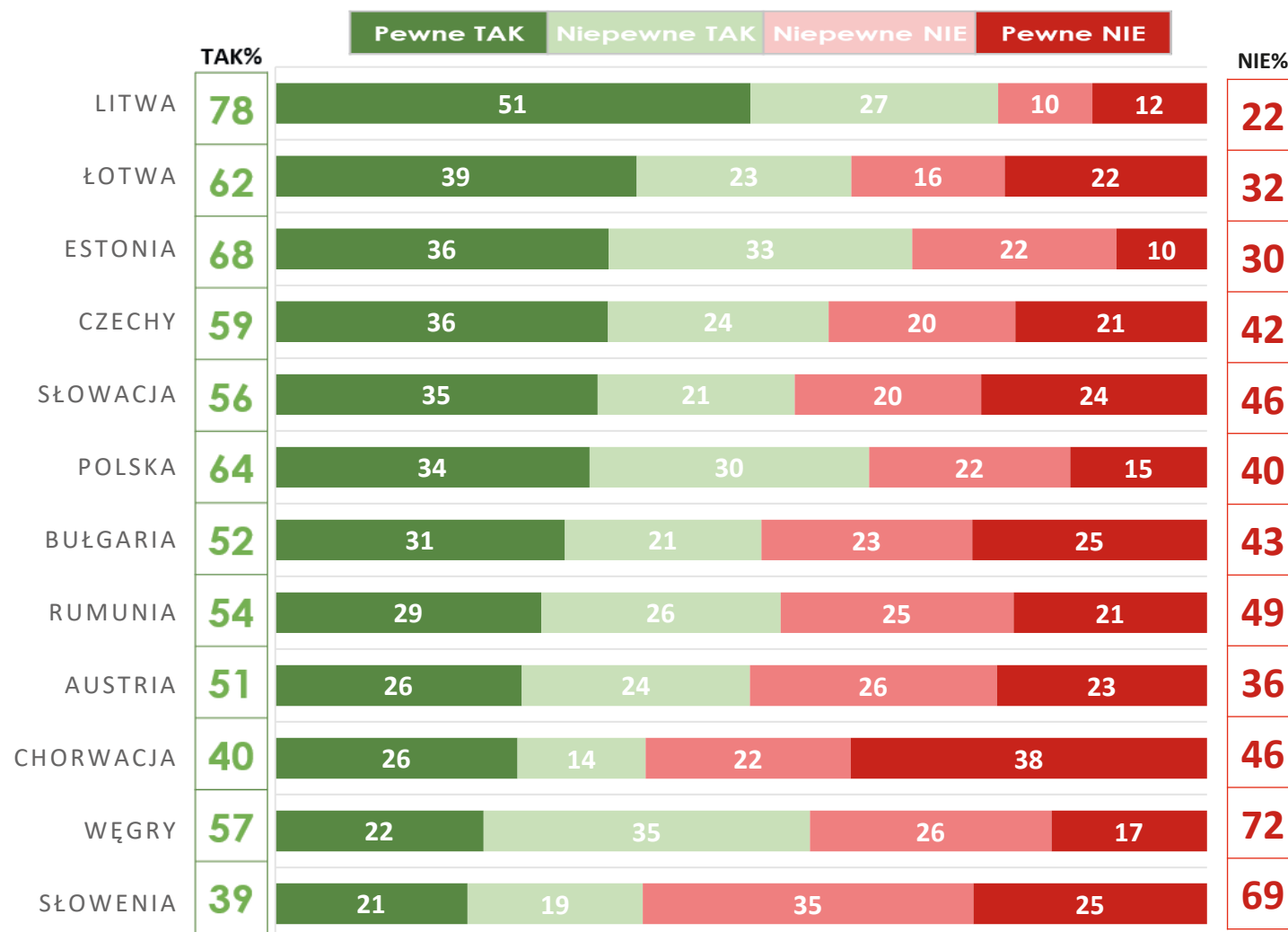

Wiek jest czynnikiem różnicującym postrzeganie wpływów Rosji również w przypadku Węgrów. Grupą, w której najwyższy jest odsetek osób przekonanych o ich istnieniu w obszarze gospodarki, są osoby w wieku 34-44 lata. Na tle pozostałych wyróżniają się także osoby w wieku 25-34 lata oraz grupa osób najstarszych, w wieku ponad 64 lat. W tych trzech przypadkach odsetek osób silnie przekonanych w odniesieniu do takiej opinii przekracza 40%.

Najwyższy poziom pewności co do braku wpływów Rosji w gospodarce Węgier reprezentują osoby z przedziału 45-54 lata, gdzie odsetek odpowiedzi „Pewne TAK” wynosi 17% ogółu.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – opinie obywateli państw TRÓJMORZA

W moim kraju widoczne są wpływy rosyjskie w mediach i Internecie

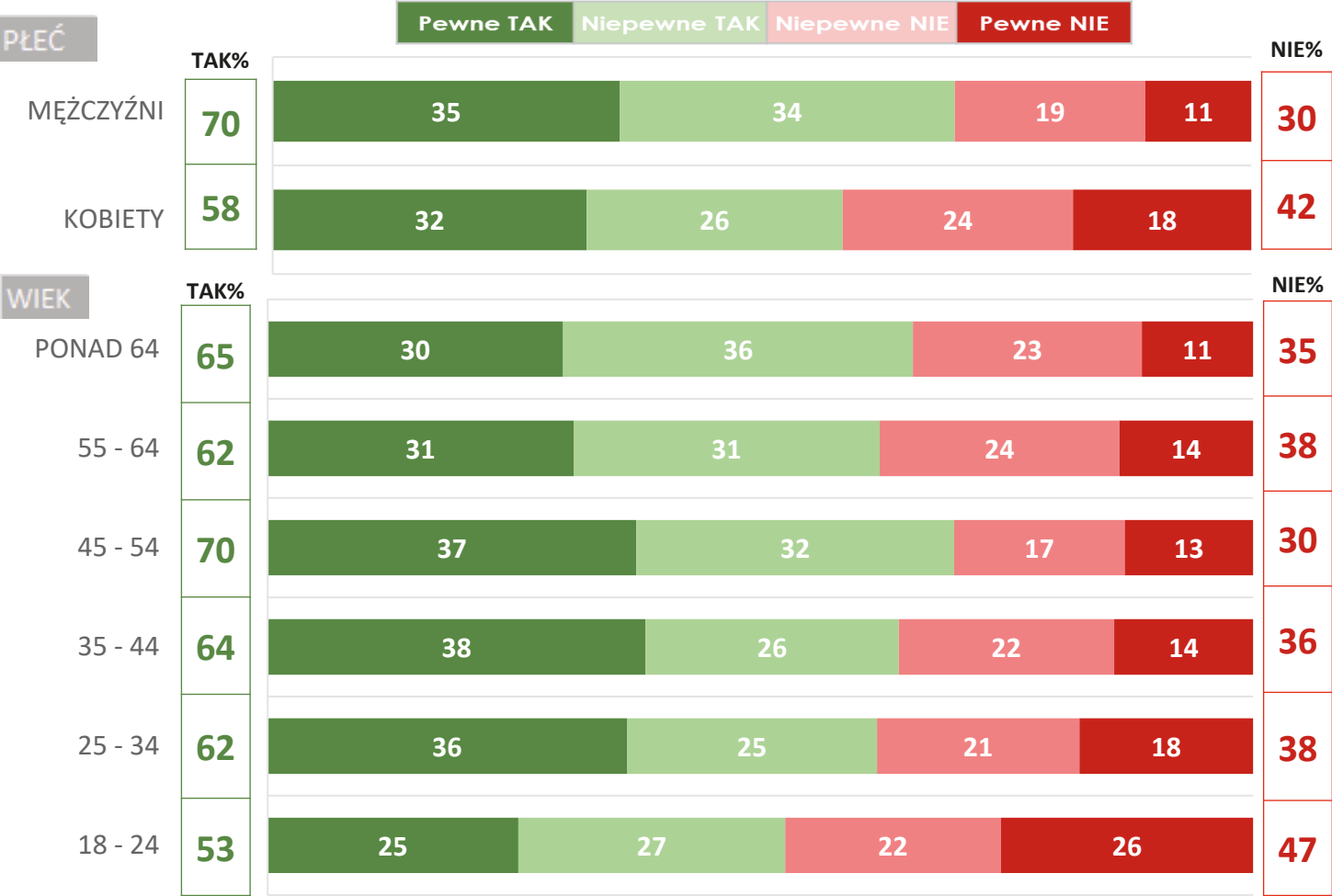

Wpływy rosyjskie w krajowych mediach i Internecie najwyraźniej dostrzegane są przez obywateli państw bałtyckich, jak Litwa, Estonia, Polska i Łotwa. Obywatele tych państw wykazują najwyższy ogólny poziom przekonania o ich istnieniu i są jednocześnie najbardziej pewni swoich opinii. Spośród nich wyróżnia się Łotwa, gdzie co trzecia osoba jest przekonana o braku takich wpływów, a wśród 22% obywateli takie przekonanie jest silnie ugruntowane, co wskazuje na istotny poziom zróżnicowania postaw w tym kraju. Litwa z kolei, mając najwyższy odsetek odpowiedzi „Pewne TAK”, jednocześnie ma jeden z niższych odsetków „Pewne NIE” (12%), co dodatkowo wzmacnia obraz konsensusu co do istnienia wpływów rosyjskich. Słowenia, Węgry i Chorwacja to kraje, gdzie w najmniejszym stopniu dostrzega się wpływ Rosji na treści obecne w mediach. Chorwacja jest tu szczególnym przypadkiem ze względu na bardzo duży odsetek osób, które są pewne, że takiego wpływu nie ma.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli POLSKI

W moim kraju widoczne są wpływy rosyjskie w mediach i Internecie

Co do wpływu Rosji w polskich mediach i Internecie istnieje dość wyraźne zróżnicowanie opinii ze względu na płeć i wykształcenie. We wszystkich analizowanych kategoriach znacznie przeważają osoby przekonane o istnieniu takich wpływów, jednak więcej mężczyzn deklaruje podzielanie takiej opinii.

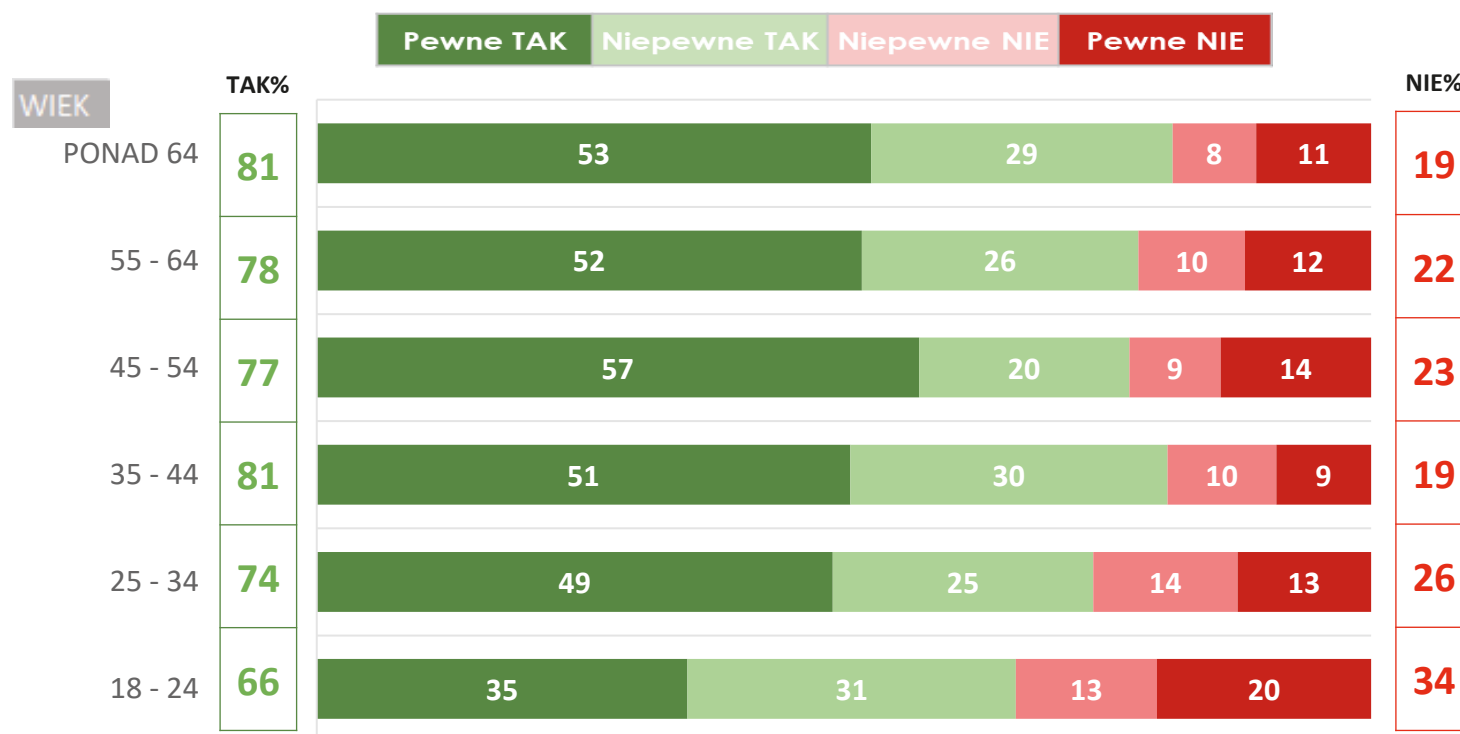
Ze względu na wiek opinie również są podzielone, gdzie najwyraźniej od reszty odróżnia się grupa osób najmłodszych, w przedziale wiekowym 18-24 lata, gdzie co czwarta osoba jest silnie przekonana o braku takiego wpływu. Osoby w wieku między 35 a 54 lata częściej niż pozostali wskazały silne przekonanie do swoich opinii, które dotyczyły widoczności rosyjskich wpływów w mediach własnego kraju.

Osoby najmłodsze oraz najstarsze w największym stopniu są mało zdecydowane.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli LITWY

W moim kraju widoczne są wpływy rosyjskie w mediach i Internecie

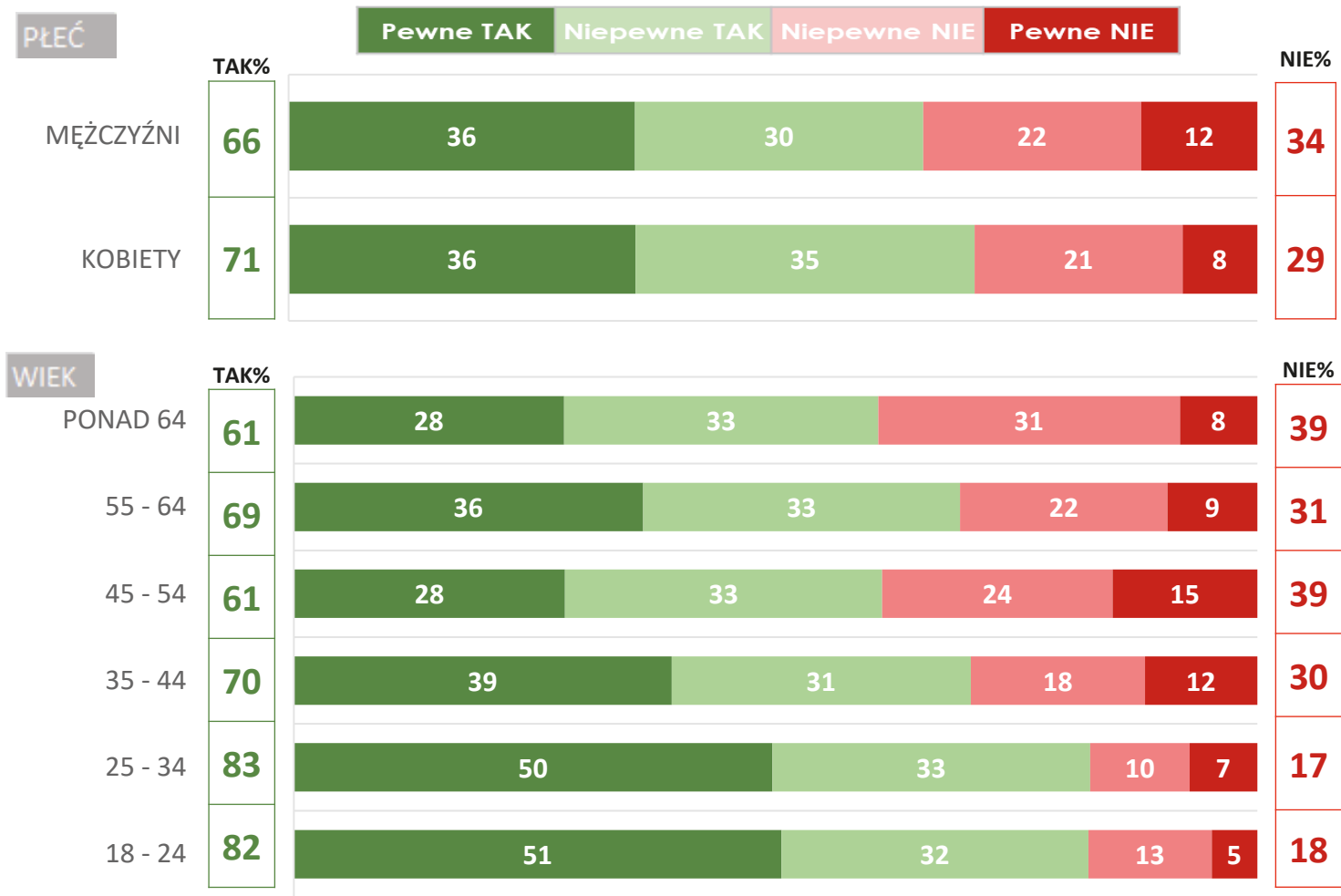

Opinie obywateli Litwy dotyczące wpływów Rosji w mediach różnią się w zależności od wieku, ale w każdej grupie wiekowej przeważają opinie potwierdzające ich istnienie. Najwyższy odsetek osób zdecydowanie potwierdzających wpływy Rosji („Pewne TAK”) występuje wśród osób powyżej 64 roku życia (53%) oraz w grupie wiekowej 45-54 lata (57%), gdzie dodatkowo najwyższy jest odsetek osób silnie przekonanych do tej kwestii. Młodsze grupy wiekowe, od 18 do 44 lat, również dostrzegają wpływy Rosji, ale z mniejszym stopniem pewności, co widać po niższych procentach „Pewne TAK” i najwyższym odsetku odpowiedzi „Pewne NIE” na poziomie 20%. Wnioskując, można zauważyć, że starsi obywatele Litwy są bardziej przekonani o wpływach Rosji w mediach, podczas gdy młodsze pokolenia są bardziej podzielone w swoich opiniach, z większą tendencją do wyrażania niepewności lub odrzucania takiej możliwości.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli ESTONII

W moim kraju widoczne są wpływy rosyjskie w mediach i Internecie

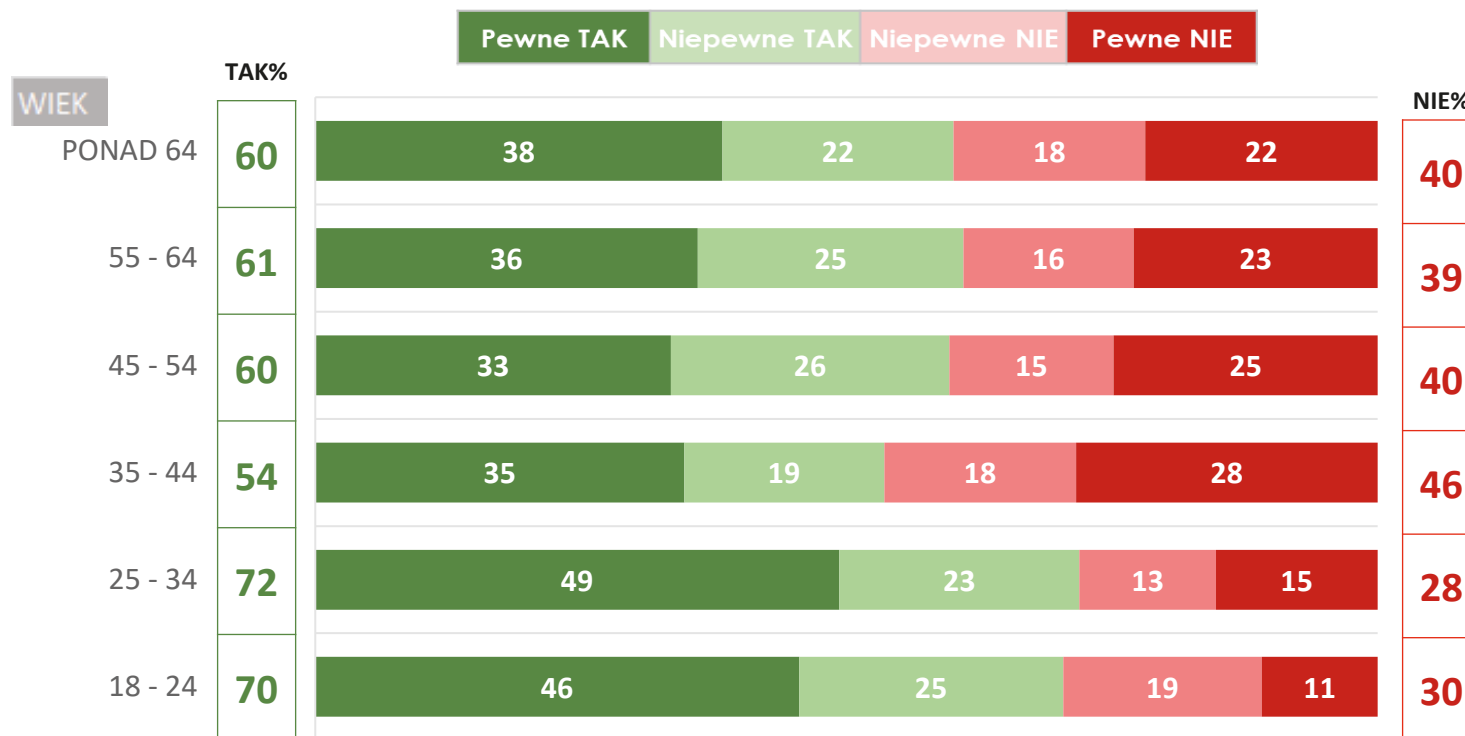
Estończycy różnią się w swoich przekonaniach co do wpływu Rosji na przekazy medialne w swoim kraju ze względu na płeć i wiek. Kobiety nieco częściej zgadzają się z opinią o jego istnieniu, choć odsetek pewnych odpowiedzi jest w tym przypadku taki sam jak wśród mężczyzn. Mężczyźni natomiast są silniej przekonani o braku takiego wpływu („Pewne NIE” wskazuje 12% w tej grupie).

Ze względu na wiek widoczny jest wyraźny trend pokazujący spadek przekonań o wpływie Rosji na media wraz z wiekiem badanych. W grupie młodych obywateli (od 18 do 34 roku życia) odsetek osób pewnych, że Rosja podejmuje takie działania, wynosi 50%. W grupie najstarszej już tylko 28% podziela takie przekonanie z dużą pewnością.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – różnicowanie opinii wśród obywateli ŁOTWY

W moim kraju widoczne są wpływy rosyjskie w mediach i Internecie

Postrzeganie wpływów Rosji w mediach i Internecie przez obywateli Łotwy jest różnicowane w zależności od wieku. Największy odsetek osób zdecydowanie potwierdzających te wpływy („Pewne TAK”) znajduje się w najmłodszych grupach wiekowych (18-24 i 25-34 lata), gdzie wynosi on odpowiednio 46 i 49%.

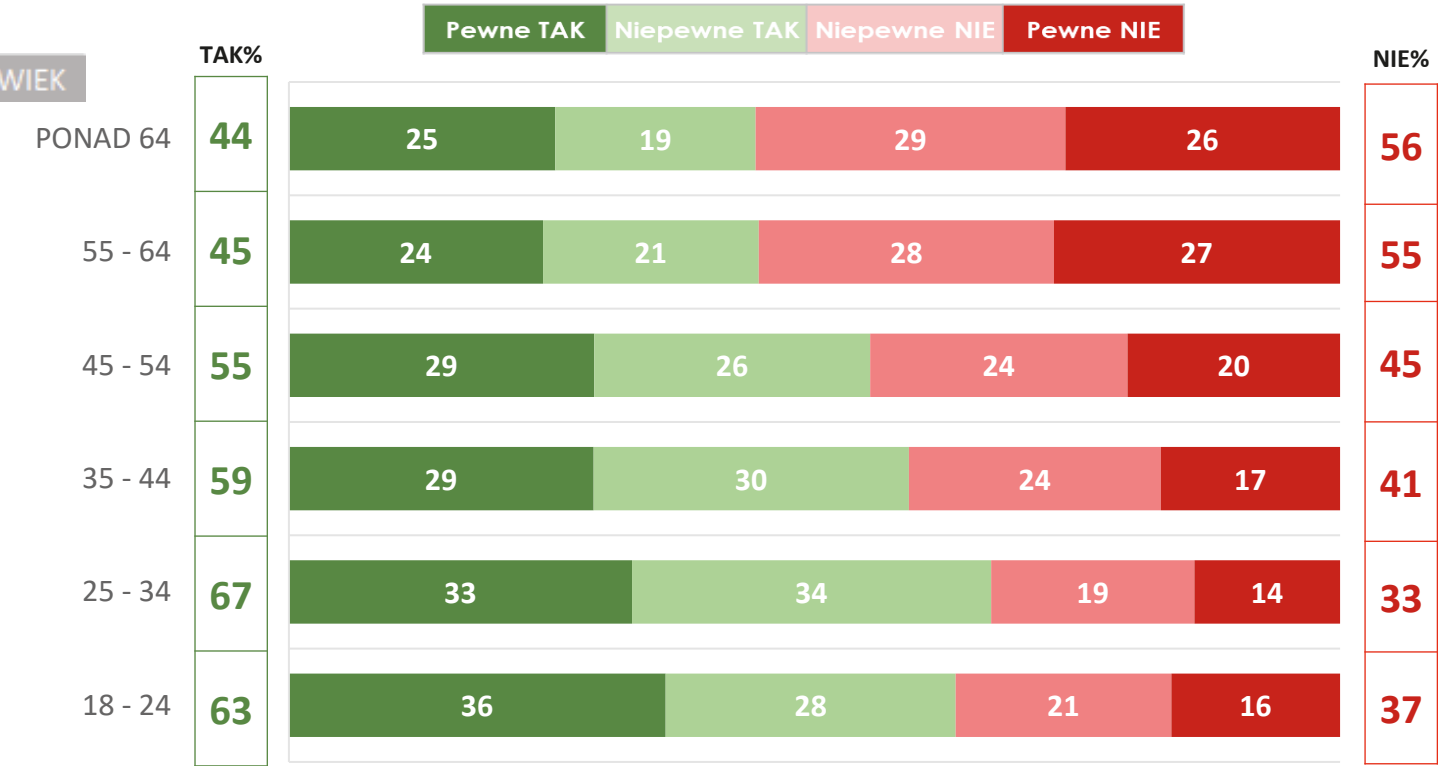
W tych grupach „Pewne NIE” jest najniższe, co sugeruje, że młodsze pokolenia są bardziej przekonane o obecności wpływów rosyjskich w mediach.

Ogólnie wykres pokazuje, że młodsze grupy wiekowe są bardziej skłonne do stwierdzania, że wpływy Rosji w mediach są widoczne, podczas gdy starsze pokolenia częściej wyrażają swoją niepewność lub sceptycyzm w tej kwestii. Silne przekonanie o rosyjskich wpływach na przekaz medialny w grupie 35+ nie przekracza 40%, natomiast odsetek pewnych odpowiedzi dotyczących ich braku waha się od 28 do 22%.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli RUMUNII

W moim kraju widoczne są wpływy rosyjskie w mediach i Internecie

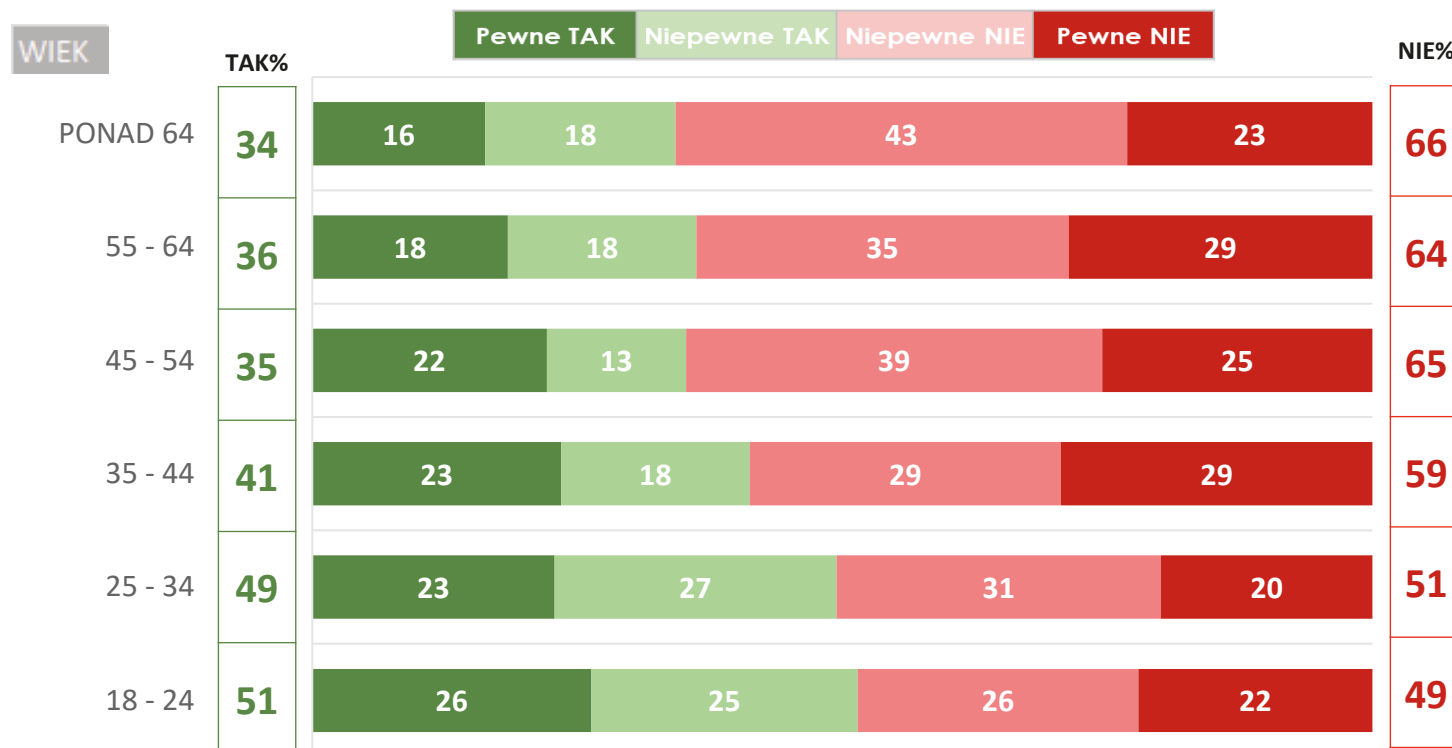

Wiek jest istotną zmienną dla zrozumienia zróżnicowania opinii obywateli Rumunii w odniesieniu do obecności wpływów Rosji w ich krajowych mediach. Osoby najmłodsze w zdecydowanej większości dostrzegają takie wpływy i są o tym przekonane w największym stopniu. Wraz z wiekiem maleje odsetek osób, które takie wpływy dostrzegają i w grupach najstarszych (powyżej 55 roku życia) osoby podzielające taką opinię stanowią mniejszość (46 i 44%), natomiast mniej więcej co czwarta osoba jest pewna, że tego typu wpływów nie ma.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli SŁOWENII

W moim kraju widoczne są wpływy rosyjskie w mediach i Internecie

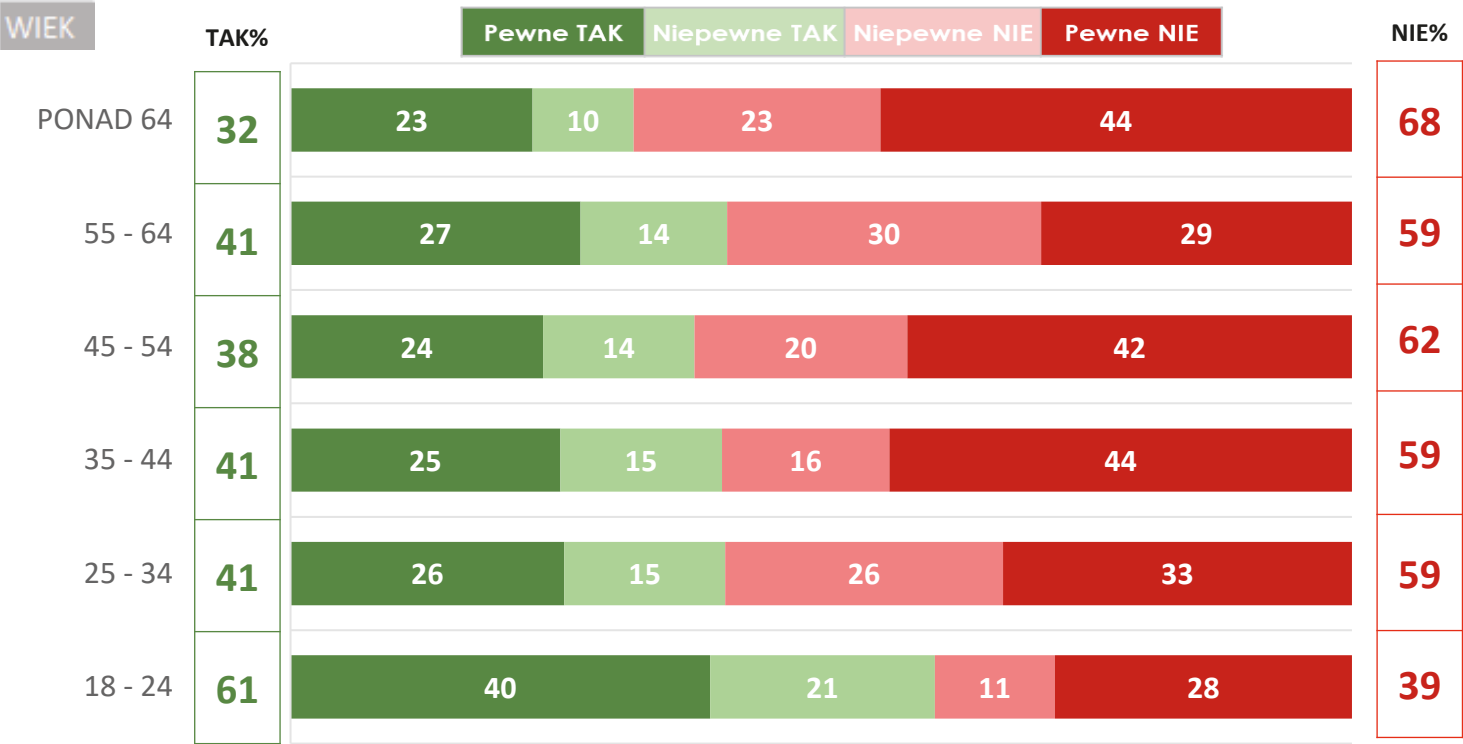

Wśród obywateli Słowenii opinie na temat wpływów rosyjskich w mediach i Internecie różnią się w zależności od wieku. Najwyższe procentowe wskaźniki postrzegania wpływów („Pewne TAK”) występują w najmłodszych grupach wiekowych, 18-24 lata (26%) i 25-34 lata (23%), co może sugerować, że młodsze pokolenia są bardziej świadome lub wrażliwe na obecność wpływów rosyjskich w mediach. Przekonania takie wraz z wiekiem stają się mniej powszechne i mniej ugruntowane, a opinie o braku rosyjskich wpływów przeważają (powyżej 59% odpowiedzi). Najstarsza grupa wiekowa, osoby powyżej 64 roku życia, wykazuje najniższy odsetek dla „Pewne TAK” (16%). Ogólnie rzecz biorąc, starsze pokolenia wykazują większą niepewność lub negację tych wpływów.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli CHORWACJI

W moim kraju widoczne są wpływy rosyjskie w mediach i Internecie

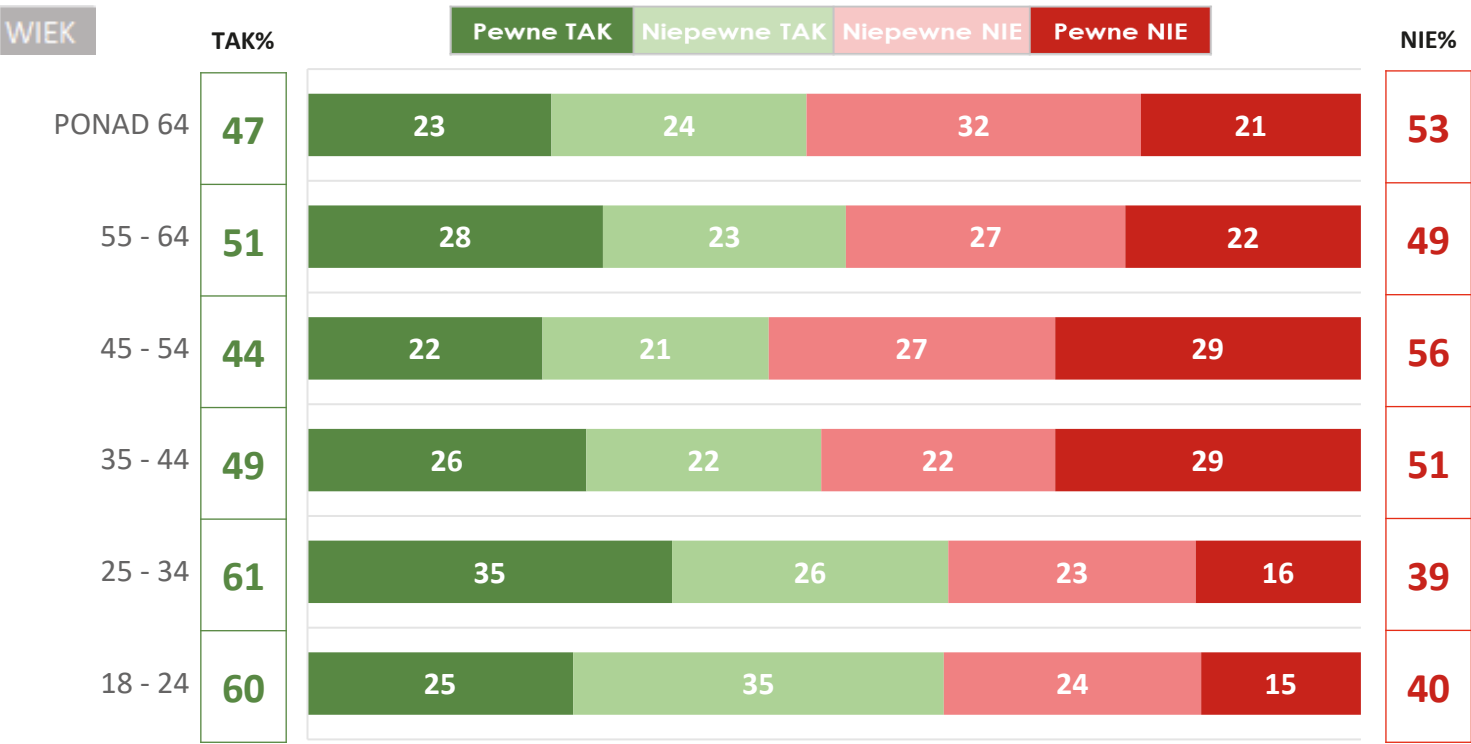
Chorwacja również stanowi kraj, gdzie istotnie różnią się opinie obywateli w zależności od pokoleń. Osoby najmłodsze są najsilniej przekonane o tym, że Rosja stara się wpływać na środki komunikacji w ich kraju. Jest to jedyna kategoria wiekowa, w której przekonanie takie przeważa (61%) i dodatkowo jest ono silnie ugruntowane w świadomości („Pewne TAK” na poziomie 40%).

W pozostałych grupach wiekowych większość jest odmiennego zdania, różnią się tylko poziomem ugruntowania przekonań. Osoby w wieku 35-54 lata oraz w wieku powyżej 64 lat stanowią kategorie obywateli najbardziej przekonanych co do niezależności mediów od wpływów Rosji („Pewne NIE” powyżej 40%). Osoby w wieku 55-64 lata charakteryzuje natomiast wysoki poziom niepewności co do deklarowanych przekonań.

POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ ROSJI – zróżnicowanie opinii wśród obywateli AUSTRII

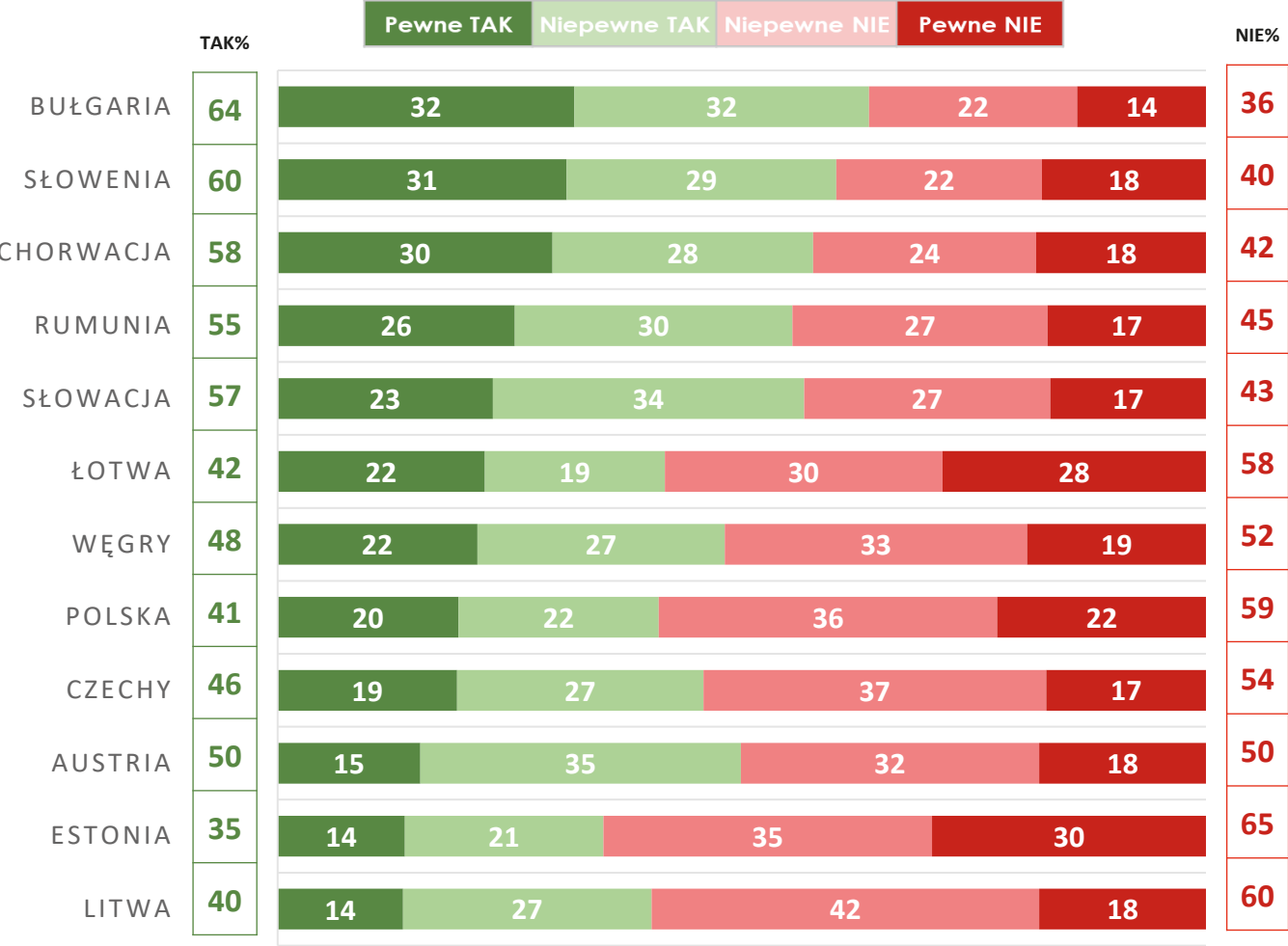
W moim kraju widoczne są wpływy rosyjskie w mediach i Internecie

Postrzeganie obecności wpływów Rosji w mediach przez obywateli istotnie różni się w poszczególnych grupach wiekowych. Widoczny jest wyraźny podział na pokolenie młode (od 18 do 34 roku życia) oraz osoby w wieku 35+. W pierwszej kategorii odsetek osób dostrzegających takie wpływy przekracza 60%, natomiast w pozostałych osiąga najwyższą wartość na poziomie 51%. Znacznie wyróżniają się te osoby pod względem powszechności silnego przekonania o braku wpływów rosyjskich w mediach. W przypadku najmłodszych grup nie przekracza on 16%, natomiast w grupach starszych osiąga wartość nawet do 29%.

POSTRZEGANIE PRZYSZŁOŚCI ROSJI – opinie obywateli państw TRÓJMORZA

Rosja może kiedyś stać się krajem demokratycznym podobnym do krajów Europy

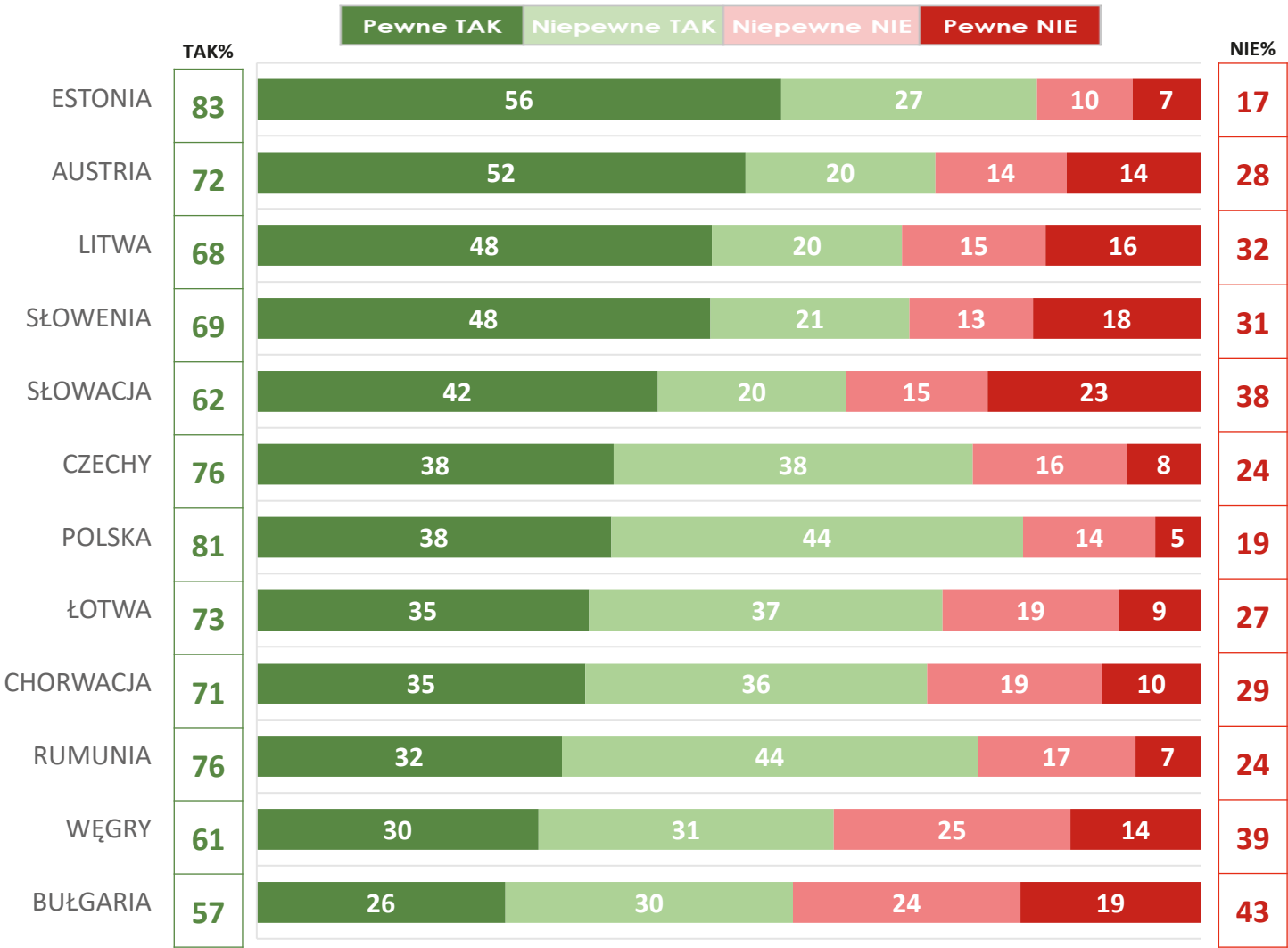

Opinie obywateli państw Trójmorza dotyczące przyszłości Rosji jako kraju demokratycznego podobnego do krajów Europy różnią się znacząco. Bułgaria wykazuje największy optymizm z 32% respondentów wskazującymi odpowiedź „Pewne TAK”, podczas gdy największy pesymizm prezentuje Estonia, gdzie aż 30% respondentów wyraża przekonanie „Pewne NIE”. W krajach takich jak Łotwa, Litwa, Estonia i Polska, które mają bezpośrednie granice z Rosją, odsetek osób pewnych, że Rosja nie stanie się demokratycznym państwem, jest najwyższy (Łotwa – 28%, Estonia – 30%, Polska – 22%). To może odzwierciedlać bezpośrednie doświadczenia historyczne lub percepcje zagrożenia związane z bliskością geograficzną. Litwini są jednym ze społeczeństw o najniższym poziomie przekonania o możliwej demokratycznej transformacji Rosji, jednak w przypadku opinii negatywnej na ten temat charakteryzują się znacznie niższym poziomem pewności w porównaniu z pozostałymi państwami bałtyckimi.

Generalnie, kraje Trójmorza są podzielone z wyraźnymi różnicami w poziomach optymizmu, pesymizmu i niepewności co do przyszłości Rosji.

POSTRZEGANIE PRZYSZŁOŚCI ROSJI – opinie obywateli państw TRÓJMORZA

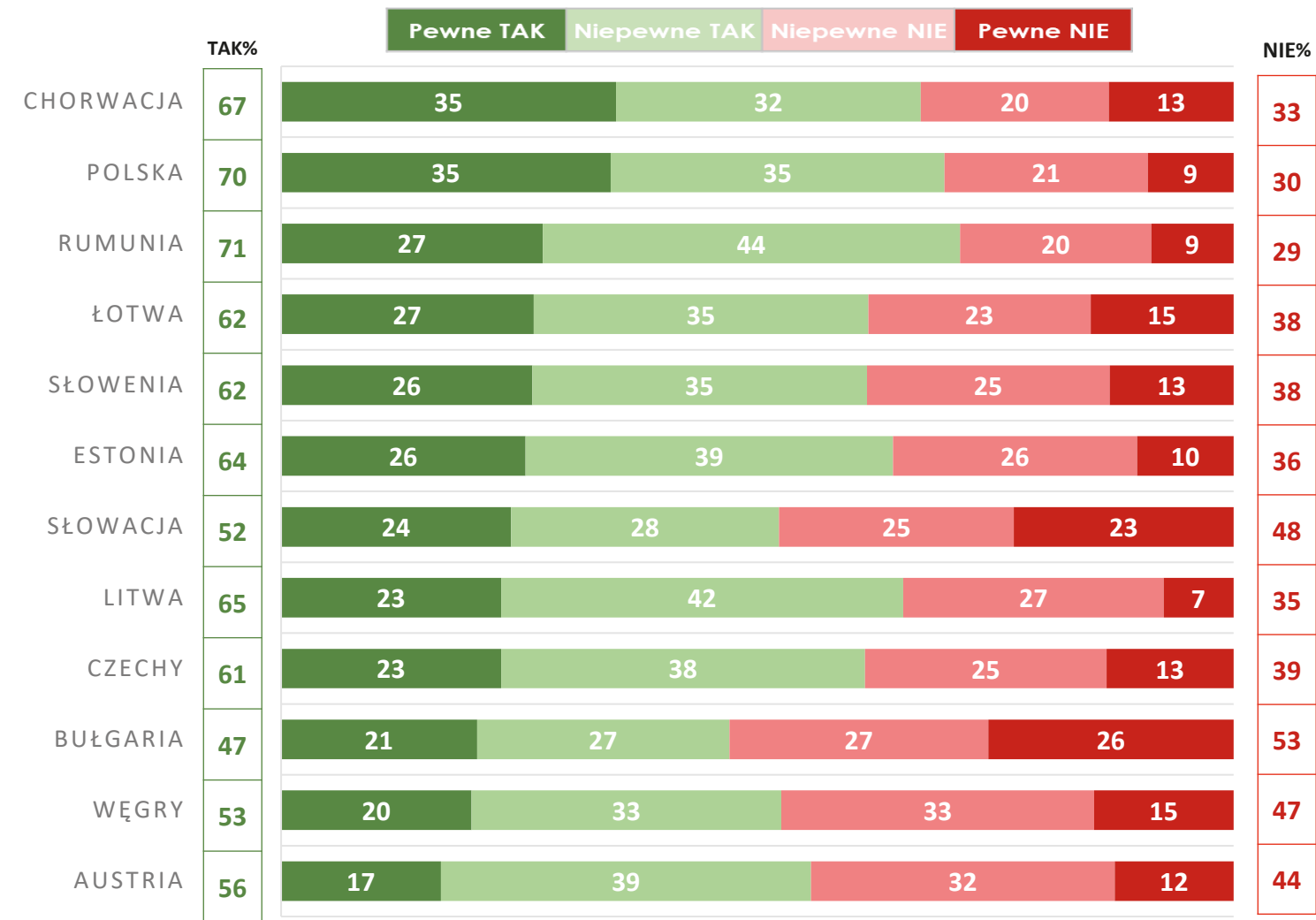
W Rosji może wybuchnąć wojna domowa

We wszystkich krajach Trójmorza powszechne jest przekonanie o możliwości wybuchu wojny domowej w Rosji. Najpowszechniejsze i jednocześnie najbardziej ugruntowane jest ono w Estonii, Austrii, Litwie, Słowenii. Należy jednak zauważyć, że wśród obywateli tych trzech ostatnich państw wysoki jest jednocześnie odsetek osób, które są silnie przekonane o tym, że taka sytuacja nie nastąpi. Jest on porównywalny z takimi krajami, jak Węgry i Bułgaria, które są mniej zróżnicowane wewnętrznie pod tym względem, gdyż wskazują jednocześnie najniższy poziom przekonania o prawdopodobieństwie wybuchu wojny domowej w Rosji. W większości krajów dominują postawy niepewne, natomiast Słowacja wyróżnia się ze względu na wewnętrzny podział opinii, które dodatkowo charakteryzują się wysokim poziomem pewności.

POSTRZEGANIE PRZYSZŁOŚCI ROSJI – opinie obywateli państw TRÓJMORZA

Wojna z Ukrainą doprowadzi do buntu społeczeństwa rosyjskiego przeciw obecnej władzy

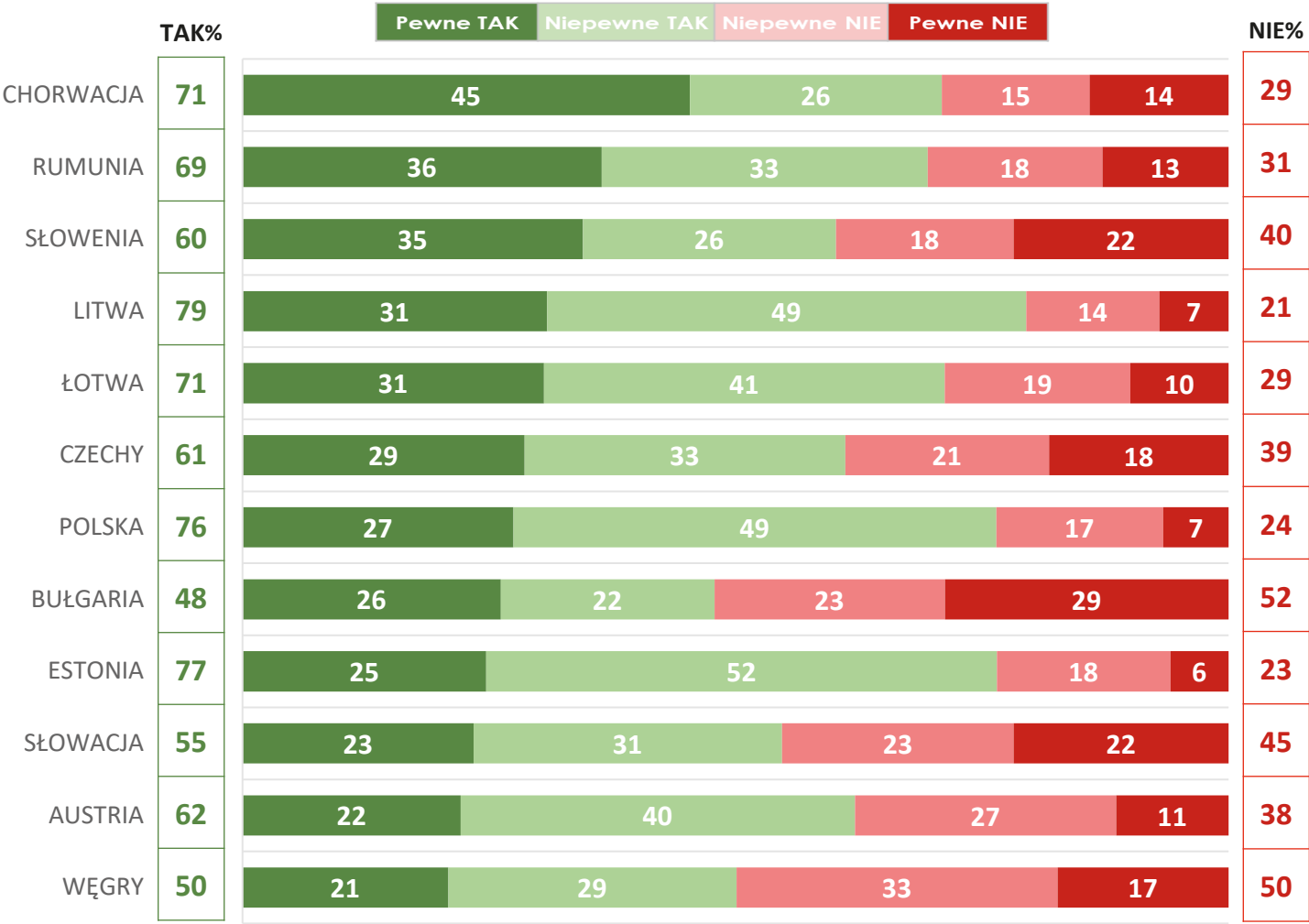

Wśród obywateli państw Trójmorza dość popularne jest przekonanie o możliwości buntu społeczeństwa rosyjskiego przeciwko władzy Władimira Putina. Z wyjątkiem Bułgarii, w każdym kraju ponad połowa badanych podziela taką opinię. Na poziomie ogólnej zgody oraz pod względem siły przekonania najczęściej takich osób znajduje się wśród obywateli Polski, Chorwacji, Rumunii. Polacy i Chorwaci są najsilniej przekonani co do takiej możliwości.

Najmniej osób dostrzega takie prawdopodobieństwo wśród Słowaków i Bułgarów, natomiast wśród Węgrów i Austriaków najmniej jest osób silnie przekonanych do takiej opinii. Wśród Bułgarów, a także Słowaków, najczęściej jest osób silnie przekonanych o braku możliwości zaistnienia buntu społecznego wobec władzy w Rosji (odpowiednio 26 i 23%).

POSTRZEGANIE PRZYSZŁOŚCI ROSJI – opinie obywateli państw TRÓJMORZA

Wojna z Ukrainą doprowadzi do końca władzy Władimira Putina w Rosji

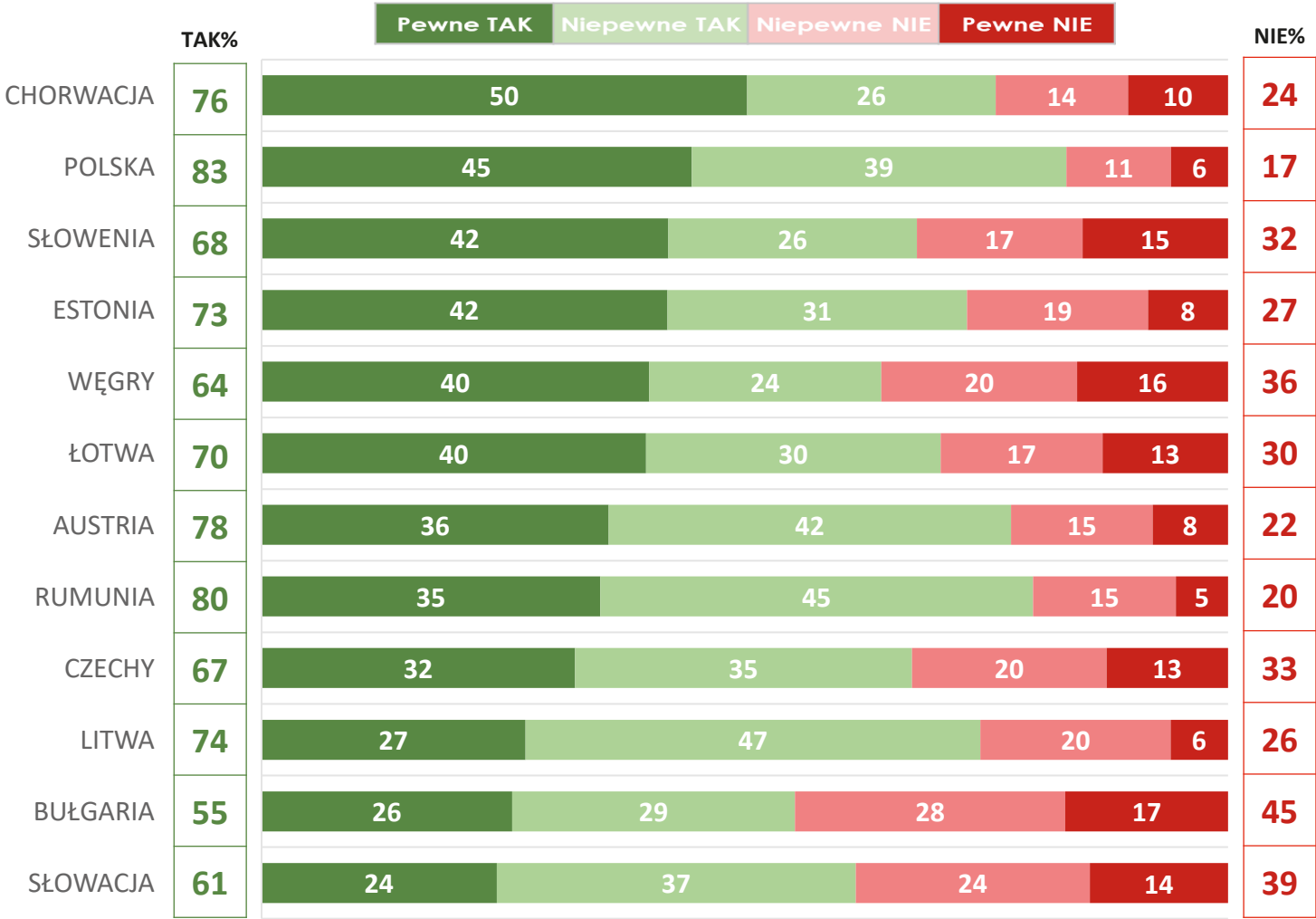
Wykres przedstawia opinie obywateli krajów Trójmorza na temat potencjalnego końca władzy Władimira Putina w Rosji w wyniku wojny z Ukrainą. Z danych wynika, że:

Największy procent respondentów, którzy uważają, że wojna może doprowadzić do końca władzy Putina, jest w Litwie (79% odpowiedzi „TAK”), Estonii (77%) oraz w Polsce (76%). Najmniej przekonani co do takiego scenariusza są obywatele Bułgarii (48% „TAK”) i Węgier (50% „TAK”).

Inaczej wygląda sytuacja pod względem pewnych odpowiedzi. Pod względem odpowiedzi „Pewne TAK” najwyżej plasuje się Chorwacja, Rumunia i Słowenia, jednak jednocześnie wysoki jest tu odsetek osób pewnych, że wojna nie zagrozi obecnej władzy Rosji. Najwyższy odsetek osób silnie przekonanych do tej opinii występuje wśród obywateli Bułgarii, Słowacji, Słowenii, Czech i Węgier. Interesujące jest to, że w krajach takich jak Polska i Estonia, mimo ogólnie wysokiego poziomu przekonania o możliwości utraty władzy przez Putina, odsetek osób pewnych jest relatywnie niski (27% w Polsce i 25% w Estonii).

POSTRZEGANIE PRZYSZŁOŚCI ROSJI – opinie obywateli państw TRÓJMORZA

Wojna z Ukrainą skończy się dopiero, gdy Władimir Putin utraci władzę w Rosji

Społeczeństwa krajów Trójmorza są znacznie zróżnicowane pod względem opinii na temat warunku zakończenia wojny, jakim jest utrata władzy przez Władimira Putina. W większości przeważają opinie zgodne z tą tezą, jednak zróżnicowanie dotyczy przede wszystkim poziomu pewności takich przekonań. Najbardziej przekonani o tym są Chorwaci, Polacy, Słoweńcy i Estończycy.

Obywatele Słowenii należą jednak również do grupy państw, wśród których duża część obywateli jest silnie przekonana o nieprawdziwości wskazanej tezy („Pewne NIE” – 15%). Wśród tych krajów znajdują się również Bułgaria (17%), Węgry (16%), Słowacja (14%).

POSTRZEGANIE PRZYSZŁOŚCI ROSJI – opinie obywateli państw TRÓJMORZA

Rosja po wojnie powinna zostać zmuszona przez Zachód do ograniczenia zdolności militarnych

Na wykresie przedstawiono opinie mieszkańców państw Trójmorza odnośnie do przymuszenia Rosji przez Zachód do ograniczenia jej zdolności militarnych po wojnie. Widać wyraźne różnice w stopniu zgody między krajami. Polska (92% „TAK”), Estonia (89% „TAK”) i Litwa (87% „TAK”) wykazują największe poparcie dla takich działań, podczas gdy Słowacja (62% „TAK”) i Bułgaria (52% „TAK”) są mniej przekonane. Ogólnie mieszkańcy tych krajów wydają się popierać ograniczenia militarnych możliwości Rosji, z wyjątkiem Słowacji i Bułgarii, gdzie poparcie jest znacznie niższe. To sugeruje, że istnieje duże poparcie w regionie dla zachodnich działań mających na celu zmniejszenie zagrożenia militarnego ze strony Rosji po zakończeniu konfliktu. Należy jednak zwrócić uwagę, że zdecydowanie dominują tu opinie o niskim poziomie pewności.

BIBLIOGRAFIA

Bartnicki A., Michaluk M., *Media rosyjskie a język manipulacji politycznej w postsowieckiej Rosji*, „Studia Slawistyczne” 7/2008, s. 308-323.

Bryjka F., *Rosyjska dezinformacja na temat ataku na Ukrainę*, „Komentarz PISM”, nr 15/2022, 25.02.2022, www.pism.pl.

Chawryło K., *Propaganda masowego rażenia. Rosyjska telewizja w obliczu wojny*, „Komentarze OSW”, nr 443, 06.05.2022, osw.waw.pl.

Dixon R., Ilyushina M., *Putin's purge of 'traitors' scoops up pensioners, foodies and peaceniks*, <https://www.washingtonpost.com/world/2022/03/26/russia-media-putin-ukraine/>.

Domańska M., Chawryło K., *Dyktatura wojenna: władza i społeczeństwo w Rosji*, „Komentarze OSW”, nr 433, 22.03.2022, osw.waw.pl.

Eurobarometer: Europeans approve of EU's response to the war in Ukraine, European Commission, 5.05.2022, <https://ec.europa.eu>.

Héjj D., *97% Węgrów uległo propagandzie i nie chce sankcji wobec Rosji*, „Komentarze IEŚ”, nr 736 (13/2023).

„Komunikaty z badań CBOS”: 131/2023 *O wojnie na Ukrainie i relacjach polsko-ukraińskich*; 33/2023 *Stosunek do innych narodów po wybuchu wojny na Ukrainie*; 136/2022 *Polacy o wojnie na Ukrainie i zagrożeniu bronią jądrową*; 114/2022 *Polacy o wojnie na Ukrainie i Rosjanach*; 21/2022 *Stosunek do innych narodów*.

Kupiecki R., Bryjka F., Chłoń T., *Dezinformacja międzynarodowa*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, 2022.

Large Shares See Russia and Putin in Negative Light, While Views of Zelenskyy More Mixed, Pew Research Center, 10 July 2023, www.pewresearch.org.

Legucka A., *Rosjanie kłamią i dezinformują. Ta część wojny wykracza daleko poza granice Ukrainy*, „Nowa Europa Wschodnia”, 14.04.2022, <https://new.org.pl>.

Legucka A., *Russian Disinformation: Old Tactics and New Narratives*, [w:] *Disinformation, Narratives and Memory Politics in Russia and Belarus*, A. Legucka, R. Kupiecki (red.), New York – London: Routledge, 2022, s. 24-29.

Legucka A., Szczudlik J., *Dezinformacja i propaganda Rosji oraz Chin w kontekście wojny na Ukrainie*, „PISM Strategic File”, nr 2 (123), styczeń 2023, www.pism.pl.

Maj C., *Rosja i Rosjanie w międzynarodowej opinii publicznej*, [w:] *Obrazy Rosji i Rosjan w Polsce XIX-XXI wieku. Opinia publiczna, stosunki polsko-rosyjskie, pamięć historyczna*, E. Kirwiel, E. Maj, E. Podgajna, Lublin: Wydawnictwo UMCS, 2012, s. 15-22.

Marciniak W., *Rozgrabione Imperium*, Kraków 2001.

NATO public opinion: Wary of Russia, leery of action on Ukraine, Pew Research Center, 10.06.2015, <http://www.pewglobal.org/2015/06/10/1-nato-public-opinion-wary-of-russia-leary-of-action-on-ukraine/>.

Nowak A., *Powrót „Imperium Zła”. Ideologie współczesnej Rosji, ich twórcy i krytycy 1913-2023*, Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2023.

Общественное мнение-2021, Москва 2022, s. 34, <https://www.levada.ru/cp/wp-content/uploads/2022/04/OM-2021.pdf>.

Olchowski J., *Konsekwencje śmierci Jewgienija Prigożyna*, „Komentarze IEŚ”, nr 946 (194/2023).

Olchowski J., *Rosyjskie zbrodnie i ich kontekst międzynarodowy*, „Komentarze IEŚ”, nr 615 (127/2022).

Pipes R., *Rosja carów*, Warszawa: Wydawnictwo Krąg, 1990.

Polacy o stosunkach polsko-rosyjskich i polityce wschodniej Polski, B. Badora (oprac.), CBOS, Warszawa, maj 2014, nr 77/2014, http://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2014/K_077_14.PDF.

Poles and Hungarians Differ Over Views of Russia and the U.S., Pew Research Center, 2.10.2023, www.pewresearch.org.

Rogoża J., Domańska M., *Naprzód, wprzeszłość! Rosyjska polityka historyczna w służbie „wiecznego” autorytaryzmu*, OSW, Warszawa 2021, osw.waw.pl.

Russia's Strategic and Tactical Narratives in Its War against Ukraine, YouTube: Centre for Democratic Integrity, 28.12.2022, www.youtube.com.

Savranska K., *Problematyka walki informacyjnej w relacjach Rosji z wybranymi państwami europejskimi. Perspektywa medioznawcza*, Gdańsk: Instytut Mediów, Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Gdańskiego, 2020.

Strzelecki J., *Rosyjski nacjonalizm trzy lata po aneksji Krymu*, „Komentarze OSW”, nr 246, 8.08.2017, osw.waw.pl.

Snyder T., *The Road to Unfreedom. Russia, Europe, America*, London: The Bodley Head, 2018. Wydanie polskie: *Droga do niewolności. Rosja, Europa, Ameryka*, Kraków: Znak Horyzont, 2019.

Statja Władimira Putina «Ob Istoriczeskom Jedinstwie Russkich i Ukraincew», Priezidient Rossii, 12.07.2021, <http://kremlin.ru>.

Szabaciuk A., *„Zło przyszło z Zachodu”. Okultyzm, magia i „desatanizacja” w rosyjskiej propagandzie wojennej*, „Komentarze IEŚ”, nr 719 (231/2022).

Szeptycki A., *Rosja w odbiorze państw Unii Europejskiej*, [w:] *Wizerunki międzynarodowe Rosji*, S. Bieleń, A. Skrzypek (red.), Warszawa: Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR, 2011, s. 123-161.

The Russia-Ukraine War In Social Media, „Political Capital”, maj 2022, www.politicalcapital.hu.

Украина и Донбасс, Левада Центр, 24.02.2022, levada.ru.

Украина. Опрос 20 марта. Представления о целях России на Украине, FOM, 28.03.2022, fom.ru.

RAPORTY

Instytutu Europy Środkowej

Nr 2/2023

Wyniki naszych badań prezentujemy tym razem w nieco bardziej – w stosunku do Raportu pierwszego – rozbudowanej formie. Interesowała nas bowiem w tym wypadku przede wszystkim perspektywa porównawcza, a nie jak poprzednio zestawienie wewnętrznych wyników dla każdego z 12 państw. Dlatego każdy z 21 atrybutów (stwierdzeń odnoszących się do odpowiedzialności Rosji za agresję na Ukrainę i zagrożeń dla Europy, jakie Rosja Putina dzisiaj stanowi) pokazywany jest w dalszej części Raportu w postaci wspólnej infografiki dla 12 państw Trójmorza, pozwalającej porównać ze sobą zarówno deklarowane, jak i ugruntowane postawy naszych respondentów z poszczególnych państw względem postawionych pytań. Dzięki temu o wiele łatwiej dostrzec można wewnętrzne zróżnicowanie tej grupy państw: przykładowo, względne oddalenie od linii frontu Chorwacji czy Słowenii powoduje, że opinia publiczna inaczej reaguje na pytanie o zagrożenie własnego kraju ze strony Rosji, niż ma to miejsce na Litwie, w Estonii, Łotwie czy Polsce. Dodatkowo dla każdego pojedynczego kraju pokazaliśmy wewnętrzny rozkład wyników, uwzględniający płeć, wiek i wykształcenie badanych, co pozwoli korzystającym z naszych badań analitykom z Instytutu Europy Środkowej i innych podobnych ośrodków na prowadzenie pogłębionych własnych analiz interpretacyjnych, w powiązaniu z posiadaną wiedzą specjalistyczną o życiu politycznym, społecznym i gospodarce danego kraju. Jesteśmy również przekonani, że zwrócenie uwagi na statystycznie istotne różnice i występujące korelacje pomiędzy poszczególnymi zmiennymi daje szansę na dokładniejsze „zmapowanie” opinii publicznej państw Trójmorza i zniuansowanie jej stosunku do Rosji.

Fotografia na okładce: © IR Stone | Shutterstock.com